

Aagot Vigdís Óskarsdóttir lögfræðingur

Samanburður á löggjöf nokkurra nágrannaþjóða um mat á umhverfisáhrifum

Rannsókn til undirbúnings heildarendurskoðun
laga um mat á umhverfisáhrifum

Umhverfis- og auðlindaráðuneytið 2019

Efnisyfirlit

1 Inngangur	7
1.1 Markmið rannsóknarinnar	7
1.2 Viðfang rannsóknarinnar	7
1.3 Skipulag skýrslunnar	9
1.4 Styttingar	9
2 Tilskipanir ESB um mat á umhverfisáhrifum	10
2.1 Almenn um tilskipanirnar	10
2.2 MÁU-tilskipunin	11
2.3 Breyting á MÁU-tilskipuninni	11
2.4 UÁ-tilskipunin	12
3 Innleiðing tilskipana í landsrétt	12
3.1 Danmörk	12
3.2 Finnland	13
3.3 Noregur	14
3.4 Svíþjóð	15
3.5 Skotland	17
3.6 Ísland	17
3.7 Samantekt	18
4 Reglur um umhverfismat áætlaða og tengsl þeirra við reglur um máu framkvæmda	19
4.1 Danmörk	19
4.2 Finnland	19
4.3 Noregur	20
4.4 Svíþjóð	20
4.5 Ísland	20
4.6 Samantekt	21
5 Stjórnvöld sem fara með málsmeðferð máu	21
5.1 Danmörk	21
5.2 Finnland	21
5.3 Noregur	21
5.4 Svíþjóð	22
5.5 Skotland	22
5.6 Ísland	22
5.7 Samantekt	22
6 Stjórnsýslulög á Norðurlöndunum	23
6.1 Danmörk	23
6.2 Finnland	23
6.3 Noregur	23
6.4 Svíþjóð	24
6.5 Ísland	24
6.6 Samantekt	24
7 Samspil löggjafar um máu við önnur lög	25
7.1 Inngangur	25
7.2 Danmörk	25
7.3 Finnland	26
7.4 Noregur	27
7.5 Svíþjóð	27
7.6 Ísland	28
7.7 Samantekt	29
8 Lýsing á ferli mats á umhverfisáhrifum í lögum	29
9 Hlutverk framkvæmdaraðila og stjórnvalda í ferli umhverfismats og samráð	31
9.1 Yfirlitstöflur um ferlið	31

9.1.1 Danmörk.....	31
9.1.2 Finnland.....	32
9.1.3 Noregur	33
9.1.4 Svíþjóð.....	34
9.1.5 Skotland	35
9.1.6 Ísland	36
9.2 Samantekt um ferli mats á umhverfisáhrifum.....	37
9.2.1 Ákvæði um leyfi.....	37
9.2.2 Ákvörðun um matsskyldu og samráð vegna hennar	37
9.2.3 Matsáætlun eða afmörkun efnis matsskýrslu	37
9.2.4 Samráð um matsáætlun eða afmörkun efnis matsskýrslu	37
9.2.5 Niðurstaða um umhverfisáhrif	38
9.3 Ábyrgð á fagþekkingu	38
9.4 Ákvæði um hlutleysi stjórnvalda	39
10 Matsskylduákvörðun.....	40
10.1 Hvernig á að ákvarða matsskyldu framkvæmda?.....	40
10.1.1 Ákvæði MÁU-tilskipunarinnar um ákvörðun matsskyldu	40
10.1.2 Ákvæði landsréttar um ákvörðun matsskyldu	41
10.2 Upplýsingar sem framkvæmdaraðili þarf að leggja fram vegna matsskylduákvörðunar	43
10.2.1 Fyrirmæli MÁU-tilskipunar um upplýsingar sem framkvæmdaraðili þarf að leggja fram.....	43
10.2.2 Ákvæði landsréttar um upplýsingar sem framkvæmdaraðili þarf að leggja fram.....	43
10.3 Samráð vegna ákvörðunar um matsskyldu	44
10.4 Matsskylduákvörðun, tímafrestrir, rökstuðningur og birting	45
10.4.1 Ákvæði MÁU-tilskipunarinnar um matsskylduákvörðunina	45
10.4.2 Ákvæði landsréttar um matsskylduákvörðun	45
11 Afmörkun efnis matsskýrslu.....	47
11.1 Hver hefur frumkvæði að afmörkun efnis matsskýrslu?	47
11.1.1 Ákvæði MÁU-tilskipunarinnar	47
11.1.2 Ákvæði landsréttar	47
11.2 Upplýsingar sem nauðsynlegar eru vegna álits um afmörkun efnis matsskýrslu.....	48
11.3 Samráð um afmörkun efnis matsskýrslu	49
11.3.1 Ákvæði MÁU-tilskipunarinnar	49
11.3.2 Ákvæði landsréttar um samráð.....	49
11.3.3 Tímafrestrir vegna samráðs um afmörkun efnis matsskýrslu eða matsáætlun	50
11.4 Frestur stjórnvalds til að gefa álit um afmörkun matsskýrslu	51
11.5 Efni álits um afmörkun efnis matsskýrslu eða um matsáætlun.....	51
12 Matsskýrsla	52
12.1 Efni matsskýrslu.....	52
12.1.1 Ákvæði MÁU-tilskipunarinnar um efni matsskýrslu.....	52
12.1.2 Ákvæði landsréttar um efni matsskýrslu.....	53
12.2 Samráð um matsskýrslu.....	55
12.2.1 Almenn um ákvæði 6. gr. MÁU-tilskipunarinnar um samráð	55
12.2.2 Ákvæði landsréttar um samráð vegna matsskýrslu	56
13 Umfjöllun stjórnvalds um matsskýrslu.....	58
13.1 Athugun stjórnvalds á matsskýrslu	58
13.1.1 Ákvæði MÁU-tilskipunarinnar	58
13.1.2 Ákvæði landsréttar	59
13.2 Niðurstaða stjórnvalds um matsskýrsluna	60
13.2.1 Ákvæði MÁU-tilskipunarinnar	60
13.2.2 Ákvæði landsréttar	61
14 Ákvörðun um leyfi.....	61
14.1 Ákvæði MÁU-tilskipunarinnar um ákvörðun um leyfi	61
14.2 Ákvæði landsréttar um ákvörðun um leyfi	62

14.2.1 Grundvöllur ákvörðunar	62
14.2.2 Efni ákvörðunar um leyfi	62
14.2.3 Staða álits um umhverfisáhrif framkvæmdar gagnvart ákvörðun um leyfi	63
14.2.4 Skilyrði um vöktun.....	64
14.2.5 Frestur til að taka ákvörðun um leyfi	64
14.3 Birting ákvörðunar um leyfi eða synjun leyfis	65
14.3.1 Ákvæði 1. mgr. 9. gr. MÁU-tilskipunarinnar.....	65
14.3.2 Ákvæði landsréttar um birtingu	65
15 Gildistími niðurstöðu um umhverfisáhrif og endurskoðun matsskýrslu.....	66
15.1 Ákvæði MÁU-tilskipunarinnar um gildistíma rökstuddrar niðurstöðu um umhverfisáhrif	66
15.2 Ákvæði landsréttar um gildistíma umhverfismats.....	66
15.3 Gildistími leyfa	67
16 Samræming málsmeðferðar	67
16.1 Samræmd og sameiginleg málsmeðferð	67
16.1.1 Ákvæði 3. mgr. 2. gr. MÁU-tilskipunarinnar – „straumlínulögun“	67
16.1.2 Ákvæði landsréttar um samræmda og sameiginlega málsmeðferð	68
16.2 Önnur samræming málsmeðferðar í löggjöf Norðurlandanna	68
16.2.1 Danmörk.....	68
16.2.2 Finnland.....	69
16.2.3 Noregur	69
16.2.4 Svíþjóð.....	70
16.2.5 Ísland	70
16.3 Sameiginlegt mat	70
16.4 Samantekt.....	71
17 Aðgangur að endurskoðun ákvarðana fyrir óháðum úrskurðaraðila	71
17.1 Hvað er hægt að kæra?	71
17.1.1 MÁU-tilskipunin	71
17.1.2 Ákvæði landsréttar um kæruheimildir vegna mats á umhverfisáhrifum	72
17.2 Hvert er hægt að kæra?.....	74
17.3 Kæruaðild	75
17.3.1 MÁU-tilskipunin um kæruaðild	75
17.3.2 Landsréttur um kæruaðild og kærufrest	75
18 Eftirlit, þvingunarúrræði og viðurlög	77
18.1 Eftirlit	77
18.2 Þvingunarúrræði.....	78
18.3 Viðurlög	79
19 Rafræn stjórnarsýsla	80
19.1 Ákvæði MÁU-tilskipunarinnar um rafræna miðlun upplýsinga	80
19.2 Ákvæði landsréttar um rafræna miðlun upplýsinga og rafræna stjórnarsýslu	80
20 Ákvæði um kostnað	81
21 Nokkrar ályktanir sem af rannsókninni má draga um íslensku máu lögin	81
21.1 Framsetning laga og lagatæknileg atriði.....	81
21.2 Samspil löggjafar um máu við önnur lög	82
21.3 Ferli mats á umhverfisáhrifum	82
21.4 Heimild Skipulagsstofnunar til að krefjast viðbótargagna	82
21.5 Staða álits um umhverfisáhrif framkvæmdar gagnvart ákvörðun um leyfi.....	83
21.6 Tímafrestir	83
21.7 Gildistími rökstuddrar niðurstöðu um umhverfisáhrif	84
21.8 Kæruheimildir	84
21.9 Krafa um kostnaðar- og ábatagreiningu framkvæmda.....	84
Heimildir sem vitnað er til.....	86
Viðauki	87
Löggjöf samanburðarríkjanna um mat á umhverfisáhrifum.....	87

1 Inngangur

1.1 Markmið rannsóknarinnar

Árið 2018 hóf umhverfis- og auðlindaráðuneytið undirbúning að heildarendurskoðun laga um mat á umhverfisáhrifum. Haldinn var samráðsfundur 14. ágúst 2018 þar sem fulltrúar félagasamtaka, framkvæmdaraðila, sveitarfélaga og stofnana og annarra hagsmunaaðila, auk háskólafélags, ræddu þær áherslur sem leggja þyrfti við endurskoðun laganna.¹ Í kjölfarið var leitað eftir hugmyndum og athugasemdum í opnu samráðsferli. Umhverfisráðherra skipaði í janúar 2019 starfshóp til að vinna að heildarendurskoðun laga um mat á umhverfisáhrifum. Jafnframt fól hann höfundum þessarar skýrslu að vinna rannsóknarverkefni sem beindist að því að greina tiltekna þætti í löggjöf nokkurra nágrannalanda um mat á umhverfisáhrifum. Markmið rannsóknarinnar var að afla upplýsinga og þekkingar sem gagnast gæti starfshópnum við endurskoðunina.

Í verklýsingu vegna rannsóknarinnar segir:

Greining þessi er unnin að beiðni umhverfis- og auðlindaráðherra vegna heildarendurskoðunar laga um mat á umhverfisáhrifum, nr. 106/2000. Meginmarkmiðin með heildarendurskoðuninni eru að auka skilvirkni í ákvarðanatöku við mat á umhverfisáhrifum og að tryggja sem best aðkomu almennings og annarra hagsmunaaðila að ferlinu þannig að hún samræmist sem best ákvæðum Árósasamningsins. Í aukinni skilvirkni getur m.a. falist samþætting á ferli mats á umhverfisáhrifum framkvæmda við ferli skipulagsgerðar og ferli mats á umhverfisáhrifum áætlana auk leyfisveitingaferlis. Vegna þessa þarf að taka önnur lög til skoðunar, þ.e. stjórnsýslulög, skipulagslög, lög um umhverfismat áætlana og aðra sérlöggjöf um leyfisskylda starfsemi og framkvæmdir.

Til að ná framangreindum markmiðum þarf að taka til skoðunar löggjöf Norðurlandanna og Skotlands sem fjallar um ferli mats á umhverfisáhrifum og ferli leyfisveitinga, en löggjöf þeirra um mat á umhverfisáhrifum byggir á tilskipunum Evrópusambandsins eins og löggjöf Íslands. Greina þarf ákveðna þætti í löggjöf ríkjanna sem varða umrætt ferli og draga fram kosti þeirra og galla.

1.2 Viðfang rannsóknarinnar

Eins og áður segir tók rannsóknin til löggjafar Norðurlandþjóðanna, þ.e. Danmerkur, Finnlands, Noregs, Svíþjóðar og Íslands, og einnig til löggjafar Skotlands. Samkvæmt verklýsingu umhverfis- og auðlindaráðuneytisins var gert ráð fyrir að löggjöf Norðurlandþjóðanna yrði skoðuð heildstætt en að löggjöf Skotlands um mat á umhverfisáhrifum yrði höfð til hliðsjónar við þá greiningu. Þetta helgast af því að löggjöf og lagahefð annarra Norðurlandþjóða er um margt áþekk þeirri íslensku en lagakerfi Skotlands að ýmsu leyti ólíkt. Í samræmi við þetta var ákveðið að umfjöllun um samspil löggjafar um mat á umhverfisáhrifum við aðra löggjöf einskorðaðist við Norðurlöndin.

Rannsóknin beindist að ákveðnum þáttum í löggjöf samanburðarríkjanna. Í verklýsingu ráðuneytisins kom fram að mikilvægir þættir sem þyrfti að skoða heildstætt í öllu ferlinu væru m.a. tímafrestrir, þar sem þeir stýri m.a. skilvirkni ferlisins, svo og samráð við almenning. Einnig þyrfti að horfa til annarra þátta eins og samspils á milli umhverfismatsins og leyfisveitingarferlisins. Að auki var óskað eftir því að skoðað yrði hvort gerð væri krafa í löggjöf ríkjanna um að fram færi kostnaðar- og ábatagreining framkvæmda í umhverfismati.

Þeir þættir sem ráðuneytið tiltók að þyrfti að skoða voru þessir:

¹ Sjá <https://www.stjornarradid.is/efst-a-baugi/frettir/stok-frett/2018/08/15/Endurskodun-laga-um-mat-a-umhverfisahrifum-hafin/>

- Inngangur – almenn umfjöllun um hvernig tilskipanir ESB um mat á umhverfisáhrifum eru innleiddar í landsrétt – lög/reglugerðir. Hlutverk stjórnvalda og framkvæmdaraðila í ferli umhverfismats.
 - Forræði og ábyrgð á umhverfismati.
 - Ábyrgð og eftirlit með að fagþekking sé fyrir hendi.
- Samspil við önnur lög.
 - Ferli framkvæmdar sem fellur undir lög um mat á umhverfisáhrifum, frá hugmynd til leyfisútgáfu.
 - Skipulagslög, stjórnsýslulög, lög um umhverfismat áætlana, sérlöggjöf um ýmsa leyfisskylda starfsemi og framkvæmdir.
- Mat á umhverfisáhrifum.
 - Skýrslur um mat á umhverfisáhrifum, form á niðurstöðu matsins og endurskoðun þess.
 - Afstaða leyfisveitanda til umhverfismatsins.
- Gjaldtaka.
- Sameiginlegt mat.
- Kæruheimildir.
- Viðurlagaákvæði.

Ýmsir þættir löggjafar um mat á umhverfisáhrifum falla utan ramma rannsóknarinnar eins og hún er afmörkuð í verklýsingu ráðuneytisins. Má þar nefna undanþágur frá matsskyldu og umhverfisáhrif yfir landamæri. Ekki er heldur gerður samanburður á markmiðsákvæðum, orðskýringum eða ákvæðum um gildissvið. Rannsóknin tekur ekki til afmörkunar þess hvaða framkvæmdir falla undir löggjöfina um máu, sbr. I. og II. viðauka við MÁU-tilskipunina, og heldur ekki til þess hvernig framkvæmd löggjafarinnar um máu er háttað í samanburðarlöndunum.

Löggjöf samanburðarríkjana um mat á umhverfisáhrifum byggist á tilskipun Evrópusambandsins (ESB) 2011/92/ESB um mat á áhrifum sem tiltekna framkvæmdir á vegum hins opinbera eða einkaaðila kunna að hafa á umhverfið (MÁU-tilskipunin), eins og henni var breytt með tilskipun 2014/52/ESB. Í skýrslu þessari er sá háttur hafður á að í upphafi kaflanna, þar sem við á, er gerð grein fyrir ákvæðum tilskipunarinnar um þau atriði sem kaflinn fjallar um svo að ljóst sé hvaða skyldur leiða af henni fyrir aðildarríkin. Við umfjöllun um ákvæði tilskipunarinnar var höfð hliðsjón af leiðbeiningarritum framkvæmdastjórnar Evrópusambandsins og fræðigreinum.

Rannsóknin byggist fyrst og fremst á texta laga og reglugerða um mat á umhverfisáhrifum í samanburðarríkjunum. Auk þess var stuðst við lögskýringargögn, leiðbeiningarrit og leiðbeiningar á vefsíðum stjórnvalda sem fara með málsmeðferð mats á umhverfisáhrifum. Í öllum ríkjunum hefur löggjöfin um mat á umhverfisáhrifum framkvæmda verið endurskoðuð og breytt verulega vegna innleiðingar breytingartilskipunarinnar frá 2014 en frestur til að leiða hana í landsrétt rann út í maí 2017.² Löggjöfin er því að verulegu leyti ný og því liggja ekki enn fyrir dómsúrlausnir sem varpa ljósi á túlkun hennar. Sama er að segja um MÁU-tilskipunina að því leyti sem henni var breytt með breytingartilskipuninni frá 2014.

Nokkrir þættir rannsóknarinnar voru sérstaklega tímafrekir og flóknir, ekki síst það sem snýr að samspili reglna um mat á umhverfisáhrifum við aðra löggjöf, bæði sérlöggjöf um framkvæmdir, aðra umhverfislöggjöf og skipulagslög, en einnig stjórnsýslulög og löggjöf um kærumeðferð stjórnsýslumála. Hvert og eitt ríki hefur við innleiðingu MÁU-tilskipunarinnar leitast við að fella ákvæði hennar sem best

² Nýsamþykkt lög nr. 96/2019, um breytingu á lögum um mat á umhverfisáhrifum, nr. 106/2000, með síðari breytingum (EES-reglur, stjórnvaldssektir o.fl.), fela í sér innleiðingu breytingartilskipunarinnar. Þau tóku gildi 1. september 2019.

að eigin lagakerfi. Til að gera ítarlega grein fyrir því hvernig samspili MÁU-löggjafar við önnur lög er háttað þyrfti yfirgripsmikla þekkingu á lagakerfum allra samanburðarríkjanna, meiri en hægt er að afla á stuttum tíma. Samanburðurinn að þessu leyti lýsir því hvernig efni MÁU-tilskipunarinnar hefur verið fellt inn í landsrétt án þess að gera á tæmandi hátt grein fyrir tengslum laga um mat á umhverfisáhrifum við önnur lög.

Breytingartilskipunin frá 2014 var innleidd í íslenskan rétt með lögum nr. 96/2019³ en þau voru samþykkt í júní 2019, um það leyti sem verið var að leggja lokahönd á skýrsluna. Breytingarlögin tóku gildi 1. september 2019. Rannsóknin sem skýrsla þessi fjallar um tók mið af lögnum um máu eins og þau voru á rannsóknartímanum. Þó hefur verið bætt við tilvísunum til breytinga sem lög nr. 96/2019 fela í sér.

1.3 Skipulag skýrslunnar

Skýrslan skiptist í tvo hluta. Í fyrri hlutanum, köflum 1–7, er, auk inngangs, fjallað um tilskipanir ESB um mat á umhverfisáhrifum, bæði MÁU-tilskipunina og tilskipun 2001/42/EB um umhverfismat áætlana, innleiðingu þeirra í landsrétt samanburðarríkjanna, tengsl reglna um umhverfismat áætlana og mat á umhverfisáhrifum framkvæmda, stjórnvöld sem fara með málsmeðferð mats á umhverfisáhrifum, stjórnsýslulög á Norðurlöndunum og samspil laga um mat á umhverfisáhrifum við aðra löggjöf. Í seinni hlutanum, köflum 8–20, er sjónum beint að umhverfismatinu sjálfu og er þar fjallað um ferli matsins og einstök stig þess en einnig um gildistíma niðurstöðu um umhverfisáhrif og endurskoðun matsskýrslu, samræmingu málsmeðferðar, aðgang að endurskoðun ákvarðana fyrir óháðum úrskurðaraðila, eftirlit, þvingunarúrræði og viðurlög, rafræna stjórnsýslu og ákvæði um kostnað. Efni hvers kafla er að jafnaði dregið saman í lok hans. Í 21. kafla er gerð grein fyrir nokkrum ályktunum sem af rannsókninni má draga um íslensku lögin um mat á umhverfisáhrifum. Í viðauka við skýrsluna eru birt lög og reglugerðir samanburðarríkjanna sem eru grundvöllur rannsóknarinnar.

Eins og áður segir er í upphafi hvers kafla, þar sem við á, gerð grein fyrir ákvæðum MÁU-tilskipunarinnar um þau atriði sem kaflinn fjallar um.

Víða í skýrslunni eru töflur þar sem lýst er efni lagagreina samanburðarríkjanna um tiltekin atriði. Þessi yfirlit ættu að verða starfshópi um endurskoðun laga um mat á umhverfisáhrifum til hagræðis við samningu væntanlegs frumvarps.

Rétt er að taka fram að þýðingar á lagagreinum samanburðarríkjanna eru skýrsluhöfundar en texti MÁU-tilskipunarinnar er úr opinberu þýðingunni sem birt var í EES-viðbæti við Stjórnartíðindi Evrópusambandsins.⁴ Skáletranir í töflum eru höfundar.

1.4 Styttingar

Í skýrslunni er notast við skammstafanir og styttingar til hagræðingar. Hér á eftir fer listi yfir þær helstu. *Breytingartilskipun (brttílsk.)* – tilskipun 2014/52/ESB um breytingu á tilskipun 2011/92/ESB.

EIA rg. – skoska reglugerðin um mat á umhverfisáhrifum (The Town and Country Planning (Environmental Impact Assessment (Scotland) Regulations 2017, (2017 nr. 102).

ESB – Evrópusambandið.

Fimáú – finnsku lögin um framkvæmd mats á umhverfisáhrifum (lag om förfarandet vid miljökonskvensbedömning nr. 252/2017).

Fimáú rg. – finska reglugerðin um framkvæmd mats á umhverfisáhrifum (Statsrådets förordning om förfarandet vid miljökonskvensbedömning nr. 277/2017).

³ Lög um breytingu á lögum um mat á umhverfisáhrifum, nr. 106/2000, með síðari breytingum (EES-reglur, stjórnvaldssektir o.fl.).

⁴ Sjá nr. 34/229, 18.6.2015.

Fiuá – finnsku lögin um umhverfismat áætlana (lag om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program nr. 200/2005).

Frkv. – framkvæmd/framkvæmdir.

Frkvaðili – framkvæmdaraðili.

Ísmáu – íslensku lögin um mat á umhverfisáhrifum, nr. 106/2000.

Ísmáu rg. – íslenska reglugerðin um mat á umhverfisáhrifum nr. 660/2015.

Ísuá – íslensku lögin um umhverfismat áætlana, nr. 105/2006.

Máu – mat á umhverfisáhrifum.

MÁU-tilskipunin – tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2011/92/ESB um mat á áhrifum sem tiltekna framkvæmdir á vegum hins opinbera eða einkaaðila kunna að hafa á umhverfið, með síðari breytingum (tilskipun um mat á umhverfisáhrifum framkvæmda).

MB – sænsku umhverfislögin (miljöbalk 1998:808).

MB6 – 6. kafli sænsku umhverfislaganna sem fjallar um mat á umhverfisáhrifum.

Nomáu rg. – norska reglugerðin um mat á umhverfisáhrifum (forskrift om konsekvensutredninger nr. 854/2017).

PBL – norsku skipulags- og byggingarlögin (lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) nr. 71/2008).

Skst. – Skipulagsstofnun.

Stjv. – stjórnvald/stjórnvöld.

Svmáu rg. – sænska reglugerðin um mat á umhverfisáhrifum (miljöbedömningsförordning 2017:966).

UÁ-tilskipunin – tilskipun 2001/42/EB um mat á áhrifum tiltekinna skipulags- og framkvæmdaáætlana á umhverfið (tilskipun um umhverfismat áætlana).

VVM-leyfi – leyfi samkvæmt dönsku VVM-lögunum.

VVM⁵-lögin – dönsku lögin um mat á umhverfisáhrifum áætlana og framkvæmda (lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter, sjá LBK 1225 frá 25/10/2018).

VVM rg. – danska reglugerðin um samþættingu umhverfismats, rafræna málsmeðferð o.fl. (bekendtgørelse om samordning af miljøvurderinger og digital selvbetjening m.v. for planer, programmer og konkrete projekter omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter).

2 Tilskipanir ESB um mat á umhverfisáhrifum

2.1 Almennt um tilskipanirnar

Mat á umhverfisáhrifum er ferli sem miðar að því að leiða í ljós afleiðingar ákvarðana fyrir umhverfið áður en þær eru teknar. Tvær tilskipanir ESB fjalla um mat á umhverfisáhrifum. Annars vegar er það tilskipun 2011/92/ESB um mat á áhrifum sem tiltekna framkvæmdir á vegum hins opinbera eða einkaaðila kunna að hafa á umhverfið (MÁU-tilskipunin) en gerðar voru umtalsverðar breytingar á henni með tilskipun 2014/52/ESB. Hins vegar er um að ræða tilskipun 2001/42/EB um mat á áhrifum tiltekinna skipulags- og framkvæmdaáætlana á umhverfið (UÁ-tilskipun). Bæði MÁU-tilskipunin og UÁ-tilskipunin eru hluti EES-samningsins og hafa verið innleiddar í íslenskan rétt, sbr. lög um mat á umhverfisáhrifum, nr. 106/2000, með síðari breytingum, og lög um umhverfismat áætlana, nr. 105/2006, með síðari breytingum.

Á grundvelli MÁU-tilskipunarinnar eru metin áhrif einstakra framkvæmda, t.d. flugvalla, stærri vatnsmiðunarframkvæmda, línulagna, vega- og hafnaframkvæmda og tiltekinna iðnaðarstarfsemi, en

⁵ VVM stendur fyrir *vurdering af virkninger for miljøet*.

UÁ-tilskipunin felur í sér skyldu til að meta umhverfisáhrif áætlana sem gerðar eru á vegum opinberra aðila, einkum þeirra sem eru stefnumarkandi um veitingu leyfa til framkvæmda sem falla undir MÁU-tilskipunina. Það eru því sterk tengsl milli tilskipananna sem og þess mats sem fram fer samkvæmt þeim.

Tilskipanirnar miða að árangursríkri umhverfisvernd með því að stuðla að því að þættir sem varða umhverfið séu teknir með í reikninginn þegar áætlanir eru gerðar og framkvæmdir undirbúnar þannig að hægt sé að draga úr neikvæðum umhverfisáhrifum þeirra.

2.2 MÁU-tilskipunin

MÁU-tilskipunin felur í sér skyldu til að meta umhverfisáhrif framkvæmda sem líklegar eru til að hafa umtalsverð áhrif á umhverfið áður en ákvörðun er tekin um hvort leyfi til þeirra sé veitt.⁶ Tilskipunin mælir fyrir um lágmarkskröfur að því er varðar flokka framkvæmda sem mat er lagt á, skyldur framkvæmdaraðila, efni matsins og samráð vegna þess. Einstökum ríkjum er frjálst að mæla fyrir um strangari kröfur að þessu leyti, sbr. 1. tölulið aðfaraorða tilskipunar 2014/52/ESB. Þær framkvæmdir sem falla undir tilskipunina eru taldar upp í I. og II. viðauka við hana. Það er á ábyrgð framkvæmdaraðila að útbúa matsskýrslu vegna fyrirhugaðrar framkvæmdar en stjórnvald fer yfir skýrsluna og getur kallað eftir viðbótarupplýsingum ef með þarf. Samráð við almenning og þá sem fyrirhuguð framkvæmd snertir er þýðingarmikill hluti matsferlisins. Að lokinni athugun á matsskýrslu þarf stjórnvaldið að komast að rökstuddri niðurstöðu um umhverfisáhrifin en hún skapar grundvöll fyrir ákvörðun um það hvort leyfi verði veitt. Matsferlið allt miðar að því að styrkja þær ákvarðanir sem teknar eru og vanda undirbúning þeirra.

2.3 Breyting á MÁU-tilskipuninni

Eins og áður segir var MÁU-tilskipuninni breytt talsvert með tilskipun 2014/52/ESB. MÁU-tilskipunin er að stofni til frá 1985 og þótti tímabært að endurskoða regluverkið með hliðsjón af reynslu undanfarinna áratuga.⁷ Breytingarnar miðuðu að því að einfalda reglurnar og laga þær að breyttu ástandi og áskorunum í umhverfismálum.⁸

Meðal þeirra breytinga sem tilskipun 2014/52/ESB hafði í för með sér voru skýrari reglur um tímafresti; ferli matskylduákvörðunar var gert skýrara og markvissara; áhersla var lögð á að auka gæði matsskýrslna, meðal annars með afmörkun efnis þeirra svo að þær fjalli fyrst og fremst um þá umhverfisþætti sem mikilvægast er að varpa ljósi á; kröfur eru um að efni matsskýrslna sé gert aðgengilegra almenningi; kröfur eru um hæfni þeirra sem vinna matsskýrslu og einnig kröfur um hæfni stjórnvalda sem taka eiga afstöðu til skýrslunnar og um hlutleysi þeirra; og skýrari kröfur eru gerðar um mótvægisáðgerðir og eftirlit með umhverfisáhrifum.⁹

Tilskipun 2014/52/ESB var tekin upp í EES-samninginn með ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar frá 30. apríl 2015 (ákvörðun nr. 117/2015). Frestur til að innleiða breytingartilskipunina var 16. maí 2017.

MÁU-tilskipunin hefur eftir breytinguna að geyma 16 greinar og 5 efnisviðauka, auk aðfaraorða og ákvæða um gildistöku og framkvæmd. Efni viðaukanna er sem hér segir:

⁶ Þessi skylda er orðuð í 1. mgr. 2. gr. tilskipunarinnar eins og henni var breytt með tilskipun 2014/52/ESB: „Áður en leyfi fyrir framkvæmd er veitt skulu aðildarríkin samþykka allar nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja að framkvæmdir, sem líklegt er að hafi í för með sér umtalsverð umhverfisáhrif, m.a. vegna eðlis þeirra, stærðar eða staðsetningar, séu háðar kröfu um leyfi til framkvæmda og mati á áhrifum þeirra á umhverfið.“

⁷ Fyrirrennari tilskipunar 2011/92/ESB var tilskipun 85/337/EBE en henni var breytt með tilskipunum 97/11/EB, 2003/35/EB og 2009/31/EB.

⁸ Sjá <http://ec.europa.eu/environment/eia/review.htm>

⁹ Sjá til hliðsjónar <http://ec.europa.eu/environment/eia/review.htm>

I. viðauki	Listi yfir matsskyldar framkvæmdir.
II. viðauki	Listi yfir framkvæmdir sem ákvarða þarf hvort eru matsskyldar.
II. viðauki A	Upplýsingar sem framkvæmdaraðili þarf að leggja fram vegna matsskylduákvörðunar.
III. viðauki	Viðmið vegna ákvörðunar um matsskyldu.
IV. viðauki	Upplýsingar vegna matsskýrslu.

2.4 UÁ-tilskipunin

UÁ-tilskipun felur í sér skyldu til að meta umhverfisáhrif eftirtalinna áætlana:

- 1) áætlana sem eru gerðar fyrir landbúnað, skógrækt, fiskveiðar, orkumál, iðnað, samgöngur, meðhöndlun úrgangs, vatnstjórnun, fjarskipti, ferðaþjónusta, skipulag bæja og landsvæða eða landnýtingu, og eru stefnumarkandi að því er varðar veitingu leyfa fyrir framkvæmd verkefna sem talin eru upp í I. og II. viðauka við MÁU tilskipun, og
- 2) áætlana sem þarfnast mats í samræmi við ákvæði búsvæðatilskipunar ESB.

Áætlanir í 1. tölulið falla í tvo flokka, annars vegar áætlanir sem gerðar eru fyrir tiltekna starfsemi eða framkvæmdaflokka og hins vegar áætlanir um skipulag landsvæða og landnýtingu, þ.e. skipulagsáætlanir. Áætlanir um nýtingu lítilla svæða sem og óverulegar breytingar á áætlunum samkvæmt 1. tölulið eru eingöngu matsskyldar ef þær eru líklegar til að hafa umtalsverð áhrif á umhverfið. Aðrar áætlanir en þær sem nefndar eru í 1. tölulið eru matsskyldar ef þær eru líklegar til að hafa umtalsverð umhverfisáhrif. Tilteknar áætlanir eru undanþegnar ákvæðum UÁ-tilskipunarinnar, annars vegar áætlanir sem eru gerðar í þeim eina tilgangi að þjóna landvörnum eða almannavörnum og hins vegar fjárhags- eða fjárlagaáætlanir. Búsvæðatilskipun ESB, sbr. 2. töluliður hér að framan, er ekki hluti EES-samningsins svo að ákvæði tilskipananna um mat á umhverfisáhrifum sem hana snertir eru ekki bindandi fyrir Ísland.

Samkvæmt framangreindu eru áætlanir sem setja ramma fyrir framkvæmdir sem falla undir MÁU-tilskipunina að meginstefnu matsskyldar. Framkvæmdirnar sjálfar kunna svo einnig að vera matsskyldar samkvæmt MÁU-tilskipuninni.

3 Innleiðing tilskipana í landsrétt

Við innleiðingu tilskipana ESB í landsrétt eru aðildarríkin ekki skuldbundin til að leiða ákvæði þeirra í lög með nákvæmlega sama orðalagi heldur nægir að efni þeirra sé innleitt í landsrétt með skýrum hætti. Þetta gefur ríkjunum talsvert svigrúm til að laga efni tilskipananna að gildandi lögum eins og hagkvæmast er hverju sinni.

3.1 Danmörk

Lög um mat á umhverfisáhrifum áætlana og framkvæmda (VVM-lögin), sjá nú LBK nr. 1225 frá 25/10/2018, eru heildarlög um mat á umhverfisáhrifum áætlana og framkvæmda. Þau tóku gildi 16. maí 2017. Lögin hafa að geyma efni beggja tilskipana, MÁU-tilskipunarinnar og UÁ-tilskipunarinnar. Lögin fela ekki í sér breytingu frá áður gildandi lagaákvæðum sem innleiddu síðarnefndu tilskipunina en innleiða breytingar á MÁU tilskipuninni með breytingartilskipunni frá 2014.

Reglugerð um samþættingu umhverfismats, rafræna málsmeðferð o.fl. (VVM rg.) er sett með stoð í VVM-lögunum en í henni er einungis fjallað um afmarkaða þætti, þ.e. aðallega um samþættingu

umhverfismats, verkaskiptingu stjórnvalda í því sambandi, rafræna stjórnsýslu og fleira. Í viðauka við reglugerðina er að finna ítarlegt umsóknareyðublað fyrir framkvæmdaraðila að fylla út vegna ákvörðunar um matsskyldu.

Danmörk	Lög	Reglugerð
	Ein lög um máu, bæði áætlana og framkvæmda: Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), sjá nú LBK nr. 1225 frá 25/10/2018.	BEK om samordning af miljøvurderinger og digital selvbetjening m.v. for planer, programmer og konkrete projekter omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter nr. 1470 frá 2017.

VVM-lögin skiptast í 5 þætti með samtals 59 greinum og með þeim eru 7 viðaukar.

I. þáttur. Markmið, gildissvið o.fl. Kaflar 1–3, 1.–7. gr.	II. þáttur. Mat á umhverfis- áhrifum áætlana. Kaflar 4–5, 8.–14. gr.	III. þáttur. Mat á umhverfis- áhrifum frkv. Kaflar 6–10, 15.–30. gr.	IV. þáttur. Samráð, birting o.fl. Kaflar 12–15, 31.–38. gr.	V. þáttur. Stjórnsýsla, viður- lög, gildistaka o.fl. Kaflar 16–20, 39.–59. gr.
1. Markmið. 2. Gildissvið. 3. Skilgreiningar.	4. Hlutverk stjórnvalda, matsskylduákvörðun og afmörkun efnis matsskýrslu. 5. Matsskýrsla, vöktunaráætlun og samandregin greinargerð.	6. Krafa um leyfi, matsskylduákv. og hlutverk stjórnvalda. 7. Kröfur til framkvæmdaraðila. 8. Matsskylduákv. 9. Afmörkun efnis matsskýrslu. 10. Ákvörðun um leyfi til matsskyldra framkvæmda.	12. Ákvörðun um hvaða stjórnvöld áætlunin eða framkvæmdin snertir. 13. Samráð og birting – uá. 14. Samráð og birting – máu. 15. Umhverfisáhrif yfir landamæri.	16. Stjórnsýsla. 17. Eftirlit. 18. Kæra og málsókn. 19. Urbætur og viðurlög. 20. Gildistaka og lagaskilaákvæði.

Viðaukar
1. Framkvæmdir sem alltaf eru matsskyldar.
2. Framkvæmdir sem þarf að ákvarða hvort eru matsskyldar.
3. Viðmið til að ákvarða líklega þýðingu umhverfisáhrifa (áætlanir).
4. Upplýsingar sem fjallað er um í 12. gr. (áætlanir), sbr. viðauki I í UÁ-tilsk.
5. Upplýsingar frá frkvaðila vegna matsskylduákvörðunar.
6. Viðmið vegna ákvörðunar um matsskyldu.
7. Upplýsingar í matsskýrslu.

Dönsku lögin eru ítarleg og fylgja ákvæðum tilskipananna og viðaukum við þær mjög vel. Þau hafa sérstaka kafla um mat á umhverfisáhrifum áætlana annars vegar og mat á umhverfisáhrifum framkvæmda hins vegar. Í öðrum köflum er fjallað um báðar gerðir mats eða ákvæðin eru sameiginleg. Lögin eru vel kaflaskipt og eru að því leyti aðgengileg og skýr. Viðaukarnir eru sjö, fimm varða mat á umhverfisáhrifum framkvæmda en tveir varða áætlanir. Reglugerðin hefur mjög afmarkað efni og felur í sér útfærslu á einstökum ákvæðum laganna.

3.2 Finnland

Ný lög um framkvæmd mats á umhverfisáhrifum, nr. 252/2017 (hér eftir fimáu), innleiða breytingar á MÁU-tilskipuninni með breytingartilskipuninni frá 2014. Þau tóku gildi 16. maí 2017. Ný reglugerð til útfærslu á ákvæðum laganna var sett samhliða (hér eftir fimáu rg.). Eldri lög um mat á umhverfisáhrifum *áætlana*, nr. 200/2005 (fiuá), gilda áfram sem og reglugerð sett á grundvelli þeirra nr. 347/2005. Finnar hafa því tvenn lög um mat á umhverfisáhrifum eins og Íslendingar, þ.e. ein lög um máu áætlana og önnur um máu framkvæmda.

Finland	Lög	Reglugerðir
	Lag om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning nr. 252/2017.	Statsrådets förordning om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning nr. 277/2017.
	Lag om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program nr. 200/2005.	Statsrådets förordning om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program nr. 347/2005.

Fimáu hafa að geyma 40 greinar í 7 köflum og 2 viðauka.

1. kafli. Almenn ákvæði. 1.–10. gr.	2. kafli. Matsskyldu-ákvörðun. 11.–13. gr.	3. kafli. Mat á umhverfisáhrifum. 14.–24. gr.	4. kafli. Tillit til máu við leyfisveitingu. 25.–27. gr.	5. kafli. Umhverfisáhrif yfir landamæri. 28.–30. gr.	6. kafli. Sérstök ákvæði. 31.–38. gr.	7. kafli. Gildistaka og lagaskil. 39.–40. gr.
<i>Markmið. Skilgreiningar. Gildissvið. Tengsl við önnur lög. Samvinna stjórnvalda. Meðferðarstjórnvald.</i>	<i>Stjórnvöld. Upplýsingar sem frkvaðili leggur fram. Matsskyldu-ákvörðun.</i>	<i>Ferlið. Matsáætlun. Samráð. Afstaða stjórnvalda til matsáætlunar. Matskýrsla. Samráð. Álit stjórnvalda um matskýrslu.</i>	<i>Tillit til máu við leyfisveitingu. Endurskoðun á lits um matskýrslu.</i>		<i>Kæra. Þvingunaraðgerðir. Undanþágur. Kostnaður.</i>	

Kaflaskipting laganna fylgir í aðalatriðum ferli mats á umhverfisáhrifum. Í viðauka 1 er listi yfir framkvæmdir sem eru matsskyldar en ekki er sérstakur listi yfir framkvæmdir sem þarf að ákvarða hvort eru matsskyldar. Í viðauka 2 eru viðmið sem beita skal við ákvörðun um matsskyldu, sbr. III. viðauki við MÁU-tilskipunina.

Í lögnum virðist lögð áhersla á sveigjanleika í framkvæmd mats á umhverfisáhrifum og samráð stjórnvalda og framkvæmdaraðila um það hvernig best sé að haga því. Sérstaklega má vekja athygli á ákvæði um skyldu stjórnvalda ríkis og sveitarfélaga til samstarfs (6. gr.) og ákvæði um forsamráð (8. gr.)

Í fimáu rg. eru nánari fyrirmæli um nokkra þætti og er þar tekið inn efni viðauka II A og IV við MÁU-tilskipunina. Meðal annars eru ákvæði um upplýsingar sem framkvæmdaraðili þarf að láta í té vegna matsskylduákvörðunar, sbr. viðauka II A við MÁU-tilskipunina, ákvæði um efni matsáætlunar, ákvæði um efni matskýrslu, sbr. IV. viðauka við MÁU-tilskipunina, og ákvæði um efni tilkynningar um matsáætlun.

Lög um mat á umhverfisáhrifum *áætlana* hafa að geyma 14 greinar.

3.3 Noregur

Tilskipanir ESB um mat á umhverfisáhrifum eru að miklu leyti innleiddar í norskan rétt með reglugerð nr. 854/2017 (hér eftir nomáu rg.). Hún á stoð í skipulags- og byggingarlögum (PBL). Fjallað er um matsskyldu skipulagsáætlana í grein 4-2 í PBL (2. mgr.) en um mat á umhverfisáhrifum framkvæmda, svo og áætlana samkvæmt öðrum lögum, í kafla 14. Í kaflanum eru 6 greinar. Ákvæði PBL um mat á umhverfisáhrifum setja lagarammann fyrir matið en þau eru síðan útfærð í nomáu-reglugerðinni. Hún tekur bæði til MÁU-tilskipunarinnar (og innleiðir breytingar samkvæmt breytingartilskipun) og til UÁ-tilskipunarinnar, þ.e. fjallar bæði um mat á umhverfisáhrifum framkvæmda og áætlana. Reglugerðin tók gildi 1. júlí 2017.

Noregur	Lög	Reglugerð
	Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) nr. 71/2008 (PBL): <ul style="list-style-type: none"> Grein 4-2, 2. mgr. – mat á umhverfisáhrifum skipulagsáætlana. Kafli 14 – mat á umhverfisáhrifum framkvæmda og áætlana samkvæmt öðrum lögum. 	Forskrift om konsekvensutredninger nr. 854/2017.

Nomáu rg. hefur að geyma 39 greinar í 9 köflum og tvo viðauka.

1. kafli. Almenn ákvæði. 1.–5. gr.	2. kafli. Áætlanir og frkv. sem falla undir reglugerðina. 6.–8. gr.	3. kafli. Ákvörðun um matsskyldu. 9.–12. gr.	4. kafli. Undirbúningur matsáætlunar og staðfesting. 13.–16. gr.	5. kafli. Efni matsskýrslu. 17.–24. gr.	6. kafli. Meðferð matsskýrslu. 25.–30. gr.
<i>Markmið. Gildissvið. Tengsl við önnur lög. Tillögugjafi. Ábyrgðarstjórnvald.</i>	<i>Áætlanir og frkv. sem alltaf eru matsskyldar. Áætlanir og frkv. sem þarf að ákveða hvort eru matsskyldar.</i>	<i>Upplýsingar sem tillögugjafi þarf að leggja fram. Viðmið við ákvörðun um matsskyldu. Mat stjv.</i>	<i>Efni matsáætlunar. Samráð. Staðfesting matsáætlunar.</i>	<i>Almennt um kröfur til matsskýrslu. Sérákvæði um almennar (n. overordnede) áætlanir. Ítarleg ákvæði um efni matsskýrslu.</i>	<i>Samráð. Mat á skýrslu. Endurskoðun matsskýrslu. Lok meðferðar. Birting ákvörðunar.</i>
7. kafli. Sérstök ákvæði um áætlanir skv. PBL. 31.–32. gr.	8. kafli. Áætlanir og frkv. sem hafa áhrif yfir landamæri. 33.–35. gr.	9. kafli. Viðurlög, gildistaka og lagaskil. 36.–39. gr.			

Reglugerðin er alveg samþætt hvað varðar mat á umhverfisáhrifum áætlana og framkvæmda. Meginhluti hennar er skipulagður í takt við ferli mats á umhverfisáhrifum. Viðauki I við reglugerðina hefur að geyma lista yfir áætlanir samkvæmt PBL og framkvæmdir samkvæmt öðrum lögum sem alltaf eru matsskyldar. Í viðauka II er listi yfir áætlanir samkvæmt PBL og framkvæmdir samkvæmt öðrum lögum sem ákvarða þarf hvort eru matsskyldar. Í listunum er gerð grein fyrir því hvaða stjórnvald er „ábyrgðarstjórnvald“ samkvæmt reglugerðinni og hvaða lög gilda um áætlunina eða framkvæmdina.

Ferli máu í Noregi er mjög samtvinnað skipulagsferli og skipulagsyfirvöld fara með mikilvægt hlutverk.

Vert er að benda á að í markmiðsákvæði 14. kafla PBL segir að markmið ákvæða kaflans sé að tryggja að tillit sé tekið til umhverfis og *samfélags* við undirbúning framkvæmda. Í norsku löggjöfinni er því lögð áhersla á að samfélagsleg áhrif framkvæmda séu metin jafnhliða umhverfisáhrifum.

3.4 Svíþjóð

Ákvæði um mat á umhverfisáhrifum eru í 6. kafla sænsku umhverfislaganna, miljöbalken (MB). Umhverfislögin eru heildarlög um umhverfis- og náttúruvernd. MB samanstendur af 33 köflum sem skiptast í sjö þætti. Fyrsti þáttur (1.–6. kafli) hefur að geyma almennar reglur um umhverfisvernd og er 6. kafli um mat á umhverfisáhrifum í lok þess þáttar. Annar þáttur (7.–8. kafli) fjallar um náttúruvernd, meðal annars um náttúruverndarsvæði, vernd vistgerða, búsvæða og einnig um strandvernd og vatnsverndarsvæði. Þriðji þáttur (9.–15. kafli) hefur að geyma reglur um ýmiss konar starfsemi, þ.e. mengandi starfsemi, vatnaframkvæmdir, þar á meðal vatnsaflsvirkjanir, landbúnað, erfðatækni,

efnavörur og líftækni og um úrgang. Þar er einnig fjallað um ábyrgð á og viðbrögð við umhverfistjóni. Starfsemi sem fjallað er um í þriðja þætti MB er í mörgum tilvikum leyfis skyld. Í fjórða þætti (16.–25. kafla) er fjallað um leyfisveitingu, kæru og málsmeðferð og í þeim fimmta (26.–28. kafla) um eftirlit og gjaldtöku. Sjötti og sjöundi þáttur (29.–33. kafli) hafa að geyma ákvæði um viðurlög og um skaðabætur.

Í 6. kafla MB (hér eftir MB6) er fjallað um mat á umhverfisáhrifum, bæði áætlaða og einnig framkvæmda. Miklar breytingar voru gerðar á kaflanum í tilefni innleiðingar breytingartilskipunarinnar frá 2014 og tóku þær gildi í janúar 2018. Að því er varðar mat á umhverfisáhrifum áætlaða voru ekki gerðar miklar efnislegar breytingar en reglurnar gerðar skýrari og markvissari. Gefin var út ný reglugerð um mat á umhverfisáhrifum nr. 2017:966 (hér eftir svmau rg.).

Svíþjóð	Lög	Reglugerð
	Miljöbalk 1998:808, 6. kafli.	Miljöbedömningsförordning 2017:966.

6. kafli MB hefst á markmiðsákvæði og orðskýringum en skiptist að öðru leyti í tvo hluta, annars vegar um mat á umhverfisáhrifum áætlaða (s. *strategisk miljöbedömning*) og hins vegar um mat á umhverfisáhrifum framkvæmda (s. *specifika miljöbedömningar*). Kaflinn hefur að geyma 47 greinar.

Inngangssákvæði. 1.–2. gr.	Áætlanir. 3.–19. gr.	Starfsemi og framkvæmdir. 20.–47. gr.
<i>Efni kaflans og markmið. Orðskýringar.</i>	<i>Mat á umhverfisáhrifum áætlaða. Metið hvort umtalsverð umhverfisáhrif séu líkleg. Ákvörðun um líkleg umhverfisáhrif. Hvað felst í máu áætlunar? Samráð um afmörkun mats. Matsskýrsla. Samráð við önnur lönd. Samráð. Samþykkt áætlunar.</i>	<i>Mat á umhverfisáhrifum við leyfisveitingu og í öðrum tilvikum. Metið hvort umtalsverð umhverfisáhrif séu líkleg. Ákvörðun um líkleg umhverfisáhrif. Hvað felst í máu framkvæmdar? Samráð um afmörkun mats. Samráð við önnur lönd. Matsskýrsla. Málsmeðferð leyfisveitanda og kynning matsskýrslu. Birting ákvörðunar um leyfi. Samþætting mats. Minna máu þegar frkv. er ekki matsskyld.</i>

Í reglugerðinni eru m.a. ákvæði um áætlanir og um starfsemi og framkvæmdir sem ætla skal að hafi umtalsverð umhverfisáhrif og eru þar af leiðandi matsskyldar. Eins eru ákvæði um áætlanir og framkvæmdir sem ætla skal að hafi ekki umtalsverð umhverfisáhrif og því hvorki háðar mati á umhverfisáhrifum né ákvörðun um matsskyldu. Þá eru í reglugerðinni ákvæði um viðmið við ákvörðun um líkleg áhrif, sbr. II. viðauka við UÁ-tilskipunina og III. viðauka við MÁU-tilskipunina; ákvæði um efni matsskýrslu, sbr. IV. viðauka við MÁU-tilskipunina, og samráð við önnur lönd. Í viðauka við reglugerðina er listi yfir framkvæmdir og starfsemi sem hafa þýðingu varðandi mat á umhverfisáhrifum áætlaða.

Innleiðing tilskipananna í sænskan rétt er talsvert frábrugðin innleiðingu annarra Norðurlandþjóða þar sem þær eru innleiddar í heildarlög um umhverfismál. Önnur ákvæði MB gilda þar sem ákvæðum 6. kafla sleppir. Sem dæmi eru engin sérstök viðurlagaákvæði, ákvæði um þvingunarúrræði, kostnað eða um kæruheimildir í kaflanum. Eins er vísað til annarra kafla og ákvæða laganna um matsskyldar framkvæmdir og um framkvæmdir sem taka þarf ákvörðun um hvort eru matsskyldar. Það sem er sérstakt við útfærslu Svía er að framkvæmdaraðili ber mikla ábyrgð á málsmeðferð við máu framkvæmda og samráði sem skylt er að fari fram.

3.5 Skotland

Skotar hafa innleitt tilskipun ESB um mat á umhverfisáhrifum framkvæmda, og breytingartilskipunina, með afar ítarlegri reglugerð, The Town and Country Planning (Environmental Impact Assessment (Scotland) Regulations 2017 (2017 nr. 102)) (hér eftir EIA rg.). Hún er sett með stoð í 40. gr. skipulagslaganna (The Town and Country Planning (Scotland) Act) frá 1997. Reglugerðin tók gildi 16. maí 2017. UÁ-tilskipun ESB var innleidd í skoskan rétt með lögum um umhverfisáhrif (Environmental Assessment (Scotland) Act) frá 2005.

Skotland	Lög	Reglugerð
	The Town and Country Planning (Scotland) Act 1997, 40. gr. rg. stoð.	The Town and Country Planning (Environmental Impact Assessment (Scotland) Regulations 2017 (2017 nr. 102).
	Environmental Assessment (Scotland) Act 2005.	

Reglugerðin hefur að geyma 60 greinar í 12 köflum og 6 viðauka.

1. hluti. Inngangsákvæði. 1.–5. gr.	2. hluti. Ákvörðun um matsskyldu. 6.–10. gr.	3. hluti. Meðferð umsókna um skipulagsleyfi. 11.–16. gr.	4. hluti. Undirbúningur matsskýrslu. 17.–19. gr.	5. hluti. Kynning matsskýrslu og samráð. 20.–25. gr.	6. hluti. Viðbótarupplýsingar. 26.–27. gr.
7. hluti. Aðgangur að gögnum og ákvörðun um leyfi. 28.–31. gr.	8. hluti. Umsóknir um „multi-stage“ leyfi. 32.–36. gr.	9. hluti. Sérstök tilvik. 37.–40. gr.	10. hluti. Áhrif yfir landamæri. 41.–42. gr.	11. hluti. Ýmis ákvæði. 43.–55. gr.	12. hluti. Breytingar á öðrum reglugerðum og lagaskil. 56.–60. gr.

Viðauki 1	Framkvæmdir sem alltaf eru matsskyldar.
Viðauki 2	Framkvæmdir sem þarf að ákveða hvort eru matsskyldar.
Viðauki 3	Viðmið við ákvörðun matsskyldu.
Viðauki 4	Efni matsskýrslu.
Viðauki 5	Form tilkynningar skv. 20. gr.
Viðauki 6	Listi yfir brottfelld ákvæði.

Ferli mats á umhverfisáhrifum er samþætt reglum um skipulag og leyfið sem ferlið hverfist um er skipulagsleyfi (e. *planning permission*). Eins og áður segir er reglugerðin afar ítarleg og greinarnar margar mjög langar.

3.6 Ísland

Tilskipanir ESB um mat á umhverfisáhrifum eru innleiddar í tvennum lögum, sjá nú lög um mat á umhverfisáhrifum, nr. 106/2000 (hér eftir ísmáu), með síðari breytingum, og lög um umhverfismat áætlana, nr. 105/2006. Gerðar hafa verið all margar breytingar á lögum um mat á umhverfisáhrifum á þeim 18 árum sem liðin eru frá setningu þeirra. Nú síðast voru samþykkt lög nr. 96/2019 sem innleiða breytingartilskipunina frá 2014. Reglugerð um mat á umhverfisáhrifum, nr. 660/2015 (hér eftir ísmáu rg.), er sett með stoð í ísmáu.

Ísland	Lög	Reglugerð
	Lög um mat á umhverfisáhrifum, nr. 106/2000, með síðari breytingum.	Reglugerð um mat á umhverfisáhrifum, nr. 660/2015.
	Lög um umhverfismat áætlana, nr. 105/2006.	

Ísmáu hafa að geyma 22 greinar og skiptast í fimm kafla. Lögnum fylgja tveir viðaukar.

I. kafli. Markmið, gildissvið og skilgreiningar. 1.–3. gr.	II. kafli. Stjórnsýsla. 4. gr.	III. kafli. Matsskylda. 5.–7. gr.	IV. kafli. Málsmeðferð vegna mats- skyldra frkv. 8.–15. gr.	V. kafli. Ýmis ákvæði. 16.–22. gr.
<i>Markmið. Gildissvið. Skilgreiningar.</i>	<i>Yfirstjórn og framkvæmd.</i>	<i>Matsskyldar framkvæmdir. Frkv. sem kunna að vera háðar mati. Aðrar frkv. sem hugsanlega eru matsskyldar.</i>	<i>Matsáætlun. Frummatsskýrsla. Athugun Skst. og matsskýrsla. Álit Skst. um máu. Endurskoðun matsskýrslu. Leyfi til frkv. Málskot.</i>	<i>Ábyrgð frkvaðila og greiðsla kostnaðar. Skipulagsáætlanir og starfsleyfi. Eftirlit framkvæmda. Mat á umhverfisáhrifum yfir landamæri. Reglugerð og leiðbeiningar. Undanþága frá frestum. Gildistaka.</i>

1. viðauki við lög um mat á umhverfisáhrifum hefur að geyma lista yfir framkvæmdir og greinast þær í þrjú flokka, í A-flokki eru framkvæmdir sem ávallt eru háðar máu. Í flokki B og C eru framkvæmdir sem þarf að ákvarða hvort eru matsskyldar. 2. viðauki hefur að geyma viðmið við ákvörðun um matskyldu. Ísmáu reglugerðin er 36 greinar og fylgja henni 2 viðaukar, þeir sömu og fylgja lögnum. Í lögum um umhverfismat áætlana eru 13. gr.

3.7 Samantekt

Samanburðarþjóðirnar hafa farið mismunandi leiðir til að innleiða tilskipanir ESB um mat á umhverfisáhrifum. Íslendingar, Finnar og Danir innleiddu tilskipanirnar í sérstökum lögum. Danir innleiddu báðar í einum lögum en Finnar og Íslendingar hafa sérstök lög um hvora tegund mats fyrir sig. Norðmenn og Svíar innleiddu tilskipanirnar í stærri lagabálka, Norðmenn í skipulags- og byggingarlög en Svíar í umhverfislögin. Þetta var þó gert með mjög ólíkum hætti. Í norsku skipulags- og byggingarlögnum er einungis rammi umhverfismatsins en útfærslan er að öðru leyti alfarið í reglugerð. Norska leiðin sýnir að það eru í raun afar fá ákvæði tilskipananna sem nauðsynlegt er að setja í lög og að hægt er að innleiða regluverkið að verulegu leyti í reglugerð. Í sænsku umhverfislögnum er sérstakur kafli helgaður mati á umhverfisáhrifum með ítarlegum reglum sem útfærðar eru í reglugerð. Skotar innleiddu MÁU-tilskipunina í reglugerð (e. *regulations*) en lagastoð hennar er í skipulagslögum.

Yfirlit yfir innleiðinguna má sjá í eftirfarandi töflu:

Danmörk	Ein lög – sérstakur kafli fyrir hvora tegund mats. Ein reglugerð.
Finnland	Tvenn lög og tvær reglugerðir.
Noregur	Felld inn í PBL – almenn ákvæði. Ein samþætt reglugerð.
Svíþjóð	Felld inn í MB (6. kafli) – sérstakur hluti fyrir hvora tegund mats. Ein reglugerð.
Skotland	Tvenn lög (skipulagslög veita stoð fyrir reglugerð). Ein reglugerð (máu framkvæmda).
Ísland	Tvenn lög. Ein reglugerð (máu framkvæmda).

Þegar lög eða reglugerðir samanburðarríkjanna, sem hafa að geyma meginefni tilskipana ESB um mat á umhverfisáhrifum, eru skoðuð vekur það athygli að greinar íslensku laganna eru almennt lengri og

færri en greinar í löggjöf hinna ríkjanna.¹⁰ Í íslensku lögunum eru 22 greinar og hafa margar þeirra þrjár til átta málsgreinar. Vert væri að íhuga hvort ekki mætti bæta framsetningu lagaákvæðanna með því að brjóta efni þeirra betur upp svo að lagagreinar yrðu styttri og hefðu jafnframt skýrar fyrirsgnir. Þetta gæti stuðlað að því að gera lög in aðgengilegri og skýrari.

Áhugavert er að skoða tengsl laga og reglugerða hjá samanburðarríkjunum. Norðmenn og Skotar hafa sérstöðu því að hjá þeim er meginefni MÁU-tilskipunarinnar í reglugerð en ekki lögum. Hjá Dönun, Finnum og Svíum hafa reglugerðirnar um máu að geyma nánari útfærslu á einstökum atriðum laganna. Í íslensku reglugerðinni eru hins vegar ákvæði laganna um mat á umhverfisáhrifum endurtekin, auk þess sem viðbótarákvæði hafa að geyma frekari útfærslu þeirra. Þetta er ekki óþekkt í íslenskri lagagerð en spurning hvort það sé heppilegt eða ekki.

4 Reglur um umhverfismat áætlana og tengsl þeirra við reglur um máu framkvæmda

4.1 Danmörk

VVM-lögin taka bæði til mats á umhverfisáhrifum áætlana og framkvæmda. Í samræmi við tilskipun ESB falla að megin stefnu þær áætlunir undir lög in sem eru stefnumarkandi fyrir veitingu leyfa til framkvæmda og eru gerðar eða samþykktar af stjórnvaldi eða þingi á grundvelli laga, stjórnvaldsfyrirmæla eða ákvarðana stjórnvalds, sbr. 2. gr. VVM. Þetta þýðir að við mat á því hvort áætlun fellur undir lög in er lögð áhersla á hvort í áætluninni eru settar fram kröfur eða viðmið sem hafa þýðingu fyrir umfang og/eða efni leyfa til framkvæmda.¹¹

Áætlunir sem gerðar eru á grundvelli skipulagslaga falla undir VVM-lögin, þar á meðal skipulagsáætlunir sveitarfélaga (d. *kommuneplan og lokalplan*), en einnig geta skipulagsáætlunir af hálfu miðlægra stjórnvalda fallið undir lög in ef þær eru stefnumarkandi fyrir veitingu leyfa til framkvæmda, t.d. landsplandirektiv.

Að því er varðar tengsl umhverfismats áætlana og umhverfismats framkvæmda segir í 6. gr. VVM-laganna að umhverfismat sem fram fer á grundvelli II. þáttar (umhverfismat áætlana) komi ekki í stað þess umhverfismats sem fara skal fram samkvæmt III. þætti (mats á umhverfisáhrifum framkvæmda) eða samsvarandi ákvæðum í öðrum lögum. Þá er í lögunum að finna heimild fyrir ráðherra að kveða í reglugerð á um að stjórnvaldi sé óheimilt að veita leyfi til að hefja framkvæmd áður en nauðsynleg áætlanagerð samkvæmt skipulagslögum hefur farið fram, sjá 26. gr. Slíkt ákvæði er að finna í 11. gr. VVM-reglugerðarinnar.

4.2 Finnland

Í Finnlandi eru reglur um umhverfismat áætlana og mat á umhverfisáhrifum framkvæmda hvorar í sínum lögum, sbr. lög nr. 200/2005 (fiuá) og lög nr. 252/2017 (fimáu). Ekki eru bein ákvæði í lögunum sem lúta að tengslum þeirra. Afmörkun þess hvaða áætlunir falla undir lög um umhverfismat áætlana samsvara ákvæði UÁ-tilskipunarinnar en bætt er við áætlunum sem lúta að umhverfisvernd eða náttúruvernd. Þessar áætlunir eru því matsskyldar ef þær eru stefnumarkandi fyrir veitingu leyfa til framkvæmda.

¹⁰ Þetta á þó ekki við um skosku reglugerðina sem hefur að geyma 60 greinar og margar þeirra langar.

¹¹ Vejledning til lov om miljøvurdering/1. del: Planer og programmer. Miljø- og Fødevarerministeriet, Miljøstyrelsen 2018, bls. 16.

4.3 Noregur

Reglugerð um mat á umhverfisáhrifum nr. 854 frá 2017 (nomáu rg.) tekur bæði til umhverfismats áætlana og mats á umhverfisáhrifum framkvæmda og eru ákvæði um báðar gerðir mats samþætt. Skipulagsáætlanir eru almennt matsskyldar, sbr. 1. mgr. 6. gr.,¹² og eins áætlanir samkvæmt öðrum lögum sem eru stefnumarkandi fyrir framkvæmdir sem tilgreindar eru í viðaukum I og II og samþykktar af ráðuneyti, sbr. 1. mgr. 7. gr. Reglur um mat á umhverfisáhrifum tengjast með sérstökum hætti ákvæðum PBL um skipulagsáætlanir en nánar er fjallað um það í kafla 7.4 hér á eftir.

4.4 Svíþjóð

Ákvæði um máu, bæði umhverfismat áætlana og framkvæmda standa í 6. kafla MB (MB6). Kaflinn skiptist í tvo hluta, ákvæði um mat á umhverfisáhrifum áætlana eru í 3.–19. gr. en fjallað er um mat á umhverfisáhrifum framkvæmda í 20.–47. gr. Ekki er sérstaklega fjallað um tengsl umhverfismats áætlana og mats á umhverfisáhrifum framkvæmda. Um matsskyldu áætlana er fjallað í 3. gr. kaflans en jafnframt er heimild fyrir ráðherra til að ákveða í reglugerð að tiltekna áætlanir séu matsskyldar eða ekki matskyldar, þ.e. að ætla megi að þær hafi umtalsverð umhverfisáhrif eða að þær hafi ekki slík áhrif, sbr. 4. gr. MB6. Matsskylduákvæðin eru útfærð í sv máu rg. og er þar tilgreint hvaða áætlanir eru matskyldar (2. gr.) og um hvaða áætlanir skuli taka matskylduákvörðun (3. gr., sbr. 4. gr.).

Aðalskipulag samkvæmt skipulags- og byggingarlögum¹³ er matsskylt ef það markar stefnu um starfsemi eða framkvæmdir sem eru matskyldar eða sem ákvarða þarf um matskyldu á.¹⁴ Um deiliskipulag (s. *detaljplan*) þarf að taka matskylduákvörðun, þ.e. að meta hvort ætla megi að það hafi í för með sér umtalsverð umhverfisáhrif.

4.5 Ísland

Samkvæmt 1. mgr. 3. gr. ísuá gilda lögum um umhverfismat þeirra skipulags- og framkvæmdaáætlana og breytinga á þeim sem marka stefnu er varðar leyfisveitingar til framkvæmda sem tilgreindar eru í lögum um mat á umhverfisáhrifum. Þetta getur bæði átt við um skipulagsáætlanir samkvæmt skipulagslögum og ýmsar framkvæmdaáætlanir samkvæmt sérlögum, t.d. rammaáætlun og samgönguáætlun. Umhverfismat áætlana er þannig undanfari mats á umhverfisáhrifum einstakra framkvæmda. Vikið er að samspili umhverfismats samkvæmt ísuá og ísmáu á vefsíðu Skipulagsstofnunar og segir þar meðal annars: „Þegar metin eru umhverfisáhrif áætlunar, eins og til dæmis svæðis- eða aðalskipulags, gefst tækifæri til að leggja mat á viðtækari umhverfisáhrif þeirrar stefnu sem þar er sett fram og leggja mat á mismunandi valkosti, t.d. um mismunandi staðsetningar- og legukosti. Við mat á umhverfisáhrifum einstakra framkvæmda er síðan lagt ítarlegra mat á umhverfisáhrif viðkomandi framkvæmdar og nánari útfærslu hennar.“¹⁵

Fjallað er um umhverfismat skipulagsáætlana í 5. mgr. 12. gr. skipulagslaga og í skipulagsreglugerð.¹⁶ Að öðru leyti gilda ísuá um umhverfismat skipulagsáætlana. Í 1. mgr. 17. gr. ísmáu er sérstakt ákvæði um tengsl þeirra laga við skipulagslög og segir þar að um umfjöllun í skipulagsáætlun um mat á umhverfisáhrifum og matskyldar framkvæmdir samkvæmt lögnum fari samkvæmt skipulagslögum og skipulagsreglugerð.

¹² Deiliskipulagsáætlanir fyrir framkvæmdir í viðauka II eru þó aðeins matsskyldar ef framkvæmdin getur haft umtalsverð umhverfisáhrif.

¹³ Plan- och bygglag nr. 2010:900.

¹⁴ Sjá c-lið 2. tölul. 2. gr. sv máu rg.

¹⁵ <http://www.skipulag.is/umhverfismat-aaetlana/um-umhverfismat-aaetlana/>

¹⁶ Skipulagsreglugerð nr. 90/2013, sjá 3.4. gr. (svæðisskipulag), 4.4. gr. (aðalskipulag) og 5.4. gr. (deiliskipulag).

4.6 Samantekt

Megintengsl umhverfismatstilskipana ESB felast í því að samkvæmt UÁ-tilskipuninni eru það fyrst og fremst áætlanir, sem setja ramma fyrir framkvæmdir sem falla undir MÁU-tilskipunina, sem eru matsskyldar. Framkvæmdirnar sjálfar kunna svo einnig að vera matsskyldar samkvæmt MÁU-tilskipuninni. Í lögum Norðurlandabjórðanna eru tilskipanirnar ýmist innleiddar í einum lögum eða tvennum, sem fyrr segir. Það virðist þó ekki hafa áhrif á samspil reglnanna; almennt er um að ræða aðskilin ferli og í fæstum tilvikum er fjallað um tengsl þeirra í lögnum. Aðeins í dönsku lögnum er beint ákvæði um tengsl umhverfismats áætlana og mats á umhverfisáhrifum framkvæmda en þar er tekið fram að umhverfismat áætlunar komi ekki í stað mats á umhverfisáhrifum framkvæmdar. Noregur hefur sérstöðu vegna þess að tilskipanirnar eru innleiddar í skipulags- og byggingarlög og fléttast ákvæði um umhverfismat mjög saman við ákvæði laganna um skipulagsgerð og skipulagsáætlanir.

5 Stjórnvöld sem fara með málsmeðferð máu

5.1 Danmörk

Að meginstefnu fara staðbundin stjórnvöld á sveitarstjórnar- eða svæðisstjórnarstigi með málsmeðferð samkvæmt VVM-lögnum. Danmörku er skipti í 5 svæði (d. *regioner*) og innan þeirra eru samtals 98 sveitarfélög (d. *kommuner*). Sveitarstjórn, bæjarstjórn eða borgarstjórn (d. *kommunalbestyrelsen*) fer með málsmeðferð máu vegna framkvæmda á landi sem taldar eru upp í viðaukum 1 og 2 við lögin og tekur ákvarðanir um matsskyldu og leyfi.¹⁷ Svæðisráð (d. *regionsrådet*) fer þó með mál vegna framkvæmda í viðaukum 1 og 2 sem falla undir 7. gr. jarðefnislaganna¹⁸ (efnistaka í atvinnuskyni). Ráðherrar fara með mál vegna framkvæmda á hafsvæðum og hafsbotni en geta falið undirstofnunum sínum þau. Þó fellur fiskeldi við land undir valdsvið sveitarstjórnar, bæjarstjórnar eða borgarstjórnar.¹⁹ Umhverfis- og matvælaráðherra getur ákveðið að taka yfir verkefni hinna staðbundnu stjórnvalda í sérstökum tilvikum, sbr. 3. gr. VVM rg.

5.2 Finnland

Atvinnu-, samgöngu- og umhverfismiðstöðvarnar í Finnlandi (s. *närings-, trafik- och miljöcentral (NTM)*) eru meðferðarstjórnvald (s. *kontaktmyndighet*) samkvæmt fimáu og fara með málsmeðferð vegna mats á umhverfisáhrifum. Þær taka ákvörðun um matsskyldu og gefa álit (s. *motiverad slutsats*) um matsskýrslu. NTM-miðstöðvarnar eru 15 talsins í landinu og eru hluti af stjórnsýslu ríkisins. Atvinnumálaráðuneytið er þó meðferðarstjórnvald gagnvart framkvæmdum sem falla undir kjarnorkulögin og umhverfisráðuneytið hefur hlutverki að gegna ef framkvæmd er líkleg til að hafa áhrif yfir landamæri. Það eru svo leyfisveitendur samkvæmt öðrum lögum sem taka ákvarðanir um leyfi á grundvelli umhverfismatsins.

5.3 Noregur

Skipulagsyfirkvöld hafa stærstu hlutverki að gegna varðandi stjórnsýslu mats á umhverfisáhrifum í Noregi. Skipulagsgerð í Noregi fer fram á þremur stjórnsýslustigum, þ.e. ríkið er æðsta skipulagsvald og mótar stefnu í skipulagsmálum. Fylkisþingin bera ábyrgð á svæðisskipulagi fylkjanna en

¹⁷ Um valdsvið og valdmörk stjórnvalda er fjallað í 17. gr. VVM.

¹⁸ Lov om råstoffer, sbr. LBK nr. 124 frá 2017.

¹⁹ Miðað er við það þegar eldisstöð er innan við eina sjómílu frá landi.

sveitarstjórnir (n. *kommunestyret*) fara með skipulagsvald í sveitarfélögum og bera ábyrgð á áætlanagerð fyrir sveitarfélögin, þar á meðal gerð aðalskipulags (n. *kommunepanens arealdel*) og deiliskipulags (n. *reguleringsplan*). Noregur skiptist í 18 fylki og samtals eru 422 sveitarfélög í landinu. Samþykkt hefur verið breyting á svæðisstjórninni og frá árinu 2020 verða fylkin 11 og sveitarfélögin 356.

Fyrir stór mannvirki og aðrar framkvæmdir sem geta haft veruleg áhrif á umhverfi og samfélag er skylt að gera deiliskipulag, sbr. grein 12-1 í PBL, þó ekki leyfisskyldar framkvæmdir vegna orkuframleiðslu samkvæmt orkulögum, vatnalögum eða virkjanalögum.²⁰ Afar margar framkvæmdir eru jafnframt leyfisskyldar skv. PBL, sbr. grein 20-1.

Í 5. gr. nomáu rg. er kveðið á um hvaða stjórnvald sé ábyrgðarstjórnvald (n. *ansvarlig myndighet*) í skilningi reglugerðarinnar og fari með málsmeðferð. Það eru skipulagsyfirvöld vegna áætlana samkvæmt PBL og leyfisveitendur vegna leyfa samkvæmt öðrum lögum. Þetta er nánar útfært í 6.–8. gr.

Í viðaukunum við reglugerðina er tiltekið fyrir hvern framkvæmdaflokk hvaða stjórnvald fer með málsmeðferð vegna mats á umhverfisáhrifum og hvaða lög gilda um leyfisveitingu og málsmeðferð að öðru leyti. Þessi uppsetning viðaukanna er afar skýr.

5.4 Svíþjóð

Lénsstjórnirnar (s. *länsstyrelsen*) taka ákvörðun um matsskyldu framkvæmda í Svíþjóð. Lénsstjórnirnar eru hluti af stjórnkerfi ríkisins en lénin eru 21 í Svíþjóð. Þær taka einnig þátt í samráði um afmörkun efnis matsskýrslu ásamt framkvæmdaraðila, leyfisveitendum og öðrum aðilum sem ætla má að fyrirhuguð framkvæmd snerti sérstaklega. Það er hlutverk lénsstjórnarinnar í samráðsferlinu að stuðla að því að efni matsskýrslu verði nægilega umfangsmikið og nákvæmt svo að hún geti orðið grundvöllur ákvörðunar um leyfi. Að öðru leyti er málsmeðferð í höndum leyfisveitenda og þeir taka ákvörðun um hvort matsskýrsla uppfylli skilyrði og taka mið af matinu við leyfisveitinguna.

5.5 Skotland

Skipulagsyfirvöld í Skotlandi fara með stjórnsýslu mats á umhverfisáhrifum. Að meginstefnu annast staðbundin stjórnvöld skipulagsmál en Skotlandi er skipt í 32 sveitarfélög (e. *councils*). Miðlæg stjórnvöld koma þó einnig að málum sem varða mat á umhverfisáhrifum, til dæmis er vissum tilvikum hægt að skjóta málum til meðferðar hjá heimastjórn (Scottish Ministers) en það er „The planning and environmental Appeals Division“ (DPEA) sem fer með málsmeðferð í þeim tilvikum.

5.6 Ísland

Á Íslandi fer Skipulagsstofnun að mestu leyti með stjórnsýslu mats á umhverfisáhrifum. Skipulagsstofnun tekur ákvörðun um matsskyldu framkvæmda í flokki B. Stofnunin tekur einnig ákvörðun um matsskyldu framkvæmda í flokki C nema um sé að ræða framkvæmd sem háð er framkvæmdaleyfi eða byggingarleyfi, sbr. skipulagslög og mannvirkjalög. Sveitarstjórnir taka ákvörðun um matsskyldu slíkra framkvæmda nema þeirra sem háðar eru leyfi Mannvirkjastofnunar en ákvörðun um matsskyldu þeirra er á verksviði Skipulagsstofnunar. Skipulagsstofnun gefur einnig álit um matsskýrslu. Leyfisveitendur taka ákvörðun um leyfi á grundvelli umhverfismatsins.

5.7 Samantekt

Í öllum samanburðarríkjunum nema Íslandi gegna staðbundin stjórnvöld stærstu hlutverki í stjórnsýslu mats á umhverfisáhrifum. Þessi staðbundnu stjórnvöld tilheyra ýmist sveitarstjórnarstiginu (Danmörk,

²⁰ Energiloven nr. 50 frá 1990, vannressursloven nr. 82 frá 2000, og vassdragsreguleringsloven nr. 17 frá 1917.

Noregur, Skotland) eða eru hluti af stjórnarsýslu ríkisins (Finnland og Svíþjóð). Þegar um er að ræða stærri framkvæmdir eða þær sem kunna að hafa umhverfisáhrif yfir landamæri fara miðlæg stjórnvöld alla jafna með málsmeðferð. Á Íslandi ber ríkisstofnunin Skipulagsstofnun meginábyrgð á stjórnarsýslu mats á umhverfisáhrifum, enda þótt sveitarstjórnir gegni þar einnig mikilvægu hlutverki. Þetta fyrirkomulag miðar væntanlega að því að tryggja fullnægjandi sérfræðiþekkingu við meðferð mála í afar litlu stjórnarsýslukerfi.

6 Stjórnarsýslulög á Norðurlöndunum

6.1 Danmörk

Dönsku stjórnarsýslulögin²¹ gilda að meginstefnu aðeins um mál þar sem taka á stjórnvaldsákvörðun (d. *afgørelse*)²² eins og íslensku stjórnarsýslulögin nr. 37/1993. Dönsku lögini hafa ekki að geyma almennt ákvæði um samspil við ákvæði annarra laga en í 34.–36. gr. er kveðið á um gildi tiltekinna ákvæða þeirra gagnvart ákvæðum um sama efni í öðrum lögum. Þetta varðar reglur um vanhæfi, upplýsingarétt og rökstuðning. Ekki er almenn kærueimild í lögnum heldur er ákvæði um kærur að finna í þeim lögum sem gilda um viðkomandi ákvörðun. Hins vegar kveða stjórnarsýslulögin á um skyldu til að upplýsa um kærueimild sem fyrir hendi er og gefa leiðbeiningar um beitingu hennar, sjá 25. gr.

6.2 Finnland

Grunnreglu um góða stjórnarsýslu er að finna í finnsku stjórnarskránni og er hún útfærð í stjórnarsýslulögum.²³ Gildissvið þeirra er víðara en dönsku, sænsku og íslensku stjórnarsýslulaganna og hafa þau að geyma almenn ákvæði um starfsemi stjórnvalda og meðferð stjórnarsýslumála. Í 5. gr. laganna segir að ákvæði annarra laga sem víkja frá reglum stjórnarsýslulaga gangi þeim fram. Reglur um kærur er að finna í sérstökum lögum, lögum um réttarfarir í stjórnarsýslumálum.²⁴ Samkvæmt 13. gr. þeirra er heimilt að kveða á um það í lögum að tiltekin ákvörðun sé ekki kæranleg.

6.3 Noregur

Norsku stjórnarsýslulögin, lög um meðferð stjórnarsýslumála,²⁵ eru að stofni til frá 1967 og hafa að geyma almennar reglur um starfsemi stjórnarsýslunnar. Kaflar IV–VI fjalla um meðferð mála þar sem taka skal stjórnvaldsákvörðun²⁶ en í köflum II og III eru almennar reglur um stjórnarsýsluframkvæmd. Samkvæmt 1. gr. laganna gilda þau um starfsemi stjórnarsýslunnar ef ekki er kveðið á um annað í lögum. Þetta þýðir að ákvæði sérlaga um málsmeðferð ganga fram stjórnarsýslulögnum. Í VI. kafla stjórnarsýslulaganna er fjallað um stjórnarsýslukæru. Þar kemur fram í 4. mgr. 28. gr. að á einstökum málefnasviðum geti ráðherra sett reglur um kæru sem eru til fyllingar eða sem víkja frá ákvæðum kaflans. Það er þó aðeins heimilt að takmarka kærurétt ef ríkar ástæður eru fyrir hendi.

²¹ Forvaltningsloven, sbr. LBK 433/2014.

²² 2. gr. 1. mgr. Sjá nánar um hugtakið „afgørelse“:

https://www.ombudsmanden.dk/myndighedsguiden/generel_forvaltningsret/afgoerelsesbegrebet/

²³ Sjá 2. mgr. 21. gr. finnsku stjórnarskrárinnar (Finlands grundlag nr. 1999/731) og förvaltningslag nr. 434/2003.

²⁴ Förvaltningsprocesslag nr. 586/1996. Lögini fjalla um réttarfarir fyrir stjórnarsýsludómstólum og málsmeðferð vegna stjórnarsýslukæra hjá æðri stjórnvöldum eða kærunefndum, sbr. 2. gr.

²⁵ Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker 1967-02-10. Þess má geta að í Noregi eru ný stjórnarsýslulög í undirbúningi, sbr. NOU 2019:5. Ny forvaltningslov – Lov om saksbehandlingen i offentlig forvaltning (forvaltningsloven).

²⁶ Hugtakið er skýrt í b-lið, 1. mgr. 2. gr. sem „enkeltvedtak, et vedtak som gjelder rettigheter eller plikter til en eller flere bestemte personer“, sbr. einnig a-lið sömu málsgreinar.

6.4 Svíþjóð

Ný stjórnýslulög voru sett í Svíþjóð árið 2017²⁷ og leysa þau af hólmi eldri lög frá 1986. Lögin gilda fyrst og fremst um mál þar sem tekin skal stjórnvaldsákvörðun²⁸ en hafa einnig að geyma meginreglur um góða stjórnýslu²⁹ sem gilda almennt um starfsemi stjórnýslunnar, sbr. 1. gr. Í 4. gr. laganna er fjallað um tengsl þeirra við aðra löggjöf og segir þar að ákvæði annarra laga sem víkja frá reglum stjórnýslulaganna gangi þeim framar. Slík ákvæði geta falið í sér strangari kröfur til málsmeðferðar en leiðir af stjórnýslulögunum. Þau geta einnig, í sérstökum tilvikum, kveðið á um vægari kröfur en til þess þyrfti afar ríkar ástæður í ljósi þess að stjórnýslulögin fela almennt í sér lágmarkskröfur til stjórnýslu.³⁰ Í stjórnýslulögunum eru almenn ákvæði um stjórnýslukæru en ákvæði um málsmeðferð kærumála hjá stjórnýsludómstólum er að finna í sérstökum lögum.³¹

6.5 Ísland

Stjórnýslulög nr. 37/1993 taka til stjórnýslu ríkis og sveitarfélaga og gilda þegar stjórnvöld taka ákvarðanir um rétt eða skyldu manna, þ.e. stjórnvaldsákvarðanir, sbr. 1. gr. Lögin fela í sér lágmarkskröfur til stjórnýslunnar og miða að því að tryggja sem best réttaröryggi manna í skiptum við hið opinbera.³² Fjallað er um tengsl stjórnýslulaga við önnur lög í 2. mgr. 2. gr. og segir þar að ákvæði annarra laga, sem hafa að geyma strangari málsmeðferðarreglur en stjórnýslulögin mæla fyrir um, haldi gildi sínu. Af athugasemdum við frumvarp það er varð að lögum nr. 37/1993 má ráða að ákvæðið snýr að eldri lögum, þ.e. lögum sem sett voru fyrir gildistöku stjórnýslulaga.³³ Þrátt fyrir það er viðurkennt að löggjafinn geti sett lög sem víkja frá kröfum laganna, þ.e. sem gera minni kröfur til málsmeðferðar stjórnvalda, en almennt er þá gengið út frá því að það verði að koma skýrt fram í viðkomandi lögum eða lögskýringargögnum að ætlunin sé að draga úr réttaröryggi aðila máls miðað við ákvæði stjórnýslulaga.³⁴ Í 26. gr. stjórnýslulaga er kærheimild og segir þar í 1. mgr. að aðila máls sé heimilt að kæra stjórnvaldsákvörðun til æðra stjórnvalds til þess að fá hana fellda úr gildi eða henni breytt nema annað leiði af lögum eða venju. Í athugasemdum við greinina í frumvarpinu kemur fram að af settum lögum og venju kunni að leiða að kærheimild sé þrengri í einstökum tilvikum, t.d. þegar um sé að ræða ákvarðanir sem teknar hafa verið af sjálfstæðri ríkisstofnun eða sjálfstæðri stjórnýslunefnd.³⁵ Í 2. mgr. 26. gr. segir að ákvörðun sem ekki bindur enda á mál verði ekki kærð fyrr en málið hefur verið til lykta leitt. Þarna er vísað til ákvarðana sem varða meðferð stjórnýslumáls, svokallaðar formákvæðanir.³⁶

6.6 Samantekt

Stjórnýslulög Norðurlandanna hafa nokkuð ólíkt gildissvið. Finnsku og norsku lögin gilda almennt um starfsemi stjórnýslunnar en lög hinna þjóðanna gilda að meginstefnu aðeins um málsmeðferð þegar

²⁷ Förvaltningslag nr. 2017:900.

²⁸ Í 1. gr. laganna segir að þau gildi um „handläggning av ärenden“. Hugtakið „ärende“ er ekki skilgreint í lögunum en í undirbúningsgögnum kemur fram að átt sé við ákvörðun sem tekin er af stjórnvaldi og er ætlað að hafa raunveruleg réttaráhrif fyrir aðila í einstöku tilviki. Sjá Prop. 2016/17:180, bls. 286.

²⁹ Þessar reglur eru í 5.–8. gr. laganna.

³⁰ Prop. 2016/17:180, bls. 289.

³¹ Förvaltningsprocesslagen nr. 1971:291, sjá einnig lög um almenna stjórnýsludómstóla, lag om allmänna förvaltningsdomstolar nr. 1971:289.

³² Alþt. 116. lþ. 1992–93, 313. mál, þskj. 505, almennar athugasemdir I.

³³ Alþt. 116. lþ. 1992–93, 313. mál, þskj. 505, athugasemdir við 2. gr.

³⁴ Páll Hreinsson (2013). Stjórnýsluréttur. Málsmeðferð. Reykjavík, bókaútgáfan Codex, bls. 47. Sjá einnig álit umboðsmanns Alþingis í málum nr. 2877/1999, 4787/2006 og 5321/2008.

³⁵ Alþt. 116. lþ. 1992–93, 313. mál, þskj. 505, athugasemdir við 26. gr.

³⁶ Sama heimild.

taka á stjórnvaldsákvörðun. Eitt af því sem skiptir máli fyrir rannsóknina sem skýrsla þessi fjallar um eru ákvæði um samspil stjórnsýslulaganna við önnur lög. Þetta skiptir máli varðandi það hvort heimilt er að setja sérreglur um meðferð mála við mat á umhverfisáhrifum sem víkja frá almennum reglum stjórnsýslulaga. Í norsku, sænsku og finnsku lögnum eru skýr ákvæði um að ákvæði annarra laga sem víkja frá fyrirmælum stjórnsýslulaganna gangi þeim fram. Varðandi dönsku og íslensku lögin er ljóst að ákvæði sem gera strangari kröfur til málsmeðferðar ganga fram ákvæðum stjórnsýslulaganna og ætla mætti að löggjafinn í þessum löndum hafi takmarkaðra svigrúm til að setja reglur sem gera vægari kröfur til stjórnsýslunnar. Um þetta verður þó ekkert fullyrt og hafa verður í huga að stjórnsýslulögum á Norðurlöndunum er ætlað að tryggja réttaröryggi borgaranna gagnvart yfirvöldum og verður almennt að gera ráð fyrir að veigamikil rök þurfi að liggja til þess að takmarka þessi réttindi. Samanburður á málsmeðferðarreglum mats á umhverfisáhrifum bendir þó til þess að mismiklar kröfur séu gerðar í samanburðarríkjunum að þessu leyti.

Í norsku og íslensku lögnum eru almennar reglur um stjórnsýslukærur en reglur um meðferð kærumála eru í sérstökum lögum í Finnlandi og Svíþjóð. Í Danmörku er slíkar reglur að finna í þeim lögum sem fjalla um viðkomandi ákvörðun.

7 Samspil löggjafar um máu við önnur lög

7.1 Inngangur

Þegar skoðuð eru tengsl löggjafar um máu og annarra laga er nauðsynlegt að horfa til þess að í öllum samanburðarríkjunum nema Danmörku byggist ákvörðun um leyfi til framkvæmda á öðrum lögum en umhverfismatslögnum. Því þarf að kanna tengsl löggjafar um máu við sérlög um ýmsa starfsemi og framkvæmdir og einnig við skipulags- og byggingarlög og umhverfislög. Í tilviki Noregs eru tilskipanir ESB um mat á umhverfisáhrifum innleidd í skipulags- og byggingarlög og er því mikilvægt að skoða innbyrðis samhengi þeirra laga. Það sama má segja um sænsku umhverfislögin en ákvæðin um mat á umhverfisáhrifum eru í 6. kafla þeirra. Auk þessa þarf að huga að því að í sumum tilvikum eru sérstök ákvæði um umhverfismat í sérlögum sem ganga þá fram ákvæðum almennu laganna um mat á umhverfisáhrifum.

7.2 Danmörk

VVM-lögin kveða á um leyfisskyldu vegna framkvæmda sem vænta má að hafi umtalsverð áhrif á umhverfi. Ákvörðun um VVM-leyfi er tekin á grundvelli 25. gr. laganna. Í 4. mgr. 15. gr. er heimild fyrir ráðherra til að setja reglur um að leyfi samkvæmt öðrum lögum komi í stað leyfis samkvæmt 25. gr. Um þetta eru ákvæði í 10. gr. VVM-reglugerðarinnar og eru þar talin upp leyfi sem koma að hluta eða í heild í stað VVM-leyfis samkvæmt 25. gr. Þetta eru:

1. Leyfi samkvæmt jarðefnalögum³⁷ til vinnslu jarðefnis í atvinnuskyni á landi og leyfi til rannsókna og vinnslu jarðefna af hafsbótnei í landhelgi og á landgrunni.
2. Leyfi samkvæmt 33. gr. umhverfisverndarlaganna,³⁸ þ.e. leyfi fyrir mengandi starfsemi sem talin er upp í viðaukum 1 og 2 við svokallaða leyfisreglugerð.³⁹ Einnig leyfi samkvæmt 28. gr. laganna til losunar skólps.
3. Leyfi samkvæmt 25. gr. laga um eflingu endurnýjanlegrar orku⁴⁰ til raforkuframleiðslu sem notar vatn eða vind í landhelgi eða efnahagslögsögu með tilheyrandi flutningskerfi.

³⁷ Lov om råstoffer, sbr. LBK nr. 124 frá 2017.

³⁸ Lov om miljøbeskyttelse, sbr. LBK nr. 241 frá 2019.

³⁹ Bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed nr. 1317 frá 2018.

⁴⁰ Lov om fremme af vedvarende energi, sbr. LBK nr. 53/2019.

4. Tiltekin leyfi samkvæmt lögum um framkvæmdir neðanjarðar.⁴¹
5. Leyfi samkvæmt lögum um landgrunnið⁴² til rannsóknar á auðlindum í hafsbotni sem ekki tengjast vinnslu, til lagningar sæstrengja og leiðslna til flutnings á olíu.
6. Leyfi samkvæmt 16. gr. og 16. gr. b í lögum um strandvernd⁴³ til ýmissa framkvæmda á strandsvæðum.
7. Leyfi samkvæmt 18. gr. vatnsveitulaga⁴⁴ til vinnslu grunnvatns og yfirborðsvatns.

Nánari ákvæði um umsóknir um þessi leyfi er að finna í 2. og 3. mgr. 4. gr. VVM-reglugerðarinnar.

Sérákvæði um mat á umhverfisáhrifum eru í nokkrum lögum. Þetta eru lög um húsdýrahald, sbr. reglugerð um leyfi til húsdýrahalds,⁴⁵ lög um opinbera vegi⁴⁶ og járnbrautalögin.⁴⁷ Þá er heimild í hafnalögum⁴⁸ fyrir ráðherra að setja reglur um mat á umhverfisáhrifum hafnaframkvæmda.⁴⁹

7.3 Finnland

Fimáú fjalla ekki um leyfi til framkvæmda heldur fer um þau samkvæmt sérlögum. Óheimilt er að veita leyfi til matskyldra framkvæmda fyrr en matskýrsla liggur fyrir og meðferðarstjórnvaldið hefur gefið rökstutt álit um hana, sbr. 2. mgr. 25. gr. Matskýrslan og rökstudda álitid þarf því að fylgja umsókn um leyfi. Þetta er ítrekað í ýmsum sérlögum og einnig má benda á 2. mgr. 39. gr. umhverfisverndarlaganna⁵⁰ þar sem fjallað er um umsókn um umhverfisleyfi (s. *miljötilstand*) fyrir mengandi starfsemi. Einnig má nefna 3. gr. 11. kafla vatnalaga⁵¹ um leyfi samkvæmt þeim lögum, 5. gr. jarðefnalaga⁵² um leyfi til efnistöku og 34. gr. námulaga⁵³ um leyfi samkvæmt þeim lögum.

Þess má geta að í 29. gr. vegalaga⁵⁴ er sérstaklega vikið að tengslum laganna við fimáú og sambærilegt ákvæði er í 24. gr. járnbrautalaga.⁵⁵

Í 5. gr. fimáú er kveðið á um heimild til að meta umhverfisáhrif matskyldra framkvæmda með málsmeðferð samkvæmt öðrum lögum ef matið fullnægir kröfum fimáú. Í athugasemdum við greinina í frumvarpinu sem varð að fimáú er nefnd sem dæmi framkvæmd sem krafist er deiliskipulags fyrir (s. *projektspecifik plan*) en kveðið er á um málsmeðferð vegna þess í skipulags- og byggingarlögum.⁵⁶ Ýmist getur framkvæmdaraðili lagt til við meðferðarstjórnvaldið að um umhverfismatið fari samkvæmt öðrum lögum eða viðkomandi stjórnvöld komið sér saman um það. Þetta getur til dæmis gerst í forsamráði, sbr. 8. gr. laganna. Aðalatriðið er að málsmeðferðin uppfylli meginákvæði tilskipunarinnar og að gæði matsins séu fullnægjandi.⁵⁷ Heimildin gildir ekki um framkvæmdir sem lúta að kjarnorku, sbr. 2. mgr. 5. gr.

⁴¹ Lov om anvendelse af Danmarks undergrund, sbr. LBK nr. 1190 frá 2018.

⁴² Lov om kontinentalsoklen og visse rørledningsanlæg på søterritoriet, sbr. LBK nr. 1189 frá 2018.

⁴³ Lov om kystbeskyttelse, sbr. LBK nr. 57 frá 2019.

⁴⁴ Lov om vandforsyning, sbr. LBK nr. 118 frá 2018.

⁴⁵ Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., sbr. LBK 1020 frá 2018, og reglugerð 1467 frá 2018.

⁴⁶ Lov om offentlige veje m.v. nr. 1520 frá 2014.

⁴⁷ Jernbanelov nr. 686 frá 2015.

⁴⁸ Lov om havne, sbr. LBK 457 frá 2012.

⁴⁹ Sjá bekendtgørelse om vurdering af virkning på miljøet (VVM) af projekter vedrørende erhvervshavne og Københavns Havn [...] nr. 450 frá 8. maí 2017.

⁵⁰ Miljöskyddslagan nr. 527/2014.

⁵¹ Vattenlag nr. 587/2011.

⁵² Marktäktslag nr. 555/1981.

⁵³ Gruvlag nr. 621/2011.

⁵⁴ Lag om trafiksystem og landsvägar nr. 503/2005.

⁵⁵ Banlag nr. 110/2007.

⁵⁶ Regeringens proposition med förslag till lag om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning och vissa lagar som har samband med den. RP 259/2016 rd, bls. 59.

⁵⁷ Sama heimild, bls. 59.

Sérákvæði eru um umhverfismat vissra áætlana. Samkvæmt 2. mgr. 7. gr. fiuá fer um umhverfismat skipulagsáætlana samkvæmt ákvæðum skipulags- og byggingarlaga,⁵⁸ sjá einnig 1. gr. skipulags- og byggingarreglugerðar.⁵⁹ Um umhverfismat stjórnunaráætlunar og aðgerðaáætlunar samkvæmt lögum um stjórnsýslu vatnsverndar og hafverndar⁶⁰ fer samkvæmt þeim lögum.

7.4 Noregur

Eins og fram er komið eru tilskipanir ESB um mat á umhverfisáhrifum innleiddar í norsku skipulags- og byggingarlögin (PBL) og eru þau lagastoð norsku máu reglugerðarinnar. Reglurnar um umhverfismat tengjast með sérstökum hætti ákvæðum PBL um skipulagsgerð eins og hér verður gerð grein fyrir.

Samkvæmt PBL er skylt að gera deiliskipulag (n. *reguleringsplan*) fyrir stærri byggingarframkvæmdir og aðrar framkvæmdir sem geta haft umtalsverð áhrif á umhverfi og samfélag. Þetta á þó ekki við um leyfisskyldar framkvæmdir vegna orkuframleiðslu samkvæmt orkulögum, vatnalögum og virkjanalögum. Það er sveitarstjórn sem tekur ákvörðun um samþykkt deiliskipulags og er sú ákvörðun stjórnvaldsákvörðun í skilningi stjórnsýslulaga.⁶¹ Deiliskipulagið er því ákvarðandi um þá framkvæmd sem hún fjallar um.

Deiliskipulag fyrir framkvæmdir í viðauka I við nomáu rg. er ávallt matsskyld og deiliskipulag fyrir framkvæmdir í viðauka II er matsskyld ef framkvæmdin getur haft umtalsverð umhverfisáhrif. Þó er deiliskipulag undanþegið matsskyldu ef farið hefur fram mat á umhverfisáhrifum framkvæmdarinnar á fyrra skipulagsstigi. Þetta á til dæmis við um samgönguf framkvæmdir sem eru metnar sérstaklega í aðalskipulagi.⁶²

Fyrir framkvæmdir sem um fer samkvæmt PBL er það deiliskipulag framkvæmdarinnar sem matið snýst um og matið er þáttur í skipulagsferlinu. Þegar um er að ræða framkvæmdir sem eru leyfisskyldar samkvæmt öðrum lögum, og jafnframt matsskyldar, snýr matið að framkvæmdinni sjálfri.

Framkvæmdir í viðaukum I og II við nomáu rg. sem um fer samkvæmt orkulögum, vatnalögum og virkjanalögum eru alltaf matsskyldar. Í nefndum lögum eru ákvæði um leyfisskyldu vegna slíkra framkvæmda og þau hafa einnig ákvæði um að bindandi áætlanir samkvæmt PBL geti ekki komið í stað leyfa samkvæmt þeim.⁶³ Þegar sótt er um leyfi samkvæmt þessum lögum vegna matsskyldra framkvæmda skal matskýrsla fylgja umsókn. Þetta er sérstaklega áréttað í lögnum.⁶⁴

Um einstakar tegundir framkvæmda gilda sérákvæði um umhverfismat. Dæmi um það er olíuvinnsla, sbr. olíulög og reglugerð sett á grundvelli þeirra,⁶⁵ og flutningur CO² og geymsla í hafsbotni, sbr. lög um auðlindir hafsbotns og reglugerð setta á grundvelli þeirra.⁶⁶

7.5 Svíþjóð

Í 1. mgr. 20. gr. MB6 er kveðið á um matsskyldu framkvæmda sem leyfisskyldar eru samkvæmt öðrum köflum MB. Þar er annars vegar um að ræða framkvæmdir sem geta raskað Natura 2000 verndarsvæðum, sbr. 7. kafli, 28. gr. a, og hins vegar framkvæmdir samkvæmt 9. og 11. kafla (mengandi

⁵⁸ Markanvæðnings- og byggilag nr. 132/1999.

⁵⁹ Markanvæðnings- og byggiförordning nr. 895/1999.

⁶⁰ Lag om vattenvårds- og havsvårdsforvaltningen nr. 1299/2004.

⁶¹ Reguleringsplanveileder. Kommunal- og moderniseringsdepartementet 2018, kafli 2.3.

⁶² Reguleringsplanveileder. Kommunal- og moderniseringsdepartementet 2018, kafli 2.7.1.

⁶³ Sjá orkulög (energiloven) nr. 50 frá 1990, 1. mgr. greinar 2-2., vatnalög (vannressursloven) nr. 82 frá 2000, 4. mgr. 22. gr. og virkjanalög (vassdragsreguleringsloven) nr. 17 frá 1917, 3. mgr. 1. gr.

⁶⁴ Sjá orkulög, 2. mgr. greinar 2-1, og virkjanalög, 2. mgr. 11. greinar.

⁶⁵ Petroleumsloven nr. 72 frá 1996, sbr. og forskrift til petroleumsloven nr. 653 frá 1997.

⁶⁶ Lov om vitenskapelig utforskning og utforskning etter og utnyttelse av andre undersjøiske naturforekomster enn petroleumforekomster nr. 12 frá 1963 og reglugerð nr. 1517 frá 2014. Ný lög um efnistöku á hafsbotni taka gildi 1. júlí 2019, lög nr. 7 frá 2019 og þau fela einnig í sér breytingar á fyrrnefndum lögum frá 1963.

starfsemi og vatnaframkvæmdir) sem og framkvæmdir sem fjallað er um í 17. kafla, ef ætla má að þær hafi umtalsverð umhverfisáhrif. Um þessar framkvæmdir gildir því að taka þarf ákvörðun um matsskyldu þeirra. Á grundvelli 9. kafla MB hefur verið sett reglugerð um umhverfisleyfi⁶⁷ þar sem fjallað er um fjölmargar leyfisskyldar framkvæmdir. Ákvæði 20. gr. MB6 eru útfærð í sv máu rg. og matsskyldar framkvæmdir tilgreindar, flestar með vísan til reglugerðar um umhverfisleyfi og ákvæða 11. og 17. kafla MB.

Um leyfisveitingu og málsmeðferð vegna þessara framkvæmda fer samkvæmt fjórða þætti MB og um þær gilda önnur ákvæði bólsins, svo sem um kæru, eftirlit, gjaldtöku, viðurlög og skaðabætur.

Um ýmsa starfsemi og framkvæmdir sem kunna að vera matsskyldar fer samkvæmt sérlögum. Þó gilda ákvæði MB í flestum tilvikum samhliða og jafnan er vísað í sérlögunum til MB6 um umhverfismatið. Dæmi um þetta eru vegalög,⁶⁸ járnbrautalög,⁶⁹ námulög,⁷⁰ jarðgaslög⁷¹ og raforkulög.⁷²

7.6 Ísland

Margar af þeim framkvæmdum sem falla undir ísmáu eru háðar framkvæmdaleyfi sveitarfélags. Þetta á til dæmis við um vegagerð og hafnagerð en um þessar framkvæmdir gilda þó sérstök lög.⁷³ Um framkvæmdaleyfi er fjallað í 14. gr. skipulagslaga. Þar kemur fram í 1. mgr. að óheimilt sé að gefa út leyfi fyrir framkvæmd samkvæmt lögum um mat á umhverfisáhrifum fyrr en álit Skipulagsstofnunar um mat á umhverfisáhrifum liggur fyrir eða ákvörðun stofnunarinnar um að framkvæmd sé ekki matsskyld. Við töku ákvörðunar um framkvæmdaleyfi skal sveitarstjórn taka rökstudda afstöðu til álits Skipulagsstofnunar um umhverfisáhrif framkvæmdarinnar.

Aðrar framkvæmdir sem kunna að vera matsskyldar eru háðar leyfi samkvæmt sérlögum. Má þar nefna virkjanaleyfi samkvæmt raforkulögum, leyfi til vatnsmiðlunar samkvæmt vatnalögum, nýtingarleyfi samkvæmt auðlindalögum og leyfi til vinnslu kolvetnis samkvæmt kolvetnislögum en þessi leyfi veitir Orkustofnun.⁷⁴ Einnig má nefna rekstrarleyfi til fiskeldis samkvæmt lögum um fiskeldi, sem Matvælastofnun veitir.⁷⁵ Margs konar starfsemi er háð starfsleyfi Umhverfisstofnunar, sbr. lög um hollustuhætti og mengunarvarnir og lög um meðhöndlun úrgangs.⁷⁶

Athygli vekur að flest þessara laga eru fámál um mat á umhverfisáhrifum og lítið er um tilvísanir til ísmáu í þeim ákvæðum sem fjalla um umsóknir um leyfi. Þó er slíkar tilvísanir að finna í lögum um fiskeldi þar sem mælt er fyrir um að umsókn um rekstrarleyfi skuli fylgja afrit af ákvörðun Skipulagsstofnunar um að framkvæmdin sé ekki matsskyld eða álit stofnunarinnar um mat á umhverfisáhrifum framkvæmdarinnar, nema fyrir liggi heimild til að vinna samtímis að mati á umhverfisáhrifum og starfsleyfi, sbr. 1. mgr. 8. gr. Jafnframt er áréttað í lögunum að við útgáfu rekstrarleyfis skuli þess ávallt gætt að fullnægt sé ákvæðum laga um mat á umhverfisáhrifum og laga um hollustuhætti og mengunarvarnir, sbr. 5. mgr. 10. gr. Samkvæmt lögum um meðhöndlun úrgangs gildir almennt að umsóknum um starfsleyfi skulu fylgja upplýsingar um stöðu umhverfismats ef starfsemin er matsskyld, sbr. 15. gr. laganna.

⁶⁷ Miljöprövningsförrörðning nr. 2013:251.

⁶⁸ Váglag nr. 1971:948.

⁶⁹ Lag om byggande av järnväg nr. 1995:1649.

⁷⁰ Minerallag nr. 1991:45.

⁷¹ Naturgaslag nr. 2005:403.

⁷² Ellag nr. 1997:857.

⁷³ Vegalög nr. 80/2007 og hafnalög nr. 61/2003.

⁷⁴ Sjá 4. gr. raforkulaga, nr. 65/2003, 68. gr. vatnalaga, nr. 15/1923, 6. gr. laga um rannsóknir og nýtingu á auðlindum í jörðu, nr. 57/1998, og 7. gr. laga um leit, rannsóknir og vinnslu kolvetnis, nr. 13/2001.

⁷⁵ Sjá 7. gr. laga um fiskeldi, nr. 71/2008.

⁷⁶ Sjá 6. gr. laga um hollustuhætti og mengunarvarnir, nr. 7/1998, og 14. gr. og 38. gr. laga um meðhöndlun úrgangs, nr. 55/2003.

7.7 Samantekt

Tengsl laga um mat á umhverfisáhrifum við sérlög eru með ýmsum hætti hjá samanburðarlöndunum. Dönsku löggin eru þau einu sem fjalla um sérstakt leyfi (VVM-leyfi) en þau hafa jafnframt að geyma ákvæði um heimild ráðherra til að ákveða að leyfi samkvæmt öðrum lögum komi í stað VVM-leyfis. Hjá öllum hinum þjóðunum fer um leyfisveitingu samkvæmt öðrum lögum en umhverfismatslögum.

Jafnan eru tengsl við lög um mat á umhverfisáhrifum áréttuð í ákvæðum sérlaganna um leyfi. Það eru þó fá dæmi um þetta í íslenskum lögum og spurning hvort ekki sé ástæða til að skerpa á þessum tengslum í sérlögum um starfsemi sem í mörgum tilvikum er matsskyld.

Í dönskum, finnskum og norskum lögum eru sérstök ákvæði um umhverfismat í nokkrum sérlögum sem ganga þá framar umhverfismatslögum.

8 Lýsing á ferli mats á umhverfisáhrifum í lögum

Ein af þeim breytingum sem breytingartilskipunin frá 2014 fól í sér var að bætt var við orðskýringaákvæði 2. mgr. 1. gr. MÁU-tilskipunarinnar skýringu á hugtakinu *mat á umhverfisáhrifum*. Skýringin felur í sér lýsingu á ferli umhverfismats frá matsskýrslu til veitingar leyfis.

MÁU-tilskipun 2. mgr. 1. gr., sbr. brttílsk.

„mat á umhverfisáhrifum“: ferli sem samanstendur af:

- i. skýrslugjöf framkvæmdaraðilans um mat á umhverfisáhrifum, eins og um getur í 1. og 2. mgr. 5. gr.,
- ii. viðræðum sem fara fram eins og um getur í 6. gr. og, ef við á, 7. gr.,
- iii. rannsókn lögbæra yfirvaldsins á þeim upplýsingum sem lagðar eru fram í skýrslunni um matið á umhverfisáhrifum og á öllum viðbótarupplýsingum sem framkvæmdaraðilinn leggur fram í samræmi við 3. mgr. 5. gr., sé þess þörf, og öllum viðeigandi upplýsingum sem berast í gegnum viðræður skv. 6. og 7. gr.,
- iv. rökstuddri niðurstöðu lögbæra yfirvaldsins um umtalsverð áhrif af framkvæmdinni á umhverfið með tilliti til niðurstaðnanna úr rannsókninni sem um getur í iii-lið og, ef við á, eigin viðbótarannsókn og
- v. því að rökstudd niðurstaða lögbæra yfirvaldsins sé felld inn í einhverja af þeim ákvörðunum sem um getur í 8. gr. a.“

Sambærilega lýsingu er að finna í löggjöf Danmerkur, Finnlands og Skotlands. Lýsingar dönsku laganna og skosku reglugerðarinnar eru næst ákvæði MÁU-tilskipunarinnar. Þær nefna ekki matsáætlun heldur hefst lýsing ferlisins á framlagningu matsskýrslu eins og í tilskipuninni. Finnska lýsingin tilgreinir bæði matsáætlun og matsskýrslu og sama er að segja um nýtt ákvæði íslensku laganna, sbr. breytingarlög nr. 96/2019.⁷⁷ Í sænsku lögnum er ferlinu lýst með hliðsjón af hlutverkum framkvæmdaraðila annars vegar og stjórnvalda hins vegar. Í norsku reglugerðinni er ekki að finna lýsingu á ferli umhverfismats.

Land	Lagaákvæði
Danmörk	5. gr. 5. tölul. VVM: Mat á umhverfisáhrifum, ferli sem samanstendur af: a) samningu og framlagningu matsskýrslu – framkvæmdaraðili, sbr. 20. gr., b) samráði stjórnvalds við almenning og stjórnvöld sem framkvæmdin snertir, og eftir atvikum önnur ríki, sbr. 35. og 38. gr., c) athugun stjórnvalds á upplýsingum sem fram koma í matsskýrslu og viðbótarupplýsingum sem framkvæmdaraðili leggur fram, sé þess þörf, sbr. 24. gr., svo og upplýsingum sem fram koma í umsögnum og kunna að skipta máli, d) ákvörðun stjórnvalds um veruleg umhverfisáhrif á grundvelli niðurstaðna rannsóknar sbr. c-lið og eigin viðbótarannsókn, sbr. 1. mgr. 24. gr.

⁷⁷ Sjá 4. gr. a.

Land	Lagaákvæði
	e) ákvörðun um leyfi, sbr. 25. gr., og ákvörðun um leyfi skv. öðrum lögum sem kemur í stað leyfis skv. 25. gr.
Finnland	<p>14. gr. <i>fi</i>máu:</p> <p>Ferli mats á umhverfisáhrifum felst í:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) samningu matsáætlunar og matsskýrslu, 2) birtingu og samráði um matsáætlun og matsskýrslu, þar á meðal samráði við erlend ríki, 3) rannsókn stjórnvalds á upplýsingum í matsáætlun og matsskýrslu og álitum og umsögnum sem borist hafa, þar á meðal frá erlendum ríkjum, 4) álit stjórnvalds um matsáætlun, 5) álit (s. <i>motiverad slutsats</i>) stjórnvalds um veruleg umhverfisáhrif framkvæmdar, 6) að tillit sé tekið til matsskýrslu, álita og umsagna um hana, þar á meðal frá erlendum ríkjum, og álits stjórnvalds um umhverfisáhrif framkvæmdar, við töku ákvörðunar um leyfi og álitid felld inn í leyfid.
Noregur	Ekki sérstök lýsing á ferlinu í lögum.

Svíþjóð	<p>28. gr. <i>MB6</i>:</p> <p>Mat á umhverfisáhrifum framkvæmdar felur í sér að:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. framkvæmdaraðili <ol style="list-style-type: none"> a) hefur samráð um hvernig móta skal efni matsskýrslu (s. <i>avgränsningssamrád</i>), b) semur matsskýrslu, og c) leggur fram matsskýrslu til þess sem tekur ákvörðun um leyfi, og 2. sá sem tekur ákvörðun um leyfi <ol style="list-style-type: none"> a) leitar eftir umsögnum um matsskýrslu, og b) lýkur umhverfismatinu.
Skotland	<p>4. gr. <i>EIA rg.</i>:</p> <p>Fylgir í meginatriðum ákvæði tilskipunarinnar.</p>
Ísland	<p>4. gr. a ísmáu⁷⁸:</p> <p>Mat á umhverfisáhrifum er ferli sem samanstendur af eftirtöldum þáttum:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. gerð og afgreiðslu matsáætlunar, b. gerð frummatsskýrslu framkvæmdaraðila, c. kynningu og samráði um frummatsskýrslu við umsagnaraðila og almenning og eftir því sem við á yfir landamæri, d. gerð matsskýrslu framkvæmdaraðila, e. athugun Skipulagsstofnunar á matsskýrslu framkvæmdaraðila og álit stofnunarinnar um mat á umhverfisáhrifum framkvæmdar og f. að álit stofnunarinnar sé lagt til grundvallar við afgreiðslu umsóknar um leyfi til framkvæmda.

⁷⁸ Ákvæðinu var bætt við ísmáu með breytingarlögum nr. 96/2019 sem tóku gildi 1. september 2019.

9 Hlutverk framkvæmdaraðila og stjórnvalda í ferli umhverfismats og samráð

9.1 Yfirlitstöflur um ferlið

9.1.1 Danmörk

VVM		
<i>Framkvæmdaraðili</i>	<i>Stjórnvald</i>	<i>Samráð</i>
Matsskylda		
Leggur fram skriflega <i>umsókn</i> um framkvæmdina til stjórnvalds sem fer með málið (18. gr., sbr. 17. gr.).		
	Tekur <i>ákvörðun</i> um matsskyldu og leyfisskyldu frkv. í viðauka 2 á grundvelli sjónarmiða í viðauka 6 (21. gr.).	Áður leitar stjv. umsagna stjórnvalda sem ætla má að frkv. snerti (1. tölul. 1. mgr. 35. gr.).
Mat á umhverfisáhrifum		
	Gefur <i>álit</i> um afmörkun efnis matsskýrslu. Getur sleppt því ef frkvaðili fer fram á það og það er talið óhætt (23. gr.).	Áður leitar stjv. umsagna almennings og stjórnvalda sem ætla má að frkv. snerti (2. tölul. 1. mgr. 35. gr.).
Leggur fram matsskýrslu (20. gr.).		
	Fer yfir matsskýrslu og getur kallað eftir frekari upplýsingum ef nauðsynlegt er (24. gr.).	
Leggur fram viðbótarupplýsingar ef krafist er (24. gr.).		
	Tekur <i>ákvörðun</i> um hvort leyfi skuli veitt. Getur sett skilyrði (27. gr.). Ef frkv. mun hafa veruleg skaðleg áhrif á umhverfi skal stjv. setja skilyrði um vöktun (1. mgr. 28. gr.). Auglýsir ákvörðun um leyfi (36. gr.).	Áður leitar stjv. umsagna stjórnvalda sem ætla má að frkv. snerti og almennings (3. tölul. 1. mgr. 35. gr.).

9.1.2 Finnland

Fimáu		
<i>Framkvæmdaraðili</i>	<i>Stjórnvald</i>	<i>Samráð</i>
Matsskylda		
Leggur fram lýsingu á frkv. og væntanlegum umhverfisáhrifum (12. gr.).		
	Tekur ákvörðun um matsskyldu frkv. skv. 2. mgr. 3. gr. (11. gr.).	Áður skal leita álits stjórnvalda sem frkv. snertir nema það sé augljóslega ónauðsynlegt (13. gr.).
Mat á umhverfisáhrifum		
Getur óskað eftir forsamráði – einnig síðar í ferlinu (s. <i>förhandsöverläggning</i>) (8. gr.).	Getur ákveðið forsamráð – einnig síðar í ferlinu (8. gr.).	
Leggur fram matsáætlun (16. gr.).		
	Gefur <i>álit</i> (s. <i>utlåtande</i>) um matsáætlun (18. gr.).	Áður leitar stjórnvalda nauðsynlegra umsagna og gefur almenningi kost á að koma að aths. (17. gr.).
Gerir matsskýrslu á grundvelli áætlunar og álits stjórnvalda um hana (19. gr.).		
	Kannar hvort matsskýrslan sé fullnægjandi og tilkynnir frkvaðila eftir atvikum hvaða atriði þarf að betrubæta (23. og 24. gr.).	
Leggur fram viðbótarupplýsingar ef þörf er á (24. gr.).		
	Gefur <i>álit</i> um umhverfisáhrif frkv. (s. <i>motiverad slutsats</i>) (23. gr.).	Áður leitar stjórnvalda nauðsynlegra umsagna og gefur almenningi kost á að koma að athugasemdum (20. gr.).
Með leyfisumsókn vegna frkv. sem falla undir lögina skal matsskýrslan og álit stjórnvalda um hana fylgja (25. gr. 1. mgr.).		
	Tekur ákvörðun um leyfi. Það skal hafa að geyma álit um umhverfisáhrif frkv. og taka tillit til niðurstaðna álitsumleitunar (26. gr.).	

9.1.3 Noregur

PBL og nomáu rg.		
<i>Framkvæmdaraðili</i>	<i>Stjórnvald</i>	<i>Samráð</i>
Matsskylda		
Leggur fram upplýsingar um frkv./áætlun sem ákvarða þarf um matsskyldu á. Skal einnig sjálfur meta hvort frkv./áætlun geti haft veruleg umhverfisáhrif (9. gr. nomáu rg.). Varðandi frkv. sem fara skv. öðrum lögum en PBL getur frkvaðili beðið stjv. að taka afstöðu til matsskyldu <i>áður</i> en sótt er um leyfi eða ákveðið sjálfur að frkv. sé matsskyld (12. gr. nomáu rg.).		
	Tekur <i>afstöðu</i> til þess hvort deiliskipulagsáætlun vegna frkv. í viðauka II sé matsskyld (11. gr. nomáu rg.). Ákveður um matsskyldu frkv. í viðauka II sem fer eftir öðrum lögum en PBL ef frkvaðili fer fram á það. Getur kallað eftir viðbótarupplýsingum um frkv. (12. gr. nomáu).	
Mat á umhverfisáhrifum		
Leggur fram tilkynningu (n. <i>melding</i>) ⁷⁹ um framkvæmd sem er matsskyld ásamt matsáætlun (eða tillögu að áætlun) (PBL 14-2, 2. mgr.).		
	<i>Staðfestir</i> matsáætlun. Getur stöðvað málsmeðferðina með því að staðfesta ekki matsáætlun. Þarf að rökstyðja það (16. gr. nomáu rg.).	Áður leitað umsagna stjv. sem frkv. snertir og hagsmunasamtaka. Stjv. metur hvort þörf sé á opnum fundi um málið (15. gr. nomáu rg.).
Gerir matsskýrslu og leggur fram (17. gr. nomáu rg.).		
	Tekur <i>afstöðu</i> til þess hvort matsskýrsla uppfyllir kröfur 5. kafla nomáu rg. eða hvort frekari rannsókna eða gagna er þörf (27. gr. nomáu rg.).	Áður leitað umsagna stjv. sem frkv. snertir, aðila, hagsmunaaðila og kynnir almenningi (PBL 14-2, 25. gr. nomáu rg.).
Leggur eftir atvikum fram frekari upplýsingar (27. gr. nomáu rg.).		Frekari gögn send í umsögn til umsagnaraðila.
	Tekur <i>ákvörðun</i> um leyfi (29. gr. nomáu rg.). Setur skilyrði til að koma í veg fyrir, takmarka og bæta úr verulegum áhrifum.	
	Auglýsir útgáfu leyfis (30. gr. nomáu rg.).	

⁷⁹ Í norsku löggjöfinni gildir almennt um frkv. sem ávallt eru matsskyldar (sbr. viðauki I) að þær þarf að „tilkynna“ (n. *skal ha melding*). Þetta á þó ekki við um framkvæmdir í viðauka II sem um fer skv. orkulögum, vatnalögum og virkjanalögum enda þótt þessar framkvæmdir séu ávallt matsskyldar.

9.1.4 Svíþjóð

MB6		
<i>Framkvæmdaraðili</i>	<i>Stjórnvald</i>	<i>Samráð</i>
Matsskylda		
Er ábyrgur fyrir rannsókn á því hvort ætla megi að frkv. hafi veruleg umhverfisáhrif (23. gr.): 1. útbýr samráðsgögn, 2. hefur frumkvæði að samráði. Heimilt að sameina rannsóknarsamráð og samráð um afmörkun mats (24. gr.).	Tekur þátt í samráði.	Samráð frkvaðila við lénsstjórnina, eftirlitsstjv. og þá sem ætla má að frkv. hafi sérstök áhrif á (24. gr.).
	Ákvarðar hvort ætla megi að frkv. hafi veruleg umhverfisáhrif. Ef stjv. ákveður að frkv. sé ekki matsskyld skal fara fram minna umhverfismat, sbr. 47. gr. (26. gr.).	
Mat á umhverfisáhrifum		
Stýrir samráði um afmörkun efnis matsskýrslu (28.–30. gr.).	Tekur þátt í afmörkunarsamráði (30. gr.).	Afmörkunarsamráð við lénsstjórnina, eftirlitsstjv. og þá sem ætla má að frkv. snerti sérstaklega og einnig önnur stjórnvöld og almenning sem frkv. snertir.
Gerir matsskýrslu og leggur fram (28. gr., sbr. 35. gr.).		
	Tekur ákvörðun um hvort matsskýrslan uppfylli kröfur MB6. Annaðhvort sérstök ákvörðun eða með ákvörðun um leyfi (42. gr.).	
	Lýkur matinu með því að gera grein fyrir umhverfisáhrifum í sambandi við ákvörðun um leyfi (43. gr.).	Áður skal gefa almenningi kost á að gera athugasemdir (39. gr.).
	Auglýsir ákvörðun um leyfi (44. gr.).	

9.1.5 Skotland

EIA rg.		
<i>Framkvæmdaraðili</i>	<i>Stjórnvald</i>	<i>Samráð</i>
Matsskylda		
Getur óskað eftir álitum stjv. um matsskyldu (8. gr.).		
	Gefur út <i>álit</i> (e. <i>opinion</i>) um matsskyldu (9. gr.).	
Mat á umhverfisáhrifum		
Getur óskað eftir álitum stjórnvalds um afmörkun efnis matskýrslu (17. gr.).		
	Gefur út <i>álit</i> um afmörkun efnis matskýrslu (17. gr.).	Áður leitar stjv. umsagna umsagnaraðila (e. <i>the consultation bodies</i> – skýrt í orðskýringum) og eftir atvikum annarra opinberra aðila (17. gr.).
Gerir matskýrslu og leggur fram.		
		Stjv. skylt að tilkynna eigendum/leigutökum/ábuendum næst frkvstað (20. gr.). Stjv. auglýsa frkv. og matskýrslu og gefa almenningi færi á að koma með athugasemdir (21. gr.). Senda umsagnaraðilum skýrsluna til umsagnar (22. gr.).
	Óskar eftir viðbótarupplýsingum ef þörf krefur (26. gr.).	
Leggur fram viðbótarupplýsingar (26. gr.).		Viðbótarupplýsingar auglýstar. Hægt að koma að aths. (27. gr.).
	Kannar matskýrslu og gefur út rökstudda niðurstöðu (e. <i>reasoned conclusion</i>) um umhverfisáhrif frkv. (sjá d-lið 1. mgr. 4. gr.).	
	Tekur <i>ákvörðun</i> um leyfi (29. gr.). Skylt að meta hvort ástæða sé til að gera kröfu um vöktun (30. gr.).	
	Tilkynnir umsagnaraðilum og kynnir almenningi útgáfu leyfisins (31. gr.).	

9.1.6 Ísland

Ísmáu		
<i>Framkvæmdaraðili</i>	<i>Stjórnvald</i>	<i>Samráð</i>
Matsskylda		
Tilkynnir fyrirhugaða frkv. í flokkum B og C til Skst. eða leyfisveitanda (2. mgr. 6. gr.).		
	Tekur ákvörðun um matsskyldu (3.–5. mgr. 6. gr.).	Áður skylt að leita álits vegna frkv. í flokki B (leyfisveitenda, framkvæmdaraðila og annarra eftir eðli máls hverju sinni). Heimilt að leita álits vegna frkv. í flokki C (3.–5. mgr. 6. gr.).
Mat á umhverfisáhrifum		
Gerir tillögu um matsáætlun. Skal hafa samráð við Skst. Skal kynna umsagnaraðilum og almenningi tillöguna (1. mgr. 8. gr.).		Samráð við Skst. Almennungi gefinn kostur á að gera athugasemdir, sbr. 1. mgr. 16. gr. ísmáu rg.
	Tekur ákvörðun um tillögu að matsáætlun. Getur fallist á tillöguna með eða án athugasemda eða hafnað henni (2. mgr. 8. gr.).	Áður skylt að leita umsagna leyfisveitenda og eftir atvikum annarra aðila (2. mgr. 8. gr.). Almennungi gefinn kostur á að gera athugasemdir, sbr. 2. mgr. 17. gr. ísmáu rg.
	Kynnir leyfisveitendum og öðrum umsagnaraðilum tillögu að matsáætlun ef fallist er á hana (3. mgr. 8. gr.).	
Gerir frummatsskýrslu og leggur fram (9. gr.).		
	Metur hvort frummatsskýrsla uppfyllir kröfur. Getur hafnað og leiðbeint um frekari vinnslu (1. mgr. 10. gr.).	
	Kynnir framkvæmd og frummatsskýrslu (2. mgr. 10. gr.).	
Kynnir framkvæmd og frummatsskýrslu (3. mgr. 10. gr.).		
		Leitað umsagna leyfisveitenda og annarra aðila eftir því sem við á. Almennungi gefinn kostur á að gera athugasemdir (4. og 5. mgr. 10. gr.).
	Sendir frkvaðila umsagnir og athugasemdir (6. mgr. 10. gr.).	
Vinnur endanlega matsskýrslu (6. mgr. 10. gr.).		
	Gefur rökstutt álit um hvort skýrslan uppfylli skilyrði laga. Getur lagt til skilyrði eða mótvægisáðgerðir (1. og 2. mgr. 11. gr.). Kynnir álit og auglýsir að það og matsskýrslan liggi fyrir (4. mgr. 11. gr.).	Almenningur skal hafa greiðan aðgang að álitum um umhverfisáhrif og matsskýrslu (4. mgr. 11. gr.).
	Ákvörðun um leyfi.	
	Ákvörðun um leyfi til frkv. í flokki A birt (2. mgr. 13. gr.).	

9.2 Samantekt um ferli mats á umhverfisáhrifum

9.2.1 Ákvæði um leyfi

Dönsku lögin eru þau einu af lögum samanburðarlandanna sem kveða á um sérstaka leyfisumsókn vegna framkvæmda sem falla undir lögin. Í öllum hinum löndunum eru ákvæði um leyfi í öðrum lögum, t.d. í skipulags- og byggingarlögum, umhverfislögum eða sérlöggjöf.

9.2.2 Ákvörðun um matsskyldu og samráð vegna hennar

Stjórnvöld taka almennt *ákvörðun* um matsskyldu. Í norsku reglugerðinni er þetta þó orðað þannig að stjórnvald *taki afstöðu til* (n. *ta stilling til*) hvort áætlun geti haft umtalsverð umhverfisáhrif og upplýsi (n. *afklare*) hvort framkvæmd sé matsskyld. Samkvæmt skosku reglugerðinni gefa stjórnvöld *álit* (e. *opinion*) um matsskylduna. Í dönsku, finnsku, íslensku og sænsku lögnum eru sérstök ákvæði um samráð áður en ákvörðun um matsskyldu er tekin. Samráðsskyldan hjá Dönum og Finnum tekur til stjórnvalda sem framkvæmdin snertir. Samkvæmt finnsku lögnum er gerður sá fyrirvari að samráðið er ekki skylt ef það er augljóslega óþarft. Í íslensku lögnum er ýmist skylt eða heimilt að leita álits og eins er það opnara hjá hvaða aðilum skal leita álits.

Sænska löggjöfin hefur sérstöðu fyrir það hversu hlutverk framkvæmdaraðila er stórt í ferlinu. Hann er ábyrgur fyrir rannsókn á því hvort ætla megi að fyrirhuguð framkvæmd hafi veruleg umhverfisáhrif, og sé þar af leiðandi matsskyld, og stýrir samráði um þetta við stjórnvöld og aðra sem ætla má að framkvæmdin hafi sérstök áhrif á. Hann þarf að útbúa samráðsgögn í þessu skyni. Framkvæmdaraðili stýrir einnig samráði um afmörkun matsskýrslu, sjá hér síðar, en heimilt er að sameina þessa samráðsþætti.

Norska reglugerðin leggur einnig ákveðna ábyrgð á framkvæmdaraðila vegna undirbúnings matskylduákvörðunar. Honum er þannig gert að meta sjálfur til bráðabirgða (n. *gjøre en foreløpig vurdering av*) hvort framkvæmdin geti haft veruleg áhrif á umhverfi eða samfélag. Við matið skal framkvæmdaraðili styðjast við sömu sjónarmið og stjórnvaldið þegar það metur matsskylduna.

Athygli vekur að samkvæmt sænsku lögnum felur sú ákvörðun að ekki sé ástæða til að ætla að framkvæmd hafi í för með sér veruleg umhverfisáhrif í sér að fara skuli fram svokallað minni háttar umhverfismat. Það þýðir að framkvæmdaraðili þarf að leggja fram upplýsingar svo að hægt sé að meta þau umhverfisáhrif sem verða af framkvæmdinni, sem og upplýsingar um samráðið sem fram fór.

9.2.3 Matsáætlun eða afmörkun efnis matsskýrslu

Stjórnvöld staðfesta matsáætlun eða afmarka efni matsskýrslu. Samkvæmt dönsku og finnsku lögnum og skosku reglugerðinni gefa stjórnvald *álit* um afmörkun efnis matsskýrslu eða um matsáætlun; norsk stjórnvöld *staðfesta* matsáætlun og þau íslensku taka *ákvörðun* um tillögu framkvæmdaraðila að matsáætlun. Samkvæmt sænsku lögnum tekur stjórnvald ekki sérstaka ákvörðun um þetta efni heldur er það leitt til lykta í afmörkunarsamráði. Í dönsku lögnum er gefinn möguleiki á að stjórnvald sleppi því að gefa álit um afmörkun matsskýrslu ef framkvæmdaraðili óskar eftir því og stjórnvaldið telur það óhætt.

9.2.4 Samráð um matsáætlun eða afmörkun efnis matsskýrslu

Hjá öllum þjóðunum fer fram samráð áður en matsáætlun er staðfest eða efni matsskýrslu afmarkað. Í sænsku lögnum er þetta samráð á ábyrgð framkvæmdaraðila en hjá hinum þjóðunum eru það stjórnvöld sem stýra samráðinu. Í norsku reglugerðinni er gert ráð fyrir að áður en stjórnvaldið staðfestir matsáætlun meti það hvort þörf sé á opnum fundi um málið.

Ákvæði finnsku laganna um forsamráð eru sérstök en það getur farið fram áður en matsáætlun er lögð fram eða síðar í ferlinu. Bæði framkvæmdaraðili og stjórnvöld geta haft frumkvæði að forsamráði en það er stjórnvaldið, sem ábyrgt er fyrir málsmeðferðinni, sem skipuleggur það. Markmið forsamráðs

er meðal annars að skipuleggja og auðvelda málsmeðferð vegna umhverfismats, skipulagningar og leyfis í heild, sem og upplýsingagjöf milli framkvæmdaraðila og stjórnvalda.

9.2.5 Niðurstaða um umhverfisáhrif

Í löggjöf allra þjóðanna er kveðið á um að stjórnvald fari yfir matsskýrslu og taki afstöðu til þess hvort hún uppfylli kröfur laganna. Eftir atvikum er hægt að kalla eftir frekari upplýsingum. Hjá Svíum tekur stjórnvald ýmist sérstaka ákvörðun um þetta eða tekur afstöðu til þess við leyfisveitingu.

Það er svolítið misjafnt hvernig samráði um matsskýrsluna er hagað. Samkvæmt dönsku lögunum og skosku reglugerðinni fer samráðið fram áður en leyfi er veitt og í finnsku lögunum er mælt fyrir um samráð áður en stjórnvald gefur álit um umhverfisáhrif framkvæmdarinnar. Samkvæmt norsku reglugerðinni fer samráðið fram áður en stjórnvald tekur afstöðu til þess hvort matsskýrsla uppfyllir lagakröfur og það sama er að segja um sænsku lögin.

Íslenska löggjöfin hefur sérstöðu að því leyti að framkvæmdaraðili leggur tvisvar fram matsskýrslu (frummatsskýrslu og endanlega matsskýrslu) en leitað er umsagna um frummatsskýrslu og þarf framkvæmdaraðili að taka tillit til þeirra áður en hann leggur fram endanlega matsskýrslu.

Samkvæmt dönsku, norsku og sænsku lögunum og skosku reglugerðinni er endanleg afstaða tekin til umhverfismatsins við ákvörðun um veitingu leyfis. Finnsku lögin mæla hins vegar fyrir um að stjórnvaldið gefi álit um umhverfisáhrif framkvæmdar (s. *motiverad slutsats*) og þarf það að fylgja umsókn um leyfi. Íslensku lögin gera sömuleiðis ráð fyrir að Skipulagsstofnun gefi rökstutt álit um matsskýrslu og er óheimilt að veita leyfi til matsskyldrar framkvæmdar fyrr en álitíð liggur fyrir.

9.3 Ábyrgð á fagþekkingu

Með breytingartilskipuninni frá 2014 var bætt við MÁU-tilskipunina ákvæðum um hæfni þeirra sem útbúa matsskýrslur og eins um sérþekkingu sem stjórnvald þarf að búa yfir eða hafa aðgang að til að geta rannsakað matsskýrslur framkvæmdaraðila.

MÁU-tilskipunin, 3. mgr. 5. gr., sbr. brttílsk.
Til að tryggja heildstæðni og gæði skýrslunnar um matið á umhverfisáhrifunum: a) skal framkvæmdaraðilinn sjá til þess að skýrslan um matið á umhverfisáhrifunum sé útbúin af til þess hæfum sérfræðingum, b) skal lögbæra yfirferð sjá til þess að það búi yfir, eða hafi nauðsynlegan aðgang að, nægjanlegri sérfræðiþekkingu til að rannsaka skýrsluna um matið á umhverfisáhrifunum, [...]

Í öllum samanburðarlöndunum er að finna ákvæði sem innleiða nýju hæfnisreglurnar.⁸⁰ Þó er ekki kveðið á um sérfræðiþekkingu stjórnvalda í sænsku umhverfislögunum. Í finnsku lögunum er tekið fram að stjórnvaldið meti þekkingu framkvæmdaraðila í tengslum við rannsókn á matsáætlun og matsskýrslu og í skosku reglugerðinni er þess krafist að með matsskýrslu fylgi yfirlýsing þar sem gerð er grein fyrir sérfræðiþekkingu eða hæfni sérfræðinganna sem hana unnu.

Land	Ábyrgð framkvæmdaraðila á fagþekkingu	Ábyrgð stjórnvalds á fagþekkingu
Danmörk	Frkvaðilinn skal tryggja að matsskýrslan sé unnin af hæfum sérfræðingum (d. <i>kvalificerede og kompetente</i>) (6. mgr. 20. gr. VMM).	Við yfirferð stjv. á matsskýrslu skal sjá til þess að nauðsynleg sérþekking sé fyrir hendi (1. mgr. 24. gr. VVM).
Finnland	Frkvaðilinn skal tryggja að hann hafi aðgang að nægilegri þekkingu um samningu matsáætlunar og matsskýrslu. Stjv. metur þekkingu frkvaðila í tengslum við rannsóknar á	Meðferðarstjv. skal tryggja að starfsfólk þess sem þátt tekur í rannsókn matsáætlunar og matsskýrslu og samningu álita stjv. hafi þá þekkingu sem nauðsynleg er með tilliti til eðlis

⁸⁰ Slíkum ákvæðum var bætt við ísmáu með breytingarlögum nr. 96/2019, sbr. 1. mgr. 2. gr. og b-lið 8. gr.

	matsáætlun og matsskýrslu (2. mgr. 33. gr. fimáu).	og umfangs viðkomandi frkv. og þess hversu flókið verkefnið er (2. mgr. 33. gr. fimáu).
Noregur	Rannsóknir skulu vera í samræmi við viðurkennda aðferðafræði og gerðar af fólki með nauðsynlega faglega hæfni (3. mgr. 17. gr. nomáu rg.).	Ábyrgðarstjv. skal við meðferð mála samkvæmt reglugerðinni [...] hafa nægilega fagkunnáttu (2. mgr. 5. gr. nomáu rg.).
Svíþjóð	Frkvaðili skal sjá til þess að matsskýrslan sé gerð með þeirri þekkingu sem nauðsynleg er með tilliti til sérstöðu framkvæmdarinnar og væntanlegra umhverfisáhrifa (15. gr. svmau rg.).	...
Skotland	Frkvaðili verður að tryggja að matsskýrslan sé unnin af hæfum sérfræðingum og þarf að láta fylgja yfirlýsingu þar sem gerð er grein fyrir sérfræðipekkingu eða hæfni sérfræðinganna (5. mgr. 5. gr. EIA rg.).	Stjv. verða að tryggja að þau hafi nægilega sérfræðipekkingu til að meta matsskýrslu eða hafi aðgang að slíkri þekkingu eins og þörf er á (7. mgr. 4. gr. EIA rg.).
Ísland	Framkvæmdaraðili skal tryggja að frummatsskýrslan sé útbúin af til þess hæfum sérfræðingum (2. mgr. 9. gr., sbr. lög nr. 96/2019). ⁸¹	Skipulagsstofnun skal búa yfir eða hafa aðgang að sérfræðipekkingu, eins og nauðsyn krefur, til að fara yfir gögn um mat á umhverfis-áhrifum (2. mgr. 4. gr., sbr. lög nr. 96/2019). ⁸²

9.4 Ákvæði um hlutleysi stjórnvalda

Breytingartilskipunin frá 2014 fól einnig í sér ákvæði sem miðar að því að tryggja hlutleysi stjórnvalda við málsmeðferð vegna mats á umhverfisáhrifum. Þetta á við almennt en einnig er sérstaklega fjallað um þá aðstöðu þegar stjórnvaldið sem fer með málsmeðferð er einnig framkvæmdaraðili. Í þeim tilvikum gerir tilskipunin kröfu til þess að aðildarríkin tryggi að minnsta kosti aðskilnað þeirra stjórnslueininga sem í hlut eiga.

MÁU-tilskipun, 9. gr. a, sbr. brttilsk.

Aðildarríkin skulu sjá til þess að lögbæra yfirvaldið eða yfirvöldin framfylgi þeim skyldum sem rekja má til þessarar tilskipunar á hlutlægan hátt og komist ekki í aðstöðu þar sem hagsmunaárekstur skapast. Þegar lögbæra yfirvaldið er einnig framkvæmdaraðili skulu aðildarríkin hið minnsta koma á, innan skipulags stjórnsluvaldsviðs síns, viðeigandi aðskilnaði á þeim starfssviðum sem stangast á þegar þau framfylgja þeim skyldum sem rekja má til þessarar tilskipunar.

Í stjórnslulögum sumra landanna eru almenn ákvæði um að stjórnvöld skuli gæta hlutleysis við störf sín, sjá t.d. 6. gr. finnsku stjórnslulaganna⁸³ og 2. mgr. 5. gr. þeirra sænsku þar sem segir að stjórnvaldið skuli í starfsemi sinni vera málefnalegt og hlutlaust.⁸⁴ Dönsku og finnsku lögum um máu og norska og skoska reglugerðin hafa að geyma ákvæði um aðgreiningu valdheimilda þegar stjórnvald er framkvæmdaraðili og slíku ákvæði var bætt við íslensku lögum með lögum nr. 96/2019.⁸⁵ Ákvæði um aðgreiningu valdheimilda er ekki að finna í sænsku lögum.

⁸¹ Ákvæðinu var bætt við ísmáu með breytingarlögum nr. 96/2019, sbr. b-lið 8. gr. Lögum tóku gildi 1. september 2019.

⁸² Ákvæðinu var bætt við ísmáu með breytingarlögum nr. 96/2019, sbr. a-lið 2. gr. Lögum tóku gildi 1. september 2019.

⁸³ Förvaltningslag 2003/434.

⁸⁴ Förvaltningslag 2017:900.

⁸⁵ Sjá b-lið 2. gr. breytingarlaganna.

Land	Aðgreining valdheimilda stjórnvalda
Danmörk	Ef stjórn er frkvaðili er því óheimilt að fara með meðferð leyfisumsóknar og taka ákvörðun um hana nema aðgreining milli valdheimilda (d. <i>funktionel opdeling af kompetencerne</i>) sé tryggð hjá stjórnvaldinu (2. mgr. 40. gr. VVM). (Sambærilegt ákvæði um áætlanir í 1. mgr.)
Finnland	Ef óvissa er um hvaða stjórn fer með málsmeðferð eða ef NTM-miðstöð er ábyrgt fyrir frkv. skal umhverfisráðuneyti skera úr hvaða NTM-miðstöð annast meðferð máls. Ráðuneytið skal við ákvörðunina m.a. tryggja að ábyrgð á frkv. sé aðskilin frá öðrum verkefnum stjórnvalds til að tryggja hlutleysi þess (3. mgr. 10. gr. fimáu).
Noregur	Ábyrgðarstjórn skal við meðferð mála samkvæmt reglugerðinni gæta hlutleysis. Ef ábyrgðarstjórn er jafnframt frkvaðili skal eins og mögulegt er halda hlutverkunum stjórnsýslulega aðskildum (2. mgr. 5. gr. nomáu rg.).
Svíþjóð	...
Skotland	Fylgir að mestu texta tilskipunarinnar (52. gr. EIA rg.).
Ísland	Sveitarstjórn skal í samþykkt sveitarfélagsins, sbr. 42. gr. sveitarstjórnarlaga, nr.138/2011, fela skipulagsnefnd eða öðrum aðila innan stjórnsýslu sveitarfélagsins að taka fullnaðar-ákvörðun um matsskyldu framkvæmdar þegar sveitarfélagið er sjálft framkvæmdaraðili (3. mgr. 4. gr. ísmáu, sbr. lög nr. 96/2019). ⁸⁶

10 Matsskylduákvörðun

10.1 Hvernig á að ákvarða matsskyldu framkvæmda?

10.1.1 Ákvæði MÁU-tilskipunarinnar um ákvörðun matsskyldu

MÁU-tilskipunin, 2. og 3. mgr. 4. gr., sbr. brttílsk.	
<p>2. Með fyrirvara um 4. mgr. 2. gr. [undanþáguákv.] skulu aðildarríki ákveða hvort framkvæmdir, sem tilgreindar eru í II. viðauka, skuli vera háðar mati í samræmi við 5. til 10. gr. Aðildarríki skulu byggja þá ákvörðun á:</p> <p>a) rannsókn á hverju tilviki fyrir sig, eða</p> <p>b) mörkum eða viðmiðunum sem aðildarríkið hefur ákveðið.</p> <p>Aðildarríkin geta ákveðið að beita báðum þeim aðferðum sem um getur í a- og b-lið.</p>	<p>3. Ef rannsókn er gerð á hverju tilviki fyrir sig eða mörk eða viðmiðanir eru settar, að því er varðar 2. mgr., skal taka tillit til viðeigandi valforsendna í III. viðauka. Aðildarríkin geta sett mörk eða viðmiðanir til að ákvarða hvenær hvorki þurfi ákvörðun skv. 4. og 5. mgr. [matsskylduákvörðun] né mat á umhverfisáhrifum vegna framkvæmda, og/eða mörk eða viðmiðanir til að ákvarða hvenær gera skuli mat á umhverfisáhrifum vegna framkvæmda án þess að komi til ákvörðunar skv. 4. og 5. mgr.</p>

Ákvæði 2. mgr. 4. gr. tilskipunarinnar gefur aðildarríkjunum val um það hvernig ákvörðun er tekin um matsskyldu framkvæmda í II. viðauka við tilskipunina. Hægt er að ákveða um matsskylduna með rannsókn á hverju tilviki fyrir sig eða byggja á fyrir fram ákveðnum mörkum eða viðmiðum. Eins geta aðildarríkin beitt báðum aðferðunum. Aðildarríkin geta sett lágmarksþröskulda þannig að framkvæmdir sem eru neðan við þröskuldinn eru ekki matsskyldar og ekki þarf að taka um þær ákvörðun varðandi matsskyldu. Eins geta þau sett viðmið sem marka matsskyldu framkvæmdar án þess að til matsskylduákvörðunar komi.

Þegar tekin er ákvörðun um matsskyldu framkvæmdar skal taka tillit til viðmiða sem sett eru fram í III. viðauka við MÁU-tilskipunina. Þetta á við óháð því hvorri aðferðinni er beitt, að meta matsskyldu í hverju tilviki fyrir sig eða byggja á fyrir fram ákveðnum mörkum eða þröskuldum. Viðmiðin lúta að

⁸⁶ Ákvæðinu var bætt við ísmáu með breytingarlögum nr. 96/2019, sbr. b-lið 2. gr. þeirra laga. Lögin tóku gildi 1. september 2019.

þemur þáttum, eðli fyrirhugaðrar framkvæmdar, staðsetningu hennar og því hvers konar umhverfisáhrif eru möguleg.

III. viðauki við MÁU-tilskipunina, sbr. brttilsk. – viðmið við matsskylduákvörðun	
Eðli framkvæmdar	Taka þarf til athugunar eiginleika framkvæmda, einkum að því er varðar: <ul style="list-style-type: none"> a) stærð og hönnun allrar framkvæmdarinnar, b) samlegð með öðrum yfirstandandi og/eða leyfðum framkvæmdum, c) nýtingu á náttúruauðlindum, einkum landi, jarðvegi, vatni og líffræðilegri fjölbreytni, d) framleiðslu úrgangs, e) mengun og ónæði, f) hættu á stórslysum og/eða náttúruhamförum sem skipta máli fyrir viðkomandi framkvæmd, þ.m.t. af völdum loftslagsbreytinga, í samræmi við vísindalega þekkingu, g) áhættu fyrir heilbrigði manna (t.d. vegna vatns- eða loftmengunar).
Staðsetning framkvæmdar	Taka skal tillit til þess hversu viðkvæmt umhverfi þeirra landsvæða, sem líklegt er að framkvæmdir hafi áhrif á, er, einkum með tilliti til: <ul style="list-style-type: none"> a) yfirstandandi og leyfðar landnotkunar, b) hlutfallslegrar nægta, tiltækileika, gæða og endurnýjunargetu náttúruauðlinda (þ.m.t. jarðvegs, lands, vatns og líffræðilegrar fjölbreytni) á svæðinu og undir því, c) mótstöðuafli náttúrulega umhverfisins, með sérstöku tilliti til eftirtalinnna svæða: <ul style="list-style-type: none"> i. votlendis, bakkalendis, ármynna, ii. strandsvæða og sjávarumhverfis, iii. fjall- og skóglendis, iv. náttúruverndarsvæða og þjóðgarða, v. svæða sem eru skráð eða vernduð samkvæmt landslöggjöf; svæða innan Evrópunets verndarsvæða sem aðildarríki hafa tilnefnt samkvæmt tilskipun 92/43/EBE og tilskipun 2009/147/EB, vi. svæða þar sem þegar hefur ekki verið farið að umhverfisgæðakröfum þeim sem mælt er fyrir um í löggjöf Sambandsins og sem varða framkvæmdina, eða þar sem talið er að ekki hafi verið farið að þeim, vii. þéttbýlla svæða, viii. landslags og staða sem hafa sögulegt, menningarlegt eða fornleifafræðilegt gildi.
Eiginleikar hugsanlegra áhrifa	Líta skal til líklegra umtalsverðra áhrifa framkvæmda á umhverfið í tengslum við viðmiðanir sem settar eru fram 1. og 2. lið þessa viðauka, að því er varðar áhrif framkvæmdarinnar á þá þætti sem tilgreindir eru í 1. mgr. 3. gr., með tilliti til: <ul style="list-style-type: none"> a) umfangs og rúmfræðilegrar stærðar áhrifanna (t.d. landfræðilegs svæðis og fjölda þeirra íbúa sem líklegt er að verði fyrir áhrifum), b) eðlis áhrifanna, c) áhrifa yfir landamæri, d) styrkleika áhrifanna og hversu flókin þau eru, e) þess hversu líkleg áhrifin eru, f) þess hvenær áhrifin hefjast, hversu lengi þau vara, tíðni þeirra og hvort þau eru afturkallanleg, g) samlegðar áhrifanna með áhrifum af öðrum yfirstandandi og/eða leyfðum framkvæmdum, h) möguleikans á að draga úr áhrifunum á skilvirkan hátt.

10.1.2 Ákvæði landsréttar um ákvörðun matsskyldu

Land	Fyrir hvaða framkvæmdir þarf að taka ákvörðun um matsskyldu?	Á hverju byggist ákvörðunin?
Danmörk	Framkvæmdir í viðauka 2 við lögin (VVM 21. gr.).	Viðmið í viðauka 6. Hann er samhljóða III. viðauka við MÁU-tilsk.
Finnland	Einstakar framkvæmdir eða breytingar, aðrar en þær sem taldar eru upp í viðauka 1 við lögin, sem ætla má að hafi umtalsverð umhverfisáhrif (2).	Viðmið í viðauka 2 við fimáu og í 2. gr. fimáu rg. Viðauki 2 er samhljóða III. viðauka við MÁU-tilsk. nema sleppt er undirtölul. í

	mgr. 3. gr. fimáu). Ekki sérstakur listi yfir þessar framkvæmdir.	2c (mótstöðuafli náttúru). Hann er í 2. gr. fimáu rg.
Noregur	Deiliskipulag fyrir framkvæmdir í viðauka II við reglugerðina og framkvæmdir í viðauka II sem um fer samkvæmt öðrum lögum en skipulags- og byggingarlögum (1. mgr. 8. gr. nomáu rg.).	Viðmið í 10. gr. nomáu rg. Viðmið varðandi eiginleika frkv. og áhrifa í meginatriðum eins og III. viðauka við MÁU-tilsk. en viðmið varðandi staðsetningu ólík.
Svíþjóð	Framkvæmdir sem eru leyfisskyldar skv. 9., 11. eða 17. kafla MB, ef ætla má að þær hafi umtalsverð umhverfisáhrif og slíkt hefur ekki verið ákveðið í sv máu rg. (2. tölul. 1. mgr. 20. gr. MB6).	Viðmið í 10.–13. gr. sv máu rg. Að mestu samhljóða III. viðauka við MÁU-tilsk. en nokkrum viðmiðum varðandi staðsetningu bætt við.
Skotland	Framkvæmdir í viðauka 2 við EIA rg. (7. gr., sbr. 2. gr. EIA rg.).	Viðmið í viðauka 3. Samhljóða III. viðauka við MÁU-tilsk.
Ísland	Framkvæmdir í flokki B og flokki C í 1. viðauka við ísmáu (6. gr. ísmáu).	Viðmið í 2. viðauka við ísmáu.

Í lögum flestra þjóðanna eru tilteknar í viðaukum annars vegar þær framkvæmdir sem alltaf eru matsskyldar og hins vegar þær framkvæmdir sem ákveða þarf um matsskyldu á. Í finnsku löggjöfinni er þó aðeins listi yfir matsskyldar framkvæmdir en ekki yfir þær sem háðar eru ákvörðun um matsskyldu. Í 6. kafla sænsku umhverfislaganna er vísað til annarra kafla umhverfislaganna, bæði um matskyldar framkvæmdir og framkvæmdir sem taka þarf ákvörðun um hvort eru matsskyldar. Einnig er heimild fyrir ráðherra að ákveða að ætla skuli að tilteknir flokkar framkvæmda hafi umtalsverð umhverfisáhrif og eins að tilteknir framkvæmdaflokkar hafi ekki umtalsverð umhverfisáhrif. Þetta er svo útfært í reglugerðinni og þessir framkvæmdaflokkar taldir upp. Þannig eru framkvæmdaflokkar sem háðir eru umhverfismati taldir upp í reglugerðinni sjálfri, en ekki í viðauka, og eins framkvæmdaflokkar sem ekki eru háðir mati og ekki þarf að taka ákvörðun um hvort eru matsskyldir.

Ákvörðun um hvort framkvæmd sé matsskyld felur í sér mat á því hvort hún sé líkleg til að hafa umtalsverð umhverfisáhrif. Viðmið sem byggja skal matið á, sbr. III. viðauka við MÁU-tilskipunina, er ýmist að finna í reglugerðarákvæðum eða í viðaukum við lög eða reglugerð hjá samanburðarlöndunum. Hjá Dönum, Finnum og Skotum fylgja viðmiðin alveg III. viðauka. Hjá Norðmönnum og Svíum eru viðmiðin um eðli framkvæmdar og um eiginleika áhrifa þau sömu og í III. viðauka en frávik eru varðandi viðmið um staðsetningu, sérstaklega hjá Norðmönnum. Í norsku reglugerðinni segir meðal annars að líta skuli til þess hvort framkvæmdin hafi áhrif á verndarsvæði samkvæmt lögum um fjölbreytni náttúru,⁸⁷ útivistarsvæði, verndaðar vistgerðir, friðaðar tegundir, tegundir eða vistgerðir í hættu, vernduð vatnsföll og laxafirði og laxár sem njóta sérstakrar verndar, sjá 3. mgr. 10. gr. nomáu rg. Í sænsku reglugerðinni er sérstaklega minnst á stór ósnortin svæði (s. *ett stort opåverkat område*) og svæði sem tekin hafa verið á heimsminjaskrá menningarmálastofnunar Sameinuðu þjóðanna, sbr. 3. tölul. a og i í 12. gr. Viðmiðunum í viðauka 2 við ísmáu var breytt með lögum nr. 96/2019, sjá 22. gr., en þau tóku gildi 1. september 2019.

⁸⁷ Lov om forvaltning af naturens mangfold nr. 100 frá 2009.

10.2 Upplýsingar sem framkvæmdaraðili þarf að leggja fram vegna matsskyldu-ákvörðunar

10.2.1 Fyrirmæli MÁU-tilskipunarinnar um upplýsingar sem framkvæmdaraðili þarf að leggja fram

MÁU-tilskipunin, 4. mgr. 4. gr., sbr. brttílsk.
4. Ef aðildarríkin ákveða að krefjast ákvörðunar fyrir framkvæmdir sem skráðar eru í II. viðauka skal framkvæmdaraðilinn leggja fram upplýsingar um eiginleika framkvæmdarinnar og líkleg umtalsverð áhrif hennar á umhverfið. Nákvæm skrá yfir þær upplýsingar sem leggja skal fram er tilgreind í II. viðauka A. Framkvæmdaraðilinn skal, þar sem við á, taka tillit til fyrirbyggjandi niðurstaðna úr öðrum viðeigandi mötum á umhverfisáhrifum sem gerð hafa verið samkvæmt annarri löggjöf Sambandsins ⁸⁸ en þessari tilskipun. Framkvæmdaraðilinn getur einnig lagt fram lýsingu á þáttum framkvæmdarinnar og/eða fyrirhuguðum ráðstöfunum til að komast megi hjá eða koma í veg fyrir það sem annars hefðu getað orðið umtalsverð skaðleg áhrif á umhverfið.
Viðauki II A, sbr. brttílsk.: 1. Lýsing á framkvæmdinni, þ.m.t. einkum: a) lýsing á efnislegum eiginleikum allrar framkvæmdarinnar og, ef við á, á niðurrifi, b) lýsing á staðsetningu framkvæmdarinnar, með sérstöku tilliti til þess hversu viðkvæmt umhverfið er á landsvæðum sem líklegt er að verði fyrir áhrifum. 2. Lýsing á þeim þáttum í umhverfinu sem líklegt er að verði fyrir umtalsverðum áhrifum af framkvæmdinni. 3. Lýsing á öllum líklegum umtalsverðum áhrifum framkvæmdarinnar á umhverfið, að því marki sem upplýsingar liggja fyrir um slík áhrif, sem stafa af: a) leifum og losun sem gert er ráð fyrir, ásamt framleiðslu úrgangs, ef við á, b) nýtingu á náttúruauðlindum, einkum jarðvegi, landi, vatni og líffræðilegri fjölbreytni. 4. Þar sem við á skal taka tilliti til viðmiðananna í III. viðauka þegar teknar eru saman upplýsingar í samræmi við 1. til 3. lið.

Fyrirmæli tilskipunarinnar um upplýsingar sem framkvæmdaraðila er skylt að leggja fram endurspeglja viðmiðin í III. viðauka og eins er áréttað í 4. tölul. viðauka II A að líta þurfi til viðmiðanna í III. viðauka, þar sem við á, þegar upplýsingar eru teknar saman.

10.2.2 Ákvæði landsréttar um upplýsingar sem framkvæmdaraðili þarf að leggja fram

Land	Upplýsingar sem frkvaðili þarf að leggja fram vegna matsskylduákvörðunar
Danmörk	Ákvæðið fylgir alveg 4. mgr. 4. gr. tilskipunarinnar (19. gr. VVM). Vísað til viðauka 5 sem er samhljóða viðauka II A við MÁU-tilsk.
Finland	Lýsing frkv. og þeim umtalsverðu umhverfisáhrifum sem ætla má að hún hafi. Lýsingin getur einnig náð til upplýsinga um eiginleika frkv. og fyrirhugaðar aðgerðir til að komast hjá eða koma í veg fyrir umtalsverð skaðleg umhverfisáhrif (12. gr. fimáu). Nánar í 1. gr. fimáu rg. en greinin er orðrétt eins og viðauki II A við MÁU-tilsk.
Noregur	Lýsing á: a) áætluninni eða frkv. og staðsetningu, einnig hugsanlegu niðurrifi, b) umhverfisgæðum sem ætla má að verði fyrir verulegum áhrifum og sem taka þarf sérstakt tillit til, c) væntanlegum umtalsverðum áhrifum áætlunar eða frkv. vegna leifa, losunar og framleiðslu úrgangs, d) væntanlegum umtalsverðum áhrifum vegna nýtingar náttúruauðlinda. Byggt á fyrirbyggjandi þekkingu (9. gr. nomáu rg.).

⁸⁸ Tilvísunin til annarrar löggjafar ESB á einkum við um UÁ-tilskipunina, t.d. hvort áætlanir um landnotkun hafa í för með sér sérstaka fyrirvara gagnvart fyrirhugaðri framkvæmd; vatnatilskipunina ((2000/60/EB), t.d. takmarkanir á að láta affallsvatn frá frkv. í viðkomandi vatnshlot; og búsvæðatilskipunina (92/43/EBE). Sjá , Environmental Impact Assessment of Projects. Guidance on Screening. European Commission 2017, bls. 44.

Svíþjóð	Frkvaðili ber ábyrgð á samráði og leggur fram samráðsgögn (24. gr. MB6). Nánar tilgreint í 8. gr. sv máu rg. Greinin fylgir ákvæðum MÁU-tilsk. en sérstaklega er tilgreint að fylgja skuli <i>mat framkvæmdaraðila</i> á því að hvaða marki búast megi við umtalsverðum umhverfisáhrifum, sbr. 8. tölul. 8. gr. sv máu rg.
Skotland	Samhljóða ákvæðum tilskipunarinnar (8. gr. EIA rg.).

Ákvæði allra þjóðanna, nema Íslands,⁸⁹ um upplýsingar sem framkvæmdaraðila er skylt að leggja fram vegna matsskylduákvörðunar samsvara efnislega í meginatriðum ákvæðum tilskipunarinnar. Það er þó nokkuð misjafnt hvernig framsetningin er. Danska ákvæðið og það skoska eru nánast samhljóða ákvæðum tilskipunarinnar og finnska ákvæðið að mestu leyti. Þó víkja Finnar ekki sérstaklega að því að taka skuli með niðurstöður úr mati samkvæmt annarri löggjöf ESB. Það er heldur ekki gert í norsku reglugerðinni eða í sænsku lögunum. Norðmenn setja fram samanþjappaða útgáfu af viðauka II A við MÁU-tilsk.

10.3 Samráð vegna ákvörðunar um matsskyldu

Í MÁU-tilskipuninni er ekki sérstakt ákvæði um samráð vegna matsskylduákvörðunar en almennt ákvæði um samráð er í 6. gr. hennar. Í 29. lið aðfaraorða breytingartilskipunar segir að enda þótt ekki sé krafist formlegs samráðs vegna matsskylduákvörðunar teljist það vera góð stjórnábyrgð framkvæmd að taka tillit til óumbeðinna athugasemda sem kunna að hafa borist frá almenningi eða yfirvöldum. Í leiðbeiningarriti framkvæmdastjórnar ESB um matsskylduákvörðun kemur fram að samráð milli framkvæmdaraðila og stjórnvaldsins við undirbúning matsskylduákvörðunar sé alltaf gagnlegt og eins geti verið ástæða til þess fyrir stjórnvaldið að hafa samráð við aðra aðila, t.d. önnur stjórnvöld, hagsmunaaðila, almenning og sérfræðinga.⁹⁰

Hvorki norska né skoska reglugerðin hafa sérstök ákvæði um samráð vegna matsskyldu. Í hinum löndunum er gert ráð fyrir samráði. Samráðsskyldan hjá Dönum og Finnum tekur til stjórnvalda sem framkvæmdin snertir. Samkvæmt finnsku lögunum er gerður sá fyrirvari að samráðið er ekki skylt ef það er augljóslega óþarft. Ákvörðun um matsskyldu samkvæmt sænsku lögunum er tekin í kjölfar samráðsferlis sem er á forræði framkvæmdaraðila. Í íslensku lögunum er ýmist skylt eða heimilt að leita áhlits og eins er það opnara hjá hvaða aðilum skal leita áhlits.

Land	Ákvæði um samráð vegna ákvörðunar um matsskyldu
Danmörk	Stjórnvald leitar umsagna stjórnvalda sem ætla má að framkvæmdin snerti (1. tölul. 1. mgr. 35. gr. VMM).
Finnland	Skylt að leita áhlits stjórnvalda sem framkvæmdin snertir nema það sé augljóslega ónauðsynlegt (13. gr. fimáu).
Noregur	Ekki ákvæði um samráð í tengslum við að stjórnvald taki afstöðu til matsskyldu.
Svíþjóð	Samráð frkvaðila við lénsstjórnina, eftirlitsstjórnvald og þá sem ætla má að frkv. hafi sérstök áhrif á (24. gr. MB6).
Skotland	Ekki ákvæði um samráð vegna áhlits stjórnvalds um matsskyldu.
Ísland	Skylt að leita áhlits vegna frkv. í flokki B (leyfisveitenda, framkvæmdaraðila og annarra eftir eðli máls hverju sinni). Heimilt að leita áhlits vegna frkv. í flokki C (6. gr. ísmáu.)

⁸⁹ Með breytingarlögum nr. 96/2019 var bætt við 2. mgr. 6. gr. ísmáu tveimur málsliðum sem varða upplýsingar sem framkvæmdaraðila er gert að leggja fram, sbr. a-lið 5. gr. laganna. Þar segir: „Í tilkynningu skal framkvæmdaraðili leggja fram upplýsingar um framkvæmdina og líkleg umtalsverð áhrif hennar á umhverfið. Hann skal, þar sem við á, taka tillit til fyrirbyggjandi niðurstaðna um umhverfisáhrif framkvæmdarinnar og leggja fram, þar sem við á, upplýsingar um fyrirhugaðar mótvægisáðgerðir.“ Áfram er gert ráð fyrir að ráðherra setji í reglugerð nánari ákvæði um hvaða gögn skuli lögð fram. Breyta verður ísmáu rg. til samræmis við viðauka II A við MÁU-tilskipunina.

⁹⁰ Environmental Impact Assessment of Projects. Guidance on Screening. European Commission 2017, bls. 45.

10.4 Matsskylduákvörðun, tímafrestir, rökstuðningur og birting

10.4.1 Ákvæði MÁU-tilskipunarinnar um matskylduákvörðunina

MÁU-tilskipunin, 5. og 6. mgr. 4. gr., sbr. brttílsk.	
Matsskylduákvörðun, rökstuðningur, birting	Tímafrestir
<p>5. Lögbæra yfirvaldið skal ákvarða, á grundvelli upplýsinganna sem framkvæmdaraðilinn leggur fram í samræmi við 4. mgr. með tilliti til, þar sem við á, niðurstaðna úr forprófunum eða mötum á umhverfisáhrifum sem unnin eru í samræmi við aðra löggjöf Sambandsins en þessa tilskipun. Sú ákvörðun skal gerð aðgengileg almenningi og:</p> <p>a) ef ákveðið er að krefjast mats á umhverfisáhrifum skal gefa upp helstu ástæður fyrir því að slíks mats er krafist, með tilvísun í viðeigandi viðmiðanir sem skráðar eru í III. viðauka eða</p> <p>b) ef ákveðið er að krefjast ekki mats á umhverfisáhrifum skal gefa upp helstu ástæður fyrir því að krefjast ekki slíks mats, með tilvísun í viðeigandi viðmiðanir sem skráðar eru í III. viðauka og, hafi framkvæmdaraðilinn lagt slíkt til, tilgreina þætti framkvæmdarinnar og/eða fyrirhugaðar ráðstafanir til að komast megi hjá eða koma í veg fyrir það sem annars hefðu getað orðið umtalsverð skaðleg áhrif á umhverfið.</p>	<p>6. Aðildarríkin skulu sjá til þess að lögbæra yfirvaldið taki ákvörðun sína eins fljótt og auðið er og innan 90 daga frá þeim degi þegar framkvæmdaraðilinn hefur lagt fram allar þær upplýsingar sem krafist er skv. 4. mgr. Í undantekningartilvikum, t.d. í tengslum við eðli framkvæmdarinnar, hversu flókin hún er, staðsetningu hennar eða stærð, getur lögbæra yfirvaldið framlengt þennan frest til að taka ákvörðun sína; ef það gerist skal lögbæra yfirvaldið upplýsa framkvæmdaraðilann skriflega um hvaða ástæður réttlæta framlenginguna og um hvaða dag má eiga von á ákvörðun þess.</p>

Stjórnvaldið skal taka ákvörðun um matskyldu fyrirhugaðrar framkvæmdar á grundvelli þeirra upplýsinga sem framkvæmdaraðili leggur fram. Stjórnvaldinu er einnig gert skylt að taka með í reikninginn niðurstöðu umhverfismats sem gert er í samræmi við aðra löggjöf ESB. Þetta á meðal annars við um umhverfismat áætlaða. Ákvæði MÁU-tilskipunarinnar gera kröfu um rökstuðning ákvörðunar um matskyldu, bæði ákvörðunar um að framkvæmd sé háð mati á umhverfisáhrifum og einnig ákvörðunar um að ekki sé krafist mats. Ákvörðun skal taka eins fljótt og auðið er og innan 90 daga frá því að framkvæmdaraðilinn hefur lagt fram allar upplýsingar sem krafist er. Í undantekningartilvikum er heimilt að framlengja frestinn. Ákvörðun um matskyldu skal gera aðgengilega almenningi, sjá einnig b-lið 1. mgr. 6. gr.

10.4.2 Ákvæði landsréttar um matskylduákvörðun

Land	Frestur til að taka ákvörðun	Rökstuðningur	Birting
Danmörk	... svo fljótt sem verða má og ekki seinna en <i>90 dögum</i> frá því að frkvaðili lagði fram nauðsynlegar upplýsingar. Hægt að framlengja frestinn (22. gr. VVM).	Rökstyðja skal ákvörðun, bæði um að frkv. sé matsskyld og að ekki sé krafist mats (21. gr. VVM).	Skylt að birta opinberlega ákvörðun um matsskyldu (36. gr. VVM).
Finnland	Svo fljótt sem verða má, ekki seinna en <i>einum mánuði</i> frá því að stjórnvaldið fékk nægilegar upplýsingar um framkvæmdina og umhverfisáhrif hennar (1. mgr. 13. gr. fimáu). Ekki framlengingarheimild.	Kveðið á um rökstuðning ákvörðunar um að ekki þurfi umhverfismat (1. mgr. 13. gr. fimáu).	Birta skal ákvörðun um matsskyldu opinberlega (2. mgr. 13. gr. fimáu). Birt frkvaðila í samræmi við ákvæði stjórnsýslulaga.
Noregur	Reguleringsplaner – í síðasta lagi <i>6 vikum</i> eftir að frkvaðili hefur sent inn gögn (11. gr. nomáu rg.). Framkvæmdir – ekki tilgreindur tímafrestur.	Ákvörðun stjórnvalds um matsskyldu deiliskipulags vegna frkv. í viðauka II skal rökstyðja (3. mgr. 11. gr. nomáu rg.). Rökstyðja skal ákvörðun um að frkv. í viðauka II muni ekki hafa veruleg áhrif og/eða að frkv. sé	Ekki bein ákvæði um birtingu í 12. gr. Um kynningu áætlaða fer skv. PBL.

		nægjanlega lýst í umsókn (4. mgr. 12. gr. nomáu rg.).	
Svíþjóð	Svo fljótt sem mögulegt er og í síðasta lagi <i>60 dögum</i> eftir að umsagnir bárust stjv. (14. gr. sv máu rg.). Mögulegt að lengja frestinn.	Í ákvörðun lénsstjórnar um matsskyldu skal gerð grein fyrir þeim atriðum sem benda til eða benda ekki til að framkvæmdin hafi veruleg umhverfisáhrif (26. gr. MB6).	Birtingarákvæði 3. mgr. 7. gr. MB6 á við um áætlanir. Ekki sérstakt ákvæði um opinbera birtingu ákvarðana um matsskyldu frkv.
Skotland	Í síðasta lagi <i>21 degi</i> eftir að síðustu gögn bárust. Hægt er að semja um lengri frest, þó ekki lengri en <i>90 daga</i> . Í sérstökum tilvikum getur stjórnvaldið lengt 90 daga frestinn en þarf að tilkynna það framkvæmdaraðila og rökstyðja. Ef stjv. gefur ekki út álit innan lögmæltra fresta getur frkv-aðili vísað málinu til Scottish Ministers (9. gr. EIA rg.).	Rökstyðja skal niðurstöðu álits, bæði um að framkvæmd sé matsskyld og að ekki sé krafist mats. Í ákvörðun um að framkvæmd sé ekki matsskyld skal tilgreina þær aðgerðir sem fyrirhugaðar eru til að komast hjá eða koma í veg fyrir umtalsverð umhverfisáhrif (2. mgr. 7. gr. EIA rg.).	Álit birt frkvaðila (3. mgr., sbr. 6. mgr. 7. gr. EIA rg.).
Ísland	Frkv. í flokki B: <i>4 vikur</i> frá því að fullnægjandi gögn bárust. Frkv. í flokki C: <i>2 vikur</i> frá því að fullnægjandi gögn bárust – lengist um 1 viku ef leitað er umsagna (3.–5. mgr. 6. gr. ísmáu). Mögulegt að víkja frá frestum í viðamiklum málum, sbr. 21. gr.	Skylt að rökstyðja bæði ákvörðun um að framkvæmd sé matsskyld og að ekki sé krafist mats. ⁹¹	Ákvörðun kynnt frkvaðila og birt almenningi (3.–5. mgr. 6. gr. ísmáu).

Ákvæði um frest stjórnvalda til að taka ákvörðun um matsskyldu eru mismunandi, bæði að því er varðar frestinn sjálfan og það frá hvaða tímamarki hann er ákveðinn. Oftast er miðað við það hvenær framkvæmdaraðili leggur fram fullnægjandi gögn en sænsku lögin miða við tímamarkið þegar umsagnir hafa borist. Í dönsku lögunum er miðað við *90 daga* frá því að framkvæmdaraðili lagði fram gögn eins og í MÁU-tilskipuninni. Eftir framlagningu gagna fer fram álitsumleitan og kveður stjórnvaldið á um hæfilegan frest í því skyni. Finnland miðar við *einn mánuð* frá því að stjórnvaldið fékk nægilegar upplýsingar. Norsk stjórnvöld hafa *sex vikna* frest frá því að framkvæmdaraðili lagði fram gögn til að taka afstöðu til þess hvort deiliskipulag (n. *reguleringsplaner*) sé matsskyld en ekki er sérstaklega kveðið á um tímafrest þegar um er að ræða framkvæmdir samkvæmt öðrum lögum en PBL. Í sænsku lögunum er miðað við *60 daga frá því að umsagnarfresti lauk*. Skotar hafa sveigjanlegar reglur, almennt er miðað við *21 dag* frá því að síðustu gögn bárust en þó er hægt að semja við framkvæmdaraðila um lengri frest, allt að *90 dögum*. Þá gera Skotar, eins og Svíar og Danir, ráð fyrir að stjórnvald geti lengt frestinn. Á Íslandi er fresturinn *4 vikur* frá því að fullnægjandi gögn bárust vegna frkv. í flokki B og innan þess tíma þarf að leita umsagna. Fresturinn er *2 vikur* fyrir framkvæmdir í flokki C sem lengist þó um eina viku ef leitað er umsagna. Samkvæmt 21. gr. ísmáu er heimild fyrir Skipulagsstofnun til að víkja frá frestum í viðamiklum málum í samráði við framkvæmdaraðila.

Dönsku lögin og skoska reglugerðin fylgja tilskipuninni að því er varðar rökstuðning ákvörðunar um matsskyldu og ákvörðunar um að mats sé ekki þörf og skilja verður sænska ákvæðið á sama veg. Í finnsku lögunum er einungis krafist rökstuðnings ákvörðunar um að mats sé ekki krafist. Samkvæmt norsku reglugerðinni skal rökstyðja niðurstöðu um matsskyldu deiliskipulags vegna framkvæmdar í viðauka II við reglugerðina og eins skal rökstyðja niðurstöðu um að framkvæmd í viðauka II, sem fer

⁹¹ Með breytingarlögum nr. 96/2019 var bætt við 6. gr. ákvæðum um rökstuðning, sjá 5. gr. breytingarlaganna.

samkvæmt öðrum lögum en PBL, sé ekki matsskyld. Með breytingarlögum nr. 96/2019 var bætt við ísmáu ákvæðum um rökstuðning matsskylduákvörðunar.

Samkvæmt MÁU-tilskipuninni skal ákvörðun um matsskyldu vera aðgengileg almenningi. Í dönsku, finnsku og íslensku lögnum er sérstaklega kveðið á um opinbera birtingu ákvörðunar um matsskyldu en ekki eru sérstök ákvæði um birtingu ákvörðunar eða afstöðu stjórnvalds til matsskyldu framkvæmda í norsku reglugerðinni, í 6. kafla sænska MB eða í skosku reglugerðinni. Þetta segir þó ekkert um það hvort það er venjan að birta þessar ákvarðanir eða hvernig þær eru gerðar aðgengilegar almenningi.

11 Afmörkun efnis matsskýrslu

Afmörkun efnis matsskýrslu (e. scoping) er stig í ferli mats á umhverfisáhrifum sem miðar að því að tryggja að umhverfismat fyrirhugaðrar framkvæmdar beinist að því sem mikilvægast er að varpa ljósi á. Vönduð afmörkun efnis matsskýrslu dregur einnig úr líkum á því að stjórnvaldið þurfi að óska eftir viðbótarupplýsingum frá framkvæmdaraðila og kemur í veg fyrir að tíma og fjármunum sé eytt í ónauðsynlegar athuganir. Við afmörkun efnis matsskýrslu gefst auk þess tækifæri til að greina kröfur sem leiða af annarri löggjöf og samræma þannig vinnu og forðast tvíverknað.

11.1 Hver hefur frumkvæði að afmörkun efnis matsskýrslu?

11.1.1 Ákvæði MÁU-tilskipunarinnar

MÁU-tilskipunin, 2. mgr. 5. gr., sbr. brttílsk.
Óski framkvæmdaraðilinn þess skal lögbæra yfirvaldið gefa út álit um umfang og sundurliðunarstig þeirra upplýsinga sem framkvæmdaraðilinn skal leggja fram í skýrslunni um mat á umhverfisáhrifum í samræmi við 1. mgr. þessarar greinar, [...].
Aðildarríkin geta einnig krafist þess að lögbær yfirvöld gefi álit eins og um getur í fyrstu undirgrein, án tillits til þess hvort framkvæmdaraðilinn óskar þess.

MÁU-tilskipunin gerir ráð fyrir að frumkvæði að því að stjórnvöld gefi út álit um afmörkun efnis matsskýrslu geti komið frá framkvæmdaraðila, þannig að slíkt álit sé einungis gefið út að beiðni hans, eða að aðildarríkið ákveði að almennt sé skylt að gefa slíkt álit án tillits til óska framkvæmdaraðila. Í tilskipuninni eru því ekki gerðar kröfur um að þetta stig sé óhjákvæmilega innifalið í umhverfismatsferlinu. Í leiðbeiningarriti framkvæmdastjórnar ESB um þetta efni kemur þó fram að það verði að teljast gott verklag að framkvæmdaraðilar sinni þessum þætti, jafnvel þótt löggjöf viðkomandi ríkis geri ekki kröfu um það.

11.1.2 Ákvæði landsréttar

Samkvæmt dönsku lögnum gefur stjórnvald að jafnaði út álit um afmörkun efnis matsskýrslu en getur þó sleppt því ef framkvæmdaraðili fer fram á það og það er talið óhætt, sbr. 3. mgr. 23. gr. VVM.

Sænsku lögin gera ekki ráð fyrir að stjórnvöld gefi út álit um afmörkun efnis matsskýrslu heldur að afmörkunin eigi sér stað í samráði að frumkvæði framkvæmdaraðila. Það er hlutverk stjórnvaldsins, lénsstjórnarinnar, í samráðsferlinu að stuðla að því að umfang og nákvæmni matsskýrslunnar verði nægileg til að hægt sé að taka ákvörðun um leyfi, sbr. 32. gr. MB6.

Í skosku reglugerðinni er miðað við að stjórnvald gefi út álit um afmörkun efnis matsskýrslu að ósk framkvæmdaraðila en einnig getur stjórnvald gefið slíkt álit að eigin frumkvæði.

Í finnsku og íslensku lögnum og norsku reglugerðinni er kveðið á um að framkvæmdaraðili skili inn *matsáætlun* sem stjórnvaldið gefur svo álit um eða staðfestir. Samkvæmt íslensku lögnum tekur Skipulagsstofnun *ákvörðun* um tillögu framkvæmdaraðila um matsáætlun. Hjá þessum löndum er framkvæmdaraðila því falið að móta efni matsskýrslunnar og bera tillögu sína undir stjórnvaldið.

11.2 Upplýsingar sem nauðsynlegar eru vegna álits um afmörkun efnis matsskýrslu.

MÁU-tilskipunin, 2. mgr. 5. gr., sbr. brttílsk.

[Stjórnvaldið gefur út álit um afmörkun efnis matsskýrslu] með tilliti til upplýsinganna sem framkvæmdaraðilinn leggur fram, einkum um sérstaka eiginleika framkvæmdarinnar, þ.m.t. staðsetningu hennar og tæknilegt umfang og líkleg áhrif hennar á umhverfið.

Þær upplýsingar sem liggja þurfa fyrir lúta í meginatriðum að sömu atriðum og þegar ákvörðun er tekin um mats skyldu framkvæmdar, þ.e.a.s. um eðli framkvæmdar, staðsetningu og líkleg áhrif, en búast má við að upplýsingarnar þurfi að vera nákvæmari vegna afmörkunar efnis matsskýrslu, ekki síst hvað varðar væntanleg umhverfisáhrif.⁹²

Í dönsku lögunum er ekki sérstakt ákvæði um þessar upplýsingar en gera má ráð fyrir að álit stjórnvaldsins byggist á þeim upplýsingum sem framkvæmdaraðili leggur fram í leyfisumsókn, sbr. 18. gr., og eftir atvikum sem koma fram í umsókn um mats skyldu ákvörðun, sbr. 19. gr. VVM.

Í skosku reglugerðinni er tilgreint hvaða upplýsingar þurfi að koma fram í umsókn framkvæmdaraðila um álit um afmörkun efnis matsskýrslu, sbr. 2. mgr. 17. gr. Þær eru: Lýsing á staðsetningu framkvæmdar, stutt lýsing á eðli og tilgangi framkvæmdar og á þeim umtalsverðu áhrifum sem hún mun líklega hafa á umhverfið auk annarra upplýsinga sem framkvæmdaraðili kys að leggja fram. Stjórnvöld geta kallað eftir frekari upplýsingum ef þörf er á.

Finnsku og íslensku lögin og norska reglugerðin hafa sérstök og ítarleg ákvæði um efni matsáætlunar. Þetta er eðlilegt í ljósi þess að það er framkvæmdaraðilans að skipuleggja umhverfismatið og viðfang þess.

Land	Hvað þarf að koma fram í matsáætlun?
Finnland	<ul style="list-style-type: none"> - Fullnægjandi upplýsingar um frkv. og sanngjarna valkosti við hana, - lýsing á núverandi ástandi umhverfis, - tillaga um þau umhverfisáhrif sem meta skal og umfjöllun um þau, - áætlun um framkvæmd umhverfismatsins. <p>(16. gr. fimáu, útfært nánar í 3. gr. fimáu rg.)</p>
Noregur	<p>Lýsing á:</p> <ul style="list-style-type: none"> - fyrirhugaðri frkv., umhverfi hennar og athugunarefnum henni tengdum sem teljast mikilvæg fyrir umhverfi og samfélag, - þeim þáttum sem umhverfismatið á að beinast að og þeim aðferðum sem ætlunin er að beita við að afla nauðsynlegrar þekkingar, - valkostum sem skipta máli og eru raunhæfir og hvernig þeir verða metnir í matsskýrslunni, - málsmeðferðinni, þar sem gerð er grein fyrir tímafrestum, þátttakendum, og áætlun um samráð. <p>(14. gr. nomáu rg., sjá einnig PBL, 2. mgr. 14-2 gr.)</p>
Ísland	<ul style="list-style-type: none"> - Lýsing á frkv., eðli hennar og umfangi, framkvæmdasvæði og öðrum raunhæfum valkostum sem til greina koma, - upplýsingar um skipulagsáætlanir sem gilda á framkvæmdasvæði og hvernig framkvæmd samræmist þeim, - áætlun um á hvaða þætti framkvæmdarinnar og umhverfis lögð verði áhersla, - hvaða gögnum verði byggt á og hvaða aðferðum beitt við umhverfismatið, - áætlun um kynningu og samráð. <p>(1. mgr. 8. gr. ísmáu, sbr. lög nr. 96/2019⁹³, sjá einnig 15. gr. ísmáu rg.)</p>

⁹² Environmental Impact Assessment of Projects. Guidance on scoping. The European Commission 2017, bls. 32.

⁹³ Ákvæði 1. mgr. 8. gr. var breytt með breytingarlögum nr. 96/2019 og eru breytingarnar færðar inn í listann í töflunni.

11.3 Samráð um afmörkun efnis matsskýrslu

11.3.1 Ákvæði MÁU-tilskipunarinnar

MÁU-tilskipunin, 2. mgr. 5. gr. og 1. mgr. 6. gr., sbr. brttílsk.	
2. mgr. 5. gr. Lögbæra yfirvaldið skal hafa samráð við yfirvöldin, sem um getur í 1. mgr. 6. gr., áður en það gefur álit.	6. gr. 1. mgr.: Aðildarríkin skulu gera nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja að yfirvöld, sem líklegt er að framkvæmdirnar varði sökum þess að umhverfismál heyra að einhverju leyti undir þau <i>eða vegna staðbundinna og svæðisbundinna valdheimilda</i> ⁹⁴ fái tækifæri til að láta í ljós álit á þeim upplýsingum sem framkvæmdaraðili leggur fram og á beiðninni um samþykki fyrir framkvæmd með tilliti til, eftir því sem við á, þeirra tilvika sem um getur í 3. mgr. 8. gr. a. Í þessu skyni skulu aðildarríkin tilnefna þau yfirvöld sem hafa skal samráð við, hvort heldur er almennt eða í hverju tilviki fyrir sig. Upplýsingar, sem teknar eru saman skv. 5. gr., skulu sendar þessum yfirvöldum. Aðildarríkin skulu mæla ítarlega fyrir um framkvæmd ráðgjafarinnar.

Í ákvæðum tilskipunarinnar eru settar fram lágmarkskröfur um samráð og aðeins mælt fyrir um að skylt sé að hafa samráð við stjórnvöld umhverfismála og staðbundin og svæðisbundin stjórnvöld áður en álit um afmörkun efnis matsskýrslu er gefið út. Stjórnvöld umhverfismála eru jafnan þau sem fara með mengunarmál og hollustuhætti, náttúruvernd og vernd menningarminja, svo og skipulagsyfyrirvöld.⁹⁵ Í leiðbeiningarriti framkvæmdastjórnarinnar er bent á að sum aðildarríki kveði á um samráð við alla hagsmunaaðila, þar á meðal almenning.⁹⁶

11.3.2 Ákvæði landsréttar um samráð

Land	Umsagnir – samráð
Danmörk	Skylt að hafa samráð við <i>almenning</i> og <i>stjórnvöld sem frkv. snertir</i> (d. <i>berørte myndigheder</i>) (2. tölul. 1. mgr. 35. gr.). Sjá 31. gr. um „berørte myndigheder“. Ítarleg ákvæði um hvaða upplýsingar skuli koma fram í samráðsbeiðni (2. mgr. 35. gr.).
Finnland	Meðferðarstjv. skylt að afla <i>nauðsynlegra umsagna</i> og gefa <i>almenningi</i> kost á að koma með athugasemdir vegna matsáætlunar. Skylt að gefa <i>sveitarfélögum innan áhrifsvæðis frkv.</i> kost á að gefa umsögn (1. mgr. 17. gr. fimáu). Meðferðarstjv. birtir opinberlega matsáætlun og upplýsingar.
Noregur	Samráð svo fljótt sem unnt er við <i>stjórnvöld sem frkv. snertir</i> og <i>hagsmunasamtök</i> . Ef um er að ræða tillögu að áætlun skv. PBL skal <i>kynna hana opinberlega</i> (1. mgr. 15. gr. nomáu rg., sbr. PBL 14-2). Stjv. skal meta þörf á að halda opin fund um frkv. (3. mgr. 15. gr.).
Svíþjóð	Samráð við <i>lénsstjórnina, eftirlitsstjv. og þá aðila sem ætla má að frkv. hafi sérstök áhrif á</i> . Auk þess <i>önnur stjórnvöld og almenning sem ætla má að frkv. hafi áhrif á</i> (30. gr. MB6).
Skotland	Samráð við „ <i>consultation bodies</i> “ (skipulagsyfyrirvöld í öðrum sveitarfél. sem frkv. kann að snerta, Scottish Natural Heritage, Scottish Water, the Scottish Environmental Protection Agency og Historic Environment Scotland (2. gr. EIA rg.)) og <i>önnur stjórnvöld og opinbera aðila sem málið snertir</i> (4. mgr. 17. gr.).
Ísland	1. Frkvaðili hefur samráð við gerð tillögunnar (1. mgr. 8. gr. ísmáu og 16. gr. ísmáu rg.). 2. Skst. leitar umsagna <i>leyfisveitenda og eftir atvikum annarra aðila</i> um tillöguna (2. mgr. 8. gr. ísmáu). Nánar um efni umsagnar í 1. mgr. 17. gr. ísmáu rg. <i>Almenningur</i> getur gert athugasemdir við tillögu að matsáætlun og skal hún vera aðgengileg á vef Skst., sbr. 3. mgr. 17. gr. ísmáu rg.

⁹⁴ Bent skal á að í íslensku þýðingunni á tilskipuninni sem birt var í EES-viðbæti við Stjórnartíðindi Evrópusambandsins nr. 34/229, 18.6.2015, vantar orðin „eða vegna staðbundinna og svæðisbundinna valdheimilda“ (*e. or local and regional competences*).

⁹⁵ Sjá Environmental Impact Assessment of Projects. Guidance on scoping. The European Commission 2017, bls. 35.

⁹⁶ Sama heimild, bls. 34.

Í lögum flestra þjóðanna er lögð áhersla á að hefja skuli samráð um afmörkun efnis matsskýrslu eins fljótt og kostur er.⁹⁷ Í sænsku lögunum er þetta orðað svo að hefja skuli samráðið og leggja fram samráðsgögn svo snemma að raunverulega gefist tími til gagnlegs samráðs áður en framkvæmdaraðili vinnur matsskýrslu og endanlega leyfisumsókn.

Hjá Dönnum, Finnnum, Svíum og Íslendingum er skylt að leita samráðs við almenning og stjórnvöld sem framkvæmdin snertir. Norðmenn mæla fyrir um samráð við stjórnvöld sem framkvæmdin snertir og hagsmunasamtök þegar um er að ræða matsskylda framkvæmd en tillögu að áætlun samkvæmt skipulags- og byggingarlögum skal kynna almenningi. Samkvæmt norsku reglugerðinni er skylt að meta hvort halda skuli opin fund um framkvæmdina.

Skotar kveða aðeins á um samráð við opinbera aðila um afmörkun matsskýrslu. Ákvörðun um það hvaða stjórnvöld það eru sem framkvæmdin telst snerta er oftast tekin í hverju tilviki fyrir sig. Skotar skilgreina þó jafnframt tiltekin stjórnvöld sem teljast „samráðsyfirvöld“ (e. *consultation bodies*).

Íslensku lögin skera sig úr að því er varðar ákvæði um samráð. Í raun er kveðið á um tvöfalt samráð, þ.e. annars vegar samráð sem framkvæmdaraðila er ætlað að standa fyrir og hins vegar samráð á vegum Skipulagsstofnunar. Samkvæmt 1. mgr. 8. gr. ísmáu skal framkvæmdaraðili kynna umsagnaraðilum og almenningi tillögu að matsáætlun. Þessi skylda er útfærð í 16. gr. ísmáu reglugerðar en yfirskrift greinarinnar er: „Kynning og samráð við gerð tillögu að matsáætlun.“ [Leturbr. höf.] Samkvæmt henni skal framkvæmdaraðili kynna tillöguna opinberlega og gefa almenningi kost á að koma á framfæri athugasemdum. Í 2. mgr. 8. gr. ísmáu, sbr. og 17. gr. ísmáu rg., er kveðið á um samráð af hálfu Skipulagsstofnunar. Stofnunin skal leita umsagna leyfisveitanda og eftir atvikum annarra aðila. Skipulagsstofnun skal einnig birta tillögu að matsáætlun á vefsíðu sinni og gefa almenningi kost á að koma með skriflegar athugasemdir við hana innan tilgreinds tímafrests.

11.3.3 Tímafrestir vegna samráðs um afmörkun efnis matsskýrslu eða matsáætlun

Afar misjafnt er hversu langan tíma almenningur og umsagnaraðilar hafa til að skila inn athugasemdum og umsögnum um afmörkun efnis matsskýrslu eða um matsáætlun. Samkvæmt dönsku lögunum er stjórnvöldum settur *hæfilegur frestur* til að senda inn umsögn en almenningur hefur *14 daga frest*. Hægt er að víkja frá frestinum. Í finnsku lögunum er sami frestur fyrir alla, *30 dagar* frá birtingu matsáætlunar en hægt að lengja í allt að 60 daga. Samkvæmt norsku reglugerðinni skal gefa umsagnaraðilum a.m.k. *6 vikna* frest til að skila inn umsögnum. Í fyrra samráðsferlinu samkvæmt íslensku lögunum, þ.e. samráði á vegum framkvæmdaraðila, er gert ráð fyrir tveggja vikna fresti til að koma með athugasemdir. Í seinna ferlinu, þ.e. samráðinu sem Skipulagsstofnun stendur fyrir, fá umsagnaraðilar að minnsta kosti 10 virka daga til að senda inn umsögn og framkvæmdaraðilinn fær svo að lágmarki þrjá virka daga til að bregðast við umsögnum. Svíar og Skotar hafa ekki ákvæði um tímafresti varðandi samráðið.

Land	Frestur til að gefa umsögn
Danmörk	Stjórnvöldum settur <i>hæfilegur frestur</i> til að svara. Almenningur hefur <i>14 daga frest</i> (4. mgr. 35. gr.). Hægt að víkja frá þessum fresti.
Finnland	Frestur til að koma með athugasemdir – <i>30 dagar</i> frá birtingu. Hægt að lengja í allt að <i>60 daga</i> (2. mgr. 17. gr. fimáu, sjá og 5. gr. fimáu rg.).
Noregur	Setja skal <i>hæfilegan frest</i> til að skila inn athugasemdum – minnst <i>6 vikur</i> (1. mgr. 15. gr. nomáu rg.).
Ísland	Samráð á vegum frkvaðila: Að minnsta kosti <i>tveggja vikna</i> frestur til að koma með athugasemdir.

⁹⁷ Sjá 2. mgr. 17. gr. fimáu, 1. mgr. 15. gr. nomáu rg., 31. gr. MB6 og 16. gr. ísmáu rg.

	Samráð á vegum Skst.: Umsagnaraðilar hafa a.m.k. 10 virka daga til að skila umsögn (3. mgr. 17. gr. ísmáu rg.). Skst. tilgreinir tímafrest fyrir almenning að gera athugasemdir (2. mgr. 17. gr. ísmáu rg.).
--	--

11.4 Frestur stjórnvalds til að gefa álit um afmörkun matsskýrslu

Land	Frestur	Upphaf frests
Danmörk	Ekki ákvæði um frest.	
Finnland	<i>Einn mánuður</i> (18. gr. fimáu).	Lok umsagnarfrests.
Noregur	<i>10 vikur</i> (16. gr. nomáu rg.).	Lok umsagnarfrests.
Skotland	<i>35 dagar</i> , hægt að gera samkomulag um lengri frest (6. mgr. 17. gr. EIA rg.).	Frkvaðili leggur fram umsókn um afmörkun efnis matsskýrslu.
Ísland	<i>Fjórar vikur</i> (2. mgr. 8. gr. ísmáu).	Frkvaðili leggur fram tillögu að matsáætlun.

Frestur stjórnvalds til að gefa álit um afmörkun efnis matsskýrslu eða um matsáætlun er hjá Finnum, Skotum og Íslendingum um það bil einn mánuður. Norðmenn gera ráð fyrir 10 vikum. Ekki er settur frestur í dönsku lögnum.

Það er hins vegar misjafnt hvort upphaf frestsins miðast við lok umsagnarfrests (Finnland og Noregur) eða það þegar framkvæmdaraðili leggur fram beiðni um afmörkun mats eða leggur fram matsáætlun (Skotland og Ísland).

Rétt er að geta þess að í skosku reglugerðinni er gert ráð fyrir að hægt sé að gera samkomulag við framkvæmdaraðila um lengri frest. Gefi stjórnvaldið ekki álit innan frestsins getur framkvæmdaraðili vísað málinu til Scottish Ministers, sbr. 8. mgr. 17. gr. EIA rg.

Auk framkvæmdaraðila þarf almennt að birta umsagnaraðilum álitid og í finnsku lögnum er mælt fyrir um að það sé birt á heimasíðu meðferðarstjórnvalds. Ekki eru sérstök ákvæði um birtingu í dönsku lögnum.

11.5 Efni álits um afmörkun efnis matsskýrslu eða um matsáætlun

Samkvæmt 1. mgr. 5. gr. MÁU-tilskipunarinnar skal matsskýrsla framkvæmdaraðila byggjast á álitum stjórnvalds um afmörkun efnis matsskýrslu ef það hefur verið gefið út. Tilskipunin segir ekki nánar til um hvað koma skuli fram í álitinu en því er, eins og áður segir, ætlað að tilgreina umfang og nákvæmni þeirra upplýsinga sem koma þurfa fram í matsskýrslunni. Í leiðbeiningarriti framkvæmdastjórnar ESB segir að þegar stjórnvaldið undirbýr álitid ætti það að hafa í huga kröfur tilskipunarinnar um efni matsskýrslu samkvæmt 1. mgr. 5. gr. og IV. viðauka.⁹⁸

Í dönsku lögnum er heimild fyrir ráðherra til að kveða nánar á um það í reglugerð hvað koma skuli fram í álitum, sbr. 4. mgr. 23. gr., en ekki verður séð að það hafi verið gert.

Í finnsku lögnum er sérstakt ákvæði um efni álits um matsáætlun og segir þar að stjórnvaldið skuli taka afstöðu til umfangs og nákvæmni áætlunarinnar. Einnig skal koma fram hvernig hægt sé að samræma rannsóknir, sem nauðsynlegt er að gera, öðrum rannsóknum sem krafist er samkvæmt öðrum lögum. Þá skal draga saman helstu atriði umsagna og athugasemda, sjá 18. gr.

Norsk stjórnvöld geta stöðvað frekari málsmeðferð með því að samþykkja ekki matsáætlun en slíka ákvörðun þarf að rökstyðja (16. gr. nomáu rg.).

Samkvæmt íslensku lögnum getur Skipulagsstofnun fallist á tillögu að matsáætlun með eða án athugasemda. Geri stofnunin athugasemdir verða þær hluti af matsáætlun. Ef stofnunin fellst ekki á tillögu að matsáætlun skal hún rökstyðja ákvörðunina og leiðbeina framkvæmdaraðila um frekari vinnslu tillögunnar, sbr. 2. mgr. 8. gr. ísmáu.⁹⁹

⁹⁸ Environmental Impact Assessment of Projects. Guidance on scoping. The European Commission 2017, bls. 40.

⁹⁹ Þessum ákvæðum var lítillega breytt með breytingarlögum nr. 96/2019, sbr. b-lið 7. gr.

12 Matsskýrsla

Matsskýrslan sem framkvæmdaraðila er gert að leggja fram er fyrsta stig hins eiginlega umhverfismats eins og það er skilgreint í g-lið 2. mgr. 1. gr. MÁU-tilskipunarinnar, en ákvæðinu var bætt við greinina með breytingartilskipun 2014/52/ESB:

MÁU-tilskipunin, g-liður 2. mgr. 1. gr., sbr. brttílsk.

„mat á umhverfisáhrifum“: ferli sem samanstendur af:

- i. skýrslugjöf framkvæmdaraðilans um mat á umhverfisáhrifum, [...],
- ii. viðræðum sem fara fram [...],
- iii. rannsókn lögbæra yfirvaldsins á [öllum upplýsingum],
- iv. rökstuddri niðurstöðu lögbæra yfirvaldsins um umtalsverð áhrif af framkvæmdinni á umhverfið [...] og
- v. því að rökstudd niðurstaða lögbæra yfirvaldsins sé felld inn í [ákvörðun].

Matsskýrslan er sá grundvöllur sem umhverfismat viðkomandi framkvæmdar byggist á. Í henni þurfa því að koma fram allar þær upplýsingar sem nauðsynlegar eru til að stjórnvaldið geti gefið rökstutt álit um umhverfisáhrif framkvæmdarinnar. Skýrslan á að grundvallast á áliti stjórnvalds um afmörkun efnis eða matsáætlun ef slíkt álit hefur verið gefið út, sbr. 2. mgr. 5. gr. MÁU-tilskipunarinnar, en um þetta efni var fjallað í kafla 12 hér að framan.

12.1 Efni matsskýrslu

12.1.1 Ákvæði MÁU-tilskipunarinnar um efni matsskýrslu

Í 1. mgr. 5. gr. MÁU-tilskipunarinnar eru talin upp þau atriði sem framkvæmdaraðili þarf að lágmarki að fjalla um í matsskýrslu en viðbótarupplýsingar er svo að finna í IV. viðauka við tilskipunina.

MÁU-tilskipunin, 1. mgr. 5. gr., sbr. brttílsk.

Sé mats á umhverfisáhrifum krafist skal framkvæmdaraðilinn útbúa og leggja fram skýrslu um mat á umhverfisáhrifum. Þær upplýsingar sem framkvæmdaraðilinn skal leggja fram skulu innihalda a.m.k.:

- a) lýsingu á framkvæmdinni sem samanstendur af upplýsingum um staðsetninguna, hönnun, stærð og aðra þætti framkvæmdarinnar sem máli skipta,
- b) lýsingu á líklegum umtalsverðum áhrifum framkvæmdarinnar á umhverfið,
- c) lýsingu á þáttum framkvæmdarinnar og/eða fyrirhuguðum ráðstöfunum til að komast megj hjá eða koma í veg fyrir eða draga úr og, ef mögulegt er, vega upp á móti líklegum umtalsverðum skaðlegum áhrifum á umhverfið,
- d) lýsingu á þeim öðrum sanngjörnum kostum sem framkvæmdaraðilinn hefur kannað og sem tengjast umræddri framkvæmd og sérstökum eiginleikum hennar, ásamt tilgreiningu á helstu ástæðunum fyrir þeim kosti sem var valinn, með tilliti til áhrifa framkvæmdarinnar á umhverfið,
- e) samantekt, sem ekki er á tæknimáli, um upplýsingarnar í a- til d-lið og
- f) þær viðbótarupplýsingar sem tilgreindar eru í IV. viðauka sem tengjast sérstökum eiginleikum tiltekinnar framkvæmdar eða tegundar af framkvæmd og þeim umhverfisþáttum sem líklegt er að verði fyrir áhrifum.

Í IV. viðauka eru taldar upp viðbótarupplýsingar í 10 liðum um þætti sem fjalla á um í matsskýrslunni en sumir þeirra eru bein útfærsla á einstökum liðum 1. mgr. 5. gr. Í fyrsta lið viðaukans er fjallað um lýsingu á framkvæmdinni (sbr. a-lið hér að ofan), í öðrum lið um lýsingu á valkostum (d-liður)¹⁰⁰ og þeim

¹⁰⁰ Í leiðbeiningarhefti framkvæmdastjórnar ESB um matsskýrsluna er fjallað um hugtakið „sanngjarnir valkostir“. Þar kemur fram að þeir þurfi að hafa þýðingu (e. *must be relevant*) fyrir fyrirhugaða framkvæmd og vera raunhæfir (e. *feasible*). Í heftinu segir til skýringar: „On the one hand, an Alternative should not be ruled out simply because it would cause inconvenience or cost to the Developer. At the same time, if an Alternative is very expensive or technically or legally difficult, it would be unreasonable to consider it to be a feasible

þriðja um lýsingu á núverandi ástandi umhverfis eða grunnsviðsmynd (*e. baseline scenario*). Fjórdi liður lýtur að lýsingu á þeim þáttum sem tilgreindir eru í 1. mgr. 3. gr. tilskipunarinnar og sem líklegt er að verði fyrir umtalsverðum áhrifum, en tilgreint ákvæði fjallar almennt um það að hvaða þáttum umhverfismat framkvæmdar skuli beinast.¹⁰¹

Í fimmta lið IV. viðauka er mælt nánar fyrir um lýsingu á umhverfisáhrifunum sjálfum (b-liður 1. mgr. 5. gr.), en þess má geta að breytingartilskipunin frá 2014 fól í sér aukna áherslu á umhverfisáhrif sem tengjast loftslagsbreytingum og líffræðilegri fjölbreytni.¹⁰² Í sjötta lið er vikið að umfjöllun um aðferðir við að spá fyrir um áhrifin og í sjöunda lið er kveðið á um lýsingu á ráðstöfunum til að koma í veg fyrir, draga úr eða vega upp á móti umtalsverðum skaðlegum áhrifum sem sanngreind hafa verið (c-liður 1. mgr. 5. gr.). Áttundi liður lýtur að þeim áhrifum sem búast má við vegna næmis fyrirhugaðrar framkvæmdar fyrir stórslysum og/eða náttúruhamförum en þetta er einn þeirra matsþátta sem bætt var við með breytingartilskipuninni frá 2014. Samkvæmt níunda lið er skylt að setja fram samantekt á efni skýrslunnar sem ekki er á tæknimáli (e-liður 1. mgr. 5. gr.) en þessi krafa miðar að því að gera almenningi auðveldara að kynna sér efni matsskýrslunnar. Samkvæmt tíunda lið skal matsskýrslan hafa að geyma heimildaskrá.

Eitt af meginmarkmiðum breytingartilskipunarinnar frá 2014 var að stuðla að auknum gæðum matsskýrslu framkvæmdaraðila. Í 3. mgr. 5. gr. MÁU-tilskipunarinnar eru ákvæði sem miða eiga að þessu og er þar fjallað um skyldu framkvæmdaraðila til að sjá til þess að matsskýrslan sé útbúin af til þess hæfum sérfræðingum. Jafnframt er kveðið á um skyldu stjórnvalda að tryggja nægilega sérfræðiþekkingu þeirra sem fara yfir matsskýrsluna. Um þessi atriði er fjallað í kafla 9.3 hér að framan. Þá er einnig mælt fyrir um skyldu stjórnvalds til að óska eftir viðbótarupplýsingum frá framkvæmdaraðilanum ef þörf er á svo að hægt sé að komast að rökstuddri niðurstöðu um umhverfisáhrifin.

Ákvæði 4. mgr. 5. gr. mælir fyrir um skyldu stjórnvalda til að láta framkvæmdaraðilanum í té upplýsingar sem þau kunna að búa yfir og varða framkvæmdina sem undirbúin er.

12.1.2 Ákvæði landsréttar um efni matsskýrslu

Land	Efni matsskýrslu
Danmörk	Fylgir í meginatriðum ákvæðum MÁU-tilsk. Vísað í viðauka 7 með lögnum sem er samhljóða IV. viðauka við tilsk. (20. gr. VVM). Í 4. og 5. mgr. 20. gr. er sérstaklega tilgreint að gera skuli grein fyrir áhrifum framkvæmdarinnar á þá þætti sem taldir eru upp í 3. gr. MÁU-tilsk.
Finnland	Í matsskýrslunni skulu koma fram nauðsynlegar upplýsingar um framkvæmdina, lýsing á núverandi ástandi umhverfisins, lýsing á þeim umtalsverðu umhverfisáhrifum sem ætla má að framkvæmdin og raunhæfir valkostir hafi og hvernig draga meggi úr þeim og vakta þau, samanburður á valkostum, upplýsingar um framkvæmd umhverfismatsins og almenn samantekt (19. gr. fimáu). Nánari ákvæði í 4. gr. fimáu rg. en þar eru sett fram efnisatriði í 16 töluliðum. Þau eru ekki orðrétt samhljóða viðauka IV.

Alternative.“ (Environmental Impact Assessment of Projects. Guidance on the preparation of the Environmental Impact Assessment Report. European Commission 2017, bls. 52).

¹⁰¹ Í 1. mgr. 3. gr. segir: „Í mati á umhverfisáhrifum skal í hverju einstöku tilviki greina, lýsa og meta á viðeigandi hátt bein og óbein umtalsverð áhrif á eftirfarandi þætti vegna tiltekinnar framkvæmdar:

- íbúa og heilbrigði manna,
- líffræðilega fjölbreytni, með sérstakri áherslu á tegundir og búsvæði sem njóta verndar samkvæmt [búsvæðatilskipun og fuglatilskipun],
- land, jarðveg, vatn, loft og loftslag,
- efnisleg verðmæti, menningararfleifð og landslag,
- samspil þeirra þátta sem taldir eru upp í a- til d-lið.“

¹⁰² Sjá Environmental Impact Assessment of Projects. Guidance on the preparation of the Environmental Impact Assessment Report. European Commission 2017, bls. 25.

Land	Efni matsskýrslu
Noregur	Ákvæði um efni matsskýrslu í 17.–24. gr. nomáu rg. Í matsskýrslunni skal gera grein fyrir atriðum sem skipta máli fyrir þær ákvarðanir sem til stendur að taka. Matið skal byggjast á tiltækum upplýsingum en ef upplýsingar um mikilvæg atriði liggja ekki fyrir skal afla þeirra (17. gr.). Í 19.–23. gr. er fjallað nánar um efni matsskýrslu. Greinarnar eru byggðar á IV. viðauka en um er að ræða talsverð tilbrigði frá viðaukanum.
Svíþjóð	Ákvæði um efni matsskýrslu í MB6 35.–38. gr. Í skýrslunni skal vera lýsing á framkvæmd; upplýsingar um aðra valkosti; upplýsingar um núverandi ástand umhverfis og líklega þróun þess ef ekki verður ráðist í framkvæmd; umfjöllun um líkleg umhverfisáhrif; upplýsingar um fyrirhugaðar mótvægisáðgerðir; ef við á, upplýsingar um fyrirhugaðar aðgerðir til að koma í veg fyrir að framkvæmdin leiði til þess að umhverfismarkmið náist ekki; almenn samantekt; umfjöllun um samráð (35. gr.). Nánari ákvæði í 15.–20. gr. sv máu rg.
Skotland	Nánast samhljóða ákvæði tilskipunarinnar (2. mgr. 5. gr. EIA rg.). Vísað í viðauka 4 sem er samhljóða IV. viðauka við MÁU-tilsk.
Ísland	Í skýrslunni skal tilgreina þau áhrif, uppsöfnuð og samvirk, bein og óbein, sem fyrirhuguð framkvæmd og starfsemi sem henni fylgir kunna að hafa á umhverfi og samspil einstakra þátta í umhverfinu. Þá skal gera grein fyrir því hvaða forsendur liggja til grundvallar matinu. Lýsa skal þeim þáttum fyrirhugaðrar framkvæmdar sem líklegast er talið að geti valdið áhrifum á umhverfið, þar á meðal umfangi, hönnun og staðsetningu, samræmi við skipulagsáætlanir, fyrirhuguðum mótvægisáðgerðum og tillögum um umhverfisvöktun þar sem það á við. Ávallt skal gera grein fyrir helstu möguleikum sem til greina koma og umhverfisáhrifum þeirra og bera þá saman. Loks skal gera stutta og skýra samantekt um skýrsluna og niðurstöðu hennar. Í niðurstöðu skýrslunnar skal geta um flokkun og viðmið umhverfisáhrifa einstakra þátta framkvæmdar á grundvelli leiðbeininga sem Skipulagsstofnun gefur út, sbr. 20. gr. (2. mgr. 9. gr. ísmáu, ¹⁰³ nánar í 20. gr. ísmáu rg.).

Dönsku lögin og skoska reglugerðin fylgja náíð 1. mgr. 5. gr. MÁU-tilskipunarinnar og í þeim er vísað til viðauka um nánari ákvæði um efni matsskýrslu, eins og í tilskipuninni. Viðaukarnir eru samhljóða IV. viðauka við tilskipunina. Hjá hinum þjóðunum eru ákvæði um efni matsskýrslu tekin upp í löggjöfina sjálfa, ýmist lög eða reglugerðir, eða hvoru tveggju, og framsetningin er önnur.

Norsku ákvæðin skera sig úr að því leyti að þar er einnig fjallað um samfélagsleg áhrif. Meðal þeirra atriða sem gera skal grein fyrir í matsskýrslu eru áhrif framkvæmdar á útivist, aðgengi almennings, uppvaxtarskilyrði barna og ungmenna, forvarnir gegn afbrotum og náttúru- og menningargrundvöll Sama, sjá 1. mgr. 21. gr. nomáu rg. Einnig mæla Norðmenn fyrir um að gera skuli grein fyrir áhrifum á þjónustu vistkerfa.

Eins og áður segir skal matsskýrslan byggjast á áliti stjórnvalds um afmörkun matsskýrslu, eða matsáætlun, ef slíkt álit hefur verið gefið út. Þetta er oftast tekið fram í löggjöf samanburðarríkjanna.

¹⁰³ Ákvæðinu var breytt með breytingarlögum nr. 96/2019, sbr. d-lið 8. gr., á þann veg að í stað 4. og 5. málslíðar koma þrjú nýir málslíðir, svohljóðandi: „Ávallt skal gera grein fyrir raunhæfum valkostum sem framkvæmdaraðili hefur kannað og bera þá saman með tilliti til umhverfisáhrifa. Tilgreina skal ástæður fyrir aðalvalkosti með tilliti til umhverfisáhrifa framkvæmdarinnar. Loks skal gera stutta samantekt um skýrsluna og niðurstöðu hennar á skýru og auðskiljanlegu máli.“

12.2 Samráð um matsskýrslu

12.2.1 Almennt um ákvæði 6. gr. MÁU-tilskipunarinnar um samráð

Annar þáttur matsferlisins samkvæmt skilgreiningunni í g-lið 2. mgr. 1. gr. MÁU-tilskipunarinnar er samráð.

MÁU-tilskipunin, g-liður 2. mgr. 1. gr., sbr. brttilsk.
--

„mat á umhverfisáhrifum“: ferli sem samanstendur af:
--

[...],

ii. viðræðum sem fara fram eins og um getur í 6. gr. og, ef við á, 7. gr.

Meginákvæði MÁU-tilskipunarinnar um samráð er að finna í 6. gr. hennar¹⁰⁴ og hafa þau nán tengsl við ákvæði 6. gr. Árósasamningsins. 6. gr. MÁU-tilskipunarinnar tekur almennt til samráðs, þ.e. samráðs á ólíkum stigum málsmeðferðar, og þar er mælt fyrir um við hverja hafa skal samráð í matsferlinu og hvaða upplýsingar þarf að láta samráðsaðilum í té. Í ákvæðunum er greint á milli stigs upplýsingagjafar og þátttöku og mælt fyrir um tímafresti vegna samráðsins. MÁU-tilskipunin kveður einnig skýrt á um að stjórnvöld, sem fjalla um matsskýrsluna og taka afstöðu til þess hvort leyfi skuli veitt, taki mið af niðurstöðum samráðsins, sjá 8. gr.

Í 1. mgr. 6. gr. er fjallað um samráð við önnur stjórnvöld og felur ákvæðið meðal annars í sér að stjórnvöld sem fyrirhuguð framkvæmd varðar skuli fá tækifæri til að láta í ljós álit á matsskýrslu framkvæmdaraðila.

Í 2. mgr. er fjallað um skyldu til að veita almenningi upplýsingar og er talið upp að hvaða atriðum sú skylda lýtur. Þar kemur m.a. fram að upplýsa skuli almenning um hversu aðgengilegar upplýsingarnar sem aflað er vegna matsskýrslu séu, hvar hægt sé að nálgast upplýsingar sem skipta máli og hvernig samráði við almenning verði háttað, sbr. e-, f- og g-lið málsgreinarinnar.

Í 3. mgr. er fjallað um það hvaða gögn skuli vera aðgengileg almenningi og meðal þeirra eru allar upplýsingar sem aflað er vegna matsskýrslu, sbr. a-lið málsgreinarinnar.

Samkvæmt 4. mgr. 6. gr. skal almenningur fá snemma tækifæri til skilvirkar þátttöku í umhverfismatsferlinu og „skal hann í því skyni eiga rétt á að leggja fram athugasemdir og álit meðan allir valkostir standa lögbæru yfirvaldi eða yfirvöldum til boða áður en ákvörðun um leyfisumsókn er tekin“. Aðildarríkjunum er í sjálfsvald sett hvernig þau haga upplýsingagjöf og skipuleggja þátttöku almennings, sbr. 5. mgr. 6. gr., en þó er lögð áhersla á að upplýsingum sé miðlað rafrænt.

Tilskipunin gerir ráð fyrir að ákveðnir séu „hæfilegir tímarammar“ vegna samráðs fyrir hina mismunandi áfanga, sbr. 6. mgr. 6. gr. Það er aðildarríkjanna að ákveða hvað telst hæfilegur tími en samkvæmt því sem segir í 36. lið aðfaraorða við breytingartilskipunina frá 2014 veltur það á eðli framkvæmdarinnar, hversu flókin hún er, staðsetningu hennar og stærð.¹⁰⁵ Í leiðbeiningarriti framkvæmdastjórnar ESB um matsskýrsluna er bent á að matsskyldar framkvæmdir séu afar margvíslegar og því geti verið óheppilegt að setja almenna og ófrávíkjanlega tímafresti sem eiga við um allar framkvæmdir.¹⁰⁶ Þrátt fyrir þetta er í 7. mgr. 6. gr. tilskipunarinnar kveðið á um lágmarksfrest fyrir *almennig* til að koma með athugasemdir vegna matsskýrslu. Þessi lágmarksfrestur er 30 dagar.

¹⁰⁴ Rétt er að geta þess að í 7. gr. er fjallað um samráð við önnur ríki ef fyrirhuguð framkvæmd er líkleg til að hafa umhverfisáhrif yfir landamæri.

¹⁰⁵ Jafnframt segir í sama lið: „Slík tímamörk ættu í engum tilvikum að ógna skilvirkri þátttöku almennings, aðgangi að réttarkerfinu og því að það náist mikil gæði í verndun umhverfisins, einkum þau sem rekja má til löggjafar Sambandsins um umhverfið annarrar en þessarar tilskipunar.“

¹⁰⁶ Environmental Impact Assessment of Projects. Guidance on the preparation of the Environmental Impact Assessment Report. European Commission 2017, bls. 75.

12.2.2 Ákvæði landsréttar um samráð vegna matsskýrslu

Skylt er að hafa samráð bæði við önnur stjórnvöld og almenning um matsskýrslu framkvæmdaraðila. Samráðið við stjórnvöld tekur til þeirra stjórnvalda sem framkvæmdin varðar en MÁU-tilskipunin tilgreinir í því sambandi annars vegar stjórnvöld umhverfismála og hins vegar staðbundin og svæðisbundin stjórnvöld.

Land	Umsagnaraðilar
Danmörk	Stjórnvöld sem framkvæmdin snertir (d. berørte myndigheder) (2. mgr. 24. gr. VVM, sbr. 31. gr.).
Finnland	Leitað nauðsynlegra umsagna. Skylt að gefa sveitarfélögum innan áhrifasvæðis frkv. tækifæri til að gefa umsögn (2. mgr. 20. gr. fimáu). Auk þeirra aðila sem um getur í 20. gr. geta frkvaðili og stjórnvaldið komið sér saman um aðra samráðsaðila (21. gr. fimáu).
Noregur	Stjórnvöld sem frkv. snertir (1. mgr. 25. gr. nomáu rg.).
Svíþjóð	Ekki sérstaklega fjallað um umsagnir annarra stjórnvalda.
Skotland	„Consultation bodies“ og fleiri stjórnvöld og opinberir aðilar sem málið snertir (22. gr., sbr. 2. gr. EIA rg.).
Ísland	Leyfisveitendur og aðrir aðilar eftir því sem við á (10. gr. ísmáu). Skst. er heimilt að leita álits sérfræðinga (4. mgr. 24. gr. ísmáu rg.).

Flest samanburðarríkin kveða á um að senda þurfi matsskýrslu til þeirra stjórnvalda sem framkvæmdin snertir til umsagnar. Þess er þó ekki krafist í sænsku umhverfislögunum heldur er einungis kveðið á um almenna auglýsingu og möguleika almennings til að senda inn athugasemdir. Hugsanlega helgast þetta af þeirri áherslu sem lögð er á samráð í öllu ferlinu hjá Svíum. Hjá samanburðarríkjunum er yfirleitt ákveðið í hverju tilviki fyrir sig hvaða stjórnvöld það eru sem framkvæmdin snertir. Hjá Dönnum er það á ábyrgð stjórnvalds sem tekur ákvörðun um leyfi að tilgreina með skýrum hætti hver þessi stjórnvöld eru. Skotar skilgreina tiltekin stjórnvöld sem alltaf skal leita umsagnar hjá (*e. consultation bodies*). Í finnsku lögunum er sérstaklega tekið fram að skylt sé að gefa sveitarfélögum innan áhrifasvæðis framkvæmdar tækifæri til að gefa umsögn. Það vekur einnig athygli að samkvæmt finnsku lögunum getur það að vissu marki verið samráðsatriði milli framkvæmdaraðila og stjórnvalds hverjir umsagnaraðilar skuli vera, sbr. 21. gr. fimáu.

Samkvæmt íslensku lögunum eru umsagnaraðilar leyfisveitendur og aðrir aðilar eftir því sem við á. Jafnframt er sérstaklega kveðið á um það í íslensku reglugerðinni að Skipulagsstofnun sé heimilt að leita álits sérfræðinga á ákveðnum þáttum frummatsskýrslu og fram komnum gögnum, að höfðu samráði við framkvæmdaraðila, en stofnunin skal þá tilgreina ástæður þess í áliti sínu.

Rétt er að benda á að íslensku lögin eru þau einu þar sem sérstaklega er kveðið á um það hvað koma skuli fram í umsögn, sbr. 5. mgr. 10. gr. og 24. gr. rg.

Matsskýrsluna þarf að auglýsa og gera aðgengilega almenningi svo að allir sem þess óska geti komið með athugasemdir við hana. Í öllum samanburðarríkjunum er mælt fyrir um birtingu auglýsingar um matsskýrslu nema í Noregi en í norsku reglugerðinni er aðeins kveðið á um birtingu gagna, þ.e. hvaða gögn skuli gerð aðgengileg almenningi og hvar. Ákvæði um auglýsingu matsskýrslu eru misítarleg að því er varðar efni auglýsingarinnar. Í dönsku og sænsku lögunum og skosku reglugerðinni er tilgreint sérstaklega hvaða atriði skuli koma fram í auglýsingunni, sjá töfluna hér að neðan, og fylgja þessi ríki nákvæmar ákvæðum 2. mgr. 6. gr. MÁU-tilskipunarinnar að þessu leyti en hinar þjóðirnar.

Finnsku lögin fjalla almennt um efni auglýsingar um matsskýrslu og samkvæmt þeim er kynning matsskýrslunnar sambærileg við kynningu matsáætlunar. Í íslensku lögunum er mælt fyrir um að Skipulagsstofnun kynni hina fyrirhuguðu framkvæmd og frummatsskýrslu með auglýsingu en ekki er tilgreint hvað skuli koma fram í henni. Jafnframt er kveðið á um að framkvæmdaraðili kynni framkvæmd og frummatsskýrslu í samráði við Skipulagsstofnun eftir að skýrslan hefur verið auglýst en ekki eru nánari ákvæði um það í hverju þessi kynning skuli fólgin. Skipulagsstofnun er heimilt að víkja

frá kröfu um kynningu framkvæmdaraðila ef sýnt þykir að framkvæmd og frummatsskýrsla hafi hlotið fullnægjandi kynningu.

Land	Auglýsing um matsskýrslu – hvar gögn skuli gerð aðgengileg
Danmörk	<p>Í auglýsingu skal vera stutt lýsing á meginráttum framkvæmdarinnar ásamt eftirfarandi upplýsingum:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Hvert hægt er að senda athugasemdir eða spurningar og nánari upplýsingar um tímafresti. – Eðli hugsanlegra ákvarðana eða drög að ákvörðun ef þau liggja fyrir ásamt upplýsingum um þau lög sem ákvörðun byggist á. – Að hvaða marki upplýsingar um umhverfi sem framkvæmdaraðili eða stjórnvöld hafa aflað vegna málsins eru aðgengilegar almenningi. – Hvar og hvernig hægt er að nálgast upplýsingar. – Hvaða ráðstafanir hafi verið gerðar vegna þátttöku almennings í matsferlinu. <p>Birta skal umsókn framkvæmdaraðila, matsskýrsluna, eftir atvikum viðbótarupplýsingar og drög að ákvörðun um leyfi. (2. og 3. mgr. 35. gr. VVM.)</p>
Finnland	<p>Í auglýsingu skulu vera nægilegar upplýsingar um framkvæmdina og koma skal fram hvernig hægt er að nálgast upplýsingar um hana, umhverfisáhrif hennar og mat á þeim, svo og um hvernig hægt er að koma með athugasemdir (1. mgr. 20. gr., sbr. 2. mgr. 17. gr. fimáu, sjá einnig 5. gr. fimáu rg.).</p>
Noregur	<p>Gögnin (áætlun eða umsókn um frkv. með matsskýrslu og eftir atvikum grunngögn og fagskýrslur) skulu vera aðgengileg hjá ábyrgðarstjórnvaldinu og framkvæmdaaðila og á vefsíðu ábyrgðarstjórnvalds (3. mgr. 25. gr. nomáu rg.).</p>
Svíþjóð	<p>Í auglýsingunni skulu koma fram upplýsingar um:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. að framkvæmdin sé háð mati á umhverfisáhrifum, 2. hver taki ákvörðun um leyfi, 3. hvar matsskýrslan og önnur gögn málsins eru aðgengileg, 4. hvert hægt er að senda athugasemdir og innan hvaða frests, og 5. hvernig nýjar upplýsingar málsins verða birtar eða gerðar aðgengilegar. <p>(40. gr. MB6)</p>
Skotland	<p>Stjórnvöld birta auglýsingu þar sem fram skal koma:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) lýsing á umsókninni og framkvæmdinni, b) að framkvæmdin sé háð mati á umhverfisáhrifum og, ef við á, sé líkleg til að hafa umtalsverð áhrif á annað ríki, c) hvar matsskýrslan sé aðgengileg, d) hvar hægt sé að nálgast eintök af skýrslunni, e) hvað eintak af skýrslunni kostar, f) hvernig og hvenær hægt er að senda inn athugasemdir, g) nánari upplýsingar um aðkomu almennings í ákvarðanatökuferlinu, þ. á m. hvernig nýjar upplýsingar verði birtar og hægt verði að gera athugasemdir við þær; og h) hvaða ákvarðanir kunni að verða teknar og hvaða stjórnvald taki þær. <p>(21. gr. EIA rg.)</p>
Ísland	<p>Skipulagsstofnun kynnir hina fyrirhuguðu framkvæmd og frummatsskýrslu með auglýsingu. Framkvæmdaraðili skal kynna framkvæmd og frummatsskýrslu í samráði við Skipulagsstofnun eftir að skýrslan hefur verið auglýst. Skipulagsstofnun getur vikið frá þeirri kröfu ef sýnt þykir að framkvæmd og frummatsskýrsla hafi hlotið fullnægjandi kynningu. Frummatsskýrslan skal liggja frammi á aðgengilegum stað nærri framkvæmdasvæði og hjá Skipulagsstofnun í sex vikur. (2.–4. mgr. 10. gr. ísmáu)</p>

Hjá Finnum, Norðmönnum og Skotum er frestur umsagnaraðila til að senda inn umsögn um matsskýrslu sá sami og frestur almennings til að senda inn athugasemdir. Eins og fram kom hér að framan mælir MÁU-tilskipunin fyrir um að minnsta kosti 30 daga frest þegar almenningur á í hlut. Fresturinn er 30–60 dagar hjá Finnum, að minnsta kosti sex vikur hjá Norðmönnum og Skotar halda sig

við 30 daga. Sænsku lögin fjalla ekki sérstaklega um umsagnir stjórnvalda svo að þar á lágmarkstímafresturinn, 30 dagar, við um alla.

Í dönsku lögunum er ekki tilgreindur tímafrestur fyrir umsagnaraðila en almenningur hefur að minnsta kosti átta vikur til að koma með athugasemdir. Frestur umsagnaraðila er stytur hjá Íslendingum, að minnsta kosti þrjár vikur, en almenningur á Íslandi hefur sex vikur til að koma með athugasemdir vegna matsskýrslu.

Land	Frestur umsagnaraðila til að skila umsögn	Frestur almennings til að koma með athugasemdir
Danmörk	Ekki tiltekinn frestur fyrir stjórnvöld.	Að minnsta kosti 8 vikur (4. mgr. 35. gr. VVM).
Finnland	Frestur skal tilgreindur í auglýsingu og er minnst 30 dagar og mest 60 dagar (2. mgr. 20. gr. fimáu).	Sami og fyrir stjórnvöld.
Noregur	Setja skal sanngjarnan frest, að minnsta kosti sex vikur (1. mgr. 25. gr. nomáu rg.). (Ath. undanþága í 2. mgr.)	Sami og fyrir stjórnvöld.
Svíþjóð	Ekki fjallað um umsagnir stjórnvalda.	Veita skal sanngjarnan frest, minnst 30 daga (39. gr. MB6).
Skotland	Minnst 30 dagar (22. gr. EIA rg.).	Sami og fyrir stjórnvöld (21. gr.).
Ísland	Að minnsta kosti 3 vikur (2. mgr. 24. gr. ísmáu rg.).	Sex vikur (4. mgr. 10. gr. ísmáu).

13 Umfjöllun stjórnvalds um matsskýrslu

13.1 Athugun stjórnvalds á matsskýrslu

13.1.1 Ákvæði MÁU-tilskipunarinnar

Í skilgreiningu MÁU-tilskipunarinnar á hugtakinu mat á umhverfisáhrifum er athugun eða rannsókn stjórnvalds á matsskýrslunni nefnd sem þriðji þáttur matsferlisins, sbr. iii-liður g-liðar 2. mgr. 1. gr.

MÁU-tilskipunin, iii-liður g-liðar 2. mgr. 1. gr., sbr. brttílsk.
„mat á umhverfisáhrifum“: ferli sem samanstendur af: [...] iii. rannsókn lögbæra yfirvaldsins á þeim upplýsingum sem lagðar eru fram í skýrslunni um matið á umhverfisáhrifum og á öllum viðbótarupplýsingum sem framkvæmdaraðilinn leggur fram í samræmi við 3. mgr. 5. gr., sé þess þörf, og öllum viðeigandi upplýsingum sem berast í gegnum viðræður skv. 6. og 7. gr.

Um það hvað felst í „rannsókn“ lögbæra yfirvaldsins samkvæmt þessari grein var fjallað í dómi Evrópudómstólsins frá 2011. Vísaði dómstóllinn í því sambandi til orðalags 3. gr. tilskipunarinnar þar sem segir að í mati á umhverfisáhrifum skuli í hverju einstöku tilviki greina, lýsa og *meta* á viðeigandi hátt bein og óbein umtalsverð áhrif á tiltekna þætti. Í dóminum segir að þetta mat feli í sér að stjórnvaldið kanni þær upplýsingar sem lagðar eru fram og yfirvegi hvort ástæða sé til að afla frekari gagna.¹⁰⁷

Eftir breytingu á MÁU-tilskipuninni með tilskipun 2014/52/ESB er nú fjallað um viðbótarupplýsingar í c-lið 3. mgr. 5. gr. Segir þar að ef nauðsyn krefur *skuli* lögbæra yfirvaldið óska eftir viðbótarupplýsingum frá framkvæmdaraðilanum í samræmi við IV. viðauka sem skipta beinu máli fyrir það að komast megi að rökstuddri niðurstöðu um umtalsverð áhrif framkvæmdarinnar á umhverfið.

¹⁰⁷ Sjá dóm í máli C-50/09, framkvæmdastjórnin gegn Írlandi frá 3. mgr. 2011.

13.1.2 Ákvæði landsréttar

Land	Athugun stjórnvalds á matsskýrslu, viðbótarupplýsingar
Danmörk	Stjv. athugar matsskýrsluna af nauðsynlegri sérfræðikunnáttu til að tryggja að hún uppfylli kröfur laganna. Heimilt að óska eftir frekari upplýsingum frá frkvaðila. Síðan er skýrslan send til umsagnar (1. og 2. mgr. 24. gr. VVM).
Finnland	Meðferðarstjv. kannar hvort matsskýrsla er fullnægjandi (23. gr. fimáu). Ef henni er ábótavant tilkynnir stjv. frkvaðila um hvaða atriði þarf að betrumbæta. Skýrslan er síðan send til umsagnar (24. gr., sbr. 20. gr.).
Noregur	Á grundvelli umsagna og eigin könnunar tekur ábyrgðarstjv. afstöðu til þess hvort matsskýrsla uppfyllir kröfur reglugerðarinnar eða hvort þörf er á frekari athugunum eða gögnum. Ef frekari upplýsinga er þörf skal senda þær í umsögn til umsagnaraðila og eftir atvikum annarra stjv. sem frkv. snertir (27. gr. nomáu rg.).
Svíþjóð	Leyfisveitandi skal, með sérstakri ákvörðun eða í tengslum við ákvörðun um hvort leyfi verður veitt, taka afstöðu til þess hvort matsskýrsla uppfyllir kröfur kaflans þannig að hægt sé að ljúka umhverfismatinu. Þessa ákvörðun er ekki hægt að kæra sérstaklega. Áður er aflað umsagna (42. gr. MB6).
Skotland	Stjv. kannar matsskýrslu og skal óska eftir viðbótarupplýsingum sem það telur nauðsynlegar svo að hægt sé að komast að rökstuddri niðurstöðu um umhverfisáhrifin. Stjv. getur skriflega, að því marki sem sanngjarnt er, krafist sannana um atriði í matsskýrslu eða viðbótarupplýsingum. Viðbótarupplýsingar eru kynntar á sama hátt og matsskýrsla (26. gr. EIA rg.).

Ísland	Frummatsskýrsla – Skst. metur hvort skýrslan uppfylli kröfur og sé í samræmi við matsáætlun. Getur ella hafnað því að taka skýrsluna til athugunar. Skal þá leiðbeina frkvaðila um frekari vinnslu (1. mgr. 10. gr. ísmáu). Heimild til að óska eftir viðbótargögnum ef sérstakar ástæður mæla með. Þarf að rökstyðja beiðni sérstaklega (4. mgr. 8. gr. ísmáu). Matsskýrsla – Skst. athugar hvort skýrslan uppfylli skilyrði laganna og reglugerða. Telji Skst. að matsskýrsla frkvaðila víki frá frummatsskýrslu hvað varðar mikilvæga þætti málsins skal hún auglýst að nýju (1. og 3. mgr. 11. gr.).
--------	--

Þegar framkvæmdaraðili hefur lagt fram matsskýrslu athugar viðkomandi stjórnvald hvort hún er fullnægjandi og í samræmi við ákvæði laga. Í löggjöf allra ríkjanna nema Svíþjóðar er tekið fram að stjórnvald geti eða skuli óska eftir viðbótargögnum ef þess er þörf. Svíar hafa reyndar almennt ákvæði í 37. gr. MB6 um það hversu umfangsmiklar og nákvæmar upplýsingar í matsskýrslu skuli vera og á grundvelli þess geta stjórnvöld þar væntanlega gert kröfur um viðbótargögn ef skýrslan uppfyllir ekki kröfur ákvæðisins.

Ákvæði íslensku laganna um viðbótargögn er í 4. mgr. 8. gr. þar sem segir að ef sérstakar ástæður mæla með geti Skipulagsstofnun á síðari stigum, þ.e. eftir samþykkt matsáætlunar, farið fram á að framkvæmdaraðili leggi fram frekari gögn, enda rökstyðji stofnunin beiðnina sérstaklega.¹⁰⁸ Þetta ákvæði virðist samkvæmt orðalagi sínu fela í sér þrengri heimild fyrir stjórnvaldið til að fara fram á viðbótargögn en löggjöf samanburðarlandanna og spurning hvort það samrýmist fyllilega fyrir mælum c-liðar 3. mgr. 5. gr. MÁU-tilskipunarinnar, sjá hér að framan. Ekki er alls kostar skýrt hvernig samspili 4. mgr. 8. gr. ísmáu og 1. mgr. 10. gr. laganna er háttað. Samkvæmt síðarnefnda ákvæðinu skal Skipulagsstofnun, þegar hún tekur á móti frummatsskýrslu, meðal annars meta hvort hún uppfylli kröfur 9. gr. um efni matsskýrslu og getur hafnað því að taka hana til athugunar þegar svo er ekki. Þá

¹⁰⁸ Samkvæmt því sem segir í athugasemdum við 8. gr. í frumvarpi því er varð að lögum nr. 106/2000 er markmið greinarinnar að matsáætlun framkvæmdaraðila verði grunnur að matsskýrslu hans og þannig verði sem best komið í veg fyrir að upplýsingar skorti í matsskýrslu sem kynni að tefja matsferlið. Jafnframt segir að um leið sé sá varnagli sleginn í 4. mgr. að mælt sé fyrir um að Skipulagsstofnun geti á síðari stigum óskað eftir frekari gögnum ef sérstakar ástæður mæla með enda rökstyðji stofnunin beiðnina sérstaklega. Sjá 125. lþ. 1999–2000, 386. mál, þskj. 644.

skal stofnunin leiðbeina framkvæmdaraðila um frekari vinnslu skýrslunnar. Ef frummatsskýrsla er ábótavant að því leyti að gögn eru ófullnægjandi má velta fyrir sér hvort skilyrði 4. mgr. 8. gr. um „sérstakar ástæður“ sé uppfyllt. Í öllu falli virðist ljóst að Skipulagsstofnun verður að rökstyðja það sérstaklega ef frekari gagna er óskað.

Það er misjafnt hvort stjórnvöld taka ákvörðun um hvort þörf er á viðbótargögnum *áður* eða *eftir* að matsskýrsla fer í umsögn. Í Danmörku, Finnlandi og Íslandi virðist matsskýrsla send í umsögn eftir að framkvæmdaraðili hefur lagt fram viðbótargögn en hjá hinum þjóðunum virðist umsagnarferlið koma á undan. Viðbótargögn þarf þá að kynna eins og matsskýrsluna. Í íslensku lögunum er athugun stjórnvalds á matsskýrslu sett fram sem tvöföld rannsókn, annars vegar athugun á frummatsskýrslu og hins vegar athugun á matsskýrslu en á milli þessara stiga fer fram samráð um frummatsskýrsluna.

13.2 Niðurstaða stjórnvalds um matsskýrsluna

13.2.1 Ákvæði MÁU-tilskipunarinnar

Tveir síðustu þættirnir í ferli umhverfismats, eins og það er skilgreint í MÁU-tilskipuninni, lúta að því að stjórnvaldið komist að rökstuddri niðurstöðu um umhverfisáhrif fyrirhugaðrar framkvæmdar og að sú niðurstaða sé felld inn í ákvörðun um hvort leyfi til framkvæmdarinnar skuli veitt.

MÁU-tilskipunin, iv- og v-liður g-liðar 2. mgr. 1. gr., sbr. brttilsk.

„mat á umhverfisáhrifum“: ferli sem samanstendur af:

[...]

iv. rökstuddri niðurstöðu lögbæra yfirvaldsins um umtalsverð áhrif af framkvæmdinni á umhverfið með tilliti til niðurstaðnanna úr rannsókninni sem um getur í iii. lið og, ef við á, eigin viðbótarrannsókn,

v. því að rökstudd niðurstaða lögbæra yfirvaldsins sé felld inn í einhverja af þeim ákvörðunum sem um getur í 8. gr. a.

Í tilgreindri grein, 8. gr. a, er fjallað um ákvörðun um leyfi fyrir framkvæmd og synjun leyfis.

Ákvæði 2. mgr. 2. gr. tilskipunarinnar felur í sér að aðildarríkin geti fellt mat á umhverfisáhrifum inn í gildandi málsmeðferðarreglur aðildarríkjanna um leyfi til framkvæmda eða að öðrum kosti fellt það inn í aðrar málsmeðferðarreglur eða málsmeðferðarreglur sem settar verða til að ná markmiðum tilskipunarinnar. Vikið er að þessu atriði í 21. lið aðfaraorða tilskipunar 2014/52/ESB þar sem segir að rökstudda niðurstaðan sem er endapunkturinn á rannsókn lögbæra yfirvaldsins á umhverfisáhrifum framkvæmdar geti ýmist verið hluti af samþættri málsmeðferð um leyfi til framkvæmda eða verið tekin upp í aðra bindandi ákvörðun sem krafist er til að farið sé að markmiðum tilskipunarinnar. Í leiðbeiningarriti framkvæmdarstjórnar ESB um matsskýrsluna er í þessu sambandi greint frá því að tvenns konar fyrirkomulag tíðkist í aðildarríkjunum varðandi matsferlið, samþætt matsferli og sjálfstætt matsferli. Í samþættu matsferli fer umhverfismatið fram samhliða öðrum undirbúningi ákvörðunar um leyfi og rökstudda niðurstaðan verður hluti leyfisákvörðunar. Í sjálfstæða ferlinu er rökstudda niðurstaðan fengin með málsmeðferð sem er aðskilin frá undirbúningi ákvörðunar um veitingu leyfis. Samkvæmt leiðbeiningarritinu eru skilyrði sem sett eru fram í rökstuddu niðurstöðunni þá bindandi.¹⁰⁹

¹⁰⁹ Sjá Environmental Impact Assessment of Projects. Guidance on the preparation of the Environmental Impact Assessment Report. European Commission 2017, bls. 81. Þar segir: „Under the separate EIA procedure, the Reasoned Conclusion is adopted via a decision procedure that is separate from the one undertaken to grant Development Consent. In this case, the environmental conditions set out in the Reasoned Conclusion are binding. The requirement of Article 8a(1) of the EIA directive ensures that the environmental conditions set out in the Reasoned Conclusion are included later on in the Development Consent decision. As the conditions set in the Reasoned Conclusion on the EIA are binding, they should be followed when the Development Consent is adopted.“

13.2.2 Ákvæði landsréttar

Í tveimur af samanburðarríkjunum gefa stjórnvöld út sérstakt álit um umhverfisáhrif framkvæmdar. Þetta eru Finnland og Ísland. Þetta er eðlilegt í ljósi þess að í þessum löndum er það annað stjórnvald en leyfisveitandinn sem kemst að niðurstöðu um umhverfisáhrifin. Í öllum hinum löndunum er það leyfisveitandinn sem leiðir umhverfismatið til lykta í tengslum við töku ákvörðunar um leyfi. Þar er það því leyfisveitandinn sem kemst að hinni rökstuddu niðurstöðu um umhverfisáhrifin.

Land	Sérstakt álit um mat á umhverfisáhrifum eða matið leitt til lykta með ákvörðun um leyfi?
Danmörk	Matið leitt til lykta með ákvörðun um leyfi (1. mgr. 25. gr. VVM).
Finnland	Meðferðarstjv. gefur álit um umtalsverð umhverfisáhrif framkvæmdarinnar (s. <i>motiverad slutsats</i>) (1. mgr. 23. gr. fimáu).
Noregur	Matið leitt til lykta með ákvörðun um leyfi (29. gr. nomáu rg.).
Svíþjóð	Matið leitt til lykta með ákvörðun um leyfi (42. gr. MB6).
Skotland	Matið leitt til lykta með ákvörðun um leyfi (2. mgr. 29. gr., sbr. d-lið 1. mgr. 4. gr.).
Ísland	Skipulagsstofnun gefur út álit um mat á umhverfisáhrifum (1. mgr. 11. gr. ísmáu). Sjá einnig 26. gr. ísmáu rg.

Bæði í finnsku og íslensku lögunum er vikið að efni álitsins um umhverfisáhrif framkvæmdar. Í þeim finnsku kemur fram að álitnið skuli hafa að geyma samantekt á umsögnum um matsskýrsluna, sjá 1. mgr. 23. gr. Í íslensku lögunum segir að í álitni skuli gera grein fyrir helstu forsendum matsins, þ.m.t. gildi þeirra gagna sem liggja til grundvallar matinu, og niðurstöðum þess. Jafnframt skal í álitinu fjalla um afgreiðslu framkvæmdaraðila á þeim athugasemdum og umsögnum sem bárust við kynningu á frummatsskýrslu, sjá 1. mgr. 11. gr.

Löggjöf þessara tveggja landa mæla einnig fyrir um frest stjórnvalds til að láta í té álit um matsskýrslu. Hann er *tveir mánuðir frá lokum umsagnarfrests* hjá Finnum. Í íslensku lögunum er annars vegar mælt fyrir um frest Skipulagsstofnunar til að komast að niðurstöðu um hvort frummatsskýrsla uppfylli lagakröfur og er hann *tvær vikur frá móttöku skýrslu*. Frestur stofnunarinnar til að láta í té álit um matsskýrslu er *fjórar vikur frá móttöku skýrslunnar*.¹¹⁰ Í báðum löndunum er skylt að kynna álit stjórnvaldsins um matsskýrslu. Samkvæmt finnsku lögunum afhendir stjórnvaldið framkvæmdaraðila álitnið ásamt umsögnum og samtímis er álitnið kynnt stjórnvöldum sem fara með meðferð máls, sveitarfélögum innan áhrifasvæðis framkvæmdarinnar og eftir atvikum öðrum stjórnvöldum sem framkvæmdin snertir. Einnig skal kynna álitnið á vefsíðu stjórnvaldsins, sbr. 2. mgr. 23. gr. fimáu. Samkvæmt íslensku lögunum skal álit Skipulagsstofnunar kynnt ráðherra, framkvæmdaraðila, leyfisveitendum og öðrum umsagnaraðilum, svo og þeim sem gert hafa athugasemdir við frummatsskýrslu á kynningartíma. Almennigur skal eiga greiðan aðgang að álitni Skipulagsstofnunar og matsskýrslu og skal stofnunin auglýsa að álitnið og matsskýrslan liggja fyrir, sbr. 4. mgr. 11. gr. ísmáu (sjá einnig 27. gr. ísmáu rg.).

14 Ákvörðun um leyfi

14.1 Ákvæði MÁU-tilskipunarinnar um ákvörðun um leyfi

Eins og áður segir er ákvörðun um leyfi til framkvæmdar síðasta skrefið í ferli mats á umhverfisáhrifum. Í 8. gr. MÁU-tilskipunarinnar er almennt ákvæði um undirbúning ákvörðunar um leyfi en þar segir að

¹¹⁰ Rétt er að minna á að samkvæmt 21. gr. ísmáu er Skipulagsstofnun heimilt að víkja frá frestum í viðamiklum málum í samráði við framkvæmdaraðila.

við málsmeðferð við veitingu leyfis fyrir framkvæmd beri að taka viðeigandi tillit til niðurstaðna úr samráði og þeirra upplýsinga sem fram koma í matsskýrslu.

Í 8. gr. a er fjallað um ákvörðun um leyfi og greinir 1. mgr. hennar frá því hvað fram skuli koma í ákvörðuninni:

MÁU-tilskipunin, 1. mgr. 8. gr. a, sbr. brttílsk.
<p>Í ákvörðun um að veita leyfi til framkvæmda skulu hið minnsta koma fram eftirfarandi upplýsingar:</p> <p>a) rökstudda niðurstaðan sem um getur í iv. lið g-liðar 2. mgr. 1. gr.,</p> <p>b) öll skilyrði vegna umhverfisins sem fylgja ákvörðuninni, lýsing á þáttum framkvæmdarinnar og/eða fyrirhuguðum ráðstöfunum til að komast megi hjá, koma í veg fyrir eða draga úr og, ef mögulegt er, vega upp á móti umtalsverðum skaðlegum áhrifum á umhverfið, sem og, eftir því sem við á, eftirlitsráðstafanir.</p>

Samkvæmt 2. mgr. 8. gr. a er stjórnvaldinu skylt að rökstyðja ákvörðun um synjun leyfis til framkvæmdar og 5. mgr. sömu greinar felur í sér að stjórnvaldið skuli taka ákvörðun um leyfi innan hæfilegs tíma (*e. reasonable period*).

14.2 Ákvæði landsréttar um ákvörðun um leyfi

14.2.1 Grundvöllur ákvörðunar

Í löggjöf allra samanburðarþjóðanna er vikið að grundvelli ákvörðunar um leyfi til matsskyldra framkvæmda en samkvæmt 8. gr. MÁU ber stjórnvöldum að taka viðeigandi tillit til matsskýrslu og niðurstaðna úr samráði þegar ákvörðun um leyfi er undirbúin. Þetta er áréttað í norsku reglugerðinni og dönsku, finnsku og sænsku lögnum. Í finnsku lögnum er mælt fyrir um að stjórnvaldi sé óheimilt að veita leyfi til framkvæmdar áður en það hefur mótttekið matsskýrslu og álit um hana og sambærilegt ákvæði er í íslensku lögnum. Skotar orða þetta svo að áður en leyfi er veitt skuli liggja fyrir hver líkleg umtalsverð umhverfisáhrif fyrirhugaðrar framkvæmdar séu.

Land	Grundvöllur ákvörðunar um leyfi
Danmörk	Ákvörðun um umsókn skv. 18. gr. skal tekin á grundvelli umsóknar framkvæmdaraðila, matsskýrslunnar, eftir atvikum viðbótarupplýsinga og niðurstöðu umsagna sem aflað hefur verið (25. gr. VVM).
Finnland	Stjórnvaldi er óheimilt að veita leyfi til framkvæmdar áður en það hefur mótttekið matsskýrslu og álit um hana sem og gögn samkvæmt 29. gr. [vegna áhrifa yfir landamæri] (2. mgr. 25. gr. fimáu). Ákvörðun um leyfi skal hafa að geyma álit um máu og hún skal taka tillit til niðurstöðu úr umsögnum um matsskýrslu og gagna skv. 29. gr. (26. gr. fimáu).
Noregur	Ábyrgðarstjórnvaldið skal við meðferð máls taka tilhlýðilegt tillit til matsskýrslunnar og innsendra umsagna (1. mgr. 29. gr. nomáu rg.).
Svíþjóð	Þegar tekin er ákvörðun um leyfi skal leyfisveitandi, með hliðsjón af matsskýrslu og því sem komið er fram við meðferð málsins, ljúka umhverfismatinu með því að benda á, lýsa og meta, í heild og endanlega, umhverfisáhrifin (43. gr. MB6).
Skotland	Áður en leyfi er veitt til framkvæmdar sem háð er máu skal liggja fyrir hver líkleg umtalsverð umhverfisáhrif fyrirhugaðrar framkvæmdar eru (5. mgr. 4. gr. EIA rg.).
Ísland	Óheimilt er að gefa út leyfi til framkvæmdar skv. 5. eða 6. gr. fyrr en álit Skipulagsstofnunar um mat á umhverfisáhrifum liggur fyrir eða ákvörðun um að framkvæmd skv. 6. gr. sé ekki matsskyld (1. mgr. 13. gr. ísmáu). Sjá einnig 30. gr. ísmáu rg.

14.2.2 Efni ákvörðunar um leyfi

Öll samanburðarríkin nema Svíþjóð hafa auk þessa ákvæði í löggjöf sinni um hvað skuli koma fram í ákvörðun um leyfi. Þessi ákvæði eru misítarleg eins og sjá má í töflunni hér síðar.

Dönsku lögin heimila stjórnvaldinu að setja skilyrði fyrir leyfinu í því skyni að uppfylla markmið laganna en það er eðlilegt í ljósi þess að dönsku lögin kveða á um sérstaka leyfisveitingu vegna matsskyldra framkvæmda. Í norsku reglugerðinni er mælt fyrir um að setja skuli skilyrði til að koma í

veg fyrir, draga úr, vega upp á móti og ef mögulegt er að bæta fyrir umtalsverð áhrif á umhverfi og samfélag. Ákvæðið felur ekki í sér sjálfstæða heimild til að setja skilyrði heldur verður ákvörðun um slíkt að byggjast á heimild í sérlögum eða á almennri ólögfestri heimild norsks réttar um slíkt.¹¹¹ Í skosku reglugerðinni kemur fram að greina skuli frá skilyrðum leyfis í ákvörðun en í löggjöf hinna þjóðanna er ekki fjallað um þetta atriði í reglum um umhverfismatið og fer um skilyrði samkvæmt þeirri löggjöf sem gildir um leyfin.

Land	Efni ákvörðunar um leyfi eða synjun leyfis. Skilyrði
Danmörk	Í ákvörðun um leyfi skulu koma fram öll skilyrði vegna umhverfisins sem fylgja ákvörðuninni, lýsing á eðli frkv. og fyrirhuguðum ráðstöfunum til að komast megi hjá, koma í veg fyrir eða draga úr og, ef mögulegt er, vega upp á móti umtalsverðum skaðlegum áhrifum á umhverfið, sem og, eftir því sem við á, eftirlitsráðstafanir. Stjv. getur sett skilyrði fyrir leyfi í því skyni að uppfylla markmið laganna og innan gildissviðs þeirra. Ákveðið stjv. að synja um leyfi skal það tilgreina meginástæður þess í ákvörðuninni (27. gr. VVM).
Finnland	Í ákvörðuninni skal koma fram hvernig matsskýrslan, álit um hana og eftir atvikum gögn skv. 29. gr. hafa verið metin (26. gr. fimáu).
Noregur	Í umfjöllun eða rökstuðningi fyrir ákvörðun skal koma fram hvernig áhrif áætlunar eða umsóknar hafa verið metin svo og innsendar umsagnir og hvaða þýðingu þetta hefur haft fyrir ákvörðunina, sérstaklega að því er varðar val milli ólíkra kosta (1. mgr. 14-3 PBL, sjá einnig 2. mgr. 29. gr. nomáu rg.). Setja skal skilyrði til að koma í veg fyrir, draga úr, vega upp á móti og ef mögulegt er að bæta fyrir umtalsverð áhrif fyrir umhverfi og samfélag (3. mgr. 29. gr. nomáu rg., sjá einnig 2. mgr. 14-3 PBL).
Svíþjóð	—
Skotland	Í ákvörðun um leyfi skal eftirfarandi koma fram: a) Lýsing á framkvæmdinni, b) skilmálar leyfis, c) rökstuðningur fyrir ákvörðun, d) umfjöllun um samráð við almenning, e) samantekt upplýsinga um umhverfið og niðurstöður samráðs, f) skilyrði fyrir leyfi, rökstudd niðurstaða stjv. um máu, yfirlýsing stjv. um að rökstudda niðurstaðan sé enn í gildi (e. <i>up to date</i>), lýsing á mótvægisáðgerðum og lýsing á vöktun sem áskilin er, g) upplýsingar um kærueimild og málsmeðferð. (29. gr. EIA rg.)
Ísland	Við útgáfu leyfis til framkvæmdar skv. flokki A skal leyfisveitandi kynna sér matskýrslu frkv-aðila um framkvæmdina og taka rökstudda afstöðu til álits Skipulagsstofnunar um mat á umhverfisáhrifum hennar (2. mgr. 13. gr. ísmáu). ¹¹² Sjá og 30. gr. ísmáu rg.

14.2.3 Staða álits um umhverfisáhrif framkvæmdar gagnvart ákvörðun um leyfi

Í kafla 13.2.1 er greint frá túlkun framkvæmdastjórnar ESB á ákvæðum MÁU-tilskipunarinnar að því er varðar stöðu rökstuddu niðurstöðunnar þegar hún er fengin með málsmeðferð sem er aðskilin frá

¹¹¹ Sjá leiðbeiningar á vefsíðu Miljødirektoratet: <https://www.miljodirektoratet.no/verktoy/sporsmal-og-svar/konsekvensutredninger/>, um 29. gr. nomáu rg.

¹¹² Ákvæðinu var breytt með breytingarlögum nr. 96/2019, sbr. b-lið 12. gr. 2. og 3. mgr. 13. gr. hljóðar svo eftir breytinguna: Við ákvörðun um útgáfu leyfis til framkvæmdar samkvæmt flokki A skal leyfisveitandi kynna sér matskýrslu framkvæmdaraðila um framkvæmdina og leggja álit Skipulagsstofnunar um mat á umhverfisáhrifum hennar til grundvallar. / Leyfisveitandi skal taka saman greinargerð um afgreiðslu leyfis þar sem gerð er grein fyrir samræmi milli leyfis og niðurstöðu álits Skipulagsstofnunar um mat á umhverfisáhrifum og rökstyðja sérstaklega ef í leyfinu er vikið frá niðurstöðu álitsins. Leyfisveitandi skal í greinargerðinni einnig taka afstöðu til tengdra leyfisveitinga þegar tilefni er til ef um það er fjallað í áliti Skipulagsstofnunar.

undirbúningi ákvörðunar um veitingu leyfis. Þar kom fram að við þær aðstæður séu skilyrði sem sett eru fram í rökstuddu niðurstöðunni bindandi.

Ljóst er að ákvæði ísmáu samrýmast ekki þessari niðurstöðu. Í 2. mgr. 11. gr. laganna segir að telji Skipulagsstofnun að setja þurfi frekari skilyrði fyrir framkvæmdinni eða gera þurfi aðrar eða frekari mótvægisáðgerðir en fram koma í matsskýrslu skuli stofnunin tilgreina skilyrðin og mótvægisáðgerðirnar og færa fyrir þeim rök. Þau skilyrði sem Skipulagsstofnun tilgreinir eru ekki bindandi fyrir leyfisveitanda, sbr. 2. mgr. 13. gr., þar sem segir að við útgáfu leyfis skuli leyfisveitandi taka rökstudda afstöðu til álits Skipulagsstofnunar. Samkvæmt lögskýringargögnum er skýrt að álit Skipulagsstofnunar eða niðurstaða matsskýrslu bindur ekki hendur leyfisveitanda.¹¹³ Með lögum nr. 96/2019 var ekki gerð grundvallarbreyting á þessu. Í breytttri 2. mgr. 13. gr. er þó mælt fyrir um að leyfisveitandi skuli leggja álit Skipulagsstofnunar til grundvallar ákvörðun um leyfi og samkvæmt nýrri 3. mgr. skal hann rökstyðja sérstaklega ef í leyfinu er vikið frá niðurstöðu álitsins.¹¹⁴ Ljóst er að hér er gert ráð fyrir að álit Skipulagsstofnunar sé ekki bindandi.

Í fimáu virðist gildi rökstudda álitsins um umhverfisáhrif (s. *motiverad slutsats*) meira en í íslensku lögunum. Samkvæmt 26. gr. finnsku laganna skal álitnið vera hluti ákvörðunar um leyfi. Í greinargerð með frumvarpi því sem varð að finnsku lögunum er það ítrekað að álitnið skuli taka upp í leyfið og segir jafnframt að tilgangurinn með rökstudda álitinu sé að tryggja að tillit sé tekið til umhverfismatsins bæði við undirbúning ákvörðunar um leyfi og í leyfinu sjálfu.¹¹⁵

14.2.4 Skilyrði um vöktun

Samkvæmt dönsku lögunum er skylt að setja skilyrði um vöktun ef framkvæmdin hefur umtalsverð skaðleg áhrif á umhverfið. Þar er líka mælt fyrir um framkvæmd vöktunar og eftirlit með því að skilyrðum leyfa sé fylgt. Samkvæmt norsku reglugerðinni er skylt að gera kröfu um vöktun ef það er nauðsynlegt og Skotar hafa einnig skýr ákvæði um vöktun umhverfisáhrifa og eftirlit með því að fyrirmælum um vöktun sé framfylgt.

Land	Ákvæði um vöktun
Danmörk	Hafi framkvæmdin umtalsverð skaðleg áhrif á umhverfið skal stjórnvaldið setja skilyrði í leyfið um vöktun framkvæmdaaðilans á þeim (28. gr. VVM).
Noregur	Ábyrgðarstjórnvald skal þar sem nauðsynlegt þykir gera kröfu um vöktun á umtalsverðum neikvæðum áhrifum áætlunar eða framkvæmdar á umhverfi og samfélag. Þegar gerð er krafa um vöktun skal ábyrgðarstjórnvald ákveða framkvæmd og umfang hennar (4. mgr. 29. gr. nomáu rg.).
Skotland	Skylt að meta hvort ástæða sé til að krefjast vöktunar. Ef niðurstaðan er sú að vöktunar sé þörf er skylt að krefjast hennar (30. gr. EIA rg.).

14.2.5 Frestur til að taka ákvörðun um leyfi

Aðeins í dönsku lögunum er sérstaklega kveðið á um frest til að taka ákvörðun um leyfi og er vísað til „hæfilegs tíma“ eins og í MÁU-tilskipuninni. Ef það dregst að taka ákvörðun skal samkvæmt 2. mgr. 25. gr. dönsku laganna upplýsa framkvæmdaraðila um ástæður þess. Hjá hinum þjóðunum fer um tímafresti samkvæmt þeim lögum sem um leyfin gilda eða stjórnsýslulögum.

¹¹³ Athugasemdir við 13. gr. í frumvarpi því er varð að lögum nr. 74/2005 sem breyttu ísmáu, sjá 131. lþ. 2004–2005, 235. mál, þskj. 241.

¹¹⁴ Sjá nánar um breytingu á þessu ákvæði nmgr. 112.

¹¹⁵ RP 259/2016 rd, bls. 57: „Den motiverade slutsatsen inkluderas i det tillstånd som beviljas för projektet. Syftet med den motiverade slutsatsen är således att säkerställa att MKBförfarandet beaktas även i tillstånds-förfarandet och i tillståndet.“

14.3 Birting ákvörðunar um leyfi eða synjun leyfis

14.3.1 Ákvæði 1. mgr. 9. gr. MÁU-tilskipunarinnar

MÁU-tilskipunin, 1. mgr. 9. gr., sbr. brttílsk.
Þegar ákvörðun hefur verið tekin um veitingu eða synjun leyfis til framkvæmda skal lögbært yfirvald eða yfirvöld tafarlaust tilkynna almenningi og þeim yfirvöldum, sem um getur í 1. mgr. 6. gr., um það, í samræmi við landsbundna málsmeðferð, og sjá til þess að eftirfarandi upplýsingar séu aðgengilegar almenningi og þeim yfirvöldum sem um getur í 1. mgr. 6. gr., [...]: a) [inntak] ákvörðunarinnar og [þau skilyrði] sem henni fylgja, [...], b) helstu [ástæður og forsendur] sem ákvörðunin byggist á, þ.m.t. [upplýsingar] um ferlið við þátttöku almennings. Þetta nær einnig til samantektar á niðurstöðunum úr viðræðunum og þeim upplýsingum sem safnað er skv. 5. til 7. gr. og hvernig þessar niðurstöður hafa verið teknar upp eða fjallað um þær á annan hátt, [...]. ¹¹⁶

14.3.2 Ákvæði landsréttar um birtingu

Öll samanburðarríkin nema Finnland hafa sérstök ákvæði um birtingu ákvörðunar um leyfi. Danska ákvæðið er næst tilskipuninni en öll löndin, nema Ísland, mæla fyrir um að upplýsa skuli um aðgang almennings að efni ákvörðunarinnar. Þessi skylda leiðir af breytingartilskipuninni frá 2014.

Land	Ákvæði um birtingu ákvörðunar um leyfi
Danmörk	Ákvæði um birtingu eru í meginatriðum samhljóða 1. mgr. 9. gr. tilsk. (sjá 37. gr. VVM).
Finnland	
Noregur	Skylt að birta ákvörðun um leyfi með rökstuðningi (1. mgr. 14-3 PBL). Þegar ábyrgðarstjv. hefur tekið ákvörðun í málinu skal birta hana almenningi og stjórnvöldum sem framkvæmdin hefur áhrif á. Gögnin skulu vera aðgengileg á rafrænu formi nema annað leiði af lögum (30. gr. nomáu rg.).
Svíþjóð	Leyfisveitandi skal auglýsa ákvörðunina um leið og hún hefur verið tekin. Í auglýsingunni skal koma fram hvernig almenningur getur fengið aðgang að efni ákvörðunar (44. gr. MB6). Sérákvæði ef um er að ræða verndarsvæði skv. 7. kafla 28 gr. b eða 29. gr.
Skotland	Stjórnvaldið kynnir almenningi og umsagnaraðilum ákvörðun um leyfi og upplýsir hvernig almenningur getur fengið aðgang að efni ákvörðunarinnar (31. gr.).
Ísland	Leyfisveitandi skal birta opinberlega ákvörðun sína um útgáfu leyfis og niðurstöðu álits Skst. um mat á umhverfisáhrifum <i>innan tveggja vikna</i> frá útgáfu leyfis. Í ákvörðun skal tilgreina kærueimild og kærufrest þegar það á við (2. mgr. 13. gr. ísmáu). ¹¹⁷ Sjá og 30. gr. ísmáu rg.

¹¹⁶ Ekki verður betur séð en að í opinberu íslensku þýðingunni á 9. gr. séu stafliðirnir í röngu falli og hefur þetta verið lagfært í textanum eins og hann er birtur hér.

¹¹⁷ Ákvæðinu var breytt með breytingarlögum nr. 96/2019, sbr. b-lið 12. gr. Málsgreinin hljóðar eftir breytingu svo: „Leyfisveitandi skal birta opinberlega með auglýsingu ákvörðun sína um útgáfu leyfis innan tveggja vikna frá afgreiðslu þess. Í auglýsingunni skal tilgreina hvar greinargerð um afgreiðslu leyfis er aðgengileg og tilgreina um kærueimild og kærufrest þegar það á við.“

15 Gildistími niðurstöðu um umhverfisáhrif og endurskoðun matsskýrslu

15.1 Ákvæði MÁU-tilskipunarinnar um gildistíma rökstuddrar niðurstöðu um umhverfisáhrif

MÁU-tilskipunin, 6. mgr. 8. gr. a, sbr. brttílsk.
--

Lögbæra yfirvaldið skal, þegar það tekur ákvörðun um að veita leyfi fyrir framkvæmdum, fullvissa sig um að rökstudda niðurstaðan, sem um getur í iv. lið g-liðar 2. mgr. 1. gr., eða ákvarðanirnar, sem um getur í 3. mgr. þessarar greinar, séu enn í fullu gildi. Í þeim tilgangi geta aðildarríkin sett tímamörk fyrir gildi rökstuddu niðurstöðunnar, sem um getur í iv. lið g-liðar 2. mgr. 1. gr., eða þær ákvarðanir sem um getur í 3. mgr. þessarar greinar.
--

Leiðbeiningarrit framkvæmdarstjórnar ESB um matsskýrsluna er fámált um fyrrgreint ákvæði. Þar kemur þó fram að það beri að skoða í ljósi 5. mgr. sömu greinar sem mælir fyrir um að aðildarríkin skuli tryggja að lögbæra stjórnvaldið taki ákvörðun, sbr. 1.–3. mgr., innan hæfilegs tíma. Bent er á að í sumum tilvikum geti liðið einhver ár frá því að umhverfismatinu lýkur og þar til ákvörðun um leyfi er tekin. Ofangreint ákvæði leggur þá skyldu á leyfisveitandann að ganga úr skugga um að rökstudda niðurstaðan (*e. reasoned conclusion*) um umhverfisáhrif fyrirhugaðrar framkvæmdar sé enn í fullu gildi þegar ákvörðun um leyfi er tekin. Ákvæðið heimilar aðildarríkjunum einnig að ákveða gildistíma rökstuddu niðurstöðunnar. Í leiðbeiningarritinu er tekið sem dæmi að í löggjöf Króatíu sé kveðið á um tveggja ára hámarksgildistíma niðurstöðunnar um umhverfisáhrif og hún falli úr gildi ef framkvæmdar-aðili sækir ekki um framkvæmdaleyfi innan þess tíma. Í leiðbeiningarritinu er tekið fram að lögbæra stjórnvaldið ætti í öllum tilvikum að fullvissa sig um að rökstudda niðurstaðan sé í fullu gildi, óháð því hvort tímafrestir séu liðnir.¹¹⁸

15.2 Ákvæði landsréttar um gildistíma umhverfismats

Það er sérstaklega áhugavert að skoða ákvæði finnsku laganna um mat á umhverfisáhrifum um þetta atriði því að þar í landi er það annað stjórnvald en leyfisveitandinn sem metur umhverfisáhrif framkvæmdar eins og á Íslandi. Um þetta er fjallað í 27. gr. fimáu. Þar segir að leyfisveitandi skuli fullvissa sig um að álit um umhverfisáhrif framkvæmdar sé í fullu gildi þegar ákvörðun er tekin um leyfi. Meðferðarstjórnvald (sem gaf út rökstudda álit) skal, að beiðni leyfisveitanda, láta í té álit sitt á því hvort álit þess sé í fullu gildi (*s. uppdaterad*) og, ef þörf er á, tiltaka hvaða þættir þess séu það ekki og hvaða þætti matsskýrslu þurfi að bæta til að hægt sé að uppfæra álit. Ef nauðsynlegt er að endurbæta matsskýrslu verður að fara að reglum um samráð eins og við upphaflega gerð hennar. Framkvæmdaraðili getur einnig óskað eftir því við meðferðarstjórnvald að það láti í té álit sitt á því hvort álit þess um máu sé í fullu gildi áður en leyfisumsóknin er tekin til meðferðar og, ef þörf er á, tilgreini hvaða ráðstafanir séu nauðsynlegar til að hægt sé að uppfæra álit. Finnar fara ekki sömu leið og Íslendingar að ákveða tiltekinn gildistíma álits um umhverfisáhrif heldur er það á ábyrgð leyfisveitanda að kanna gildi þess og tengist það rannsóknarskyldu hans samkvæmt stjórnsýslu-lögum.¹¹⁹

Samkvæmt 1. mgr. 12. gr. íslensku laganna gildir að ef framkvæmdir hefjast ekki innan 10 ára frá því að álit Skipulagsstofnunar um mat á umhverfisáhrifum liggur fyrir skal viðkomandi leyfisveitandi

¹¹⁸ Environmental Impact Assessment of Projects. Guidance on the preparation of the Environmental Impact Assessment Report. European Commission 2017, bls. 82.

¹¹⁹ Frumvarp það er varð að lögum um framkvæmd mats á umhverfisáhrifum, RP 259/2016 rd. bls. 66. Í frumvarpinu er bent á að rökstudda álit geti þurft að uppfæra meðal annars í tilvikum þegar langur tími hefur liðið frá því að matsskýrslan var gerð.

óska ákvörðunar Skipulagsstofnunar um hvort endurskoða þurfi að hluta eða í heild matsskýrslu framkvæmdaraðila áður en leyfi til framkvæmda er veitt. Stofnunin getur ákveðið að slík endurskoðun sé nauðsynleg ef forsendur hafa breyst verulega frá því að álitid lá fyrir, svo sem vegna breytinga á náttúrufari eða landnotkun á áhrifasvæði framkvæmdarinnar, breytinga á löggjöf um umhverfismál, breytinga á alþjóðlegum skuldbindingum eða vegna tækniþróunar varðandi framkvæmdina, sbr. 2. mgr. Íslensku lögin miða því alfarið við tiltekinn árafjölda en ekki er gert ráð fyrir að taka þurfi afstöðu til spurningarinnar um það hvort rökstudd niðurstaða um umhverfisáhrif sé í fullu gildi ef ákvörðun um leyfi er tekin innan þess tímafrests.

Í norsku reglugerðinni er mælt fyrir um það í 28. gr. að ef langur tími líður frá *samráði* um matsskýrslu þar til ákvörðun er tekin skuli ábyrgðarstjórnvaldið fullvissa sig um að besta þekking (*n. oppdatert kunnskap*) sé lögð til grundvallar endanlegri afgreiðslu málsins. Ekki er skýrt frekar hvaða skilning megi leggja í orðin „langur tími“.

Samkvæmt skosku reglugerðinni gefur leyfisveitandi yfirlýsingu í leyfinu um að það telji að rökstudda niðurstaðan sé enn í fullu gildi, sjá 2. mgr. 29. gr. Í 4. mgr. sömu greinar er útskýrt hvað í þessu felst: Rökstudda niðurstaðan telst enn í fullu gildi ef stjórnvaldið telur, með hliðsjón af fyrirliggjandi þekkingu og matsaðferðum, að rökstudda niðurstaðan fjalli um (e. *addresses*) líkleg umtalsverð áhrif framkvæmdarinnar á umhverfið.

Ekki er sérstaklega fjallað um endurskoðun mats í 6. kafla sænsku umhverfislaganna. Hins vegar eru ítarleg ákvæði um heimildir til að afturkalla eða endurskoða leyfi í 24. kafla laganna.

Í dönsku lögunum er gert ráð fyrir að afstaða til matsskýrslunnar sé tekin við afgreiðslu umsóknar um VVM-leyfi. Þar er ekki fjallað um gildistíma rökstuddu niðurstöðunnar en hins vegar er kveðið á um gildistíma leyfisins sjálfs, sjá nánar hér á eftir. Í lögunum er einnig kveðið á um gildistíma ákvörðunar um matsskyldu og er hann þrjú ár.

15.3 Gildistími leyfa

Dönsku lögin fjalla um leyfi til matsskyldra framkvæmda og því er eðlilegt að í þeim sé fjallað um gildistíma leyfis og möguleika á endurskoðun þess. Í löggjöf hinna þjóðanna fer um þetta samkvæmt þeirri löggjöf sem gildir um viðkomandi leyfi.

Samkvæmt 2. mgr. 28. gr. dönsku laganna er stjórnvaldinu heimilt að endurskoða leyfi og jafnvel afturkalla eða setja viðbótarskilyrði í gilt leyfi ef það koma fram nýjar upplýsingar um umtalsverð skaðleg áhrif framkvæmdar á umhverfið eða ekki var unnt að sjá fyrir umtalsverð skaðleg áhrif framkvæmdarinnar þegar ákvörðun var tekin um leyfi.

Í 39. gr. er ákvæði um gildistíma ákvarðana og leyfa, þ.e. matsskylduákvörðunar og leyfis til framkvæmdar. Þessar ákvarðanir falla úr gildi ef ekki er hafist handa innan þriggja ára frá birtingu eða leyfið hefur ekki verið nýtt í þrjú samfelld ár.

16 Samræming málsmeðferðar

16.1 Samræmd og sameiginleg málsmeðferð

16.1.1 Ákvæði 3. mgr. 2. gr. MÁU-tilskipunarinnar – „straumlínulögun“

Það leiðir af löggjöf ESB að fyrir sumar framkvæmdir er krafist fleiri en eins umhverfismats. Þetta getur leitt til þess að málsmeðferð dregst á langinn og hætta er á tvíverknaði. Ákvæðum 3. mgr. 2. gr. MÁU-tilskipunarinnar er ætlað að koma í veg fyrir þetta með því að mæla fyrir um samræmda og sameiginlega málsmeðferð. Þetta hefur verið kallað straumlínulögun (e. *streamlining*). Samræmd málsmeðferð felur í sér að aðildarríki tilnefna yfirvald sem falið er að samræma mat á

umhverfisáhrifum sem krafist er samkvæmt ólíkum ESB-reglum. Sameiginleg málsmeðferð kallast það þegar mat á umhverfisáhrifum samkvæmt mismunandi löggjöf ESB er sameinað í eitt.¹²⁰ Aðildarríkin geta valið hvora aðferðina þau kjósa eða beitt þeim báðum.¹²¹

Þegar um er að ræða mat á umhverfisáhrifum samkvæmt MÁU-tilskipuninni og búsvæðatilskipun og fuglatilskipun ESB¹²² er aðildarríkjunum *skylt* að kveða á um sameiginlega eða samræmda málsmeðferð, sbr. 1. málsl. 3. mgr. 2. gr. Ef skylda til umhverfismats byggist á MÁU og öðrum tilskipunum ESB er aðildarríkjunum *heimilt* að viðhafa samræmdar og/eða sameiginlegar málsmeðferðarreglur, sbr. 2. málsliður sama ákvæðis. Þarna er, auk UÁ-tilskipunar, einkum vísað til vatnatilskipunar og tilskipunar um losun mengunarefna frá iðnaði.¹²³ Búsvæðatilskipunin og fuglatilskipunin eru ekki hluti EES-samningsins og gildir því samræmisskyldan að því er þær varðar ekki fyrir Ísland og Noreg. Hinar tilskipanirnar hafa hins vegar verið teknar upp í EES-samninginn.

Vert er að leggja áherslu á að ákvæði 3. mgr. 2. gr. MÁU um samræmda og sameiginlega málsmeðferð eiga einungis við um það þegar skylda til að meta umhverfisáhrif framkvæmdar leiðir af MÁU og annarri löggjöf ESB.

16.1.2 Ákvæði landsréttar um samræmda og sameiginlega málsmeðferð

Í dönsku VVM-lögunum er fjallað um samræmda og sameiginlega málsmeðferð í 7. gr. en ákvæði hennar eru nánar útfærð í VVM rg. Fyrirmælin fylgja ákvæðum tilskipunarinnar, þ.e. stjórnvöldum er skylt að beita samræmdri eða sameiginlegri málsmeðferð ef mats á umhverfisáhrifum er krafist samkvæmt VVM og samkvæmt reglugerðum sem gilda um Natura 2000 svæði. Þeim er þetta hins vegar heimilt ef um er að ræða löggjöf sem innleiðir aðrar tilskipanir ESB. Í reglugerðinni er tilgreint hvaða stjórnvald er ábyrgt fyrir skipulagningu samræmdrar málsmeðferðar og fyrir sameiginlegri málsmeðferð.

Í finnsku náttúruverndarlögunum¹²⁴ eru fyrirmæli um samræmda málsmeðferð vegna mats á umhverfisáhrifum framkvæmda sem geta haft veruleg áhrif á Natura 2000 svæði, sbr. einnig 2. mgr. 4. gr. fimáu, og í sænsku umhverfislögunum eru ákvæði um samræmingu mats á umhverfisáhrifum slíkra framkvæmda samkvæmt MB6 og samkvæmt sérákvæðum um Natura 2000 svæði.¹²⁵

16.2 Önnur samræming málsmeðferðar í löggjöf Norðurlandanna

16.2.1 Danmörk

Í 30. gr. VVM er heimild fyrir ráðherra til að setja reglur um að umsóknir um matsskyldu, sbr. 21. gr. laganna, skuli afgreiddar samhliða tilteknum umsóknum samkvæmt umhverfisverndarlögunum.

Ákvæði um þetta er að finna í 12. mgr. 4. gr. VVM-reglugerðarinnar en þar kemur fram að málsmeðferð vegna máu skuli eins og mögulegt er skipuleggja þannig að stjórnvöld geti birt ákvarðanir samkvæmt tilteknum greinum umhverfisverndarlaganna samtímis ákvörðun um matsskyldu.

¹²⁰ Sjá 3. og 4. málsl. 3. mgr. 2. gr. MÁU.

¹²¹ Leiðbeiningar framkvæmdastjórnarinnar um straumlinulögun (Commission notice. Commission guidance document on streamlining environmental assessments conducted under Article 2(3) of the Environmental Impact Assessment Directive (Directive 2011/92/EU of the European Parliament and of the Council, as amended by Directive 2014/52/EU) (2016/C 273/01), 2. kafli.

¹²² Búsvæðatilskipun (Habitats Directive) 92/43/EB; fuglatilskipun (Birds directive) 2009/147/EB.

¹²³ Vatnatilskipun (Water Framework Directive) 2000/60/EB og tilskipun um losun mengunarefna frá iðnaði (Industrial Emissions Directive) 2010/75/ESB.

¹²⁴ Naturvårdslagen 1996/1096, 65. gr.

¹²⁵ MB6, 36. gr., sbr. MB7 27., 28. gr. b og 29. gr.

16.2.2 Finnland

Bæði fiuá og fimáu hafa að geyma ákvæði um samræmingu málsmeðferðar. Í báðum lögum segir að við beitingu þeirra skuli taka tillit til þeirra rannsókna á áætluninni/framkvæmdinni og umhverfisáhrifum hennar sem gerðar eru í öðru samhengi og að rannsóknir samkvæmt lögnum skuli samræma rannsóknum sem gerðar skulu samkvæmt öðrum lögum, sjá 3. mgr. 7. gr. fiuá og 1. mgr. 4. gr. fimáu. Samkvæmt greinargerð með frumvarpi því er varð að fimáu er síðarnefnda ákvæðinu ætlað að koma í veg fyrir tvíverknað, stytta málsmeðferðartíma og draga úr kostnaði. Þó er bent á að ekki sé alltaf hægt að samræma rannsóknir því að kröfur um nákvæmni upplýsinga séu mismunandi á ólíkum stigum undirbúnings.¹²⁶

Samkvæmt báðum lögum er stjórnvöldum skylt að vinna saman að því sem varðar umhverfismat, þ.mt. samræma það málsmeðferð samkvæmt öðrum lögum, sbr. 13. gr. fiuá og 6. gr. fimáu.

Einnig má minna á ákvæði fimáu um forsamráð en þátttakendur í því eru framkvæmdaraðili og þau stjórnvöld sem koma að málsmeðferð vegna viðkomandi framkvæmdar. Markmið þess er einkum að skipuleggja sem heild málsmeðferð vegna framkvæmdar og auðvelda samskipti og upplýsingagjöf milli framkvæmdaraðila og stjórnvalda, sbr. 8. gr.

Í skipulags- og byggingarlögum er sérstök heimild til að sameina umhverfismat framkvæmdar og skipulagsáætlunar sem hana snertir, sbr. 3. mgr. 9. gr. laganna. Ákvæðið er meðal breytinga sem gerðar voru á ýmsum lögum samhliða setningu fimáu, til samræmingar. Ákvæðið segir ekki til um það á hvaða skipulagsstigi slíkt sameiginlegt mat getur farið fram en væntanlega yrði heimildin helst notuð vegna skipulagsáætlunar sem útfærir viðkomandi framkvæmd. Samkvæmt nefndu ákvæði leggur framkvæmdaraðili fram matsáætlun og matsskýrslu hjá stjórnvaldinu sem ábyrgð ber á gerð skipulagsáætlunarinnar og ber það ábyrgð á að matið fari fram samkvæmt lögum. Meðferðarstjórnvaldið metur samkvæmt fimáu hvort matið fullnægir lagakröfum og gefur rökstutt álit um það. Nánari ákvæði um framkvæmd sameiginlega matsins eru í skipulags- og byggingarreglugerð, sbr. 30. gr. a og 30. gr. b. Þrátt fyrir að um framkvæmd umhverfismatsins fari samkvæmt þessum ákvæðum gilda ákvæði fimáu þar sem þeim sleppir. Heimild til sameiginlegs mats skv. 3. mgr. 9. gr. skipulags- og byggingarlaganna verður þó ekki beitt í þeim tilvikum þegar sama stjórnvald er ábyrgt fyrir framkvæmdinni og gerð skipulagsáætlunarinnar, sbr. 4. mgr. sömu greinar.

Í 22. gr. fimáu er heimild til að samræma *samráð* ef umhverfismat framkvæmdar fer fram samtímis gerð áætlunar sem krafist er vegna hennar. Þessari heimild er til dæmis hægt að beita í tilvikum þar sem ekki er hægt að koma við sameiginlegri málsmeðferð samkvæmt 3. mgr. 9. gr. laganna.¹²⁷ Meðferðarstjórnvaldið og stjórnvaldið sem er ábyrgt fyrir skipulagsgerðinni koma sér þá saman um hvernig samráðið skuli fara fram en leita jafnframt eftir afstöðu framkvæmdaraðila. Ákvæði um slíkt samræmt samráð er að finna í 62. gr. a skipulags- og byggingarlaganna.

16.2.3 Noregur

Ekki eru skýr ákvæði í nomáu rg. um samræmingu málsmeðferðar. Almennt skal þó reyna að samræma rannsóknir og gagnaöflun, sem krafist er samkvæmt sérlögum, þeim rannsóknum sem mat á umhverfisáhrifum útheimtir.¹²⁸ Í 1. mgr. 3. gr. nomáu rg. segir að málsmeðferð samkvæmt reglugerðinni skuli uppfylla kröfur samkvæmt öðrum lögum um rannsókn og mat sem nauðsynlegt er til að hægt sé að taka þá ákvörðun sem mat á umhverfisáhrifum er hluti af. Ýmsar framkvæmdir eru háðar leyfi samkvæmt fleiri en einum lögum og sum þeirra kveða á um sérstakt mat á áhrifum framkvæmdar. Dæmi um þetta er mengandi starfsemi sem er leyfisskyld samkvæmt mengunarlögum

¹²⁶ RP 259/2016 rd, bls. 58.

¹²⁷ RP 259/2016 rd, bls. 64–65.

¹²⁸ Sjá vefsíðu Miljødirektoratet: <https://www.miljodirektoratet.no/verktoy/sporsmal-og-svar/konsekvensutredninger/> um 3. gr. nomáu rg.

og þar er heimild til að kveða á um sérstaka rannsókn á áhrifum mengunar.¹²⁹ Annað dæmi er leyfi til að dreifa lifandi framandi lífverum samkvæmt lögum um fjölbreytni náttúrunnar,¹³⁰ en í leyfisumsókn skal gera grein fyrir áhrifum fyrirhugaðrar dreifingar á líffræðilega fjölbreytni.¹³¹

16.2.4 Svíþjóð

Í 46. gr. MB6 er mælt fyrir um að sá sem geri umhverfismat skuli leitast við að samræma matið öðru umhverfismati sem gert er samkvæmt kaflanum eða mati samkvæmt öðrum lögum. Þetta þýðir meðal annars að samræma skuli umhverfismat áætlana og mat á umhverfisáhrifum framkvæmda að því marki sem unnt er. Ákvæðið gerir einnig ráð fyrir því að unnt sé, að einhverju marki, að samræma málsmeðferð vegna annars konar mats sem skylt er að fram fari samkvæmt öðrum lögum.

16.2.5 Ísland

Með breytingarlögum nr. 96/2019 var bætt við ísmáu nokkrum ákvæðum um samræmingu málsmeðferðar¹³² en fyrir var aðeins eitt ákvæði um þetta sem varðar matsskylda starfsemi sem er starfsleyfis skyld samkvæmt lögum um hollustuhætti og mengunarvarnir, sbr. 2. mgr. 17. gr. Framkvæmdaraðila er þá heimilt, að fengnu samþykki Skipulagsstofnunar, að vinna matsáætlun í samráði við starfsleyfisveitanda þannig að á sama tíma verði unnið að matsskýrslu og starfsleyfi.

16.3 Sameiginlegt mat

Ísland er eina landið þar sem sérstaklega er mælt fyrir um sameiginlegt mat tengdra framkvæmda. Í 2. mgr. 5. gr. ísmáu segir að í þeim tilvikum þegar fleiri en ein matsskyld framkvæmd eru fyrirhugaðar á sama svæði eða framkvæmdirnar eru háðar hver annarri geti Skipulagsstofnun að höfðu samráði við viðkomandi framkvæmdaraðila og leyfisveitendur ákveðið að umhverfisáhrif þeirra skuli metin sameiginlega. Af lögskýringargögnum má ráða að heimildin miði að því að metin séu sammögnunaráhrif eða heildaráhrif háðra eða tengdra framkvæmda.¹³³

Ekki er fjallað um ákvörðun um sameiginlegt mat tengdra framkvæmda í MÁU-tilskipuninni en þar er hins vegar lögð áhersla á að í umhverfismati séu rannsökuð samverkandi áhrif fyrirhugaðrar framkvæmdar og annarrar starfsemi eða framkvæmda sem fyrir eru á sama svæði eða framkvæmda

¹²⁹ Lov om vern mot forurensning og om avfall nr. 6 frá 1981, sjá 1. mgr. 11. gr. og 2. mgr. 13. gr.

¹³⁰ Lov om forvaltning af naturens mangfold nr. 100 frá 2009, 30. gr.

¹³¹ Þess má geta að hliðstætt ákvæði er í 63. gr. íslensku náttúruverndarlaganna, nr. 60/2013.

¹³² Annars vegar er bætt í 2. mgr. 8. gr. heimild Skipulagsstofnunar til að ákveða við afgreiðslu matsáætlunar að sameina umhverfismat skv. ísmáu og umhverfismat samkvæmt öðrum lögum sem skylt er að fari fram að höfðu samráði við viðkomandi leyfisveitendur. Hins vegar koma í stað 1. mgr. 17. gr. tvær málsgreinar svohljóðandi: Þegar framkvæmd sem fellur undir málsmeðferð skv. 6. gr. eða IV. kafla kallar jafnframt á skipulagsgerð á grundvelli skipulagslaga er heimilt að sameina skýrslugerð um umhverfisáhrif framkvæmdarinnar samkvæmt lögum þessum og skýrslugerð um umhverfismat skipulagstillögunnar samkvæmt skipulagslögum. Sama gildir um kynningu fyrir almenningi og umsagnaraðilum samkvæmt lögum þessum og samkvæmt skipulagslögum. Ráðherra mælir nánar fyrir um tilhögun slíkrar sameiningar í reglugerð, þar á meðal um ábyrgð og forræði framkvæmdaraðila, Skipulagsstofnunar og sveitarfélags, málsmeðferð og greiðslu kostnaðar. / Ef skylt er að meta umhverfisáhrif samkvæmt öðrum lögum vegna leyfisveitinga til einstakra framkvæmda, sem jafnframt eru háðar umhverfismati skv. IV. kafla eða ákvörðun um matsskyldu skv. 6. gr., er heimilt við ákvörðun um matsáætlun skv. 8. gr. eða móttöku tilkynningar skv. 6. gr. að taka ákvörðun um að sameina megi það mat umhverfismati samkvæmt lögum þessum. Hafa skal samráð við viðkomandi leyfisveitendur um slíka ákvörðun. Ráðherra mælir nánar fyrir um tilhögun slíkrar sameiningar í reglugerð.

¹³³ Ákvæðið kom inn í lögin með breytingarlögum nr. 74/2005, sjá frumvarp á 131. lþ. 2004–2005, þskj. 241, 235. mál.

sem eru samþykktar, sbr. b-lið 1. tölul. og g-lið 3. tölul. III. viðauka og e-lið 5. tölul. IV. viðauka. Þessi áhersla endurspeglast einnig í löggjöf annarra Norðurlandþjóða.¹³⁴

16.4 Samantekt

Óhætt er að segja að mikill akkur sé í því ef hægt er að samræma málsmeðferð vegna matsskyldrar framkvæmdar enda getur ferli umhverfismats og leyfisveitinga verið tímafrekt og flókið. Með þeirri breytingu sem gerð var á MÁU-tilskipuninni með breytingartilskipuninni frá 2014 og fól í sér ákvæðin um sameiginlega og samræmda málsmeðferð var leitast við að koma í veg fyrir tafir, ósamræmi og óvissu vegna framkvæmda sem sæta þurfa umhverfismati samkvæmt fleiri en einni tilskipun ESB.¹³⁵ MÁU-tilskipunin felur þó ekki í sér skyldu til að samræma eða sameina málsmeðferð nema þegar í hluta eiga framkvæmdir sem hafa veruleg áhrif á Natura 2000 svæði. Aðildarríkjunum er því í sjálfsvald sett að hvaða marki þau mæla fyrir um samræmingarreglur að öðru leyti.

Svíar og Finnar hafa almenn ákvæði um samræmingu málsmeðferðar í lögum um máu. Samkvæmt MB6 skal sá sem gerir umhverfismat leitast við að samræma matið öðru umhverfismati sem gert er samkvæmt kaflanum eða mati samkvæmt öðrum lögum. Þetta þýðir meðal annars að samræma skal umhverfismat áætlana og mat á umhverfisáhrifum framkvæmda að því marki sem unnt er. Í finnsku löggjöfinni er lögð mikil áhersla á að samræma málsmeðferð og rannsóknir samkvæmt fimáu rannsóknnum sem gera skal samkvæmt öðrum lögum. Mælt er fyrir um sérstaka skyldu stjórnvalda að þessu leyti. Einnig er sérstök heimild í finnsku skipulags- og byggingarlögum til að sameina umhverfismat framkvæmdar og skipulagsáætlunar sem snertir framkvæmdina. Í dönsku og íslensku löggjöfinni er sérstaklega vikið að samræmingu málsmeðferðar vegna umhverfismats og leyfisveitingar starfsleyfissskyldrar starfsemi en á ólíkum stigum matsferlisins þó. Með breytingarlögum nr. 96/2019 var bætt við íslensku lögin nokkrum ákvæðum um samræmingu málsmeðferðar, sbr. nmgr. 132. Í norsku reglugerðinni er ekki sérstakt ákvæði um samræmingu enda þótt leitast sé við að einfalda málsmeðferð í framkvæmd.

17 Aðgangur að endurskoðun ákvarðana fyrir óháðum úrskurðaraðila

17.1 Hvað er hægt að kæra?

17.1.1 MÁU-tilskipunin

MÁU, 1. og 2. mgr. 11. gr.

1. Aðildarríkin skulu tryggja, í samræmi við viðeigandi réttarkerfi hvers lands um sig, að sá hluti almennings, sem málið varðar [...] hafi aðgang að *reglum um meðferð kæru* [sic! (e. *have access to a review procedure*)] fyrir rétti eða hjá annarri óháðri og óhlutdrægri stofnun sem hefur verið komið á fót með lögum til að vefengja efnislegt lögmæti ákvarðana eða málsmeðferðina við töku þeirra, aðgerðir eða aðgerðaleyfi sem falla undir ákvæðin um þátttöku almennings samkvæmt þessari tilskipun.
2. Aðildarríki skulu ákvarða á hvaða stigi megi vefengja ákvörðun, aðgerð eða aðgerðaleyfi.

Ákvæði MÁU-tilskipunarinnar um aðgang almennings að endurskoðun ákvarðana fyrir dómstólum eða æðra stjórnvaldi eru í meginatriðum tekin beint úr Árósasamningnum, sbr. 9. gr. hans, einkum 2. og 4.

¹³⁴ Sjá samsvarandi liði viðauka 6 og 7 við VVM; 2. mgr. 3. gr. fimáu; 4. mgr. 10. gr. og 3. mgr. 21. gr. nomáu rg.; 2. tölul. 11. gr., 4. tölul. 13. gr. og 6. tölul. 18. gr. sv máu rg.

¹³⁵ Leiðbeiningar framkvæmdastjórnarinnar um straumlínulögum (Commission notice. Commission guidance document on streamlining environmental assessments conducted under Article 2(3) of the Environmental Impact Assessment Directive (Directive 2011/92/EU of the European Parliament and of the Council, as amended by Directive 2014/52/EU) (2016/C 273/01), 1. kafli.

mgr., eins og vikið er að í 21. lið aðfaraorða tilskipunarinnar (2011/92/ESB).¹³⁶ Samkvæmt 1. mgr. tekur rétturinn til óska endurskoðunar hjá úrskurðaraðila til efnislegs og formlegs lögmætis *ákvarðana*, *aðgerða* eða *aðgerðaleysis* sem lúta að þátttökuréttindum almennings samkvæmt tilskipuninni. Önnur málsgrein 11. gr. leggur það í hendur aðildarríkjanna að ákveða á hvaða stigi ferlis mats á umhverfisáhrifum er heimilt að vefengja ákvörðun, aðgerð eða aðgerðaleysi.

17.1.2 Ákvæði landsréttar um kærueimildir vegna mats á umhverfisáhrifum

Þegar kemur að ákvæðum um kærueimildir þarf í tilviki allra samanburðarlandanna að skoða samspil við önnur lög.

Hjá Dönum eru ákvæði um kærueimildir um leyfi reyndar í umhverfismatslögum sjálfum, VVM-lögum, enda mæla þau fyrir um leyfisákvörðun. Ákvörðunin er kærueimildin og ákvæði um kærueimild og fresti eru því í VVM. Um kærueimildir vegna leyfa sem koma í stað leyfis samkvæmt VVM, sbr. 25. gr. þeirra, er vísað til viðkomandi laga, sbr. 3. mgr. 49. gr. Samkvæmt VVM-lögum er hægt að kæra ákvörðun um matsskyldu en einungis að því er varðar lögmæti (d. *retlige spørgsmål*), sjá nánar hér á eftir.

Samkvæmt 34. og 37. gr. fimáu gildir almennt að aðeins er hægt að koma að kærueimild vegna mats á umhverfisáhrifum í tengslum við kærueimildir. NTM-miðstöðvarnar geta þó kært leyfi á þeim grundvelli að mat á umhverfisáhrifum hafi ekki farið fram eða hafi verið ófullnægjandi, sbr. 34. gr. Framkvæmdaraðili getur kært matsskylduákvörðun en aðrir ekki, en hægt er að óska eftir endurskoðun á ákvörðun um að framkvæmd sé ekki matsskyld í tengslum við kærueimildir, sbr. 2. mgr. 37. gr.¹³⁷ Um kærueimildir fer samkvæmt þeim lögum sem ákvörðun um það byggist á. Til margra matsskyldra framkvæmda þarf leyfi samkvæmt finnsku umhverfisverndarlögum¹³⁸ (s. *miljö tillstånd*). Almenn kærueimild er í 190. gr. laganna þar sem segir að ákvörðun sem stjórnvald hefur tekið samkvæmt lögum sé hægt að kæra til stjórnsludómstóls í samræmi við *lög um meðferð stjórnslumála*¹³⁹ nema annað sé sérstaklega tekið fram.

Í nomárg. segir í 2. mgr. 3. gr. að ákvarðanir samkvæmt reglugerðinni séu ekki stjórnvaldsákvarðanir í skilningi stjórnslulaga nema ákvörðun um stjórnvaldssektir skv. 36. gr. Þetta þýðir væntanlega að burt séð frá ákvörðunum skv. 36. gr. er litið á ákvarðanir sem teknar eru á grundvelli reglugerðarinnar sem ákvarðanir um málsmeðferð og eru þær því ekki kærueimildir. Þar af leiðandi er fyrst og fremst hægt er að kæra leyfi til matsskyldrar framkvæmdar og samþykki deiliskipulagsáætlunar (n. *reguleringsplan*). Kærueimild vegna samþykktar deiliskipulags er í 3. mgr. greinar 12-12 í PBL. Um kærueimildir sem teknar eru á grundvelli PBL fer samkvæmt stjórnslulögum,¹⁴⁰ sbr. 1. mgr. greinar 1-9 í PBL. Kærueimildir vegna leyfa sem veitt eru á grundvelli sérlaga eru í lögum sem gilda um þessar ákvarðanir eða eftir atvikum í stjórnslulögum þar sem almenn kærueimild er í 28. gr. Ákvæði 4.–6. kafla norsku stjórnslulaganna fjalla um málsmeðferð og kærueimildir. Þessir kaflar gilda aðeins um stjórnvaldsákvarðanir (n. *enkeltvedtak*).

Í fjórða hluta sænsku umhverfislaganna, MB, er fjallað um ákvarðanatöku og kærueimildir og eru almenn ákvæði um þetta í 16. kafla. Ákvörðun um leyfi er hægt að kæra á grundvelli þessara ákvæða. Í 27. gr. MB6 er sérstaklega áréttað að ákvörðun um matsskyldu, þ.e. niðurstöðu lénsstjórnar um hvort ætla megi að framkvæmd hafi umtalsverð umhverfisáhrif, sé ekki hægt að kæra sérstaklega.

¹³⁶ Þar segir: „Í 2. og 4. mgr. Árósasamningsins er kveðið á um aðgang að lagameðferð [e. judicial] eða annars konar meðferð til að vefengja efnislegt eða formlegt lögmæti ákvarðana, aðgerða eða aðgerðaleysis með tilliti til ákvæða um þátttöku almennings í 6. gr. samningsins.“

¹³⁷ Sjá nánar um þetta Regeringens proposition med förslag till lag om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning och vissa lagar som har samband med den, RP 259/2016 rd, bls. 69.

¹³⁸ Miljöskyddslagen nr. 527/2014.

¹³⁹ Förvaltningsprocesslagen nr. 586/1996.

¹⁴⁰ Förvaltningsloven nr. 10 frá 1967.

Kæruheimild vegna ákvarðana sem skoska EIA-reglugerðin fjallar um (e. *planning permission*) er í skipulagslögum.¹⁴¹ Sérstök reglugerð hefur verið sett á grundvelli hennar um málskot, The Town and Country Planning (Appeals) (Scotland) Regulations 2013.

Í ísmáu er fjallað um málskot í 14. gr., sjá nánar umfjöllun hér á eftir. Þar sem þeim ákvæðum sleppir taka við ákvæði laga um úrskurðarnefnd umhverfis- og auðlindamála, nr. 130/2011.

Land	Hvaða ákvarðanir, athafnir og athafnaleysi í matsferlinu er hægt að kæra sérstaklega?
Danmörk	Ákvörðun um matsskyldu að því er varðar lögmæti ákvörðunar (d. <i>retlige spørgsmål</i>). Ákvörðun um leyfi (1. mgr. 49. gr. VVM).
Finnland	Ákvörðun um matsskyldu (frkvaðili) (1. mgr. 37. gr. fimáu). Ákvörðun um leyfi.
Noregur	Ákvörðun um leyfi til frkv. og samþykkt deiliskipulags (n. <i>regluleringsplan</i>).
Svíþjóð	Ákvörðun um leyfi. (MB16).
Skotland	Ákvörðun um leyfi (e. <i>planning permission</i>) (47. gr. skipulagslaga ¹⁴²).
Ísland	Ákvörðun um matsskyldu. Ákvörðun um að umhverfisáhrif fleiri frkv. skuli meta sameiginlega. Ákvörðun um leyfi. Brot á þátttökurétti almennings. Ákvörðun um endurskoðun matsskýrslu. Synjun matsáætlunar eða breytingar á henni (frkvaðili). Ákvörðun um að frummatsskýrsla uppfylli ekki lagakröfur eða sé ekki í samræmi við matsáætlun (frkvaðili). (14. gr. ísmáu, sbr. 3. mgr. 4. gr. laga um úrskurðarnefnd umhverfis- og auðlindamála.)

Samkvæmt framangreindu eru það fyrst og fremst ákvarðanir um leyfi sem heimilt er að kæra hjá samanburðarþjóðunum og almennt hægt að koma að málsástæðum sem varða umhverfismatið í þeirri kærumsálsmeðferð. Kæruheimildir eru oftast í þeim lögum sem ákvörðun um leyfi byggist á eða í stjórnsýslulögum.

Ekki verður betur séð en að Ísland sé eina landið í samanburðarhópnum sem hefur opna heimild til að kæra matsskylduákvörðun efnislega. Samkvæmt dönsku lögnum er einungis hægt að kæra ákvörðun um matsskyldu að því er varðar lögmæti (d. *retlige spørgsmål*), þ.e. hvort ákvörðunin er tekin í samræmi við gildandi reglur, en ekki er hægt að fara fram á endurskoðun á matskenndum þáttum, þ.e. mati stjórnvaldsins á sjónarmiðum sem ákvörðun byggist á og ákvörðun um vægi þeirra.¹⁴³ Í Finnlandi getur framkvæmdaraðili kært matsskylduákvörðun en ekki aðrir. Þar er þó hægt að óska eftir endurskoðun ákvörðunar um að framkvæmd sé ekki matsskyld samhliða kæru ákvörðunar um leyfi. Í 6. kafla sænsku umhverfislaganna eru bein ákvæði um að ákvörðun um matsskyldu sé ekki kæránleg, sjá 8. og 27. gr.

Ísland er einnig eina landið þar sem tekin er „ákvörðun“ um endurskoðun matsskýrslu og er hún kæránleg. Íslensku lögin eru jafnframt þau einu sem kveða á um kæruheimild vegna ákvörðunar um að fleiri framkvæmdir skuli meta sameiginlega.

Þá eru íslensku lögin þau einu sem hafa að geyma sérstök ákvæði um kæru vegna brota á þátttökurétti almennings, sbr. 3. mgr. 14. gr. ísmáu. Þessum ákvæðum var bætt við lögin með lögum nr. 89/2018 í kjölfar þess að Eftirlitsstofnun EFTA (ESA) sendi frá sér rökstutt álit 4. maí 2016 þar sem stofnunin komst að þeirri niðurstöðu að íslensk lög tryggðu ekki réttinn til að bera athafnaleysi

¹⁴¹ Town and Country Planning (Scotland) Act frá 1997.

¹⁴² Town and Country Planning (Scotland) Act frá 1997.

¹⁴³ Sjá nánar um þetta forslag til Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM). Danmörk. 2015/1 LSF 147, athugasemdir við 49. gr.

stjórnvalda varðandi mat á umhverfisáhrifum undir óháðan og óhlutdrægan úrskurðaraðila með þeim hætti sem skylt er á Evrópska efnahagssvæðinu.¹⁴⁴

Ekkert af samanburðarríkjunum hefur skýrar heimildir í umhverfismatslöggjöfinni sjálfri til að kæra sérstaklega athafnir og athafnaleysi stjórnvalda og ekki hefur höfundi tekist að finna beinar heimildir um þetta í annarri löggjöf þessara ríkja. Ástæða væri til að kanna þetta nánar, t.d. með fyrirspurnum til stjórnvalda í þessum löndum. Gera verður ráð fyrir að hægt sé að koma þeirri málsástæðu að í kærumáli vegna útgefins leyfis að þátttökuréttindin hafi ekki verið virt, enda varðar hún formlegt lögmæti ákvörðunarinnar.¹⁴⁵

Hér verður þeirri spurningu ekki svarað hvort löggjöf samanburðarríkjanna uppfyllir að þessu leyti fyrirmæli 1. mgr. 11. gr. MÁU-tilskipunarinnar um kærurétt vegna athafna og athafnaleysis eins og þau eru túlkuð í rökstuddu álitni ESA sem vikið er að hér að framan. Í því sambandi þarf að huga að þýðingu ákvæðis 2. mgr., um að aðildarríkin skuli ákvarða á hvaða stigi megi vefengja ákvörðun, aðgerð eða aðgerðaleyfi og meta hvaða svigrúm það veitir aðildarríkjunum við setningu reglna um kærheimildir.

17.2 Hvert er hægt að kæra?

MÁU-tilskipunin kveður á um að sá hluti almennings sem málið varðar skuli hafa aðgang að endurskoðun fyrir dómstól eða annarri óháðri og óhlutdrægri stofnun sem hefur verið komið á fót með lögum.

Ákvarðanir samkvæmt dönsku VVM-lögum sæta kæru til *umhverfis- og matvælakærufndar* (Miljø- og Fødevareklagenævnet). Nefndin er sjálfstæð kærufnd og fer með kærumál á sviði náttúru- og umhverfisverndar, landbúnaðar, fiskveiða og matvæla. Um nefndina gilda sérstök lög¹⁴⁶ og gefnar hafa verið út reglur um starfsemi hennar.¹⁴⁷ Um kæru ákvarðana um leyfi samkvæmt öðrum lögum en VVM-lögum fer samkvæmt því sem mælt er fyrir um í viðkomandi lögum.

Kæranlegum ákvörðunum finnskra stjórnvalda er hægt að skjóta til stjórnarsýsludómstóla Finnlands. Þeir eru sex talsins í landinu. Um málsmeðferð gilda lög um meðferð stjórnarsýslumála.¹⁴⁸

Ákvarðanir sem teknar eru á grundvelli norsku skipulags- og byggingarlaganna (PBL) sæta kæru til ráðuneytis (kommunal- og moderniseringsdepartementet). Um kæru ákvarðana um leyfi samkvæmt öðrum lögum fer svo sem mælt er fyrir um í viðkomandi lögum. Í flestum tilvikum fara ráðuneytin með kærumál.

Land- og umhverfisdómstólarnir (s. *mark- och miljödömsstolar*) í Svíþjóð fara með mál samkvæmt umhverfislögum eftir því sem mælt er fyrir um þeim.¹⁴⁹ Þessir dómstólar eru fimm talsins í Svíþjóð og tengjast héraðsdómstólum (s. *tingsrätter*). Land- og umhverfisdómstólarnir taka í vissum tilvikum ákvarðanir á fyrsta stjórnarsýslustigi, t.d. ákvarðanir um leyfi til mengandi starfsemi samkvæmt 9. kafla umhverfislaganna, sjá 8. gr. kaflans. Þetta er þó ekki algilt því að ráðherra getur sett reglur um að lénstjórnin taki ákvarðanir um slík leyfi að því er varðar tiltekna starfsemi.¹⁵⁰ Land- og umhverfisdómstólarnir fara auk þessa með meðferð kærumála vegna ákvarðana lénstjórnar og ýmissa annarra stjórnvalda, sem teknar eru á grundvelli umhverfislaganna, skipulags- og byggingarlaga og fleiri laga. Ákvörðun land- og umhverfisdómstóls um leyfi er kæranleg til land- og umhverfisyfirdómstóls.

¹⁴⁴ Um niðurstöðu ESA og túlkun 1. mgr. 11. gr. MÁU-tilskipunarinnar er fjallað í athugasemdum frumvarps þess er varð að lögum nr. 89/2018, sjá 146. lþ. 2016–2017, 547. mál, þskj. 806.

¹⁴⁵ Þetta má t.d. skilja af athugasemdum danska frumvarpsins sem varð að VVM-lögum en þar segir: „Endelig er spørgsmålet om iagttagelse af tilvejebringelses- eller procedurekrav efter lovforslaget omfattet af muligheden for at klage over retlige spørgsmål.“

¹⁴⁶ Lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet nr. 1715 frá 2016.

¹⁴⁷ Bekendtgørelse om forretningsorden for Miljø- og Fødevareklagenævnet nr. 131 frá 2017.

¹⁴⁸ Förvaltningsprocesslagen nr. 586/1996.

¹⁴⁹ Sjá 3. gr. laga nr. 2010:921 (lag om mark- och miljödömsstolar).

¹⁵⁰ Sjá 2. mgr. 8. gr. 9. kafla MB.

Ákvörðunum um skipulagsleyfi samkvæmt skosku skipulagslögum verður skotið til heimastjórnar (Scottish Ministers) en það er sérstök stofnun sem annast meðferð kærumála, „The planning and environmental Appeals Division“ (DPEA).

Hægt er að kæra ákvarðanir samkvæmt ísmáu, svo og athafnir og athafnaleysi sem brýtur gegn þátttökurétti almennings, til úrskurðarnefndar umhverfis- og auðlindamála, sbr. 14. gr. laganna og 3. mgr. 4. gr. laga um úrskurðarnefnd umhverfis- og auðlindamála.

17.3 Kæruaðild

17.3.1 MÁU-tilskipunin um kæruaðild

Fyrirmæli MÁU-tilskipunarinnar um kæruaðild er að finna í 1. og 3. mgr. 11. gr.

MÁU-tilskipunin, 1. og 3. mgr. 11. gr.	
<p>1. Aðildarríkin skulu tryggja, í samræmi við viðeigandi réttarkerfi hvers lands um sig, að <i>sá hluti almennings, sem málið varðar:</i></p> <p><i>a) sem hefur nægjanlegra hagsmuna að gæta eða</i> <i>b) staðhæfir að brotið sé á rétti sínum, ef gerð er krafa um slíkt í stjórnslögum aðildarríkis, hafi aðgang að reglum um meðferð kæru [sic! (e. <i>have access to a review procedure</i>)] fyrir rétti eða hjá annarri óháðri og óhlutdrægri stofnun sem hefur verið komið á fót með lögum til að vefengja efnislegt lögmæti ákvarðana eða málsmeðferðina við töku þeirra, aðgerðir eða aðgerðaleyfi sem falla undir ákvæðin um þátttöku almennings samkvæmt þessari tilskipun.</i></p>	<p>3. Hvað teljast nægjanlegir hagsmunir og brot á rétti skal ákvarðað af aðildarríkjunum, í samræmi við það markmið að gefa þeim hluta almennings, sem málið varðar, víðtækan aðgang að réttlátri málsmeðferð. Í þessu skyni skulu <i>öll frjáls félagasamtök, sem uppfylla kröfurnar sem um getur í 2. mgr. 1. gr.,</i> teljast hafa nægilegra hagsmuna að gæta skv. a-lið 1. mgr. þessarar greinar. Slík félagasamtök skulu einnig teljast eiga rétt sem unnt er að skerða skv. b-lið 1. mgr. þessarar greinar.</p>

Samkvæmt 1. mgr. 11. gr. MÁU-tilskipunarinnar er það „sá hluti almennings, sem málið varðar a) sem hefur nægjanlegra hagsmuna að gæta eða b) staðhæfir að brotið sé á rétti sínum, ef gerð er krafa um slíkt í stjórnslögum aðildarríkis“ sem getur krafist endurskoðunar fyrir úrskurðaraðila. Í e-lið 2. mgr. 1. gr. er skilgreint hvað felst í orðunum „sá hluti almennings, sem málið varðar“ en það er „sá hluti íbúanna, sem verður fyrir áhrifum eða sem er líklegt að verði fyrir áhrifum eða sem á hagsmuna að gæta vegna málsmeðferðar“ mats á umhverfisáhrifum.

Í 3. mgr. 11. gr. MÁU-tilskipunarinnar segir að aðildarríkin skuli ákvarða hvað teljist nægjanlegir hagsmunir og brot á rétti, í samræmi við það markmið að gefa þeim hluta almennings sem málið varðar víðtækan aðgang að réttlátri málsmeðferð. Í því skyni skulu öll frjáls félagasamtök sem stuðla að umhverfisvernd og uppfylla kröfur landslaga teljast hafa nægilegra hagsmuna að gæta og rétt sem unnt er að skerða.

Samkvæmt 4. mgr. 11. gr. geta aðildarríkin haft reglur um tæmingu kæruleiða innan stjórnslunnar áður en hægt er að skjóta máli til dómstóla. Í sömu málsgrein er jafnframt gerð krafa um að málsmeðferð skuli vera réttmæt, sanngjörn og ekki óhóflega kostnaðarsöm.

17.3.2 Landsréttur um kæruaðild og kærufrest

Land	Hverjir geta kært?
Danmörk	Sérhver sem hefur lögmætra hagsmuna að gæta og landssamtök og -félög sem hafa umhverfis- og náttúruvernd að markmiði eða vernd verulegra neytendahagsmuna sem varða nýtingu svæðis og hafa samþykktir eða lög þar sem tilgangur félagsins kemur fram og sem hefur að minnsta kosti 100 félagsmenn (1. mgr. 50. gr. VVM). Umhverfis- og fæðumálaráðherra getur einnig átt kæruaðild (1. mgr. 50. gr. VVM).
Finnland	Almennt ákvæði um kæruaðild í lögum um meðferð stjórnslumála (6. gr.).

Land	Hverjir geta kært?
	Ákvæði um kæruaðild í 191. gr. umhverfisverndarlaganna ¹⁵¹ en til flestra matsskyldra framkvæmda þarf leyfi samkvæmt þeim lögum. Kærurétt eiga: 1) aðilar máls, 2) skráð félög og stofnanir sem hafa umhverfisvernd, heilsuvernd eða náttúruvernd að markmiði ef áhrif framkvæmdar snerta verkefnasvið þeirra, 3) sveitarfélag þar sem framkvæmd er fyrirhuguð og önnur sveitarfélög sem hún snertir, 4) eftirlitsstjórnvöld og einnig stjórnvöld umhverfismála í sveitarfélögum sem framkvæmdin snertir, 5) stjórnvöld sem gæta almennt hagsmuna sem málið varðar, ...
Noregur	Málsaðilar og þeir sem hafa lögmæta hagsmuni af niðurstöðu málsins (n. <i>rettslig klageinteresse</i>) (28. gr. stjórnslulaga ¹⁵²). Um félagasamtök gildir að þau geta kært ákvarðanir sem falla innan starfssviðs félagsins og varða markmið þess.
Svíþjóð	Aðilar og stjórnvöld sem málið varðar (1. og 4. tölul. 1. mgr. 12. gr. MB16). Samtök og lögaðilar sem 1. hafa náttúru- eða umhverfisvernd að aðalmarkmiði, 2. ekki eru rekin í ágóðaskyni, 3. hafa starfað í Svíþjóð í að minnsta kosti þrjú ár, og 4. hafa minnst 100 félaga eða sýna á annan hátt að starfsemin hefur stuðning almennings (13. gr. MB16).
Skotland	Aðilar máls og þeir sem eiga lögvarða hagsmuni (e. <i>interested party</i> , sbr. 2. gr.). (Reglugerð um áfrýjun mála skv. skipulagslögum ¹⁵³ .) Frjáls félagasamtök sem hafa umhverfisvernd að markmiði og uppfylla skilyrði laga teljast hafa nægjanlegra hagsmuna að gæta eða eiga rétt sem unnt er að skerða í skilningi 1. mgr. 11. gr. tilskipunarinnar (51. gr. EIA rg.).
Ísland	1. Þeir sem eiga lögvarinna hagsmuna að gæta. 2. Umhverfisverndar-, útivistar- og hagsmunasamtök með minnst 30 félaga teljast eiga lögvarinna hagsmuna að gæta enda samrýmist tilgangi samtakanna að gæta þeirra hagsmuna sem kærán lýtur að (3. mgr. 4. gr. laga um úrsknefnd umhverfis- og auðlindamála ¹⁵⁴). Umhverfisverndarsamtök teljast samtök sem hafa umhverfisvernd að meginmarkmiði. Útivistarsamtök teljast samtök sem hafa útivist og umhverfisvernd að markmiði. Samtök skv. 1. og 2. másl. skulu vera opin fyrir almennri aðild, gefa út ársskýrslur um starfsemi sína og hafa endurskoðað bókhald (4. mgr. 4. gr. laga um úrskn. umhverfis- og auðlindamála).

Ákvæði um kæruaðild eru svipuð hjá samanburðarþjóðunum. Það eru í fyrsta lagi málsaðilar sem hafa rétt til að kæra en einnig allir þeir sem hafa lögmætra hagsmuna að gæta af niðurstöðu máls. Þetta er í samræmi við almennar reglur um málsaðild.¹⁵⁵

¹⁵¹ Miljöskyddslagan nr. 527/2014.

¹⁵² Lov om behandlingssåten i forvaltningssaker 1967-02-10.

¹⁵³ The Town and Country Planning (Appeals) (Scotland) Regulations 2013.

¹⁵⁴ Lög um úrskurðarnefnd umhverfis- og auðlindamála, nr. 130/2011.

¹⁵⁵ Kveðið er á um kæruaðild í 1. mgr. 50. gr. dönsku VVM-laganna. Í finnsku lögnum um meðferð stjórnslumála er almennt ákvæði um kæruaðild í 6. gr. Auk þeirra sem hafa lögvarða hagsmuni af ákvörðun geta stjórnvöld kært ákvörðun ef sérstaklega er kveðið á um það í lögum eða ef kæruaðild er nauðsynleg til að stjórnvaldið geti gætt þeirra almannahagsmuna sem því er ætlað. Samkvæmt 28. gr. norsku stjórnslulaganna getur aðili máls og aðrir með lögvarða hagsmuni (n. *rettslig klageinteresse*) kært stjórnvaldsákvarðanir. Hugtakið „rettslig klageinteresse“ er túlkað með hliðsjón af ákvæðum réttarfarlaga, tvisteloven nr. 90 frá 2005, greinum 1–3 og 1–4. Gengið er út frá því í norskum stjórnslurétti að félagasamtök hafi lögmæta hagsmuni í málum sem varða markmið samtakanna. Sjá Hans Chr. Bugge (2015). Lærebok: Miljøforvaltningsrett. 4. útg. Universitetsforlaget Osló. Fjallað er um kæruaðild í 12. og 13. gr. 16. kafla sænsku umhverfislaganna.

Frjáls félagasamtök sem hafa umhverfisvernd að markmiði teljast eiga lögmætra hagsmuna að gæta og hafa þar með kærurétt, en frekari skilyrði fyrir kærueðild slíkra félaga eru dálítið breytileg eftir löndum.

Í Danmörku þarf félagið að hafa samþykktir og lög þar sem tilgangur þess kemur fram og það þarf að hafa að minnsta kosti 100 félagsmenn.¹⁵⁶ Í Finnlandi er mælt fyrir um kærueðild félagasamtaka í umhverfislögunum og samkvæmt þeim geta skráð félög og stofnanir sem hafa umhverfisvernd, heilsuvernd eða náttúruvernd að markmiði kært ákvörðun um leyfi samkvæmt lögunum ef áhrif framkvæmdar snerta verkefnasvið þeirra. Í Noregi eru ekki frekari skilyrði en þau að kærð ákvörðun falli innan starfssviðs félagsins og varði markmið þess. Í sænsku umhverfislögunum eru talin upp þrjú skilyrði önnur en það að hafa umhverfisvernd að markmiði, þ.e. að félagið sé ekki rekið í ágóðaskyni, að það hafi starfað í Svíþjóð í að minnsta kosti þrjú ár og að það hafi minnst 100 félaga eða geti sýnt á annan hátt fram á að starfsemi hafi stuðning almennings. Skotar taka í sinni reglugerð upp ákvæði tilskipunarinnar en útfæra það ekki frekar. Íslendingar hafa einnig fjölþætt skilyrði fyrir kærueðild félaga. Í fyrsta lagi er tekið fram að það þurfi að samrýmast tilgangi félagsins að gæta þeirra hagsmuna sem kæra lýtur að, í öðru lagi þurfa félagsmenn að vera minnst 30, í þriðja lagi skal félagið vera opið fyrir almennri aðild og í fjórða lagi skal það gefa út ársskýrslur um starfsemi sína og hafa endurskoðað bókhald.

Kærufrestur í samanburðarlöndunum eru yfirleitt þrjár eða fjórar vikur.

Land	Kærufrestur
Danmörk	Fjórar vikur frá birtingu ákvörðunar (51. gr. VVM).
Finnland	30 dagar frá birtingu ákvörðunar (22. gr. laga um meðferð stjórnslumála).
Noregur	Þrjár vikur frá birtingu ákvörðunar (29. gr. stjórnslulaga).
Svíþjóð	Þrjár vikur frá birtingu ákvörðunar (44. gr. stjórnslulaga, ¹⁵⁷ 6. gr. a laga um meðferð stjórnslumála ¹⁵⁸). Sami kærufrestur gildir fyrir aðra sem eiga kærurétt, sbr. 3. mgr. 13. gr. 16. kafla MB.
Skotland	Ekki skemri en 28 dagar (47. gr. skipulagslaga).
Ísland	Einn mánuður frá því að kæranda varð kunnugt eða mátti vera kunnugt um ákvörðun eða ætlað brot á þátttökurétti (2. mgr. 4. gr. laga um úrsknefnd). Gildir ekki ef mælt er fyrir um annan kærufrest í lögum sem ákv. byggist á. Sé um að ræða ákvarðanir sem sæta opinberri birtingu telst kærufrestur frá birtingu ákvörðunar.

18 Eftirlit, þvingunarúrræði og viðurlög

18.1 Eftirlit

MÁU-tilskipunin, 4. mgr. 8. gr. a, sbr. brttilsk.
Aðildarríkin skulu [...] sjá til þess að framkvæmdaraðilinn hrindi í framkvæmd þeim þáttum framkvæmdarinnar og/eða fyrirhuguðum ráðstöfunum til að komast megi hjá, koma í veg fyrir eða draga úr og, ef mögulegt er, vega upp á móti umtalsverðum skaðlegum áhrifum á umhverfið og skulu þau ákveða málsmeðferðarreglur um eftirlit með umtalsverðum skaðlegum áhrifum á umhverfið. Þær tegundir breyta sem eftirlit skal haft með og tímallengd eftirlitsins skulu vera í réttu hlutfalli við eðli, staðsetningu og stærð framkvæmdarinnar og mikilvægi áhrifa hennar á umhverfið. Notast má við fyrirbyggjandi fyrirkomulag við eftirlit sem stafar af löggjöf Sambandsins, annarri en þessari tilskipun, og landslöggjöf, ef við á, með það fyrir augum að forðast tvítekningu eftirlits.

¹⁵⁶ Sjá nánar um þetta forslag til Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM). Danmörk. 2015/1 LSF 147, athugasemdir við 50. gr.

¹⁵⁷ Förvaltningslag 2017:900.

¹⁵⁸ Förvaltningsprocesslag.

MÁU-tilskipunin gerir kröfur til aðildarríkjanna að hafa eftirlit með umtalsverðum skaðlegum áhrifum matsskyldra framkvæmda og sjá til þess að framkvæmdaraðilinn hrindi mótvægisáðgerðum í framkvæmd. Ákvæði MÁU-tilskipunarinnar um eftirlit eða vöktun umhverfisáhrifa komu inn með breytingartilskipuninni frá 2014. Bent hefur verið á að ákvæðin feli í sér mikilvæga breytingu á regluverkinu um mat á umhverfisáhrifum. Þau breyti því sem verið hefur ferli til að spá fyrir um líkleg umhverfisáhrif í ferli sem er meira í ætt við umhverfisstjórnun þar sem niðurstöður vöktunar geti veitt mikilvægar upplýsingar sem gagnast í framtíðinni við matsskylduákvæðanir, mat á líklegum umhverfisáhrifum, mat valkosta og ákvörðun um mótvægisáðgerðir og skilyrði.¹⁵⁹

Tilskipunin leggur það í hendur aðildarríkjanna að setja reglur um eftirlit með umhverfisáhrifum framkvæmda. Einnig er tekið fram að notast megi við fyrirkomulag við eftirlit sem byggist á annarri löggjöf ESB og landslöggjöf til þess að forðast tvítekingu eftirlits. Það fer svo eftir eðli, staðsetningu og stærð framkvæmdarinnar og umhverfisáhrifum hennar að hverju eftirlitið þarf að beinast og hversu lengi það skal vara.

Dönsku umhverfismatslögin hafa að geyma ítarleg ákvæði um eftirlit, sjá 46. gr. VVM. Samkvæmt þeim er það almennt stjórnvaldið, sem fer með málsmeðferð og veitir leyfi, sem ber ábyrgð á eftirliti, sbr. 1. mgr. greinarinnar. Það hefur meðal annars eftirlit með því að skilyrði sem leyfi samkvæmt lögnum er bundið séu uppfyllt og að þvingunarúrræðum sé fylgt, sbr. 2. mgr. Þá skal stjórnvaldið sjá til þess að ólöglegar framkvæmdir séu færðar í löglegt horf, sbr. 4. mgr. Í 47. gr. VVM er kveðið á um heimildir eftirlitsaðila til aðgangs að fasteignum vegna eftirlitsins.

Í fimáu er ekki fjallað um eftirlit með matsskyldum framkvæmdum og fer það væntanlega eftir þeim lögum sem gilda um leyfisveitinguna, sjá til dæmis 18. kafla umhverfisverndarlaganna. Sama er að segja um 6. kafla sænsku umhverfislaganna, þar er ekki fjallað um eftirlit en almenn ákvæði um eftirlit er að finna í 26. kafla laganna.

Í norsku reglugerðinni er kveðið á um eftirlit með því að skilyrði, sem leyfi er bundið, séu uppfyllt og það er ábyrgðarstjórnvaldið sem ber ábyrgð á því, sbr. 3. mgr. 29. gr.

Samkvæmt 2. mgr. 30. gr. skosku reglugerðarinnar gildir að ef leyfi er bundið skilyrðum um mótvægisáðgerðir eða vöktun skuli skipulagsyfirvöld gera ráðstafanir til að tryggja að skilyrðunum sé fullnægt.

Í 18. gr. ísmáu segir að leyfisveitandi eða aðrir sem falið er með lögum eftirlit með framkvæmdum hafi eftirlit með því að matsskyldri framkvæmd sé hagað í samræmi við leyfi og að um eftirlitið fari samkvæmt hlutaðeigandi lögum.¹⁶⁰

18.2 Þvingunarúrræði

Dönsku VVM-lögin hafa að geyma heimildir til að beita þvingunarúrræðum til að leiðrétta ólöglegt ástand á fasteign, sjá 55. gr. Stjórnvöld geta gefið bindandi fyrirsmáli (d. *påbud*) um aðgerðir í þessu skyni og beitt sektum til að fylgja þeim eftir. Þá er heimild fyrir stjórnvöld til að grípa til nauðsynlegra aðgerða á kostnað fasteignareiganda ef önnur úrræði duga ekki til.

Samkvæmt 25. gr. fimáu geta stjórnvöld krafist stöðvunar matsskyldrar framkvæmdar sem hafin er án þess að umhverfismat hafi farið fram. Heimilt er að beita sektum til að framfylgja slíkri ákvörðun.

Almenn ákvæði um þvingunarúrræði er að finna í 32. kafla norsku skipulags- og byggingarlaganna en sérstakt ákvæði um stjórnvaldssektir, m.a. til að knýja á um aðgerðir, er að finna í 36. gr. nomáu rg., sjá nánar hér á eftir.

¹⁵⁹ Arabadjieva, Kalina 2016. 'Better Regulation' in Environmental Impact Assessment: The Amended EIA Directive. *Journal of Environmental Law*, vol 28 (1), bls. 159–168.

¹⁶⁰ Með breytingarlögum nr. 96/2019 var bætt við 18. gr. ákvæði sem mælir fyrir um að eftirlit skuli einnig haft með því að að framfylgt sé ákvæðum leyfisins um mótvægisáðgerðir og vöktun framkvæmda. Einnig segir að eftirlitið og það hversu lengi það varir skuli vera í hlutfalli við eðli, staðsetningu og stærð framkvæmdarinnar og áhrif hennar á umhverfið.

Ekki er fjallað um þvingunarúrræði í 6. kafla sænsku umhverfislaganna en almenn ákvæði um þau er að finna í 26. kafla laganna. Sama er að segja um skosku reglugerðina og ísmáu, þar eru ekki sérstakar heimildir til að beita þvingunarúrræðum vegna brota á ákvæðum löggjafarinnar heldur verða slík úrræði að byggjast á heimildum í öðrum lögum.

18.3 Viðurlög

MÁU-tilskipunin, 10. gr. a, sbr. brttílsk.

Aðildarríkin skulu setja reglur um viðurlög sem beita má við brotum á ákvæðum landslaga sem eru samþykkt í samræmi við þessa tilskipun. Þessi viðurlög skulu vera árangursrík, í réttu hlutfalli við brot og letjandi.
--

Fjallað er um viðurlög í 56. gr. dönsku VVM-laganna. Þar segir í 1. mgr. að ef ekki er krafist þyngrri refsingar samkvæmt öðrum lögum varði það sektum:

- 1) að láta hjá líða að leggja fram skriflega umsókn um matsskylduákvörðun, skv. 21. gr., eða leyfi til framkvæmdar, sbr. 1. mgr. 18. gr.;
- 2) að hefja framkvæmd áður en leyfi hefur verið veitt;
- 3) að hefja framkvæmd samkvæmt viðauka 2 sem sótt hefur verið um leyfi fyrir, áður en stjórnvald hefur tilkynnt framkvæmdaraðila að framkvæmdin teljist ekki hafa veruleg áhrif á umhverfið;
- 4) að fara ekki að skilyrðum sem leyfi samkvæmt lögnum er bundið;
- 5) að virða ekki ákvörðun stjórnvalds um aðgerðir eða bann sem tekin er á grundvelli laganna eða reglna settra með stoð í þeim.

Heimilt er að refsa með fangelsisvist til allt að tveggja ára ef brotið er framið af ásetningi eða stórkostlegu gáleysi og hefur valdið tjóni á hagsmunum sem lögnum er ætlað að vernda, eða hefur miðað að því að ná fjárhagslegu hagræði fyrir hinn brotlega eða aðra, sbr. 2. mgr. greinarinnar. Lögaðilum má ákveða refsingu samkvæmt reglum 5. kafla hegningarlagna.¹⁶¹

Í 36. gr. nomáu rg. er kveðið á um heimild til álagningar stjórnvaldssekta og eiga ákvæðin stoð í grein 32-8 a í skipulags- og byggingarlögum (PBL). Samkvæmt 1. mgr. 36. gr. má leggja á stjórnvaldssektir ef framkvæmdaraðili af ásetningi eða gáleysi:

- 1) fer ekki að málsmeðferðarreglum um mat á umhverfisáhrifum þrátt fyrir að framkvæmdin falli augljóslega undir reglurnar;
- 2) fer ekki að fyrirmælum ábyrgðarstjórnvalds um að koma ástandi í löglegt horf og stjórnvaldið hefur tilkynnt um álagningu sektar ef fyrirmælum er ekki hlítt;
- 3) gefur rangar eða villandi upplýsingar sem máli skipta fyrir mat á framkvæmdinni, þar á meðal upplýsingar sem máli skipta fyrir matskylduákvörðun.

Við mat á upphæð sektar er heimilt að líta til þess hversu alvarlegt brotið er, saknæmis, mögulegs tjóns sem getur hlotist af brotinu og hvort áður hefur verið gripið til sektarálagningar gagnvart framkvæmdaraðila. Sektir mega ekki vera hærrí en 400.000 no.kr. Samkvæmt 37. gr. liggur refsing við alvarlegum brotum skv. 1. mgr. 36. gr. sem framin eru af ásetningi eða stórkostlegu gáleysi. Refsing getur verið í formi sekta eða fangelsisvistar, allt að einu ári fyrir alvarleg brot en allt að tveimur árum ef brot er mjög alvarlegt.

Ekki eru sérstök refsíákvæði í 6. kafla sænsku umhverfislaganna en ítarleg refsíákvæði vegna brota gegn ákvæðum lagabálksins er að finna í 29. kafla. Í 4. gr. kaflans er kveðið á um refsingu vegna ólöglegrar starfsemi, þ.e. ef starfsemi er hafin án tilskilins leyfis eða tilkynningar í samræmi við ákvæði laganna. Refsa skal fyrir ásetnings- eða gáleysisbrot og getur refsingin verið í formi sekta eða fangelsis allt að tveimur árum. Í 30. kafla er fjallað um umhverfissektir (s. *miljösanktionsavgift*).

Í skosku reglugerðinni um máu er fjallað um refsingar í 54. gr. Refsiverð brot varða einkum ranga eða villandi upplýsingagjöf. Í 55. gr. er kveðið á um refsíabyrgð lögaðila.

¹⁶¹ Straffeloven, sbr. LBK nr. 1156 frá 20/09/2018.

Í fimáú eru ekki sérstök refsíákvæði.

Með breytingarlögum nr. 96/2019 var bætt við ísmáú nýrri grein um stjórnvaldssektir.¹⁶²

19 Rafræn stjórnsýsla

19.1 Ákvæði MÁU-tilskipunarinnar um rafræna miðlun upplýsinga

Samkvæmt 5. mgr. 6. gr. MÁU-tilskipunarinnar er það á valdi aðildarríkjanna að ákveða með hvaða hætti upplýsingum er miðlað til almennings. Það er þó lögð áhersla á rafræna upplýsingamiðlun því að í ákvæðinu segir að aðildarríkin skuli gera nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja að viðeigandi upplýsingar séu aðgengilegar almenningi á rafrænu formi, að minnsta kosti um miðlæga aðgangsgátt eða vel aðgengilega aðgangspunkta.

19.2 Ákvæði landsréttar um rafræna miðlun upplýsinga og rafræna stjórnsýslu

Öll samanburðarlöndin hafa í löggjöf sinni ákvæði um birtingu upplýsinga á rafrænan hátt. Þetta varðar ekki síst kynningu matsskýrslu og birtingu ákvörðunar um leyfi.¹⁶³

Í ýmsum greinum finnsku laganna er mælt fyrir um að ákvarðanir og upplýsingar skuli birtar rafrænt, sjá 2. mgr. 13. gr. (matsskylduákvörðun), 2. mgr. 17. gr. (matsáætlun), 18. gr. (álit um matsáætlun) og 2. mgr. 23. gr. (rökstutt álit um umhverfisáhrif).

Samkvæmt 30. gr. nomáú rg. skal birta ákvörðun í máli opinberlega og gögn skulu vera aðgengileg á rafrænan hátt nema annað leiði af lögum.¹⁶⁴

Í 41. gr. 6. kafla sænsku umhverfislaganna er mælt fyrir um að meðal annars skuli kynna matsskýrslu á hentugri vefsíðu. Hentug vefsíða getur verið opinber vefsíða leyfisveitanda, sbr. 20. gr. svamáú rg.

Skoska reglugerðin kveður á um að birta skuli tilkynningu um matsskýrslu og ákvörðun um leyfi á vefsíðu umsóknar, sbr. 21. og 31. gr. Vefsíða umsóknar er, samkvæmt skilgreiningu í 2. gr., vefsíða sem stjórnvaldið heldur úti í þeim tilgangi að gera aðgengilegar upplýsingar sem tengjast umsóknum samkvæmt reglugerðinni. Í 43.–45. gr. reglugerðarinnar eru ákvæði sem varða ýmsa þætti rafrænnar stjórnsýslu.

Í dönsku lögunum (VVM) er það sett í hendur ráðherra að mæla fyrir um rafræna miðlun upplýsinga og rafræna stjórnsýslu. Lögin hafa að geyma allnokkrar heimildir fyrir ráðherra til að setja slíkar reglur. Meðal annars er ráðherra heimilt að setja reglur um rafræn samskipti, þ.m.t. rafræna sjálfsafgreiðslu (d. *selvbetjening*), á efnissviði laganna og um skilyrði í því sambandi. Einnig getur ráðherra sett reglur um að tilkynningar skuli birtar, upplýsingar veittar og samráð fari fram rafrænt í gegnum vefgátt (d. *elektronisk portal*).¹⁶⁵ Í 1. mgr. 29. gr. laganna er kveðið á um heimild fyrir ráðherra til að setja reglur um að umsóknir samkvæmt lögunum og matsskýrsla skuli lögð fram með rafrænum hætti. Reglur samkvæmt þessum heimildum er að finna í reglugerð um samþættingu umhverfismats, rafræna málsmeðferð o.fl. (VVM rg.).

¹⁶² Sjá 16. gr. laganna en nýja greinin verður 18. gr. a.

¹⁶³ Slíkum ákvæðum var bætt við ísmáú með breytingarlögum nr. 96/2019.

¹⁶⁴ Einnig má geta þess að í 24. gr. norsku reglugerðarinnar er mælt fyrir um að upplýsingar sem aflað er vegna umhverfismatsins skuli flokkaðar þannig að hægt sé að setja þær í opinbera gagnagrunna.

¹⁶⁵ Sjá 41. gr. VVM-laganna.

20 Ákvæði um kostnað

Í Noregi og Svíþjóð, þar sem MÁU-tilskipunin er innleidd í stærri lagabálka, eru ekki sérstök ákvæði um gjaldtöku vegna stjórnáslu sem varðar mat á umhverfisáhrifum heldur gilda almenn gjaldtökuákvæði þessara lagabálka. Hin löndin hafa í sinni löggjöf um máu ákvæði um ábyrgð framkvæmdaraðila á kostnaði vegna málsmeðferðar og eftir atvikum heimildir til setningar reglna eða gjaldskráa um þetta.

Land	Ábyrgð á kostnaði
Danmörk	Ráðherra getur sett reglur um gjöld til að mæta kostnaði stjórnáslu vegna stjórnáslu og eftirlits samkvæmt lögunum (á við um frkv.) (42. gr. VVM).
Finnland	Kveðið á um ábyrgð frkvaðila á kostnaði vegna málsmeðferðar og mats. Hann greiðir jafnframt gjald fyrir álit meðferðarstjv. um matsáætlun og álit um matsskýrslu (38. gr. fimáu).
Noregur	Ekki kveðið á um heimild til gjaldtöku vegna málsmeðferðar stjórn. í nomáu rg. Almennt ákvæði um heimild sveitarstjórna til gjaldtöku vegna málsmeðferðar í grein 33-1 í PBL. Ákvæðið gildir um lögin og reglugerðir settar með stoð í þeim.
Svíþjóð	Ekki ákvæði um gjaldtöku í MB6 en almenn ákvæði eru í 27. kafla, sbr. 1. mgr. 1. gr. þar sem mælt er fyrir um heimild til að setja reglur um gjöld vegna málsmeðferðar og eftirlits.
Skotland	Frkvaðili greiðir kostnað vegna auglýsingar um matsskýrslu í dagblöðum (4. mgr. 21. gr. EIA rg.).
Ísland	Frkvaðili ber kostnað af málsmeðferð sveitarfélaga vegna ákvörðunar um matskýldu fyrirhugaðrar frkv. sem fellur í flokk C og mati á umhverfisáhrifum fyrirhugaðrar frkv. og af auglýsingum og kynningu á henni (1. mgr. 16. gr. ísmáu). Sveitarstjórnnum er heimilt að setja gjaldskrá fyrir málsmeðferð vegna ákvörðunar um matskýldu fyrirhugaðrar frkv. sem fellur í flokk C (3. mgr. 16. gr. ísmáu). Ráðherra setur, að fenginni tillögu Skst., gjaldskrá vegna kostnaðar stofnunarinnar við framkvæmd laganna varðandi mat á umhverfisáhrifum einstakra framkvæmda (2. mgr. 16. gr. ísmáu. Sjá og 7. gr. og 18. gr. ísmáu rg.).

21 Nokkrar ályktanir sem af rannsókninni má draga um íslensku máu lögin

Rannsóknin sem fjallað hefur verið um í skýrslu þessari leiðir í ljós að á ýmsum sviðum hafa íslensku lögin sérstöðu. Í þessum kafla verða dregin saman nokkur atriði sem varpa ljósi á íslensku lögin í samanburði við löggjöf nágrannaþjóðanna.

21.1 Framsetning laga og lagatæknileg atriði

Í kafla 3.7 er meðal annars fjallað um framsetningu laga og reglugerða samanburðarríkjanna um mat á umhverfisáhrifum. Það vekur athygli að greinar íslensku laganna eru almennt lengri og færri en greinar í löggjöf hinna Norðurlandanna. Greinar íslensku laganna eru margar mjög langar, með allt að átta málsgreinum.¹⁶⁶ Vert væri að íhuga hvort ekki mætti bæta framsetningu lagagreinanna með því að brjóta efni þeirra upp og gera þær styttri og hafa jafnframt skýrar fyrirsagnir. Þetta gæti stuðlað að því að gera lögin aðgengilegri og skýrari.¹⁶⁷ Einnig er að mati skýrsluhöfundar ástæða til að velta fyrir sér skiptingu efnisþátta milli laga og reglugerðar þannig að í lögum væri mótaður skýr rammi um umhverfismatið en einstök atriði yrðu útfærð nánar í reglugerð. Til hliðsjónar má benda á dönsku,

¹⁶⁶ Ný breytingarlög nr. 96/2019 bæta ekki úr skák að þessu leyti. Sem dæmi má nefna að við átta málsgreinar 6. gr. var bætt 11 nýjum málsliðum.

¹⁶⁷ Benda má á að í lögum eru endurtekningar og þau eru að vissu leyti atviksbundin. Til dæmis er fjallað um matskýlduákvörðun mismunandi stjórnvalda í þremur málsgreinum í 6. gr. en þær eru að verulegu leyti samhljóða.

finnsku og sænsku reglugerðirnar um máu. Í íslensku reglugerðinni eru ákvæði ísmáu öll endurtekin, auk þess sem viðbótarákvæði hafa að geyma frekari útfærslu þeirra. Þetta er ekki óþekkt í íslenskri reglugerðarsmíð en spurning hvort það sé heppilegt þar sem reglugerðin verður fyrir vikið afar löng og óaðgengileg.

21.2 Samspil löggjafar um máu við önnur lög

Mikilvægt er að huga að samspili laga um mat á umhverfisáhrifum við önnur lög, bæði skipulagslög, aðra umhverfislöggjöf og sérlög sem eru grundvöllur ákvörðunar um leyfi til framkvæmda. Þetta hefur meðal annars þýðingu þegar hugað er að einföldun og samræmingu málsmeðferðar. Í 7. kafla skýrslunnar er fjallað um þetta samspil.

Hjá samburðarríkjunum eru tengsl við lög um mat á umhverfisáhrifum jafnan áréttuð í ákvæðum sérlaga um leyfi. Fá dæmi eru um þetta í íslenskum lögum, þó er að finna tilvísanir til reglna um máu í lögum um fiskeldi og lögum um meðhöndlun úrgangs, sjá nánar kafla 7.6. Það er íhugunarvert hvort ekki sé ástæða til að skerpa á þessum tengslum í íslenskum sérlögum um starfsemi sem í mörgum tilvikum er matsskyld.

Rétt er að benda á að í dönskum, finnskum og norskum lögum eru sérstök ákvæði um umhverfismat í nokkrum sérlögum sem ganga þá framur umhverfismatslögum. Þetta á meðal annars við um dönsku vegalögin og járnbrautalögin og einnig norsku olíulögin. Það kann að vera heppilegt að hafa sérákvæði í lögum, t.d. um umhverfismat stórra innviðafamkvæmda sem ná yfir víðfeðm svæði og jafnvel mörg sveitarfélög, meðal annars til að auðvelda samræmingu málsmeðferðar og tryggja betur möguleika almennings á þátttöku í matsferlinu.

21.3 Ferli mats á umhverfisáhrifum

Segja má að í samburði við löggjöf hinna samburðarríkjanna sé ferli mats á umhverfisáhrifum í íslensku lögunum óþarflega flókið. Þetta má sjá af samburði taflnanna í kafla 9.1. Sem dæmi skera íslensku lögin sig úr að því er varðar samráð um matsáætlun því að kveðið er á um tvöfalt samráð, þ.e. annars vegar samráð sem framkvæmdaraðila er ætlað að standa fyrir og hins vegar samráð á vegum Skipulagsstofnunar. Samkvæmt 1. mgr. 8. gr. ísmáu, sbr. 16. gr. ísmáu rg., skal framkvæmdaraðili kynna tillögu að matsáætlun umsagnaraðilum og einnig kynna hana opinberlega og gefa almenningi kost á að koma athugasemdum á framfæri. Í 2. mgr. 8. gr. ísmáu, sbr. og 17. gr. ísmáu rg., er kveðið á um samráð af hálfu Skipulagsstofnunar um matsáætlun. Stofnunin skal leita umsagna leyfisveitanda og eftir atvikum annarra aðila. Skipulagsstofnun skal einnig birta tillögu að matsáætlun á vefsíðu sinni og gefa almenningi kost á að koma með skriflegar athugasemdir við hana, sbr. 17. gr. ísmáu rg. Íslenska löggjöfin hefur einnig sérstöðu að því leyti að framkvæmdaraðili leggur tvisvar fram matsskýrslu, frummatsskýrslu og endanlega matsskýrslu. Kynning frummatsskýrslu er tvöföld, annars vegar kynning frummatsskýrslu, sbr. 2. mgr. 10. gr., og hins vegar skal framkvæmdaraðili kynna framkvæmd og frummatsskýrslu í samráði við Skipulagsstofnun, sbr. 3. mgr. 10. gr.¹⁶⁸ Ástæða væri til að móta betur verkaskiptingu milli framkvæmdaraðila og Skipulagsstofnunar að þessu leyti og einfalda ferlið.

21.4 Heimild Skipulagsstofnunar til að krefjast viðbótargagna

Heimildir Skipulagsstofnunar til að krefjast viðbótargagna frá framkvæmdaraðila virðast þrengri en heimildir stjórnvalda í samburðarríkjunum, sjá umfjöllun í kafla 13.1.2. Í 4. mgr. 8. gr. ísmáu segir að *ef sérstakar ástæður mæla með* geti Skipulagsstofnun á síðari stigum, þ.e. eftir samþykkt matsáætlunar, farið fram á að framkvæmdaraðili leggi fram frekari gögn, *enda rökstyðji stofnunin*

¹⁶⁸ Það athugast að Skipulagsstofnun getur vikið frá þeirri kröfu ef sýnt þykir að framkvæmd og frummatsskýrsla hafi hlotið fullnægjandi kynningu.

*beiðnina sérstaklega.*¹⁶⁹ Þetta ákvæði virðist samkvæmt orðanna hljóðan fela í sér þrengri heimild fyrir stjórnvaldið til að fara fram á viðbótargögn en í löggjöf samanburðarlandanna og spurning hvort það samrýmist fyllilega c-lið 3. mgr. 5. gr. MÁU-tilskipunarinnar, sbr. brttílsk.¹⁷⁰

21.5 Staða álit um umhverfisáhrif framkvæmdar gagnvart ákvörðun um leyfi

Í kafla 13.2.1 er greint frá túlkun framkvæmdastjórnar ESB á ákvæðum MÁU-tilskipunarinnar að því er varðar stöðu rökstuddu niðurstöðunnar þegar hún er fengin með málsmeðferð sem er aðskilin frá undirbúningi ákvörðunar um veitingu leyfis. Þar kom fram að við þær aðstæður séu skilyrði sem sett eru fram í rökstuddu niðurstöðunni bindandi.

Ljóst er að ákvæði ísmáu samrýmast ekki þeirri niðurstöðu. Í 2. mgr. 11. gr. þeirra laga segir að telji Skipulagsstofnun að setja þurfi frekari skilyrði fyrir framkvæmdinni eða gera þurfi aðrar eða frekari mótvægisáðgerðir en fram koma í matsskýrslu skuli stofnunin tilgreina skilyrðin og mótvægisáðgerðirnar og færa fyrir þeim rök. Þau skilyrði sem Skipulagsstofnun tilgreinir eru ekki bindandi fyrir leyfisveitanda, sbr. 2. mgr. 13. gr. þar sem segir að við útgáfu leyfis skuli leyfisveitandi taka rökstudda afstöðu til álit Skipulagsstofnunar. Í athugasemdum við ákvæðið í frumvarpi er skýrt tekið fram að álit Skipulagsstofnunar eða niðurstaða matsskýrslu bindi ekki hendur leyfisveitanda.¹⁷¹ Með lögum nr. 96/2019, sem tóku gildi 1. september 2019, var ekki gerð grundvallar-breyting á þessu. Í breytttri 2. mgr. 13. gr. er þó mælt fyrir um að leyfisveitandi skuli leggja álit Skipulagsstofnunar til grundvallar ákvörðun um leyfi og samkvæmt nýrri 3. mgr. skal hann rökstyðja sérstaklega ef í leyfinu er vikið frá niðurstöðu álitins. Ljóst er að hér er áfram gert ráð fyrir að álit Skipulagsstofnunar hafi ekki bindandi áhrif og er ástæða til að endurskoða þessi ákvæði með hliðsjón af þeim skyldum sem felast í MÁU-tilskipuninni.

21.6 Tímabrestir

Þegar rýnt er í ákvæði samanburðarríkjanna um tímabresti í ferli mats á umhverfisáhrifum sést að þeir eru í mörgum tilvikum stystir á Íslandi. Þetta á einkum við um frest stjórnvalda til að taka ákvarðanir og fresti umsagnaraðila til að skila inn umsögnum. Sem dæmi má nefna frest stjórnvalda til að taka ákvörðun um matsskyldu en á Íslandi er hann 2–4 vikur frá því að fullnægjandi gögn bárust. Í MÁU-tilskipuninni er miðað við að stjórnvaldið hafi 90 daga. Í dönsku lögum er miðað við 90 daga en í þeim sænsku við 60 daga *frá því að umsóknarfresti lauk*, sjá nánar kafla 10.4.2.

Finnland og Ísland eru þau einu af samanburðarlöndunum þar sem stjórnvald gefur sérstakt álit um matsskýrslu. Frestur til þess er *tveir mánuðir frá lokum umsagnarfrests* hjá Finnum en á Íslandi *fjórar vikur frá móttöku skýrslunnar*, sjá nánar kafla 13.2.2.¹⁷²

Frestur umsagnaraðila til að skila umsögn um matsskýrslu er 30–60 dagar hjá Finnum, að minnsta kosti sex vikur hjá Norðmönnum, minnst 30 dagar hjá Skotum og Svíum en þrjár vikur hjá Íslendingum, sjá nánar kafla 12.2.2.

¹⁶⁹ Samkvæmt því sem segir í athugasemdum við 8. gr. í frumvarpi því er varð að lögum nr. 106/2000 er markmið greinarinnar að matsáætlun framkvæmdaraðila verði grunnur að matsskýrslu hans og þannig verði sem best komið í veg fyrir að upplýsingar skorti í matsskýrslu sem kynni að tefja matsferlið. Jafnframt segir að um leið sé sá varnagli sleginn í 4. mgr. að mælt sé fyrir um að Skipulagsstofnun geti á síðari stigum óskað eftir frekari gögnum ef sérstakar ástæður mæla með enda rökstyðji stofnunin beiðnina sérstaklega. Sjá 125. lþ. 1999–2000, 386. mál, þskj. 644.

¹⁷⁰ Rétt er að geta þess að 4. mgr. 8. gr. ísmáu var ekki breytt með breytingarlögum nr. 96/2019.

¹⁷¹ Athugasemdir við 13. gr. í frumvarpi því er varð að lögum nr. 74/2005 sem breyttu ísmáu, sjá 131. lþ. 2004–2005, 235. mál, þskj. 241.

¹⁷² Rétt er að benda á að samkvæmt 21. gr. ísmáu getur Skipulagsstofnun vikið frá frestum í viðamiklum málum í samráði við framkvæmdaraðila.

21.7 Gildistími rökstuddrar niðurstöðu um umhverfisáhrif

Samkvæmt 6. mgr. 8. gr. a MÁU-tilskipunarinnar skal leyfisveitandi, við ákvörðunartöku um leyfi, fullvissa sig um að rökstudda niðurstaðan um umhverfisáhrif fyrirhugaðrar framkvæmdar sé enn í fullu gildi. Aðildarríkjunum er heimilt að kveða á um gildistíma rökstuddu niðurstöðunnar í þessum tilgangi.

Ísland er það eina af samanburðarríkjunum sem hefur í máu lögum sínum ákvæði um gildistíma rökstuddu niðurstöðunnar en skv. 1. mgr. 12. gr. gildir að ef framkvæmdir hefjast ekki innan 10 ára frá því að álit Skipulagsstofnunar um mat á umhverfisáhrifum liggur fyrir skal leyfisveitandi óska eftir ákvörðun stofnunarinnar um hvort endurskoða þurfi matsskýrslu framkvæmdaraðila áður en leyfi er veitt til framkvæmdar.¹⁷³ Íslensku lögin miðast því alfarið við tiltekinn árafjölda en ekki er gert ráð fyrir að taka þurfi afstöðu til þeirrar spurningarinnar hvort rökstudd niðurstaða um umhverfisáhrif sé í fullu gildi ef ákvörðun um leyfi er tekin innan þess tímafrests.

21.8 Kæruheimildir

Ísland hefur ótvíræða sérstöðu meðal samanburðarlandanna þegar kemur að kæruheimildum vegna þátta í mati á umhverfisáhrifum. Í hinum löndunum er fyrst og fremst heimilt að kæra ákvarðanir um leyfi og almennt hægt að koma að málsástæðum sem varða umhverfismatið og málsmeðferð í því kærumáli. Í smáu eru almennar kæruheimildir vegna ákvörðunar um matskýrslu, ákvörðunar um að umhverfisáhrif fleiri framkvæmda skuli meta sameiginlega, ákvörðunar um endurskoðun matskýrslu og brota á þátttökurétti almennings, sbr. 1. og 3. mgr. 14. gr. Auk þess getur framkvæmdaraðili kært synjun matsáætlunar eða breytingar á henni og ákvörðun um að frummatsskýrsla uppfylli ekki lagakröfur eða sé ekki í samræmi við matsáætlun, sbr. 2. mg. 14. gr. Að sjálfsögðu er einnig heimilt að kæra ákvörðun um leyfi en kæruheimildir er að finna í viðkomandi lögum. Það lítur því út fyrir að íslenska löggjöfin hafi mun opnari aðgang að endurskoðun ákvarðana, athafna og athafnaleysis fyrir óháðum úrskurðaraðila en hin samanburðarríkin.

Ekki verður betur séð en að Ísland sé eina landið í samanburðarhópnum sem hefur opna heimild til að kæra matskýrsluákvörðun efnislega. Samkvæmt dönsku lögnum er einungis hægt að kæra ákvörðun um matskýrslu að því er varðar lögmæti (d. *retlige spørgsmål*) og í Finnlandi getur aðeins framkvæmdaraðili kært matskýrsluákvörðun.

Ekkert af samanburðarríkjunum hefur skýrar heimildir í umhverfismatslöggjöfinni sjálfri til að kæra sérstaklega athafnir og athafnaleysi stjórnvalda og ekki hefur skýrsluhöfundur tekist að finna beinar heimildir um þetta í annarri löggjöf þessara ríkja. Ástæða væri til að kanna þetta nánar, t.d. með fyrirspurnum til stjórnvalda í þessum löndum. Sjá nánar um þetta kafla 17.1.

21.9 Krafa um kostnaðar- og ábatagreiningu framkvæmda

Í verklýsingu umhverfis- og auðlindaráðuneytisins var tiltekið að í rannsókninni þyrfti að skoða hvort gerð væri krafa í löggjöf samanburðarríkjanna um að fram færi kostnaðar- og ábatagreining framkvæmda í umhverfismati þessara landa.

Löggjöf samanburðarríkjanna, nema Noregs, um mat á umhverfisáhrifum framkvæmda lýtur eingöngu að áhrifum fyrirhugaðra framkvæmda á umhverfi. Löggjöf Noregs sker sig úr að þessu leyti því að samkvæmt upphafsákvæði 14. kafla PBL, sem fjallar um mat á umhverfisáhrifum framkvæmda, segir að markmið ákvæða kaflans sé að tryggja að tillit sé tekið til umhverfis og *samfélags* við undirbúning framkvæmda. Í norsku löggjöfinni er því lögð áhersla á að samfélagsleg áhrif framkvæmda séu metin jafnhliða umhverfisáhrifum. Nánari tilgreining á því að hverju matið á að beinast er í 21. gr. nomáu rg. en þar er ekki tilgreind kostnaðar- og ábatagreining.

¹⁷³ Til samanburðar er í leiðbeiningarriti framkvæmdarstjórnar ESB um matskýrsluna tilgreint að í löggjöf Króatíu sé kveðið á um tveggja ára hámarksgildistíma niðurstöðunnar um umhverfisáhrif og hún falli úr gildi ef framkvæmdaraðili sækir ekki um framkvæmdaleyfi innan þess tíma.

Rétt er að geta þess að slík sjónarmið geta komið til skoðunar þegar tekin er ákvörðun um leyfi til framkvæmda. Þetta á ekki síst við um leyfi til nýtingar auðlinda. Sem dæmi má nefna 1. mgr. 17. gr. íslensku laganna um rannsókn og nýtingu auðlinda í jörðu, nr. 57/1998, en þar segir að við veitingu nýtingarleyfa skuli þess gætt að nýting auðlindanna sé hagkvæm frá þjóðhagslegu sjónarmiði. Sambærilegt ákvæði er í 4. mgr. 8. gr. laga um leit, rannsóknir og vinnslu kolvetnis, nr. 13/2001.

Heimildir sem vitnað er til

Alþingistiðindi.

Arabadjieva, Kalina (2016). 'Better Regulation' in Environmental Impact Assessment: The Amended EIA Directive. *Journal of Environmental Law*, vol 28 (1), bls. 159–168.

Álit umboðsmanns Alþingis í málum nr. 2877/1999, 4787/2006 og 5321/2008.

Bugge, Hans Chr. (2015). *Lærebok: Miljøforvaltningsrett*. 4. útg. Universitetsforlaget Osló.

Commission notice. *Commission guidance document on streamlining environmental assessments conducted under Article 2(3) of the Environmental Impact Assessment Directive (Directive 2011/92/EU of the European Parliament and of the Council, as amended by Directive 2014/52/EU)*. Official Journal of the European Union 2016/C 273/01.

Environmental Impact Assessment of Projects. Guidance on scoping. The European Commission 2017.

Environmental Impact Assessment of Projects. Guidance on Screening. The European Commission 2017.

Environmental Impact Assessment of Projects. Guidance on the preparation of the Environmental Impact Assessment Report. The European Commission 2017.

Forslag til Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM). Danmörk. 2015/1 LSF 147.

Páll Hreinsson (2013). *Stjórnsýsluréttur. Málsmeðferð*. Reykjavík bókaútgáfan Codex.

Regeringens proposition 2016/17:180. *En modern och rättssäker förvaltning – ny förvaltningslag*. Svíþjóð.

Regeringens proposition 2016/17:200. *Miljöbedömningar*. Svíþjóð.

Regeringens proposition med förslag till lag om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning och vissa lagar som har samband med den. Finland. RP 259/2016 rd.

Reguleringsplanveileder. Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Noregur 2018.

Vefsíða framkvæmdastjórnar ESB um umhverfismál ec.europa.eu/environment.

Vefsíða Miljødirektoratet í Noregi www.miljodirektoratet.no.

Vefsíða Skipulagsstofnunar www.skipulag.is.

Vefsíða stjórnarráðsins www.stjornarradid.is.

Vefsíða umboðsmanns danska þjóðþingsins www.ombudsmanden.dk.

Vejledning til lov om miljøvurdering/1. del: Planer og programmer. Miljø- og Fødevarerministeriet, Miljøstyrelsen Danmörk 2018.

Viðauki

Löggjöf samanburðarríkjanna um mat á umhverfisáhrifum

1. Danmörk

a. *Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) sjá nú LBK nr. 1225 frá 25/10/2018.*

b. *BEK om samordning af miljøvurderinger og digital selvbetjening m.v. for planer, programmer og konkrete projekter omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter nr. 1470 frá 2017.*

2. Finnland

a. *Lag om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning nr. 252/2017.*

b. *Statsrådets förordning om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning nr. 277/2017.*

3. Noregur

a. *Forskrift om konsekvensutredninger nr. 854/2017.*

4. Svíþjóð

a. *Miljöbalk 1998:808, 6. kap.*

b. *Miljöbedömningsförordning 2017:966.*

5. Skotland

a. *The Town and Country Planning (Environmental Impact Assessment (Scotland) Regulations 2017 (2017 nr. 102).*

Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)¹⁾

Herved bekendtgøres lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), jf. lovbekendtgørelse nr. 448 af 10. maj 2017, med de ændringer, der følger af § 2 i lov nr. 720 af 8. juni 2018.

Afsnit I

Formål, anvendelsesområde m.v.

Kapitel 1

Formål

§ 1. Lovens formål er at sikre et højt miljøbeskyttelsesniveau og at bidrage til integrationen af miljøhensyn under udarbejdelsen og vedtagelsen af planer og programmer og ved tilladelse til projekter med henblik på at fremme en bæredygtig udvikling, ved at der gennemføres en miljøvurdering af planer, programmer og projekter, som kan få væsentlig indvirkning på miljøet.

Stk. 2. Formålet med en miljøvurdering er, at der under inddragelse af offentligheden tages hensyn til planers, programmers og projekters sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, herunder den biologiske mangfoldighed, befolkningen, menneskers sundhed, flora, fauna, jordbund, jordarealer, vand, luft, klimatiske faktorer, materielle goder, landskab, kulturarv, herunder kirker og deres omgivelser og arkitektonisk og arkæologisk arv, større menneske- og naturskabte katastroferisici og ulykker og ressourceeffektivitet og det indbyrdes forhold mellem disse faktorer.

Kapitel 2

Anvendelsesområde

§ 2. Loven finder anvendelse på

- 1) planer og programmer, jf. dog § 3,
 - a) som enten fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser til projekter eller medfører krav om en vurdering af virkningen på et internationalt naturbeskyttelsesområde under hensyntagen til områdets bevaringsmålsætninger, og
 - b) som udarbejdes eller vedtages af en myndighed, udarbejdes med henblik på Folketingets vedtagelse af planer og programmer via en lovgivningsprocedure og udarbejdes i henhold til love, administrative retsforskrifter eller administrative beslutninger,
- 2) projekter omfattet af bilag 1 og 2, jf. dog § 4, og
- 3) høringer af offentligheden og berørte myndigheder over planer, programmer og projekter under udarbejdelse i en anden stat, der kan få væsentlig indvirkning på miljøet i Danmark.

Stk. 2. Loven finder også anvendelse på ændringer i planer og programmer.

Stk. 3. Planer og programmer efter stk. 1, nr. 1, litra a, som i medfør af lovgivningen tilvejebringes af fysiske eller juridiske personer, er omfattet af loven.

§ 3. Loven finder ikke anvendelse på planer og programmer, der alene tjener et nationalt forsvarsformål eller et civilt beredskabsformål, og på finansielle og budgetmæssige planer og programmer.

§ 4. Loven finder ikke anvendelse på projekter eller dele af projekter, der alene tjener et nationalt forsvarsformål eller alene tjener et civilt beredskabsformål, hvis forsvarsministeren vurderer, at dette vil skade disse formål.

Stk. 2. Lovens bestemmelser om offentlig høring, jf. § 35, finder ikke anvendelse på projekter, der vedtages i enkeltheder ved lov.

Stk. 3. Loven finder ikke anvendelse på projekter eller dele af projekter, som i anden lovgivning udtrykkeligt er undtaget fra loven.

Stk. 4. Vedkommende minister kan efter forhandling med miljø- og fødevareministeren fastsætte regler, der fraviger lovens bestemmelser om projekter på havområdet.

Kapitel 3

Definitioner

§ 5. I denne lov forstås ved:

- 1) Offentligheden:
 - a) En eller flere fysiske eller juridiske personer (selskaber m.v.), som direkte eller indirekte berøres eller forventes berørt af planen, programmet eller projektet, og
 - b) foreninger og organisationer, der har beskyttelsen af landskab, kulturarv, natur eller miljøinteresser som formål, hvis foreningen eller organisationen har vedtægter eller love, som dokumenterer dens formål, og foreningen eller organisationen repræsenterer mindst 100 medlemmer.
- 2) Berørt myndighed: En myndighed, som på grund af dens specifikke miljøansvar eller lokale og regionale kompetencer kan forventes at blive berørt af planens, programmets eller projektets indvirkning på miljøet, jf. § 31.
- 3) Miljøvurdering af planer og programmer: En proces, der består af udarbejdelse af en miljørapport, gennemførelse af høringer, hensyntagen til miljørapporten og til resultaterne af høringerne ved beslutningstagning samt underretning om afgørelsen i overensstemmelse med denne lov.
- 4) Miljørapport: Den del af dokumentationen vedrørende planer eller programmer, som indeholder de oplysninger, der fremgår af § 12 og bilag 4.
- 5) Miljøvurdering af konkrete projekter: En proces, der består af
 - a) bygherrens udfærdigelse og fremlæggelse af en miljøkonsekvensrapport, jf. § 20,
 - b) myndighedens gennemførelse af høringer af offentligheden og berørte myndigheder og andre af projektet berørte stater i henhold til §§ 35 og 38,
 - c) myndighedens undersøgelse af de i miljøkonsekvensrapporten fremlagte oplysninger og eventuelle supplerende oplysninger, som bygherren om nødvendigt har fremlagt i overensstemmelse med § 24, og af eventuelle relevante oplysninger modtaget via høringer i henhold til §§ 35 og 38,
 - d) myndighedens afgørelse om et projekts væsentlige indvirkninger på miljøet under hensyntagen til resultaterne af den i litra c omhandlede undersøgelse og myndighedens egen supplerende undersøgelse, jf. § 24, stk. 1, og
 - e) afgørelse om tilladelse efter § 25 og afgørelse om tilladelse efter anden lovgivning, som i regler fastsat i medfør af § 15, stk. 4, erstatter en afgørelse om tilladelse efter § 25.
- 6) Projekt:
 - a) Gennemførelse af anlægsarbejder eller andre installationer eller arbejder, herunder nedrivning.
 - b) Andre indgreb i det naturlige miljø eller i landskaber, herunder dem, der tager sigte på udnyttelse af ressourcer i undergrunden.
- 7) Bygherre: Den fysiske eller juridiske person, der ansøger om en afgørelse efter § 21 eller en tilladelse til et privat projekt, og den offentlige myndighed, som tager initiativ til et projekt.

- 8) Tilladelse: Afgørelse om tilladelse efter § 25 og afgørelse om tilladelse efter anden lovgivning som fastsat i medfør af § 15, stk. 4, erstatter tilladelse efter § 25, der giver bygherren ret til at gennemføre projektet.

Samordnede eller koordinerede fælles procedurer

§ 6. En miljøvurdering, der gennemføres efter reglerne i afsnit II om miljøvurdering m.v. af planer og programmer, træder ikke i stedet for den vurdering, der skal foretages efter afsnit III om miljøvurdering m.v. af konkrete projekter eller tilsvarende bestemmelser om vurdering af visse offentlige og private projekters virkning på miljøet (VVM) i medfør af anden lovgivning.

§ 7. Miljø- og fødevarerministeren fastsætter regler om fælles og samordnede procedurer for miljøvurdering af projekter, for hvilke der både gælder krav om at gennemføre en vurdering af indvirkningen på miljøet efter denne lov og krav om en vurdering af virkningen på et internationalt naturbeskyttelsesområde og generelt beskyttede arter efter bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter eller tilsvarende krav efter anden lovgivning.

Stk. 2. Miljø- og fødevarerministeren kan fastsætte regler om fælles og samordnede procedurer for miljøvurderinger efter henholdsvis afsnit II og afsnit III og for miljøvurderinger, hvor der hidrører krav om vurdering både fra denne lov og fra anden lovgivning end den omfattet af stk. 1, som gennemfører EU-lovgivning.

Stk. 3. Miljø- og fødevarerministeren kan efter forhandling med vedkommende ressortminister fastsætte regler om koordinering af myndighedskompetence i sager vedrørende konkrete projekter.

Afsnit II

Miljøvurdering m.v. af planer og programmer

Kapitel 4

Myndighedens kompetence, screeningsafgørelse og afgrænsning af miljørapporten

§ 8. Myndigheden skal gennemføre en miljøvurdering af planer og programmer, hvor disse

- 1) udarbejdes inden for landbrug, skovbrug, fiskeri, energi, industri, transport, affaldshåndtering, vandforvaltning, telekommunikation, turisme, fysisk planlægning og arealanvendelse og fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser til de projekter, der er omfattet af bilag 1 og 2,
- 2) medfører krav om en vurdering af virkningen på et internationalt naturbeskyttelsesområde under hensyntagen til områdets bevaringsmålsætninger eller
- 3) vurderes at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet, jf. stk. 2.

Stk. 2. Myndigheden skal gennemføre en vurdering af, om planer og programmer kan få væsentlig indvirkning på miljøet, når disse

- 1) er omfattet af stk. 1, nr. 1, og kun fastlægger anvendelsen af mindre områder på lokalt plan eller angiver mindre ændringer i sådanne planer eller programmer eller
- 2) i øvrigt fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser og kan forventes at få væsentlig indvirkning på miljøet.

§ 9. Den myndighed, der udarbejder eller vedtager planer og programmer, skal snarest muligt enten gennemføre en miljøvurdering efter § 8, stk. 1, eller en vurdering efter § 8, stk. 2, af, om sådanne kan få eller kan forventes at få væsentlig indvirkning på miljøet.

Screeningsafgørelse

§ 10. Myndigheden træffer afgørelse om, hvorvidt planer og programmer efter § 8, stk. 2, er omfattet af kravet om miljøvurdering. Ved afgørelsen skal myndigheden inddrage de relevante kriterier i bilag 3 og resultaterne af høringerne efter § 32.

Afgrænsning af miljørapportens indhold

§ 11. Myndigheden skal forud for udarbejdelsen af miljørapporten for planer og programmer omfattet af § 8, stk. 1, foretage en afgrænsning af miljørapportens indhold.

Kapitel 5

Miljørapport, overvågningsprogram og sammenfattende redegørelse

§ 12. Når myndigheden skal gennemføre en miljøvurdering i henhold til § 8, stk. 1, skal myndigheden udarbejde en miljørapport, der på grundlag af de oplysninger, der er nævnt i bilag 4, vurderer den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet af planens eller programmets gennemførelse og rimelige alternativer under hensyn til planens eller programmets mål og geografiske anvendelsesområde.

Stk. 2. Miljørapporten skal indeholde de oplysninger, som med rimelighed kan forlanges med hensyntagen til den aktuelle viden og gængse vurderingsmetoder og til, hvor detaljeret planen eller programmet er, hvad planen eller programmet indeholder, på hvilket trin i et beslutningsforløb planen eller programmet befinder sig, og hvorvidt bestemte forhold vurderes bedre på et andet trin i det pågældende forløb.

Stk. 3. Oplysninger om planens eller programmets indvirkning på miljøet, der er indhentet på et andet trin af beslutningsforløbet eller som følge af anden lovgivning, og som er omfattet af bilag 4, kan anvendes i miljørapporten.

Stk. 4. Miljørapporten skal indeholde en beskrivelse af de påtænkte foranstaltninger vedrørende overvågning af de væsentlige indvirkninger på miljøet ved planens eller programmets gennemførelse i overensstemmelse med regler fastsat i medfør af § 14. Miljørapportens program for overvågning udarbejdes med henblik på at kunne identificere uforudsete negative virkninger på et tidligt trin og træffe enhver hensigtsmæssig afhjælpende foranstaltning. Eksisterende overvågningsordninger kan anvendes, i det omfang det er hensigtsmæssigt.

§ 13. Ved den endelige godkendelse eller vedtagelse af planen eller programmet skal myndigheden inddrage miljørapporten, som er udarbejdet efter § 12, herunder miljøpåvirkninger, som ikke i øvrigt varetages efter den miljølovgivning, i henhold til hvilken planen eller programmet tilvejebringes, resultaterne af en eventuel høring af andre stater efter § 38 og udtalelser fra andre myndigheder og offentligheden efter § 32.

Stk. 2. Myndigheden skal udarbejde en sammenfattende redegørelse for,

- 1) hvordan miljøhensyn er integreret i planen eller programmet,
- 2) hvordan miljørapporten og de udtalelser, der er indkommet i offentlighedsfasen, er taget i betragtning,
- 3) hvorfor den godkendte eller vedtagne plan eller det godkendte eller vedtagne program er valgt på baggrund af de rimelige alternativer, der har været behandlet, og
- 4) hvordan myndigheden vil overvåge de væsentlige indvirkninger på miljøet af planen eller programmet.

§ 14. Miljø- og fødevarerministeren kan fastsætte nærmere regler om overvågningens gennemførelse, om indholdet i overvågningen, om, at overvågningen i visse tilfælde skal udøves af andre myndigheder, og om indberetning til ministeren af resultaterne af overvågningen.

Afsnit III Miljøvurdering m.v. af konkrete projekter

Kapitel 6

Krav om tilladelse, screeningsafgørelse og myndighedens kompetence

Krav om tilladelse

§ 15. Følgende projekter, der kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet, må ikke påbegyndes, før myndigheden, jf. § 17, skriftligt har meddelt tilladelse til at påbegynde projektet efter en miljøvurdering af projektets indvirkning på miljøet:

- 1) Projekter omfattet af bilag 1, som en bygherre har indgivet ansøgning om,
- 2) projekter omfattet af bilag 2, hvorom der er truffet afgørelse efter § 21 om krav om miljøvurdering, og
- 3) projekter omfattet af bilag 2, hvor en bygherre har anmodet om, at ansøgningen skal undergå en miljøvurdering, jf. § 18, stk. 2.

Stk. 2. For projekter omfattet af stk. 1, nr. 3, skal myndigheden, jf. § 17, stk. 1-6, og regler fastsat i medfør heraf, lade projektet undergå en miljøvurdering.

Stk. 3. Tilladelser, som i henhold til regler fastsat i medfør af stk. 4 helt eller delvis skal erstatte tilladelser efter § 25, skal meddeles på baggrund af en miljøvurdering efter reglerne i denne lov eller regler fastsat i medfør af § 4, stk. 4.

Stk. 4. Miljø- og fødevarerministeren kan fastsætte regler om, at en afgørelse om tilladelse efter § 25 helt eller delvis kan erstattes af en tilladelse, som udstedes i medfør af anden lov for projekter omfattet af stk. 1.

Screeningsafgørelse

§ 16. Et projekt omfattet af bilag 2 må ikke påbegyndes, før myndigheden, jf. § 17, skriftligt har meddelt bygherren, at projektet ikke antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet, jf. § 21.

Myndighedens kompetence

§ 17. Kommunalbestyrelsen er myndighed for behandling af projekter på land omfattet af bilag 1 og 2 og for behandling af bygherrens ansøgninger efter § 18 og dertil knyttede afgørelser efter §§ 21 og 25, jf. dog stk. 2, 5 og 6.

Stk. 2. Regionsrådet er myndighed for behandling af projekter omfattet af bilag 1 og 2 og for behandling af bygherrens ansøgninger efter § 18 og dertil knyttede afgørelser efter §§ 21 og 25, hvis dele af eller hele projektet er omfattet af råstoflovens § 7, jf. dog stk. 5 og 6.

Stk. 3. Miljø- og fødevarerministeren er myndighed for behandling af projekter på havområdet omfattet af bilag 1 og 2 og for behandling af bygherrens ansøgninger efter § 18 og dertil knyttede afgørelser efter §§ 21 og 25. Dog er kommunalbestyrelsen myndighed for behandling af projekter vedrørende kystbeskyttelsesforanstaltninger omfattet af § 3, stk. 2 og 3, i lov om kystbeskyttelse m.v. og intensivt fiskeopdræt, hvor det samlede anlæg er beliggende nærmere end 1 sømil fra kysten.

Stk. 4. Energi-, forsynings- og klimaministerens er myndighed for følgende projekter på havet:

- 1) Projekter om efterforskning og indvinding af kulbrinter, lagring i undergrunden, rørledninger m.v. omfattet af bilag 1, nr. 14, 16, 22, 23 og 29, og bilag 2, nr. 2, litra d og e, nr. 3, litra a, nr. 10, litra i, og nr. 13, litra a og b.
- 2) Projekter om etablering af elproduktionsanlæg, der udnytter vand og vind, med tilhørende interne ledningsanlæg omfattet af bilag 2, nr. 3, litra i og j, og nr. 13, litra a.

Stk. 5. Miljø- og fødevareministeren kan i særlige tilfælde beslutte at overtage kommunalbestyrelses og regionsråds opgaver og beføjelser efter denne lov i sager, der berører andre myndigheders lovbestemte opgaver eller har større betydning.

Stk. 6. Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler om, at ministeren overtager kommunalbestyrelsens eller regionsrådets opgaver og beføjelser angående behandling af bygherrens ansøgninger og dertil knyttede afgørelser efter §§ 21 og 25 for visse anlæg og projekttyper samt den dertil knyttede tilsynskompetence. Miljø- og fødevareministeren kan endvidere fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen og regionsrådet skal videresende sådanne ansøgninger til Miljø- og Fødevareministeriet. Dette gælder også, såfremt ansøgningerne er indgivet ved anvendelse af digital selvbetjening.

Stk. 7. Vedkommende minister fastsætter, hvem der er myndighed for behandling af projekter, der vedtages i enkeltheder ved lov.

Kapitel 7

Krav til bygherren

Ansøgning

§ 18. Bygherren skal før etablering, udvidelse eller ændring af projekter omfattet af bilag 1 og 2 indgive en skriftlig ansøgning om projektet til den myndighed, der skal behandle ansøgningen, jf. § 17.

Stk. 2. Såfremt bygherren ønsker, at et projekt omfattet af bilag 2 skal undergå en miljøvurdering, skal bygherrens ansøgning indeholde oplysning herom.

§ 19. Bygherrens ansøgning om en afgørelse efter § 21 skal indeholde

- 1) oplysninger om projektets potentielle indvirkning på miljøet, jf. bilag 5, og
- 2) tilgængelige resultater af andre relevante vurderinger af projektets indvirkninger på miljøet, der er foretaget i medfør af EU-lovgivning, der er relevante for det konkrete projekt.

Stk. 2. Ansøgningen efter stk. 1 kan indeholde en beskrivelse af særkender ved projektet eller af de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå eller forebygge, hvad der kunne have været væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet.

Miljøkonsekvensrapport

§ 20. Bygherren fremlægger en miljøkonsekvensrapport for et projekt omfattet af § 15. De oplysninger, som bygherren efter stk. 2 fremlægger i miljøkonsekvensrapporten, skal være fuldstændige og af tilstrækkelig høj kvalitet.

Stk. 2. Miljøkonsekvensrapporten skal mindst omfatte følgende oplysninger:

- 1) En beskrivelse af projektet med oplysninger om projektets placering, udformning, dimensioner og andre relevante særkender,
- 2) en beskrivelse af projektets forventede væsentlige indvirkninger på miljøet,
- 3) en beskrivelse af projektets særkender eller de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere forventede væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet,
- 4) en beskrivelse af de rimelige alternativer, som bygherren har undersøgt, og som er relevante for projektet og dets særlige karakteristika, og en angivelse af hovedårsagerne til den valgte løsning under hensyntagen til projektets indvirkninger på miljøet,
- 5) et ikketeknisk resumé af de i nr. 1-4 omhandlede oplysninger og
- 6) alle yderligere oplysninger omhandlet i bilag 7, som er relevante for de særlige karakteristika, der gør sig gældende for et bestemt projekt eller en bestemt projekttipe og for det miljø, der kan forventes at blive berørt.

Stk. 3. Har myndigheden afgivet en udtalelse efter § 23, stk. 1, skal miljøkonsekvensrapporten lægge denne udtalelse til grund. Ved udarbejdelsen af miljøkonsekvensrapporten skal der tages hensyn til tilgængelige resultater af andre relevante vurderinger foretaget i henhold til anden lovgivning.

Stk. 4. De oplysninger, som bygherren skal give om det ansøgte projekt i miljøkonsekvensrapporten, jf. stk. 2, skal på en passende måde påvise, beskrive og vurdere projektets væsentlige direkte og indirekte virkninger på følgende faktorer:

- 1) Befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) den biologiske mangfoldighed med særlig vægt på arter og naturtyper, der er beskyttet i henhold til Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/147/EF af 30. november 2009 om beskyttelse af vilde fugle,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskab og
- 5) samspillet mellem faktorerne i nr. 1-4.

Stk. 5. Virkningerne nævnt i stk. 4 omfatter de forventede virkninger af projektets sårbarhed over for risici for større ulykker eller katastrofer.

Stk. 6. Bygherren skal sikre, at miljøkonsekvensrapporten, jf. stk. 1, er udarbejdet af kvalificerede og kompetente eksperter.

Kapitel 8

Screeningsafgørelse

§ 21. Myndigheden, jf. § 17, træffer på grundlag af bygherrens ansøgning, jf. § 19, afgørelse om, hvorvidt et projekt omfattet af bilag 2 er omfattet af krav om miljøvurdering og tilladelse. Ved vurderingen skal myndigheden tage hensyn til kriterierne i bilag 6. Afgørelsen skal endvidere tage hensyn til resultaterne af foreløbig kontrol eller vurderinger af indvirkningen på miljøet, der er foretaget i medfør af EU-lovgivningen.

Stk. 2. Afgørelsen skal begrundes med hovedårsagerne til afgørelsen og henvisning til de i bilag 6 opførte relevante kriterier. Begrundelsen for en afgørelse om, at et projekt ikke er omfattet af krav om miljøvurdering, skal endvidere anføre særkender ved projektet eller anføre, hvilke foranstaltninger der påtænkes truffet for at undgå eller forebygge, hvad der ellers kunne have været væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet, hvis bygherren har fremlagt en beskrivelse efter § 19, stk. 2.

§ 22. Myndigheden skal træffe afgørelse efter § 21 hurtigst muligt og senest 90 dage fra den dag, hvor bygherren har fremlagt de krævede oplysninger, jf. § 19.

Stk. 2. I særlige tilfælde kan myndigheden forlænge fristen efter stk. 1. Myndigheden skal underrette bygherren skriftligt om årsagerne til forlængelsen og om, hvornår der forventes truffet en afgørelse.

Kapitel 9

Afgrænsning af miljøkonsekvensrapportens indhold

§ 23. For projekter omfattet af § 15, stk. 1, skal myndigheden forud for bygherrens udarbejdelse af miljøkonsekvensrapport afgive en udtalelse om, hvor omfattende og detaljerede de oplysninger skal være, som bygherren skal fremlægge i miljøkonsekvensrapporten, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. For projekter på havområdet, jf. § 17, stk. 3 og 4, afgiver myndigheden kun udtalelse efter reglerne i stk. 1, hvis bygherren anmoder herom.

Stk. 3. Myndigheden kan, hvis bygherren anmoder herom, undlade at afgive udtalelse efter stk. 1, hvis myndigheden finder det ubetænkeligt i forhold til det konkrete projekt.

Stk. 4. Miljø- og fødevarereministen kan fastsætte nærmere regler om indholdet af udtalelsen efter stk. 1 og om myndighedens afgrænsning af miljøkonsekvensrapportens indhold.

Kapitel 10

Afgørelse om tilladelse til projekter omfattet af krav om miljøvurdering

Oplysningsgrundlaget for myndighedens afgørelse om tilladelse

§ 24. Efter modtagelsen af miljøkonsekvensrapporten fra bygherren gennemgår myndigheden rapporten med inddragelse af den fornødne ekspertise med henblik på at sikre, at den opfylder kravene i § 20. Myndigheden kan om nødvendigt indhente yderligere oplysninger fra bygherren til opfyldelse af kravene i § 20, stk. 2.

Stk. 2. Myndigheden skal efter gennemgang af miljøkonsekvensrapporten sende den i høring hos berørte myndigheder og offentligheden i overensstemmelse med § 35, stk. 1, nr. 3, og § 38.

§ 25. Efter høringen skal myndigheden træffe afgørelse, om en ansøgning efter § 18, stk. 1, kan imødekommes. Afgørelsen træffes på grundlag af bygherrens ansøgning, miljøkonsekvensrapporten, eventuelle supplerende oplysninger og resultatet af de høringer, der er foretaget. Såfremt projektet kan få væsentlig indvirkning på miljøet i en anden stat, kan myndigheden først træffe afgørelse om tilladelse til projektet, når miljø- og fødevareministerens samtykke efter § 38 foreligger.

Stk. 2. Myndigheden træffer afgørelse efter stk. 1 om tilladelse inden for en rimelig frist. Forsinkes myndighedens afgørelse, skal begrundelsen herfor meddeles bygherren.

§ 26. Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler om, at myndigheden ikke må meddele tilladelse til at påbegynde et projekt, før der er tilvejebragt det nødvendige plangrundlag for projektet efter lov om planlægning.

§ 27. Træffer myndigheden afgørelse efter § 25, stk. 1, om at tillade det ansøgte projekt, skal afgørelsen indeholde alle de miljømæssige betingelser, der er knyttet til afgørelsen, en beskrivelse af alle projektets særkender og de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet, og eventuelle overvågningsforanstaltninger.

Stk. 2. Myndigheden kan stille vilkår for tilladelser, jf. stk. 1, med henblik på opfyldelse af lovens formål og inden for dens anvendelsesområde.

Stk. 3. Træffer myndigheden afgørelse om at nægte tilladelse til det ansøgte projekt, skal myndigheden angive hovedårsagerne herfor i afgørelsen.

§ 28. Vil projektet have væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet, skal myndigheden i tilladelsen stille vilkår, jf. § 27, stk. 2, for bygherrens overvågning heraf.

Stk. 2. Myndigheden kan genoptage en afgørelse efter § 25 og kan om nødvendigt meddele forbud og påbud, herunder tilbagekalde en tilladelse eller fastsætte særlige vilkår i en eksisterende tilladelse, hvis

- 1) der fremkommer nye oplysninger om projektets væsentlige skadelige indvirkning på miljøet eller
- 2) projektets væsentlige skadelige indvirkning ikke kunne forudses ved myndighedens afgørelse om tilladelsen.

Stk. 3. Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte nærmere regler om overvågningens gennemførelse, om indholdet i overvågningen og om, at overvågningen i visse tilfælde skal udøves af andre end bygherren, samt om indberetning til ministeren af resultaterne af overvågningen.

Kapitel 11

Bemyndigelser til at fastsætte krav til ansøgning, miljøkonsekvensrapport og myndighedernes behandling heraf

§ 29. Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler om, at indgivelse af ansøgninger efter §§ 18 og 19 og fremlæggelse af miljøkonsekvensrapport efter § 20 skal ske ved anvendelse af digital selvbetjening eller indgives digitalt.

Stk. 2. Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler om, hvilke oplysninger bygherren skal afgive ved ansøgning efter §§ 18 og 19, og at indgivelse af ansøgninger skal ske på et særligt skema.

Stk. 3. Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler om, hvilke oplysninger bygherren skal fremlægge i miljøkonsekvensrapporten til myndigheden, og i hvilken form oplysningerne skal indgives.

§ 30. Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler om myndighedens behandling af ansøgninger efter § 19 og om, at sådanne ansøgninger skal afgøres samtidig med visse ansøgninger efter lov om miljøbeskyttelse.

Afsnit IV

Udpegning af berørte myndigheder, høring, offentliggørelse m.v.

Kapitel 12

Udpegning af berørte myndigheder

§ 31. Den myndighed, der som en del af udarbejdelsen eller vedtagelsen af en plan eller et program foretager en miljøvurdering efter reglerne i afsnit II eller foretager en miljøvurdering af bygherrens projekt og træffer afgørelse efter reglerne i afsnit III, skal udpege de myndigheder, der kan forventes at blive berørt af planen, programmet eller projektet, jf. § 5, nr. 2.

Stk. 2. Miljø- og Fødevareministeriet er altid berørt myndighed, hvis den myndighed, der foretager miljøvurderingen efter reglerne i afsnit II eller er rette myndighed til at foretage miljøvurderingen og træffe afgørelse efter reglerne i afsnit III, er et ministerium eller en anden statslig myndighed.

Stk. 3. Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler om, hvilke myndigheder der er berørte myndigheder.

Kapitel 13

Høring af offentligheden og myndigheder og offentliggørelse i forbindelse med miljøvurdering m.v. efter afsnit II

Høring i forbindelse med miljøvurdering m.v. efter afsnit II

§ 32. Den myndighed, der som en del af udarbejdelsen eller vedtagelsen af en plan eller et program foretager en miljøvurdering m.v. efter reglerne i afsnit II, skal foretage høring af

- 1) berørte myndigheder, før der træffes screeningsafgørelse efter § 10,
- 2) berørte myndigheder, før der tages stilling til afgrænsningen af miljørapporten, jf. § 11, og
- 3) offentligheden og berørte myndigheder over udkast til plan eller program samt ledsagende miljørapport, jf. § 12.

Stk. 2. Myndigheden fastsætter en passende frist for høringer efter stk. 1.

Stk. 3. Er der i medfør af anden lovgivning fastsat regler om offentlighedens inddragelse i forbindelse med udarbejdelse af planen eller programmet, herunder om tidsfrister for indsigelser m.v. mod plan- eller programforslaget og offentlig bekendtgørelse af og offentlig tilgængelighed til plan- eller programforslaget, finder disse regler anvendelse på såvel udkast til plan eller program som den ledsagende miljørapport.

Offentliggørelse af afgørelser m.v. efter afsnit II

§ 33. Myndighedens screeningsafgørelse efter § 10 om, at der ikke vil blive gennemført en miljøvurdering af en plan eller et program, skal offentliggøres med begrundelse snarest muligt og før den endelige godkendelse eller vedtagelse af planen eller programmet. Offentliggørelsen skal indeholde oplysning om, hvorvidt afgørelsen kan påklages, og fristen herfor.

§ 34. Myndigheden skal offentliggøre den endeligt godkendte eller vedtagne plan eller det endeligt godkendte eller vedtagne program, miljørapporten og den sammenfattende redegørelse efter § 13, stk. 2, og

fremsende disse til berørte myndigheder. Offentliggørelsen skal indeholde oplysning om, hvorvidt afgørelsen kan påklages, og fristen herfor.

Stk. 2. Når der har været gennemført en høring af andre stater efter § 38, skal myndigheden sende den godkendte eller vedtagne plan eller det godkendte eller vedtagne program vedlagt den sammenfattende redegørelse til miljø- og fødevareministeren, som sikrer, at disse sendes til de berørte stater.

Kapitel 14

Høring af offentligheden og myndigheder og offentliggørelse i forbindelse med miljøvurdering m.v. efter afsnit III

Høring i forbindelse med miljøvurdering m.v. efter afsnit III

§ 35. Den myndighed, der foretager en miljøvurdering af bygherrens ansøgning og træffer afgørelse efter reglerne i afsnit III, skal foretage høring af

- 1) berørte myndigheder, før der træffes en afgørelse efter § 21,
- 2) offentligheden og berørte myndigheder ved afgrænsningen af miljøkonsekvensrapportens indhold, og før myndigheden afgiver en udtalelse efter § 23, og
- 3) de berørte myndigheder og offentligheden over miljøkonsekvensrapporten, som bygherren har fremlagt, herunder ansøgningen om tilladelse, før der træffes en afgørelse om tilladelse.

Stk. 2. Med henblik på høringen efter stk. 1, nr. 2, skal myndigheden offentliggøre en kort beskrivelse af hovedtrækkene i det påtænkte projekt samt følgende oplysninger:

- 1) Angivelse af, hvortil bemærkninger eller spørgsmål kan rettes, og nærmere oplysninger om fristerne for fremsendelse af bemærkninger eller spørgsmål.
- 2) Karakteren af eventuelle afgørelser eller udkast til afgørelse, hvis et sådant foreligger, samt efter hvilken lov afgørelsen skal træffes.
- 3) Hvorvidt de miljøoplysninger, der er indhentet af bygherren eller myndigheden til brug for sagens behandling, er til rådighed for offentligheden.
- 4) Hvor og hvordan de relevante oplysninger stilles til rådighed.
- 5) Hvilke foranstaltninger der er truffet med henblik på offentlighedens deltagelse i VVM.

Stk. 3. Med henblik på høringen efter stk. 1, nr. 3, skal myndigheden offentliggøre de i stk. 2 nævnte oplysninger med ansøgningen, miljøkonsekvensrapporten, eventuelle supplerende oplysninger, jf. § 24, og udkast til afgørelse om tilladelse.

Stk. 4. Myndigheden kan fastsætte passende tidsfrister for høringer af de berørte myndigheder, jf. stk. 1, nr. 1 og 2. Myndigheden fastsætter en frist for høring af offentligheden, jf. stk. 1, nr. 2, på 14 dage. Myndigheden kan fravige denne frist, såfremt der foreligger særlige omstændigheder. For høring af offentligheden, jf. stk. 1, nr. 3, er høringsfristen mindst 8 uger.

Offentliggørelse af afgørelser m.v. efter afsnit III

§ 36. Myndigheden skal offentliggøre en afgørelse efter § 21.

§ 37. Når der er truffet afgørelse om at give eller nægte tilladelse til et projekt omfattet af § 15, stk. 1, skal myndigheden straks sikre, at følgende oplysninger er tilgængelige for offentligheden og de berørte myndigheder:

- 1) Indholdet af afgørelsen og de betingelser, der eventuelt er knyttet hertil.
- 2) De vigtigste begrundelser og overvejelser, der ligger til grund for afgørelsen, herunder oplysninger om proceduren for offentlig deltagelse.
- 3) Resumeet af resultaterne af de høringer, der er foretaget.
- 4) De oplysninger, der er indsamlet i henhold til § 24, stk. 1, 2. pkt., og § 24, stk. 2, jf. §§ 35 og 38.
- 5) Hvordan resultaterne og oplysningerne, jf. nr. 3 og 4, er indarbejdet eller på anden måde taget i betragtning, herunder eventuelle kommentarer fra berørte stater.

Stk. 2. Den eller de myndigheder, der har truffet afgørelse om projektet, underretter alle stater, der er blevet hørt, jf. § 38, og fremsender de i stk. 1 nævnte oplysninger.

Kapitel 15

Grænseoverskridende indvirkninger på miljøet

§ 38. Forventes en plan, et program eller et projekt at få væsentlig indvirkning på miljøet i en anden stat, skal myndigheden snarest muligt underrette miljø- og fødevarerministeren med henblik på gennemførelse af høring efter reglerne i stk. 3 eller 4. Myndigheden må ikke godkende eller vedtage planen eller programmet endeligt eller træffe afgørelse om tilladelse, før ministeren giver samtykke hertil.

Stk. 2. Modtager miljø- og fødevarerministeren en henvendelse fra en anden stats myndighed om, at der i Danmark er igangsat udarbejdelse af en plan eller et program eller anmeldt et projekt, hvis gennemførelse kan få væsentlig indvirkning på miljøet i denne anden stat, skal miljø- og fødevarerministeren foranledige, at der gennemføres høring efter reglerne i stk. 3 eller 4. Den danske myndighed må ikke godkende eller vedtage planen eller programmet endeligt eller træffe afgørelse om tilladelse, før ministeren giver samtykke hertil.

Stk. 3. For høring over udkast til en plan eller et program skal ministeren fremsende de i § 32, stk. 1, nr. 3, nævnte oplysninger, oplysninger om dens eller dets mulige grænseoverskridende virkninger på miljøet, herunder på menneskers sundhed, og oplysninger om beslutningsproceduren, herunder angivelse af en passende frist for afgivelse af bemærkninger.

Stk. 4. For høring over miljøkonsekvensrapport til et ansøgt projekt fremsender miljø- og fødevarerministeren de i § 35, stk. 3, nævnte oplysninger, oplysninger om projektets mulige grænseoverskridende virkninger på miljøet, herunder på menneskers sundhed, og oplysninger om beslutningsproceduren, herunder angivelse af en passende frist for afgivelse af bemærkninger.

Stk. 5. Modtager miljø- og fødevarerministeren fra en anden stat oplysninger om, at et udkast til en plan eller et program under udarbejdelse eller et ansøgt konkret projekt i denne stat kan få væsentlig indvirkning på miljøet i Danmark, skal ministeren foranledige afholdt fornødne høringer i Danmark over de fremsendte oplysninger, jf. § 32, stk. 1, nr. 3, og stk. 2, for planer og programmer, og § 35, stk. 1, nr. 3, og stk. 4, for projekter.

Afsnit V

Administrative bestemmelser, straf, ikrafttræden m.v.

Kapitel 16

Administrative bestemmelser

Bortfald af screeningsafgørelser og tilladelser

§ 39. En afgørelse efter § 21 og en afgørelse om tilladelse efter § 25 bortfalder, hvis afgørelsen ikke er udnyttet, inden 3 år efter at den er meddelt, eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år.

Forebyggelse af interessekonflikter

§ 40. En myndighed, der udarbejder planer eller programmer omfattet af denne lov, må ikke udføre opgaver og udøve beføjelser som berørt myndighed i forhold til disse planer og programmer, medmindre der er sikret en funktionel opdeling af kompetencerne inden for myndigheden.

Stk. 2. En myndighed, der er bygherre for et projekt omfattet af denne lov, må ikke behandle ansøgningen om projektet og træffe afgørelse herom, medmindre der er sikret en funktionel opdeling af kompetencerne inden for myndigheden.

Digital kommunikation, høring og indberetning

§ 41. Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler om anvendelse af digital kommunikation, herunder digital selvbetjening, inden for lovens område og om de nærmere vilkår herfor.

Stk. 2. Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler om fremgangsmåden ved gennemførelsen af høringer. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om, at underretninger, informationer og høringer skal ske digitalt og ved indberetning i en særlig form til en elektronisk portal eller et register.

Stk. 3. Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler om, at den kompetente myndighed skal indbette visse oplysninger om planer og programmer og om projekter til et landsdækkende digitalt register, herunder regler om, at indberetningen skal ske digitalt, og om andre tekniske krav m.v. til indberetningen.

Gebyr

§ 42. Miljø- og fødevareministeren kan efter forhandling med vedkommende minister fastsætte regler om gebyrer til dækning af myndighedens omkostninger ved administration og tilsyn efter loven, hvad angår projekter.

Delegation m.v.

§ 43. Miljø- og fødevareministeren og energi-, forsynings- og klimaministeren kan bemyndige en under Miljø- og Fødevareministeriet og en under Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet oprettet statslig myndighed eller efter forhandling med vedkommende minister andre statslige myndigheder til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt ministrene.

Stk. 2. Miljø- og fødevareministeren og energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om adgangen til at påklage afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelse efter stk. 1, herunder at afgørelserne ikke skal kunne påklages.

Stk. 3. Miljø- og fødevareministeren og energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om udøvelsen af de beføjelser, som en anden statslig myndighed efter forhandling med vedkommende minister bemyndiges til at udøve efter stk. 1.

Internationale overenskomster, EU-retsakter og ændring af bilag

§ 44. Regeringen kan indgå overenskomster med fremmede stater om fælles foranstaltninger til opfyldelse af lovens formål. Forberedelse og gennemførelse af overenskomster sker efter forhandling med den berørte ressortminister. Hermed giver Folketinget regeringen et generelt samtykke til indgåelse af fremtidige endnu ikke udarbejdede overenskomster inden for lovens område (forhåndssamtykke).

Stk. 2. Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler til opfyldelse af overenskomster, der indgås i henhold til stk. 1.

Stk. 3. Miljø- og fødevareministeren fastsætter regler med henblik på opfyldelse og anvendelse af Den Europæiske Unions retsakter om forhold, som er omfattet af denne lov.

Stk. 4. Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler om ændringer af bilag 1 og 2, jf. dog stk. 5.

Stk. 5. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om ændringer af bilag 1 og 2 for projekter omfattet af § 17, stk. 4, nr. 1 og 2.

§ 45. Efter anmodning fra vedkommende minister, kommunalbestyrelsen eller regionsrådet skal myndigheder, private virksomheder og koncessionerede og tilsvarende virksomheder give de oplysninger og foretage de undersøgelser, der er nødvendige, for at myndigheden kan træffe afgørelse vedrørende konkrete projekter.

Kapitel 17

Tilsyn

§ 46. Den i henhold til § 17 kompetente myndighed er tilsynsmyndighed. Kommunalbestyrelsen eller regionsrådet er dog tilsynsmyndighed for miljø- og fødevareministerens afgørelser efter §§ 21 og 25, når ministeren har overtaget disses opgaver og beføjelser i en konkret sag efter § 17, stk. 5.

Stk. 2. Tilsynsmyndigheden påser overholdelsen af denne lov og af de regler, der er fastsat i medfør heraf. Den kompetente myndighed er ligeledes tilsynsmyndighed for de afgørelser, der er truffet efter §§ 21 og 25, og for, at vilkår fastsat i tilladelser overholdes. Tilsynsmyndigheden påser, at påbud og forbud efter denne lov og regler fastsat i medfør heraf efterkommes.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal foretage indberetning til regionsrådet eller den tilsynsførende minister, når kommunalbestyrelsen får kendskab til et ulovligt forhold i tilfælde, hvor regionsrådet eller ministeren er tilsynsmyndighed. Samme forpligtelse påhviler regionsrådet i forhold til kommunalbestyrelsen og den tilsynsførende minister.

Stk. 4. Tilsynsmyndigheden skal foranledige et ulovligt forhold lovliggjort, medmindre forholdet har underordnet betydning.

Stk. 5. Miljø- og fødevareministeren kan bestemme, at tilsynet udøves af en anden myndighed, jf. stk. 1 og 2.

§ 47. Tilsynsmyndigheden og personer med bemyndigelse fra tilsynsmyndigheden har uden retskendelse adgang til enhver ejendom i tilsynsøjemed, jf. § 46, og har efter forudgående underretning til ejeren eller brugeren adgang for at foretage tekniske forarbejder til forberedelse af beslutninger efter denne lov.

Stk. 2. Legitimation skal forevises efter anmodning i forbindelse med adgang efter stk. 1.

Stk. 3. Politiet yder nødvendig bistand til at opnå den i stk. 1 nævnte adgang.

Kapitel 18

Klage og søgsmål

Planer og programmer

§ 48. En afgørelse efter § 10 om, at myndigheden ikke skal gennemføre en miljøvurdering af planer og programmer eller ændringer deri, kan påklages efter reglerne fastsat i den lovgivning, som planen eller programmet udarbejdes i henhold til.

Stk. 2. Myndighedens afgørelse, som træffes ved gennemførelsen af en miljøvurdering efter § 8, stk. 1, kan påklages efter reglerne fastsat i den lovgivning, som planen eller programmet udarbejdes i henhold til.

Stk. 3. Er planen eller programmet eller ændringer deri ikke udarbejdet i henhold til lov, eller giver den pågældende lov ikke mulighed for klage, kan afgørelsen efter § 10 om, at myndigheden ikke skal gennemføre en miljøvurdering af planer og programmer eller ændringer deri, påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som behandler sagen i den læge afdeling, jf. § 3, stk. 1, nr. 9, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, for så vidt angår retlige spørgsmål.

Stk. 4. Er planen eller programmet eller ændringer deri ikke udarbejdet i henhold til lov, eller giver den pågældende lov ikke mulighed for klage, kan myndighedens afgørelse, som træffes ved gennemførelsen af en miljøvurdering efter § 8, stk. 1, påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som behandler sagen i den læge afdeling, jf. § 3, stk. 1, nr. 9, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, for så vidt angår retlige spørgsmål.

Stk. 5. Stk. 3 og 4 finder ikke anvendelse på planer og programmer, der vedtages af Folketinget ved en lovgivningsprocedure.

Projekter

§ 49. Afgørelser efter § 21, for så vidt angår retlige spørgsmål, afgørelser efter § 25 og afgørelser efter § 46 kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som behandler sagen i den læge afdeling, jf. § 3, stk. 1, nr. 9, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler om, at klager over afgørelser efter stk. 1 i visse tilfælde skal behandles af Miljø- og Fødevareklagenævnet, som behandler sagen i en af nævnets afdelinger, jf. § 3, stk. 1, nr. 1-6, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Stk. 3. Afgørelser i henhold til anden lovgivning, som i henhold til regler fastsat i medfør af § 15, stk. 4, erstatter afgørelser om tilladelse efter § 25, kan påklages efter reglerne i den lovgivning, som afgørelsen meddeles i henhold til.

Stk. 4. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om, at ministerens afgørelser efter § 21 vedrørende projekter omfattet af § 17, stk. 4, nr. 1 og 2, påklages til Energiklagenævnet, og om de nærmere regler herfor.

Klageberettigede

§ 50. Klageberettiget efter § 48, stk. 3 og 4, og § 49, stk. 1, er miljø- og fødevareministeren, enhver med retlig interesse i sagens udfald og landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.

Stk. 2. Vedkommende minister kan fastsætte særlige regler om klageberettigelse i sager vedrørende projekter på havområdet.

Klagefrist

§ 51. Klage efter § 48, stk. 3 og 4, og § 49, stk. 1, skal være indgivet skriftligt inden 4 uger efter offentliggørelsen af screeningsafgørelsen efter § 10, den vedtagne plan eller det vedtagne program, screeningsafgørelsen efter § 21 eller afgørelsen efter §§ 25 og 46, jf. dog stk. 3.

Stk. 2. Udløber klagefristen på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Stk. 3. Klage efter § 48, stk. 4, kan tidligst indgives, når planen eller programmet er endeligt vedtaget.

Indgivelse af klage m.v.

§ 52. Klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen, ved anvendelse af digital selvbetjening, jf. dog § 21, stk. 2-4, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet. Endvidere skal efterfølgende kommunikation om klagesagen ske ved anvendelse af digital selvbetjening. En klage anses for indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden.

Stk. 2. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse, de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, og en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 3. Når myndigheden videresender klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Miljø- og Fødevareklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Stk. 4. Myndigheden skal straks underrette Miljø- og Fødevareklagenævnet, hvis den, efter at klagen er videresendt til nævnet, inddrages i forhandlinger med adressaten for afgørelsen og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, der er af betydning for klagen. Miljø- og Fødevareklagenævnet kan sætte behandlingen af sagen i bero, indtil forhandlingerne er afsluttet. Myndigheden underretter nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.

Stk. 5. Myndighedens videresendelse af klage og efterfølgende kommunikation om klagesagen, jf. stk. 1, til Miljø- og Fødevareklagenævnet skal ske ved anvendelse af digital selvbetjening. Tilsvarende gælder sager, hvor klage ikke er indgivet ved anvendelse af digital selvbetjening, men hvor Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse om, at klagen ikke afvises.

Stk. 6. Indgives en klage efter stk. 1 ikke ved anvendelse af digital selvbetjening, skal myndigheden snarest videresende klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet. I sådanne tilfælde finder stk. 1-3 ikke anvendelse.

Stk. 7. Påklages en afgørelse, skal den myndighed, der har truffet afgørelsen, sikre, at adressaten for afgørelsen straks underrettes om klagen.

Opsættende virkning

§ 53. Ved rettidig klage efter § 49, stk. 1, kan Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemme, at en afgørelse efter § 21 eller en afgørelse om tilladelse efter § 25 ikke må udnyttes, og at et påbud efter § 46, stk. 4, ikke skal efterkommes. Er et bygge- eller anlægsarbejde iværksat, kan Miljø- og Fødevareklagenævnet påbyde dette standset.

Søgsmål

§ 54. Søgsmål til prøvelse af afgørelser efter denne lov eller regler fastsat i medfør af loven, skal være anlagt, inden 6 måneder efter at afgørelsen er meddelt adressaten. Er afgørelsen offentliggjort, regnes søgsmålsfristen fra offentliggørelsen.

Stk. 2. Ved søgsmål om forhold vedrørende miljøet, der er omfattet af denne lov, skal retten påse, at omkostningerne ved sagen ikke er uoverkommeligt høje for de berørte parter.

Kapitel 19

Lovliggørelse og straf

§ 55. Det påhviler den til enhver tid værende ejer af en ejendom at berigtige et ulovligt forhold. Består forholdet i en ulovlig brug af ejendommen, påhviler pligten tillige brugeren.

Stk. 2. Tilsynsmyndigheden kan på ejerens bekostning lade et påbud om at berigtige et ulovligt forhold tinglyse på ejendommen. Når forholdet er berigtiget, skal vedkommende myndighed lade påbuddet aflyse fra tingbogen.

Stk. 3. Når et ved dom meddelt påbud om at berigtige et ulovligt forhold ikke efterkommes inden den i dommen fastsatte frist og inddrivelse af tvangsbøder ikke kan antages at føre til, at påbuddet efterkommes, kan tilsynsmyndigheden foretage det nødvendige til forholdets berigtigelse på ejerens bekostning.

§ 56. Medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning, straffes med bøde den, der

- 1) undlader at indgive skriftlig ansøgning om afgørelse efter § 21 eller afgørelse om tilladelse, jf. 18, stk. 1,
- 2) i strid med § 15, stk. 1, påbegynder et projekt, før myndigheden har meddelt tilladelse til at påbegynde projektet,
- 3) i strid med § 16 påbegynder et ansøgt projekt, før myndigheden skriftligt har meddelt bygherren, at projektet ikke antages at kunne have en væsentlig indvirkning på miljøet,
- 4) tilsidesætter vilkår for en tilladelse efter loven eller regler fastsat i medfør af loven eller
- 5) undlader at efterkomme et påbud eller forbud, der er udstedt i henhold til loven eller regler fastsat i medfør heraf, herunder påbud om at berigtige et ulovligt forhold.

Stk. 2. Straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelsen er voldt skade på de interesser, som loven tilsiger at beskytte, eller opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, herunder ved lavere økonomiske omkostninger.

Stk. 3. Sker der ikke konfiskation af udbytte, som er opnået ved overtrædelsen, skal der ved udmåling af bøde, herunder tillægsbøde, tages særligt hensyn til en opnået eller tilsigtet økonomisk fordel, jf. stk. 2.

Stk. 4. Forældelsesfristen for strafansvaret efter stk. 1 er 5 år.

Stk. 5. Juridiske personer kan pålægges strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Kapitel 20

Ikrafttræden og overgangsbestemmelser m.v.

§ 57. Loven træder i kraft den 16. maj 2017.

Stk. 2. Loven finder ikke anvendelse ved behandling af klager over afgørelser efter lov om miljøvurdering af planer og programmer truffet før lovens ikrafttræden. For sådanne klager finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Stk. 3. Loven finder ikke anvendelse på planer og programmer, der er under tilvejebringelse efter lov om miljøvurdering af planer og programmer før lovens ikrafttræden. For sådanne planer og programmer finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Stk. 4. Loven finder ikke anvendelse ved Energiklagenævnets behandling af klager over afgørelser efter lov om anvendelse af Danmarks undergrund, lov om kontinentalsoklen og lov om fremme af vedvarende energi eller regler udstedt i medfør heraf truffet før lovens ikrafttræden. For sådanne klager finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Stk. 5. De hidtil gældende regler i § 26 i lov om fremme af vedvarende energi og i bekendtgørelse nr. 68 af 26. januar 2012 om vurdering af virkning på miljøet (VVM) ved projekter om etablering m.v. af elproduktionsanlæg på havet finder fortsat anvendelse på konkrete projekter omfattet af denne lov, hvis

- 1) Energistyrelsen har truffet screeningsafgørelse, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 3, før ikrafttrædelsestidspunktet,
- 2) ansøgeren har anmodet Energistyrelsen om en udtalelse om, hvilke oplysninger der skal fremlægges i VVM-redegørelsen, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 5, før ikrafttrædelsestidspunktet eller
- 3) ansøgeren har fremsendt VVM-redegørelsen til Energistyrelsen, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 1, før ikrafttrædelsestidspunktet.

Stk. 6. De hidtil gældende regler i § 28 a i lov om anvendelse af Danmarks undergrund, i § 4 a i lov om kontinentalsoklen og i bekendtgørelse nr. 1419 af 3. december 2015 om VVM, konsekvensvurdering vedrørende internationale naturbeskyttelsesområder og beskyttelse af visse arter ved efterforskning og indvinding af kulbrinter, lagring i undergrunden, rørledninger m.v. offshore finder fortsat anvendelse på konkrete projekter omfattet af denne lov, hvis

- 1) Energistyrelsen har truffet screeningsafgørelse, jf. bekendtgørelsens § 4, stk. 3, før ikrafttrædelsestidspunktet,
- 2) ansøgeren har anmodet Energistyrelsen om en udtalelse om, hvilke oplysninger der skal fremlægges i VVM-redegørelsen, jf. bekendtgørelsens § 5, stk. 4, før ikrafttrædelsestidspunktet, eller
- 3) ansøgeren har fremsendt VVM-redegørelsen til Energistyrelsen, jf. bekendtgørelsens § 5, stk. 1, før ikrafttrædelsestidspunktet.

Stk. 7. Loven finder ikke anvendelse ved Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af klager over afgørelser efter lov om planlægning, lov om råstoffer, lov om kystbeskyttelse og lov om beskyttelse af havmiljøet eller regler udstedt i medfør heraf truffet før lovens ikrafttræden. For sådanne klager finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Stk. 8. De hidtil gældende regler i §§ 11 g-11 i i lov om planlægning og i bekendtgørelse nr. 1832 af 16. december 2015²⁾ finder fortsat anvendelse på konkrete projekter omfattet af denne lov, hvis

- 1) den kompetente VVM-myndighed, jf. bekendtgørelsens § 1, stk. 5, har truffet screeningsafgørelse, jf. bekendtgørelsens § 3, før ikrafttrædelsestidspunktet eller
- 2) den kompetente VVM-myndighed, jf. bekendtgørelsens § 1, stk. 5, har offentliggjort en kort beskrivelse af hovedtrækkene af det påtænkte anlæg med henblik på at indkalde ideer og forslag fra offent-

ligheden og berørte myndigheder til brug for afgrænsning af VVM-redegørelsens indhold, jf. bekendtgørelsens § 4, før ikrafttrædelsestidspunktet.

Stk. 9. De hidtil gældende regler i § 23 i lov om råstoffer og i kapitel 3 og bilag 4 i bekendtgørelse nr. 1306 af 24. november 2015³⁾ om efterforskning og indvinding af råstoffer fra søterritoriet og kontinental-soklen finder fortsat anvendelse på konkrete projekter omfattet af denne lov, hvis

- 1) Naturstyrelsen har truffet screeningsafgørelse, jf. bekendtgørelsens § 12, stk. 2, før ikrafttrædelsestidspunktet,
- 2) ansøgeren har anmodet Naturstyrelsen om en udtalelse om, hvilke oplysninger der skal fremlægges i VVM-redegørelsen, jf. bekendtgørelsens § 11, stk. 2, før ikrafttrædelsestidspunktet eller
- 3) ansøgeren har fremsendt VVM-redegørelsen til Naturstyrelsen, jf. bekendtgørelsens § 8, stk. 3, nr. 10, jf. § 11, stk. 1, og bilag 4, før ikrafttrædelsestidspunktet.

Stk. 10. De hidtil gældende regler i § 24 a i lov om beskyttelse af havmiljøet og i bekendtgørelse nr. 382 af 25. april 2012 om vurdering af virkninger på miljøet (VVM) af havbrug beliggende længere end 1 sømil fra kysten finder fortsat anvendelse på projekter omfattet af denne lov, hvis Miljøstyrelsen har truffet screeningsafgørelse, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 1, før ikrafttrædelsestidspunktet.

Stk. 11. De hidtil gældende regler i bekendtgørelse nr. 579 af 29. maj 2013⁴⁾ om miljømæssig vurdering af visse anlæg og foranstaltninger på søterritoriet finder fortsat anvendelse på konkrete projekter omfattet af denne lov, hvis

- 1) Kystdirektoratet har truffet screeningsafgørelse jf. bekendtgørelsens § 3, før ikrafttrædelsestidspunktet,
- 2) Kystdirektoratet har sendt de i bekendtgørelsens § 4, stk. 2, nævnte oplysninger i høring hos berørte myndigheder før ikrafttrædelsestidspunktet eller
- 3) Kystdirektoratet har modtaget en VVM-redegørelse, som ansøger har udarbejdet og indsendt efter bekendtgørelsens § 5, før ikrafttrædelsestidspunktet.

§ 58. Lov om miljøvurdering af planer og programmer, jf. lovbekendtgørelse nr. 1533 af 10. december 2015, ophæves.

§ 59. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet indeholder følgende ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelse:

§ 24. Loven træder i kraft den 1. februar 2017.

Stk. 2. (Udelades)

Stk. 3. Erhvervs- og vækstministeren kan efter høring af miljø- og fødevareministeren fastsætte overgangsregler.

Stk. 4. Lov om Natur- og Miljøklagenævnet, jf. lovbekendtgørelse nr. 1205 af 28. september 2016, ophæves.

Stk. 5. Regler, der er fastsat i henhold til hidtil gældende regler, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af regler fastsat med hjemmel i denne lov. Overtrædelse af reglerne straffes efter de hidtil gældende regler.

Stk. 6. Verserende klagesager i Natur- og Miljøklagenævnet eller Klagecenter for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, der ikke er færdigbehandlet ved denne lovs ikrafttræden, færdigbehandles og afgøres af Miljø- og Fødevareklagenævnet efter reglerne i denne lov. Dette gælder dog ikke verserende klagesager ved Natur- og Miljøklagenævnet, som ved lovens ikrafttræden skal færdigbehandles og afgøres af Planklagenævnet, jf. § 1 i lov om Planklagenævnet.

Stk. 7. Gebyrbestemmelsen i § 18 gælder alene for klager, der er indbragt efter lovens ikrafttræden.

Lov nr. 204 af 28. februar 2017 (Ny regulering af husdyrbrug m.v. og indførelse af generelle regler for anvendelse af gødning på arealer og for husdyrbrug m.v. som udmøntning af dele af fødevarer- og landbrugspakken samt ændringer som følge af VVM-direktivet m.v.)⁵⁾ indeholder følgende ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser:

§ 9

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. august 2017, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. (Udelades)

§ 10

(Udelades)

§ 11

(Udelades)

Lov nr. 720 af 8. juni 2018 (Ny kompetencefordeling og forenkling af sagsbehandling i forbindelse med kystbeskyttelse m.v.)⁶⁾ indeholder følgende ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser:

§ 9

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. august 2017, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. (Udelades)

§ 10

Stk. 1. Hvis kommunalbestyrelsen i verserende sager igangsat efter § 1 a i lov om kystbeskyttelse har sendt det konkrete kystbeskyttelsesprojekt i høring efter § 4 i lov om kystbeskyttelse, erstatter denne høring kravet om offentliggørelse og høring efter § 5, stk. 2-4, i lov om kystbeskyttelse m.v. som affattet ved denne lovs § 1, nr. 8, jf. dog stk. 4.

Stk. 2. Hvis miljø- og fødevarerministeren i verserende sager om tilladelse til kystbeskyttelsesforanstaltninger efter § 16 eller § 16 a i lov om kystbeskyttelse, som ikke er igangsat efter § 1 a i lov om kystbeskyttelse, har givet ejere af naboejendomme meddelelse om ansøgningen og offentliggjort denne på Kystdirektoratets hjemmeside efter § 16 c i lov om kystbeskyttelse, opfylder dette kravet i § 5, stk. 1, i lov om kystbeskyttelse m.v. som affattet ved denne lovs § 1, nr. 8, jf. dog stk. 4.

Stk. 3. Klager over kommunalbestyrelsens afgørelser efter lov om kystbeskyttelse og miljø- og fødevarerministerens afgørelser efter § 16 og § 16 a i lov om kystbeskyttelse vedrørende kystbeskyttelsesforanstaltninger, der den 1. september 2018 ikke er færdigbehandlet af Miljø- og Fødevarerklagenævnet, og afgørelser, som er truffet før den 1. september 2018, og som inden klagefristens udløb indbringes for Miljø- og Fødevarerklagenævnet, færdigbehandles efter de hidtil gældende regler. Træffer Miljø- og Fødevarerklagenævnet afgørelse om, at sagen hjemvises til fornyet behandling i første instans, skal sagen i første instans færdigbehandles efter lov om kystbeskyttelse m.v. som ændret ved denne lovs § 1.

Stk. 4. Erstatter afgørelsen i en verserende sag om tilladelse til kystbeskyttelse en tilladelse, godkendelse m.v. efter anden lovgivning, jf. § 3 og § 3 a i lov om kystbeskyttelse m.v., som affattet ved denne lovs § 1, nr. 8, som er nødvendig for at gennemføre foranstaltninger omfattet af den ansøgte tilladelse efter lov om kystbeskyttelse, skal myndigheden, inden der træffes afgørelse i sagen, offentliggøre ansøgningen i

verserende sager om sådanne tilladelser m.v. efter anden lovgivning og foretage høring over ansøgningen efter § 5, stk. 1-3, i lov om kystbeskyttelse m.v. som affattet ved denne lovs § 1, nr. 8.

§ 11

(Udelades)

Miljø- og Fødevareministeriet, den 25. oktober 2018

P.M.V.
CHRISTIAN VIND

/ Isabelle Navarro Vinten

- ¹⁾ Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/42/EF af 27. juni 2001 om vurdering af bestemte planers og programmets indvirkning på miljøet, EF-Tidende 2001, nr. L 197, side 30, og dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/92/EU af 13. december 2011 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (VVM-direktivet), EU-Tidende 2012, nr. L 26, side 1, og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/52/EU af 16. april 2014 om ændring af direktiv 2011/92/EU af 13. december 2011 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet, EU-Tidende 2014, nr. 124, side 1.

- 2) Afløst af bekendtgørelse nr. 1440 af 23. november 2016.
- 3) Afløst af bekendtgørelse nr. 949 af 27. juni 2016.
- 4) Afløst af bekendtgørelse nr. 895 af 21. juni 2016.
- 5) Lovændringen vedrører fodnote 12 til lovens bilag 1 og i fodnote 14 til lovens bilag 2.
- 6) Lovændringen vedrører en ændret kompetencefordeling og forenkling af sagsbehandlingen for projekter til kystbeskyttelse og forenkling af sagsbehandlingen.

Projekter omfattet af § 15, stk. 1, nr. 1

1. Råolieraffinaderier (undtagen virksomheder, der udelukkende fremstiller smøremidler på grundlag af råolie) samt anlæg til forgasning og fortætning af mindst 500 tons kul eller bituminøs skifer om dagen.
2.
 - a) Konventionelle kraftværker og andre fyringsanlæg med en termisk ydelse på mindst 300 MW.
 - b) Kernekraftværker og andre kernereaktorer, herunder demontering og nedlukning af sådanne kernekraftværker eller reaktorer⁷⁾ (bortset fra forskningsanlæg til fremstilling og forarbejdning af spaltelige og fertile stoffer, hvis maksimumskapacitet ikke overstiger 1 kW vedvarende termisk ydelse).
3.
 - a) Anlæg til oparbejdning af bestrålet nukleart brændsel.
 - b) Anlæg, der er bestemt:
 - i) til fremstilling eller berigning af nukleart brændsel
 - ii) til oparbejdning af bestrålet nukleart brændsel eller højradoaktivt affald
 - iii) til endelig bortskaffelse af bestrålet nukleart brændsel
 - iv) udelukkende til endelig bortskaffelse af radioaktivt affald
 - v) udelukkende til deponering (planlagt til at vare i mere end 10 år) af bestrålet nukleart brændsel eller radioaktivt affald på et andet sted med produktionsstedet.
4.
 - a) Integrerede jern- og stålværker til fremstilling af råjern og råstål.
 - b) Anlæg til udvinding af non-ferro-råmetaller af malme, koncentrat eller sekundære råstoffer ved hjælp af metalprocesser, kemiske eller elektrolytiske processer.
5. Anlæg til udvinding af asbest og til behandling og forarbejdning af asbest og af produkter, der indeholder asbest: for så vidt angår produkter i asbestcement, med en årlig produktion på over 20.000 tons færdige produkter; for så vidt angår friktionspakninger, med en årlig produktion på 50 tons færdige produkter; for så vidt angår anden anvendelse af asbest, med et årligt forbrug heraf på over 200 tons.
6. Integrerede kemiske anlæg, dvs. anlæg til fremstilling i industriel målestok af stoffer ved kemisk omdannelse, som ligger side om side og funktionelt hører sammen, og som er:
 - a) til fremstilling af organiske grundkemikalier
 - b) til fremstilling af uorganiske grundkemikalier
 - c) til fremstilling af fosfat-, kvælstof- eller kaliumholdig kunstgødning (også blandingsgødning)
 - d) til fremstilling af basisplantebeskyttelsesmidler og biocider
 - e) til fremstilling af farmaceutiske basisprodukter ved hjælp af en kemisk eller biologisk proces
 - f) til fremstilling af sprængstoffer.
7.
 - a) Nyanlæg til jernbanefjertrafik samt lufthavne⁸⁾ med en start- og landingsbane på mindst 2.100 m.
 - b) Anlæg af motorveje og motortrafikveje⁹⁾.
 - c) Anlæg af nye veje med mindst fire kørebaner eller udretning og/eller udvidelse af en eksisterende vej med højst to kørebaner med henblik på anlæg af mindst fire kørebaner, hvis en sådan ny vej eller et således udrettet og/eller udvidet vejafsnit har en ubrudt længde på mindst 10 km.

- 8.
- a) Indre vandveje og havne ved indre vandveje, som kan anløbes af fartøjer på over 1.350 tons.
 - b) Søhandelshavne, anløbsbroer til lastning og losning, der er forbundet med havneanlæg til lands og til vands (bortset fra færgebroer), der kan anløbes af fartøjer på over 1.350 tons.
9. Anlæg til bortskaffelse af farligt affald ved forbrænding, kemisk behandling (som defineret i bilag I til Europa- Parlamentets og Rådets direktiv 2008/98/EF af 19. november 2008 om affald¹⁰), afsnit D9) eller deponering i jorden som defineret i artikel 3, nr. 2, i det nævnte direktiv.
10. Anlæg til bortskaffelse af ikkefarligt affald ved forbrænding eller kemisk behandling (som defineret i bilag I til direktiv 2008/98/EF afsnit D9) med en kapacitet på over 100 tons/dag.
11. Arbejder i forbindelse med indvinding af grundvand eller kunstig tilførsel af grundvand, hvor den indvundne eller tilførte mængde vand udgør mindst 10 mio. m³/år.
- 12.
- a) Anlæg til overførsel af vandressourcer mellem flodbækkener, når formålet er at forebygge eventuel vandmangel, og når den overførte vandmængde overstiger 100 mio. m³/år.
 - b) I alle andre tilfælde anlæg til overførsel af vandressourcer mellem flodbækkener, når den gennemsnitlige vandmængde i det bækken, hvorfra vandet overføres, over flere år overstiger 2.000 mio. m³/år, og den overførte vandmængde overstiger 5 pct. af denne mængde.
- I begge tilfælde er overførsel af drikkevand via rørledninger ikke omfattet.
13. Anlæg til behandling af spildevand med en kapacitet på over 150.000 personækvivalenter som defineret i artikel 2, nr. 6, i Rådets direktiv 91/271/EØF af 21. maj 1991 om rensning af byspildevand¹¹).
14. Udvinning af mere end 500 tons råolie/dag og mere end 500.000 m³ naturgas/dag i kommercielt øje-med.
15. Dæmninger og andre anlæg til opstuvning eller varig oplagring af vand, når den nye eller supplerende opstuede eller oplagrede vandmængde overstiger 10 mio. m³.
16. Rørledninger med en diameter på over 800 mm og en længde på over 40 km:
- a) til transport af gas, olie, kemikalier
 - b) til transport af kuldioxidstrømme (CO₂) med henblik på geologisk lagring, herunder tilknyttede pumpestationer.
17. Anlæg¹²) til intensiv fjerkræavl og svineavl med mere end:
- a) 85.000 pladser til slagtekyllinger, 60.000 pladser til høner
 - b) 3.000 pladser til slagtesvin (over 30 kg) eller
 - c) 900 pladser til søer.
18. Industrianlæg til fremstilling af:
- a) papirmasse af træ eller andre fibermaterialer
 - b) papir og pap med en produktionskapacitet på mere end 200 tons per dag.

19. Råstofindvinding fra åbne brud, hvor minestedets areal er over 25 hektar, eller tørvegravning på et areal over 150 hektar.
20. Råstofindvinding fra åbne brud med en samlet indvindingsperiode på mere end 10 år med undtagelse af indvinding indenfor de i en endeligt vedtaget råstofplan udpegede graveområder.
21. Anlæg af stærkstrømsluftledninger med en spænding på mindst 220 kV og en længde på over 15 km.
22. Anlæg til oplagring af olieprodukter samt petrokemiske eller kemiske produkter med en kapacitet på 200.000 tons eller derover.
23. Lagringslokalitet som omhandlet i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/31/EF af 23. april 2009 om geologisk lagring af kuldioxid¹³).
24. Anlæg til opsamling af CO₂ -strømme fra anlæg omfattet af dette bilag med henblik på geologisk lagring i medfør af direktiv 2009/31/EF, eller hvor den samlede opsamling af CO₂ årligt ligger på 1,5 megatons eller derover.
25. Anlæg med direkte henblik på frakturering udelukkende i forbindelse med efterforskning eller udvinding af skifergas.
26. Råstofindvinding på søterritoriet og kontinentalsoklen i internationale naturbeskyttelsesområder, jf. bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.
27. Råstofindvinding på søterritoriet og kontinentalsoklen, som årligt eller samlet er større end den hidtil tilladte, i fællesområder, jf. råstoflovens § 20, stk. 2, nr. 2, hvor der er en gældende tilladelse til indvinding, som ikke er meddelt på basis af konkrete feltundersøgelser af miljøet.
28. Råstofindvinding på søterritoriet og kontinentalsoklen af mængder over 10.000 m³ om året eller 50.000 m³ i alt i andre områder end de i nr. 27 nævnte, hvor der ikke tidligere er tilladt råstofindvinding på basis af konkrete feltundersøgelser af miljøet.
29. Enhver ændring eller udvidelse af projekter, der er opført i dette bilag, såfremt en sådan ændring eller udvidelse i sig selv opfylder de eventuelle tærskelværdier, der er fastsat i dette bilag.

- 7) Kernekraftværker og andre kernereaktorer ophører med at betragtes som sådanne, når alt nukleart brændsel og andre radioaktivt kontaminerede elementer er blevet permanent fjernet fra anlæggets område.
- 8) I denne lov forstås ved »lufthavn« en lufthavn, som svarer til definitionen i Chicago-overenskomsten af 1944 om oprettelse af Organisation for International Civil Luftfart (bilag 14).
- 9) I denne lov forstås ved »motortrafikvej« en vej, der svarer til definitionen i ECE-aftalen af 15. november 1975 om internationale hovedtrafikårer.
- 10) EUT L 312 af 22.11.2008, s. 3.
- 11) EFT L 135 af 30.5.1991, s. 40.
- 12) Anlæg omfattende af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. er alene omfattet af denne lovs bestemmelser om miljøvurdering af planer og programmer.
- 13) Direktiv 2009/31/EF af 23. april 2009 om geologisk lagring af kuldioxid og om ændring af Rådets direktiv 85/337/EØF, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF, 2001/80/EF, 2004/35/EF, 2006/12/EF, 2008/1/EF og forordning (EF) nr. 1013/2006.

Projekter omfattet af § 16

1. LANDBRUG, SKOVBRUG OG AKVAKULTUR

- a) Projekter vedrørende sammenlægninger.
- b) Projekter vedrørende inddragning af uopdyrket land eller delvise naturområder til intensiv landbrugsvirksomhed.
- c) Vandforvaltningsprojekter inden for landbruget, herunder vandings- og dræningsprojekter.
- d) Nyplantning og rydning af skov med henblik på omlægning til anden arealudnyttelse.
- e) Anlæg¹⁴⁾ til intensiv husdyravl (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).
- f) Intensivt fiskeopdræt.

2. UDVINDINGSINDUSTRIEN

- a) Råstofindvinding fra åbne brud samt tørvegravning (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).
- b) Minedrift i underjordiske brud.
- c) Råstofindvinding på havet (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).
- d) Dybdeboringer (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1), navnlig:
 - i) geotermiske boringer
 - ii) boringer til deponering af nukleart affald
 - iii) vandforsyningsboringerBoringer til undersøgelse af jordbundens fasthed er ikke omfattet.
- e) Overfladeanlæg til udvinding af stenkul, råolie, naturgas og malme samt bituminøs skifer.

3. ENERGIINDUSTRIEN

- a) Industri anlæg til fremstilling af elektricitet, damp og varmt vand (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).
- b) Industri anlæg til transport af gas, damp og varmt vand (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).
- c) Transport af elektricitet gennem luftledninger, jordkabler dimensioneret til spændinger over 100 kV, samt tilhørende stationsanlæg, dog undtaget elkabler på søterritoriet (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).
- d) Oplagring af naturgas over jorden.
- e) Oplagring af brændselsgas i underjordiske beholdere.
- f) Oplagring af fossilt brændsel over jorden.
- g) Industriel brikettering af sten- og brunkul.
- h) Anlæg til oparbejdning og deponering af radioaktivt affald (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).
- i) Anlæg til fremstilling af hydroelektrisk energi.
- j) Anlæg til udnyttelse af vindkraft til energiproduktion (vindmøller), bortset fra enkeltstående vindmøller i landzone med en totalhøjde på op til 25 m (husstandsmøller).
- k) Anlæg til opsamling af CO₂-strømme fra anlæg, der ikke er omfattet af bilag 1, med henblik på geologisk lagring i medfør af direktiv 2009/31/EF.

4. PRODUKTION OG FORARBEJDNING AF METALLER

- a) Anlæg til produktion af støbejern eller stål (første eller anden smeltning) med dertil hørende strengstøbning.
- b) Anlæg til videreforarbejdning af jernmetaller ved hjælp af:
 - i) varmtvalsning
 - ii) smedning med hamre

- iii) anbringelse af beskyttelseslag af smeltet metal.
- c) Smelteanlæg for jernmetaller.
- d) Anlæg til smeltning inkl. legering, af non-ferro-metaller undtagen ædelmetaller, herunder genindvindingsprodukter, (f.eks. forædling, støbning).
- e) Anlæg til overfladebehandling af metaller og plastmaterialer ved en elektrolytisk eller kemisk proces.
- f) Fremstilling og samling af motorkøretøjer samt fremstilling af motorer til sådanne.
- g) Skibsværfter.
- h) Anlæg til fremstilling og reparation af luftfartøjer.
- i) Fremstilling af jernbanemateriel.
- j) Eksplosionsformgivning (dybtrykning).
- k) Anlæg til kalcinering og udfritning af malm.

5. MINERALINDUSTRIEN

- a) Koksværker (tørdestillation af kul).
- b) Anlæg til cementfremstilling.
- c) Anlæg til udvinding af asbest og fremstilling af produkter af asbest (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).
- d) Anlæg til fremstilling af glas inklusive glasfibre.
- e) Anlæg til smeltning af mineralske stoffer inklusive fremstilling af mineraluldsfibre.
- f) Fremstilling af keramiske produkter ved brænding, navnlig tagsten, mursten, ildfaste sten, fliser, stentøj eller porcelæn.

6. DEN KEMISKE INDUSTRI (PROJEKTER, SOM IKKE ER OMFATTET AF BILAG 1)

- a) Behandling af mellemprodukter og fremstilling af kemiske produkter.
- b) Fremstilling af pesticider og farmaceutiske produkter, af maling og lak, af elastomerer og peroxider.
- c) Anlæg til oplagring af olie samt petrokemiske og kemiske produkter.

7. LEVNEDSMIDDELINDUSTRIEN

- a) Bearbejdning af vegetabiliske og animalske fedtstoffer.
- b) Konservering af animalske og vegetabiliske produkter.
- c) Fremstilling af mejeriprodukter.
- d) Brygning og maltning.
- e) Sukkervareindustrien.
- f) Slagterier.
- g) Fremstilling af stivelse og stivelsesprodukter.
- h) Fiskemels- og fiskeoliefabrikker.
- i) Sukkerfabrikker.

8. TEKSTIL-, LÆDER-, TRÆ- OG PAPIRINDUSTRIEN

- a) Industrieanlæg til produktion af papir og pap (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).
- b) Anlæg til forbehandling (vask, blegning, mercerisering) eller farvning af fibre eller tekstilstoffer.
- c) Anlæg til garvning af huder og skind.
- d) Anlæg til fremstilling og bearbejdning af cellulose.

9. GUMMIINDUSTRIEN

Fremstilling og behandling af produkter på grundlag af elastomerer.

10. INFRASTRUKTURPROJEKTER

- a) Anlægsarbejder i erhvervsområder til industriformål.
- b) Anlægsarbejder i byzoner, herunder opførelse af butikcentre og parkeringsanlæg.
- c) Anlæg af jernbaner og anlæg til kombineret transport og af intermodale terminaler (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).
- d) Anlæg af flyvepladser (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).
- e) Bygning af veje, havne og havneanlæg, herunder fiskerihavne (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).
- f) Anlæg af vandveje, som ikke er omfattet af bilag 1, kanalbygning og regulering af vandløb.
- g) Dæmninger og andre anlæg til opstuvning eller varig oplagring af vand (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).
- h) Sporveje, høj- og undergrundsbaner, svævebaner eller lignende baner af særlig bygningstype, der udelukkende eller overvejende tjener til personbefordring.
- i) Anlæg af olie- og gasledninger og rørledninger til transport af CO₂-strømme med henblik på geologisk lagring (projekter, der ikke er omfattet af bilag 1).
- j) Anlæg af vandledninger over større afstande.
- k) Kystanlæg til modvirkning af erosion og maritime vandbygningskonstruktioner, der kan ændre kystlinjerne, som f.eks. skråningsbeskyttelser, strandhøfder og diger, dæmninger, moler, bølgebrydere og andre konstruktioner til beskyttelse mod havet bortset fra vedligeholdelse og genopførelse af sådanne anlæg.
- l) Uddybning og opfyldning på søterritoriet.
- m) Arbejder i forbindelse med indvinding af grundvand og kunstig tilførsel af grundvand, som ikke er omfattet af bilag 1.
- n) Anlæg til overførsel af vandressourcer mellem flodbækkener, som ikke er omfattet af bilag 1.

11. ANDRE PROJEKTER

- a) Permanente væddeløbs- og prøvekørselsbaner for motorkøretøjer.
- b) Anlæg til bortskaffelse af affald (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).
- c) Rensningsanlæg (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).
- d) Områder til oplagring af slam fra rensningsanlæg.
- e) Skrotoplagring, herunder oplagring af biler til ophugning.
- f) Prøveanlæg for motorer, turbiner eller reaktorer.
- g) Anlæg til fremstilling af kemofibre.
- h) Anlæg til indsamling eller destruering af sprængfarlige stoffer.
- i) Destruktionsanstalter.

12. TURISME OG FRITID

- a) Skiløjper, skilifter, tovbaner og hermed forbundet anlægsarbejde.
- b) Lystbådehavne.
- c) Feriebyer og hotelkomplekser uden for byområder og hermed forbundet anlægsarbejde.
- d) Permanente campingpladser.
- e) Forlystelsesparker og lign.

13.

- a) Ændringer eller udvidelser af projekter i bilag 1 eller nærværende bilag, som allerede er godkendt, er udført eller er ved at blive udført, når de kan have væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet (ændring eller udvidelse, som ikke er omfattet af bilag 1).

b) Projekter i bilag 1, som udelukkende eller hovedsagelig tjener til udvikling og afprøvning af nye metoder eller produkter, og som ikke anvendes mere end 2 år.

¹⁴⁾ Anlæg omfattet af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. alene omfattet af denne lovs bestemmelser om miljøvurdering af planer og programmer.

Kriterier for bestemmelse af den sandsynlige betydning af den indvirkning på miljøet, der er omhandlet i § 10

(Miljøvurderingsdirektivets bilag II)

- 1) Planernes og programmernes karakteristika, idet der navnlig tages hensyn til:
 - i hvilket omfang planen eller programmet kan danne grundlag for projekter og andre aktiviteter med hensyn til beliggenhed, art, størrelse og driftsbetingelser eller ved tildeling af midler,
 - i hvilket omfang planen har indflydelse på andre planer eller programmer, herunder også planer og programmer, som indgår i et hierarki,
 - planens eller programmets relevans for integreringen af miljøhensyn specielt med henblik på at fremme bæredygtig udvikling,
 - miljøproblemer af relevans for planen eller programmet
 - planens eller programmets relevans for gennemførelsen af anden miljølovgivning, der stammer fra en EU-retsakt (f.eks. planer og programmer i forbindelse med affaldshåndtering eller vandbeskyttelse).
- 2) Kendetegn ved indvirkningen og det område, som kan blive berørt, idet der navnlig tages hensyn til:
 - indvirkningens sandsynlighed, varighed, hyppighed og reversibilitet
 - indvirkningens kumulative karakter
 - indvirkningens grænseoverskridende karakter
 - faren for menneskers sundhed og miljøet (f.eks. på grund af ulykker)
 - indvirkningens størrelsesorden og rumlige udstrækning (det geografiske område og størrelsen af den befolkning, som kan blive berørt)
 - værdien og sårbarheden af det område, som kan blive berørt som følge af:
 - særlige karakteristiske naturtræk eller kulturarv
 - overskridelse af miljøkvalitetsnormer eller -grænseværdier
 - intensiv arealudnyttelse
 - indvirkningen på områder eller landskaber, som har en anerkendt beskyttelsesstatus på nationalt plan, fællesskabsplan eller internationalt plan.

Oplysninger omhandlet i § 12

(Miljøvurderingsdirektivets bilag I)

De oplysninger, der i henhold til § 12, stk. 1, skal gives er med forbehold af § 12, stk. 2 og 3, følgende:

- a) en skitsering af planens eller programmets indhold, hovedformål og forbindelser med andre relevante planer og programmer
- b) de relevante aspekter af den nuværende miljøstatus og dens sandsynlige udvikling, hvis planen eller programmet ikke gennemføres
- c) miljøforholdene i områder, der kan blive væsentligt berørt
- d) ethvert eksisterende miljøproblem, som er relevant for planen eller programmet, herunder navnlig problemer på områder af særlig betydning for miljøet som f.eks. de områder, der er udpeget efter direktiv 79/409/EØF og 92/43/EØF
- e) de miljøbeskyttelsesmål, der er fastlagt på internationalt plan, fællesskabsplan eller medlemsstatsplan, og som er relevante for planen eller programmet, og hvordan der under udarbejdelsen af den/det er taget hensyn til disse mål og andre miljøhensyn
- f) den sandsynlige væsentlige indvirkning¹⁵⁾ på miljøet, herunder på spørgsmål som den biologiske mangfoldighed, befolkningen, menneskers sundhed, fauna, flora, jordbund, vand, luft, klimatiske faktorer, materielle goder, kulturarv, herunder kirker og deres omgivelser, samt arkitektonisk og arkæologisk arv, landskab og det indbyrdes forhold mellem ovenstående faktorer
- g) planlagte foranstaltninger for at undgå, begrænse og så vidt muligt opveje enhver eventuel væsentlig negativ indvirkning på miljøet af planens eller programmets gennemførelse
- h) en kort skitsering af grunden til at vælge de alternativer, der har været behandlet, og en beskrivelse af, hvorledes vurderingen er gennemført, herunder eventuelle vanskeligheder (som f.eks. tekniske mangler eller mangel på knowhow), der er opstået under indsamlingen af de krævede oplysninger
- i) en beskrivelse af de påtænkte foranstaltninger vedrørende overvågning i overensstemmelse med § 14
- j) et ikketeknisk resumé af de oplysninger, der blev givet under ovennævnte punkter.

- ¹⁵⁾ Denne indvirkning bør omfatte sekundære, kumulative, synergistiske, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende og midlertidige, positive og negative virkninger.

Oplysninger som omhandlet i § 19, stk. 1, nr. 1 (Oplysninger fra bygherren om de i Bilag 2 opførte projekter)

(VVM-direktivets bilag II. A (ændringsdirektivet))

1. En beskrivelse af projektet, herunder navnlig:
 - a) en beskrivelse af hele projektets fysiske karakteristika og, hvor det er relevant, nedrivningsarbejder
 - b) en beskrivelse af projektets placering, navnlig med hensyn til den miljømæssige sårbarhed i de geografiske områder, der kan forventes at blive berørt af projektet.
2. En beskrivelse af de miljøaspekter, der kan forventes at blive berørt i væsentlig grad af projektet.
3. En beskrivelse af alle de væsentlige virkninger, for så vidt oplysninger om sådanne virkninger foreligger, som projektet kan forventes at få på miljøet som følge af:
 - a) de forventede reststoffer og emissioner og den forventede affaldsproduktion, hvor dette er relevant
 - b) brugen af naturressourcer, særlig jordarealer, jordbund, vand og biodiversitet.
4. Der skal, hvor det er relevant, tages hensyn til kriterierne i bilag 6 ved indsamlingen af oplysninger i overensstemmelse med punkt 1-3.

Udvælgelseskriterier omhandlet i § 21

(VVM-direktivets bilag III (ændringsdirektivet))

(KRITERIER TIL BESTEMMELSE AF, HVORVIDT PROJEKTER OMFATTET AF BILAG 2 SKAL UNDERKASTES EN MILJØKONSEKVENSVURDERING)

1. Projektets karakteristika

Projektets karakteristika skal især anses i forhold til:

- a) hele projektets dimensioner og udformning
- b) kumulation med andre eksisterende og/eller godkendte projekter
- c) brugen af naturressourcer, særlig jordarealer, jordbund, vand og biodiversitet
- d) affaldsproduktion
- e) forurening og gener
- f) risikoen for større ulykker og/eller katastrofer, som er relevante for det pågældende projekt, herunder sådanne som forårsages af klimaændringer, i overensstemmelse med videnskabelig viden
- g) risikoen for menneskers sundhed (f.eks. som følge af vand- eller luftforurening).

2. Projektets placering

Den miljømæssige sårbarhed i de geografiske områder, der kan forventes at blive berørt af projekter, skal tages i betragtning, navnlig:

- a) den eksisterende og godkendte arealanvendelse
- b) naturressourcernes (herunder jordbund, jordarealer, vand og biodiversitet) relative rigdom, forekomst, kvalitet og regenereringskapacitet i området og dettes undergrund
- c) det naturlige miljøes bæreevne med særlig opmærksomhed på følgende områder:
 - i) vådområder, områder langs bredder, flodmundinger
 - ii) kystområder og havmiljøet
 - iii) bjerg- og skovområder
 - iv) naturreservater og -parker
 - v) områder, der er registreret eller fredet ved national lovgivning; Natura 2000-områder udpeget af medlemsstater i henhold til direktiv 92/43/EØF og direktiv 2009/147/EF
 - vi) områder, hvor det ikke er lykkedes — eller med hensyn til hvilke det menes, at det ikke er lykkedes — at opfylde de miljøkvalitetsnormer, der er fastsat i EU-lovgivningen, og som er relevante for projektet
 - vii) tætbefolkede områder
 - viii) landskaber og lokaliteter af historisk, kulturel eller arkæologisk betydning.

3. Arten af og kendetegn ved den potentielle indvirkning på miljøet

Projektets forventede væsentlige virkninger på miljøet skal ses i relation til de kriterier, der er anført under punkt 1 og 2 i dette bilag, og under hensyn til projektets indvirkning på de i § 20, stk. 4, nævnte faktorer, idet der skal tages hensyn til:

- a) indvirkningens størrelsesorden og rumlige udstrækning (f.eks. geografisk område og antallet af personer, der forventes berørt)
- b) indvirkningens art
- c) indvirkningens grænseoverskridende karakter
- d) indvirkningens intensitet og kompleksitet

- e) indvirkningens sandsynlighed
- f) indvirkningens forventede indtræden, varighed, hyppighed og reversibilitet
- g) kumulationen af projektets indvirkninger med indvirkningerne af andre eksisterende og/eller godkendte projekter
- h) muligheden for reelt at begrænse indvirkningerne.

Oplysninger som omhandlet i § 20, stk. 1 (Oplysninger til miljøkonsekvensvurderingsrapporten)

(VVM-direktivets bilag IV (ændringsdirektivet))

1. Beskrivelse af projektet, herunder navnlig:
 - a) en beskrivelse af projektets placering
 - b) en beskrivelse af hele projektets fysiske karakteristika, herunder, hvor det er relevant, fornødne nedrivningsarbejder, og arealanvendelsesbehovet i anlægs- og driftsfaserne
 - c) en beskrivelse af de væsentligste karakteristika ved projektets driftsfase (navnlig en eventuel produktionsproces), f.eks. energibehov og energiforbrug, typen og mængden af de anvendte materialer og naturressourcer (herunder vand, jordarealer, jordbund og biodiversitet)
 - d) et skøn efter type og mængde over forventede reststoffer og emissioner (såsom vand-, luft-, jordbunds- og undergrundsforurening, støj, vibrationer, lys, varme, stråling) og mængder og typer af affald produceret i anlægs- og driftsfaserne.
2. En beskrivelse af de rimelige alternativer (f.eks. vedrørende projektets udformning, teknologi, placering, dimensioner og størrelsesorden), som bygherren har undersøgt, og som er relevante for det fremlagte projekt og dets særlige karakteristika, og angivelse af hovedårsagerne til det truffe valg, herunder en sammenligning af miljøpåvirkningerne.
3. En beskrivelse af de relevante aspekter af den aktuelle miljøstatus (referencescenarie) og en kort beskrivelse af dens sandsynlige udvikling, hvis projektet ikke gennemføres, for så vidt naturlige ændringer i forhold til referencescenariet kan vurderes ved hjælp af en rimelig indsats på grundlag af tilgængeligheden af miljøoplysninger og videnskabelig viden.
4. En beskrivelse af de i § 20, stk. 4, nævnte faktorer, der kan forventes at blive berørt i væsentlig grad af projektet: befolkningen, menneskers sundhed, biodiversiteten (f.eks. fauna og flora), jordarealer (f.eks. inddragelse af arealer), jordbund (f.eks. organisk stof, erosion, komprimering og arealbefæstelse), vand (f.eks. hydromorfologiske forandringer, kvantitet og kvalitet), luft, klima (f.eks. drivhusgasemissioner, virkninger, der er relevante for tilpasning), materielle goder, kulturarven, herunder den arkitektoniske og arkæologiske aspekter, og landskab.
5. En beskrivelse af projektets forventede væsentlige virkninger på miljøet som følge af bl.a.:
 - a) anlæggelsen og tilstedeværelsen af projektet, herunder, hvor det er relevant, nedrivningsarbejder
 - b) brugen af naturressourcer, navnlig jordarealer, jordbund, vand og biodiversitet, så vidt muligt under hensyntagen til en bæredygtig adgang til disse ressourcer
 - c) emissionen af forurenende stoffer, støj, vibrationer, lys, varme og stråling, opståelsen af gener og bortskaffelsen og genvindingen af affald
 - d) faren for menneskers sundhed, kulturarven og miljøet (f.eks. på grund af ulykker eller katastrofer)
 - e) kumulationen af projektets virkninger med andre eksisterende og/eller godkendte projekter, idet der tages hensyn til eventuelle eksisterende miljøproblemer i forbindelse med områder af særlig miljømæssig betydning, som kan forventes at blive berørt, eller anvendelsen af naturressourcer
 - f) projektets indvirkning på klimaet (f.eks. arten og omfanget af drivhusgasemissioner) og projektets sårbarhed over for klimaændringer
 - g) de anvendte teknologier og stoffer.

Beskrivelsen af de forventede væsentlige virkninger på de i § 20, stk. 4, angivne faktorer bør omfatte projektets direkte virkninger og i givet fald dets indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger. I beskrivelsen bør der tages hensyn til de miljøbeskyttelsesmål, der er fastlagt på EU- eller medlemsstatsplan, og som er relevante for projektet.

6. En beskrivelse af, hvilke metoder eller beviser der er anvendt til identificeringen og forudberegningen af de væsentlige virkninger på miljøet, herunder oplysninger vedrørende eventuelle vanskeligheder (f.eks. tekniske mangler eller manglende viden) i forbindelse med indsamlingen af de krævede oplysninger og vedrørende de vigtigste usikkerheder.

7. En beskrivelse af de påtænkte foranstaltninger med henblik på at undgå, forebygge, begrænse eller om muligt neutralisere identificerede væsentlige skadelige virkninger på miljøet og, om relevant, af eventuelle foreslåede overvågningsordninger (f.eks. udarbejdelse af en analyse efter projektets afslutning). Denne beskrivelse bør redegøre for, i hvilken grad de væsentlige skadelige virkninger på miljøet undgås, forebygges, begrænses eller neutraliseres, og bør dække både anlægs- og driftsfasen.

8. En beskrivelse af projektets forventede skadelige virkninger på miljøet som følge af projektets sårbarhed over for større ulykker og/eller katastrofer, som er relevante for det pågældende projekt. Relevante foreliggende oplysninger indhentet via risikovurderinger foretaget i henhold til EU-lovgivning såsom Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/18/EU¹⁶⁾ eller Rådets direktiv 2009/71/Euratom¹⁷⁾ eller relevante vurderinger foretaget i henhold til national lovgivning kan bruges til dette formål, forudsat at kravene i nærværende direktiv opfyldes. Beskrivelsen bør, hvor det er relevant, omfatte de påtænkte foranstaltninger til forebyggelse eller afbødning af sådanne begivenheders væsentlige skadelige virkninger på miljøet og oplysninger om beredskabet med henblik på og den foreslåede håndtering af sådanne nødsituationer.

9. Et ikketeknisk resumé af de på grundlag af punkt 1-8 fremlagte oplysninger.

10. En referenceliste med oplysninger om kilderne til de i rapporten indeholdte beskrivelser og vurderinger.

- ¹⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/18/EU af 4. juli 2012 om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer og om ændring og efterfølgende ophævelse af Rådets direktiv 96/82/EF (EUT L 197 af 24.7.2012, s. 1).
- ¹⁷⁾ Rådets direktiv 2009/71/Euratom af 25. juni 2009 om EF-rammebestemmelser for nukleare anlægs nukleare sikkerhed (EUT L 172 af 2.7.2009, s. 18). 25.4.2014, L 124/18, Den Europæiske Unions Tidende, DA.

Ministerium: Miljø- og Fødevarerministeriet
Journalnummer: Miljø- og Fødevarermin.,
Miljøstyrelsen, j.nr. MST-52105-00013

Senere ændringer til forskriften
Ingen

Bekendtgørelse om samordning af miljøvurderinger og digital selvbetjening m.v. for planer, programmer og konkrete projekter omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)¹⁾

I medfør af § 4, stk. 4, § 7, stk. 1 og stk. 2, § 15, stk. 4, § 17, stk. 6, § 26, § 29, stk. 1-3 og § 41, stk. 1-3, i lovebekendtgørelse nr. 448 af 10. maj 2017 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), fastsættes:

Kapitel 1

Anvendelsesområde og definitioner

§ 1. Bekendtgørelsens regler finder anvendelse på ansøgninger om konkrete projekter, der er omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM). Bekendtgørelsens regler om digital høring finder desuden anvendelse på høringer, som gennemføres i forbindelse med miljøvurderinger af planer og programmer.

§ 2. I denne bekendtgørelse forstås ved:

- 1) VVM-myndighed: Den myndighed efter lovens § 17 eller bekendtgørelsens § 3, som skal træffe afgørelse efter § 21 eller § 25 om et konkret projekt omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM). VVM-myndigheden omfatter ligeledes Miljøstyrelsen, Naturstyrelsen og Energistyrelsen, som har fået delegeret henholdsvis Miljø- og Fødevarerministerens og Energi-, Forsynings, og Klimaministerens kompetence til at træffe afgørelse efter lovens §§ 21 og 25 for projekter på havet.
- 2) Planlæggende myndighed: Den myndighed, som gennemfører en miljøvurdering af en plan eller et program efter lovens § 8.
- 3) Staten:
 - a) Ministerier med tilhørende institutioner.
 - b) Statslige aktieselskaber, jf. selskabslovens § 5, nr. 31, jf. §§ 6 og 7.
 - c) Datterselskaber organiseret som aktieselskaber, hvor moderselskabet er omfattet af litra b.
 - d) Juridiske personer, der ikke er organiseret som aktieselskaber, såfremt statens ejerandel udgør 50 % eller derover.
- 4) Fælles procedure: En procedure for koordinering af miljøvurderingsprocessen, som finder anvendelse, hvis projektet forudsætter vurderinger efter flere EU-direktiver eller forordninger. Den myndighed, som er ansvarlig for koordineringen, sikrer, at der gennemføres en fælles miljøvurderingsproces og udarbejdes en fælles miljøvurdering af ansøgningen efter direktiverne.
- 5) Samordnet procedure: En procedure for koordinering af miljøvurderingsprocessen som finder anvendelse, hvis et projekt forudsætter vurderinger efter flere EU-direktiver eller forordninger. Den myndighed, som er ansvarlig for koordineringen, fungerer som kontaktpunkt for ansøger og myndighederne og samler myndighedernes vurdering af projektet til en samlet vurdering.

Kapitel 2

Miljøstyrelsens varetagelse af kommunalbestyrelsens og regionsrådets opgaver og beføjelser

§ 3. Miljøstyrelsen varetager kommunalbestyrelsens opgaver og beføjelser efter loven for følgende projekter omfattet af loven:

- 1) Projekter hvor staten, jf. § 2, nr. 3, er bygherre.
- 2) Projekter, hvor Energinet.dk er bygherre.
- 3) Infrastrukturanlæg, der i sin udstrækning berører mere end to kommuner.
- 4) Vandindvindings- og vandforsyningsanlæg, hvis det samlede anlæg geografisk strækker sig over mere end to kommuner.
- 5) Vindmøller på 150 meter totalhøjde eller derover.
- 6) Projekter med direkte henblik på frakturering udelukkende i forbindelse med efterforskning eller udvinding af skiffergas.

Stk. 2. Miljøstyrelsen kan i særlige tilfælde, hvor Miljøstyrelsen vurderer, at statens interesse i et konkret projekt omfattet af stk. 1 anses for at være af underordnet betydning, overlade kompetencen til at varetage opgaven og beføjelserne til kommunalbestyrelsen, hvis kommunalbestyrelsen anmoder herom.

Stk. 3. Miljøstyrelsen varetager kommunalbestyrelsens og regionsrådets opgaver og beføjelser for projekter omfattet af loven, hvor godkendelseskompetencen for hele eller hovedparten af det samlede projekt efter § 40 i lov om miljøbeskyttelse er henlagt til Miljøstyrelsen.

Stk. 4. Miljøstyrelsen varetager kommunalbestyrelsens og regionsrådets opgaver og beføjelser for hele projektet, uanset om styrelsen i henhold til anden lovgivning kun skal varetage opgaverne og beføjelserne for dele af projektet.

Kapitel 3

Ansøgning og høring

§ 4. Bygherrens ansøgning om projekter på land samt ansøgninger om anlæg til intensivt fiskeopdræt omfattet af lovens bilag 2 skal ske ved anvendelse af ansøgningsskemaet i bilag 1, der indsendes digitalt, jf. dog stk. 4.

Stk. 2. Bygherrens ansøgning om projekter på havet, som er omfattet af lovens bilag 2, og tillige er omfattet af lov om fremme af vedvarende energi, lov om anvendelse af Danmarks undergrund eller lov om kontinentalsoklen indgives til Energistyrelsen efter den procedure, som finder anvendelse for lov om fremme af vedvarende energi, lov om anvendelse af Danmarks undergrund eller lov om kontinentalsoklen. Ansøgningen skal indeholde de oplysninger, der fremgår af § 19 og bilag 5 i lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

Stk. 3. Bygherrens ansøgning om projekter på havet, som er omfattet af lovens bilag 2, og tillige er omfattet af lov om kystbeskyttelse, indgives til Naturstyrelsen efter den procedure, som fremgår af lov om kystbeskyttelse. Ansøgningen skal indeholde de oplysninger, der fremgår af § 19 og bilag 5 i lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

Stk. 4. Ansøgning om afgørelse efter lovens § 21 skal indgives ved anvendelse af den digitale selvbetjening, Byg og Miljø, når

- 1) en projektkategori er optaget på lovens bilag 2, og
- 2) projektkategorien har sammenfald med et eller flere listepunkter på bilag 2 i bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomheder.

Stk. 5. Ansøgning om afgørelse efter lovens § 21 skal indgives ved anvendelse af den digitale selvbetjening, Byg og Miljø, når

- 1) en projektkategori er omfattet af lovens bilag 2, nr. 3, litra a, og
- 2) projektkategorien er omfattet af i bekendtgørelse om miljøkrav for mellemstore fyringsanlæg.

Stk. 6. Stk. 4 og 5 finder ikke anvendelse for projekter, der helt eller delvist er omfattet af råstoflovens § 7.

Stk. 7. VVM-myndigheden har pligt til ved anvendelse af den digitale selvbetjening, Byg og Miljø, jf. stk. 4 og 5, at registrere, hvornår en sag er fuldt oplyst, og hvornår en sag er afgjort.

Stk. 8. VVM-myndigheden afviser ansøgning om anlæg nævnt i stk. 4 og 5, som ikke er indgivet ved anvendelse af digital selvbetjening, jf. dog stk. 9 og 10.

Stk. 9. VVM-myndigheden kan undlade at afvise en ansøgning efter stk. 4 og 5, som ikke er indgivet ved anvendelse af digital selvbetjening, hvis der foreligger særlige forhold, der gør, at bygherre ikke må forventes at kunne anvende digital selvbetjening.

Stk. 10. VVM-myndigheden kan undlade at afvise en ansøgning efter stk. 4 og 5, som ikke er indgivet ved anvendelse af digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare økonomiske fordele for myndigheden ved at behandle ansøgningen.

Stk. 11. Hvis ansøgningen er omfattet af § 3, videresender kommunalbestyrelsen eller regionsrådet umiddelbart ansøgningen til Miljøstyrelsen. Dette gælder også for ansøgninger til kommunalbestyrelsen, der indgives ved digital selvbetjening efter stk. 4 og 5, som skal videresendes ved anvendelse af digital selvbetjening. Indgives en ansøgning som nævnt i stk. 4, ikke ved anvendelse af digital selvbetjening, skal kommunalbestyrelsen snarest videresende ansøgningen til Miljøstyrelsen.

Stk. 12. VVM-myndigheden skal så vidt muligt tilrettelægge sagsbehandlingen således, at myndigheden kan meddele afgørelser efter miljøbeskyttelseslovens § 19, stk. 1, nr. 3, § 28, stk. 3, og § 33 samt afgørelse efter § 21 i lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) samtidig, såfremt bygherre har indgivet ansøgning om et anlæg nævnt i stk. 4, samtidig med indgivelse af ansøgning om afgørelser efter miljøbeskyttelseslovens § 19, stk. 1, nr. 3, § 28, stk. 3, og § 33.

§ 5. Ansøgning jf. lovens § 18 om projekter omfattet af lovens § 15 samt miljøkonsekvensrapport, jf. lovens § 20, indsendes digitalt til VVM-myndigheden.

§ 6. Høring af offentligheden efter lovens §§ 32 og 35 kan ske ved offentliggørelse udelukkende på den planlæggende myndigheds eller VVM-myndighedens hjemmeside.

Kapitel 4

Samordning af vurderinger

§ 7. VVM-myndigheden skal anvende en fælles procedure, jf. § 2, nr. 4, eller samordnet procedure, jf. § 2, nr. 5, eller en kombination af disse, hvis et projekt forudsætter, at der foretages en vurdering efter lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) samt en vurdering efter en af følgende bekendtgørelser:

- 1) Bekendtgørelse om konsekvensvurdering vedrørende internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter ved projekter om etablering m.v. af elproduktionsanlæg og elforsyningsnet på havet.
- 2) Bekendtgørelse om konsekvensvurdering vedrørende internationale naturbeskyttelsesområder og beskyttelse af visse arter ved forundersøgelser, efterforskning og indvinding af kulbrinter, lagring i undergrunden, rørledninger, m.v. offshore.
- 3) Bekendtgørelse om administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter for så vidt angår kystbeskyttelsesforanstaltninger samt etablering og udvidelse af visse anlæg på søterritoriet.
- 4) Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.
- 5) Bekendtgørelse om administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter for så vidt angår anlæg og udvidelse af havne.

6) Bekendtgørelse om administration af planloven i forbindelse med internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Stk. 2. VVM-myndigheden kan vælge at anvende en fælles eller samordnet procedure eller en kombination af disse, hvis et projekt forudsætter, at der foretages en vurdering af projektet efter øvrig lovgivning, der gennemfører EU-direktiver, eller en vurdering efter EU-forordninger, som ikke er nævnt i stk. 1.

§ 8. Ved anvendelsen af den fælles procedure er VVM-myndigheden ansvarlig for at sikre, at der gennemføres en samlet miljøvurderingsproces og en samlet myndighedsvurdering af den indsendte ansøgning efter § 18 og miljøkonsekvensrapport efter § 20. Vurderingen udarbejdes af VVM-myndigheden. Den myndighed, som skal meddele tilladelse til projektet efter anden lovgivning, skal anvende VVM-myndighedens miljøvurdering af projektet som grundlag for sin afgørelse.

Stk. 2. Hvis både en statslig myndighed og en region eller en kommune som VVM-myndighed skal tillade projektet efter lovens § 25, gennemføres den samlede miljøvurderingsproces og den samlede vurdering af ansøgningen, jf. stk. 1, af den statslige myndighed, medmindre andet aftales i den konkrete sag.

Stk. 3. Hvis to statslige myndigheder, to regioner eller to kommuner som kompetent myndighed skal tillade projektet efter lovens § 25, aftaler myndighederne fra sag til sag, hvilken myndighed der er ansvarlig for at gennemføre den samlede miljøvurderingsproces, og udarbejde den samlede vurdering af ansøgningen jf. stk. 1.

Stk. 4. Stk. 1-3 finder tilsvarende anvendelse, hvis flere myndigheder som VVM-myndighed skal meddele tilladelse til projektet efter lovens § 25.

§ 9. Ved anvendelsen af den samordnede procedure fungerer VVM-myndigheden som kontaktpunkt for såvel ansøger som de myndigheder, der skal meddele tilladelse til projektet efter anden lovgivning. VVM-myndigheden sikrer, at miljøvurderingsprocessen koordineres mellem de involverede myndigheder og samler de involverede myndighedernes vurderinger af projektet med henblik på at sikre, at eventuelle uenigheder mellem myndighederne om vurderingen af projektet afklares hurtigst muligt.

Stk. 2. Hvis både en statslig myndighed og en region eller en kommune som VVM-myndighed skal træffe afgørelse om projektet efter lovens § 25, fungerer den statslige myndighed som samordnende myndighed, jf. stk. 1, medmindre andet aftales i den konkrete sag.

Stk. 3. Hvis to statslige myndigheder, to regioner eller to kommuner som kompetent myndighed skal træffe afgørelse om projektet efter lovens § 25, aftaler myndighederne fra sag til sag, hvilken myndighed der varetager opgaven som samordnende myndighed, jf. stk. 1.

Kapitel 5

Tilladelser til VVM-pligtige projekter, offentliggørelse m.v.

§ 10. Følgende tilladelser eller godkendelser efter anden lovgivning erstatter helt eller delvist tilladelsen efter lovens § 25, jf. lovens § 15, stk. 3:

- 1) En tilladelse efter § 7 eller § 20 i lov om råstoffer.
- 2) En godkendelse efter § 33 i lov om miljøbeskyttelse eller af en tilladelse efter miljøbeskyttelseslovens § 28.
- 3) En tilladelse efter § 25 i lov om fremme af vedvarende energi.
- 4) En tilladelse efter §§ 10, 17, 23 og 28 i lov om anvendelse af Danmarks undergrund.
- 5) En tilladelse efter § 2, stk. 1, 1. pkt. eller § 4, stk. 1, i lov om kontinentalsoklen.
- 6) En tilladelse efter § 16 - § 16 b i lov om kystbeskyttelse.
- 7) En tilladelse efter § 18 i lov om vandforsyning.

§ 11. Hvis et projekt forudsætter planlægning efter planloven, må VVM-myndigheden ikke meddele tilladelse efter lovens § 25 eller en tilladelse, som erstatter tilladelsen efter lovens § 25 jf. denne bekendtgørelses § 10 til at påbegynde projektet, før det nødvendige plangrundlag for projektet er gældende efter planlovens regler herom.

§ 12. VVM-myndighedens offentliggørelse af afgørelser efter lovens §§ 21 og 25 kan ske udelukkende digitalt på myndighedens hjemmeside, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen indberetter miljøkonsekvensrapporten, som sendes i høring efter lovens § 35, stk. 1, nr. 3, samt de oplysninger, som fremgår af lovens § 37 til plansystem.dk.

Stk. 3. Indsendelsen efter stk. 2 kan erstatte kommunalbestyrelsens høring af de berørte myndigheder efter lovens § 35, stk. 1, nr. 3.

Kapitel 6

Ikrafttræden

§ 13. Bekendtgørelsen træder i kraft den 19. december 2017.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 447 af 10. maj 2017 om samordning af miljøvurderinger og digital selvbetjening m.v. for planer, programmer og konkrete projekter omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) ophæves.

§ 14. Bekendtgørelsen gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Miljø- og Fødevareministeriet, den 12. december 2017

ESBEN LUNDE LARSEN

/ Claus Torp

- ¹⁾ Bekendtgørelsen indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/42/EF af 27. juni 2001 om vurdering af bestemte planers og programmets indvirkning på miljøet, EF-tidende 2001, nr. L 197, s. 30, og dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/92/EU af 13. december 2011 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (VVM-direktivet), EU-Tidende 2012, nr. L 26, side 1, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/52/EU af 16. april 2014 om ændring af direktiv 2011/92/EU af 13. december 2011 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet, EU-tidende 2014, nr. L 124, side 1.

Ansøgningskema

Nedenstående skema angiver de oplysninger, som skal indgives til myndighederne ved ansøgning af projekter, der er omfattet af lovens bilag 2, jf. lovens § 21. Bygherren skal, hvor det er relevant for ansøgningen om det konkrete projekt, tage hensyn til kriterierne i lovens bilag 6, når skemaet udfyldes. Såfremt der allerede foreligger oplysninger om de indvirkninger, projektet kan forventes at få på miljøet, medsendes disse oplysninger. Skemaet finder ikke anvendelse for sager, der behandles af Naturstyrelsen og Energistyrelsen. Skemaets oplysningskrav er vejledende og fastsat under hensyntagen til kriterierne i lovens bilag 5.

Basisoplysninger	Tekst		
Projektbeskrivelse (kan vedlægges)			
Navn, adresse, telefonnr. og e-mail på bygherre			
Navn, adresse, telefonnr. og e-mail på kontaktperson			
Projektets adresse, matr. nr. og ejerlav. For havbrug angives anlæggets geografiske placering angivet ved koordinater for havbrugets 4 hjørneafmærkninger i bredde/længde (WGS-84 datum).			
Projektet berører følgende kommune eller kommuner (omfatter såvel den eller de kommuner, som projektet er placeret i, som den eller de kommuner, hvis miljø kan tænkes påvirket af projektet)			
Oversigtskort i målestok eks. 1:50.000 – Målestok angives. For havbrug angives anlæggets placering på et søkort.			
Kortbilag i målestok 1:10.000 eller 1:5.000 med indtegning af anlægget og projektet (vedlægges dog ikke for strækningsanlæg).	Målestok angives:		
Forholdet til VVM reglerne	Ja	Nej	
Er projektet opført på bilag 1 til lov om miljøvurdering af planer og programmer og konkrete projekter (VVM).			Hvis ja, er der obligatorisk VVM-pligtigt. Angiv punktet på bilag 1:
Er projektet opført på bilag 2 til lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).			Hvis ja, angiv punktet på bilag 2:
Projektets karakteristika	Tekst		
1. Hvis bygherren ikke er ejer af de arealer, som projektet omfatter angives navn og adresse på de eller den pågældende ejer, matr. nr. og ejerlav			
2. Arealanvendelse efter projektets realisering. Det fremtidige samlede bebyggede areal i m ²			
Det fremtidige samlede befæstede areal i m ²			
Nye arealer, som befæstes ved projektet i m ²			
3. Projektets areal og volumenmæssige udformning			

<p>Er der behov for grundvandssenkning i forbindelse med projektet og i givet fald hvor meget i m</p> <p>Projektets samlede grundareal angivet i ha eller m²</p> <p>Projektets bebyggede areal i m²</p> <p>Projektets nye befæstede areal i m²</p> <p>Projektets samlede bygningsmasse i m³</p> <p>Projektets maksimale bygningshøjde i m</p> <p>Beskrivelse af omfanget af eventuelle nedrivningsarbejder i forbindelse med projektet</p>	
<p>4. Projektets behov for råstoffer i anlægsperioden</p> <p>Råstofforbrug i anlægsperioden på type og mængde:</p> <p>Vandmængde i anlægsperioden</p> <p>Affaldstype og mængder i anlægsperioden</p> <p>Spildevand til renseanlæg i anlægsperioden</p> <p>Spildevand med direkte udledning til vandløb, søer, hav i anlægsperioden</p> <p>Håndtering af regnvand i anlægsperioden</p> <p>Anlægsperioden angivet som mm/åå – mm/åå</p>	
Projektets karakteristika	Tekst
<p>5. Projektets kapacitet for så vidt angår flow ind og ud samt angivelse af placering og opbevaring på kortbilag af råstoffet/produktet i driftsfasen:</p> <p>Råstoffer – type og mængde i driftsfasen</p> <p>Mellemprodukter – type og mængde i driftsfasen</p> <p>Færdigvarer – type og mængde i driftsfasen</p> <p>Vandmængde i driftsfasen</p>	
<p>6. Affaldstype og årlige mængder, som følge af projektet i driftsfasen:</p> <p>Farligt affald:</p>	

Andet affald:			
Spildevand til renseanlæg:			
Spildevand med direkte udledning til vandløb, sø, hav:			
Håndtering af regnvand:			
Projektets karakteristika	Ja	Nej	Tekst
7. Forudsætter projektet etablering af selvstændig vandforsyning?			
8. Er projektet eller dele af projektet omfattet af standardvilkår eller en branchebekendtgørelse?			Hvis »ja« angiv hvilke. Hvis »nej« gå til punkt 10
9. Vil projektet kunne overholde alle de angivne standardvilkår eller krav i branchebekendtgørelsen?			Hvis »nej« angives og begrundes hvilke vilkår, der ikke vil kunne overholdes.
10. Er projektet eller dele af projektet omfattet af BREF-dokumenter?			Hvis »ja« angiv hvilke. Hvis »nej« gå til pkt. 12.
11. Vil projektet kunne overholde de angivne BREF-dokumenter?			Hvis »nej« angives og begrundes hvilke BREF-dokumenter, der ikke vil kunne overholdes.
12. Er projektet eller dele af projektet omfattet af BAT-konklusioner?			Hvis »ja« angiv hvilke. Hvis »nej« gå til punkt 14.
Projektets karakteristika	Ja	Nej	Tekst
13. Vil projektet kunne overholde de angivne BAT-konklusioner?			Hvis »nej« angives og begrundes hvilke BAT-konklusioner, der ikke vil kunne overholdes.
14. Er projektet omfattet af en eller flere af Miljøstyrelsens vejledninger eller bekendtgørelser om støj eller eventuelt lokalt fastsatte støjgrænser?			Hvis »ja« angives navn og nr. på den eller de pågældende vejledninger eller bekendtgørelser. Hvis »nej« gå til pkt. 17.
15. Vil anlægsarbejdet kunne overholde de eventuelt lokalt fastsatte vejledende grænseværdier for støj og vibrationer?			Hvis »nej« angives overskridelsens omfang og begrundelse for overskridelsen

16. Vil det samlede projekt, når anlægsarbejdet er udført, kunne overholde de vejledende grænseværdier for støj og vibrationer?			Hvis »nej« angives overskridelsens omfang og begrundelse for overskridelsen
17. Er projektet omfattet Miljøstyrelsens vejledninger, regler og bekendtgørelser om luftforurening?			Hvis »ja« angives navn og nr. på den eller de pågældende vejledninger, regler eller bekendtgørelser. Hvis »nej« gå til pkt. 20.
18. Vil anlægsarbejdet kunne overholde de vejledende grænseværdier for luftforurening?			Hvis »Nej« angives overskridelsens omfang og begrundelse for overskridelsen.
19. Vil det samlede projekt, når anlægsarbejdet er udført, kunne overholde de vejledende grænseværdier for luftforurening?			Hvis »Nej« angives overskridelsens omfang og begrundelse for overskridelsen.
20. Vil projektet give anledning til støvgener eller øgede støvgener I anlægsperioden? I driftsfasen?			Hvis »ja« angives omfang og forventet udbredelse.
Projektets karakteristika	Ja	Nej	Tekst
21. Vil projektet give anledning til lugtgener eller øgede lugtgener I anlægsperioden? I driftsfasen?			Hvis »ja« angives omfang og forventet udbredelse.
22. Vil anlægget som følge af projektet have behov for belysning som i aften og nattetimer vil kunne oplyse naboarealer og omgivelserne I anlægsperioden? I driftsfasen?			Hvis »ja« angives og begrundes omfanget.
23. Er anlægget omfattet af risikobekendtgørelsen, jf. bekendtgørelse om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer nr. 372 af 25. april 2016?			
Projektets placering	Ja	Nej	Tekst
24. Kan projektet rummes inden for lokalplanens generelle formål?			Hvis »nej«, angiv hvorfor:

25. Forudsætter projektet dispensation fra gældende bygge- og beskyttelseslinjer?	Ja	Nej	Hvis »ja« angiv hvilke:
26. Indebærer projektet behov for at begrænse anvendelsen af naboarealer?	Ja	Nej	
27. Vil projektet kunne udgøre en hindring for anvendelsen af udlagte råstofområder?	Ja	Nej	
28. Er projektet tænkt placeret indenfor kystnærhedszonen?	Ja	Nej	
Projektets placering	Ja	Nej	Tekst
29. Forudsætter projektet rydning af skov? (skov er et bevokset areal med træer, som danner eller indenfor et rimeligt tidsrum ville danne sluttet skov af højstammede træer, og arealet er større end ½ ha og mere end 20 m bredt.)	Ja	Nej	
30. Vil projektet være i strid med eller til hinder for realiseringen af en rejst fredningssag?	Ja	Nej	
31. Afstanden fra projektet i luftlinje til nærmeste beskyttede naturtype i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3.	Ja	Nej	
32. Er der forekomst af beskyttede arter og i givet fald hvilke?	Ja	Nej	
33. Afstanden fra projektet i luftlinje til nærmeste fredede område.	Ja	Nej	
34. Afstanden fra projektet i luftlinje til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde (Natura 2000-områder, habitatområder, fuglebeskyttelsesområder og Ramsarområder).	Ja	Nej	
35. Vil projektet medføre påvirkninger af overfladevand eller grundvand, f.eks. i form af udledninger til eller fysiske ændringer af vandområder eller grundvandsforekomster?	Ja	Nej	Hvis »ja« angives hvilken påvirkning, der er tale om.
36. Er projektet placeret i et område med særlige drikkevandinteresser?	Ja	Nej	
37. Er projektet placeret i et område med registreret jordforurening?	Ja	Nej	
38. Er projektet placeret i et område, der i kommuneplanen er udpeget som område med risiko for oversvømmelse.	Ja	Nej	
39. Er projektet placeret i et område, der, jf. oversvømmelsesloven, er udpeget som risikoområde for oversvømmelse?	Ja	Nej	
Projektets placering	Ja	Nej	Tekst
40. Er der andre lignende anlæg eller aktiviteter i området, der sammen med det ansøgte må forventes at kunne medføre en øget samlet påvirkning af miljøet (Kumulative forhold)?	Ja	Nej	
41. Vil den forventede miljøpåvirkning kunne berøre nabolande?	Ja	Nej	
42. En beskrivelse af de tilpasninger, ansøger har foretaget af projektet inden ansøgningen blev indsendt og de påtænkte foranstaltninger med henblik på at undgå, forebygge, begrænse eller kompensere for væsentlige skadelige virkninger for miljøet?	Ja	Nej	

43. Undertegnede erklærer herved på tro og love rigtigheden af ovenstående oplysninger.

Dato: _____ Bygherre/anmelder: _____

Vejledning

Skemaet udfyldes af bygherren eller dennes rådgiver baseret på bygherrens viden om eget projekt sammenholdt med de oplysninger og vejledninger, der henvises til i skemaet. Det forudsættes således, at bygherren eller dennes rådgiver er fortrolig med den miljølovgivning, som projektet omfattes af. Bygherren skal ikke gennem præcise beregninger angive projektets forventede påvirkninger men alene tage stilling til overholdelsen af vejledende grænseværdier og angivne miljøforhold baseret på de oplysninger, der kan hentes på offentlige hjemmesider.

Farverne »rød/gul/grøn« angiver, hvorvidt det pågældende tema kan antages at kunne medføre, at projektet vurderes at kunne påvirke miljøet væsentligt og dermed være VVM-pligtigt. »Rød« angiver en stor sandsynlighed for VVM-pligt og »grøn« en minimal sandsynlighed for VVM-pligt. Hvis feltet er sort, kan spørgsmålet ikke besvares med ja eller nej. VVM-pligten afgøres dog af VVM-myndigheden. I de fleste tilfælde vil kommunen være VVM-myndighed.

Bygherres eller dennes rådgivers udfyldelse af skemaet er omfattet af straffelovens § 161 om strafansvar ved afgivelse af urigtige oplysninger til en offentlig myndighed.

252/2017

Helsingfors den 5 maj 2017

Lag om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Syfte

Syftet med denna lag är att främja miljökonsekvensbedömningen och ett enhetligt beaktande av bedömningen vid planering och beslutsfattande och samtidigt öka tillgången till information och möjligheterna att delta.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *miljökonsekvenser* de direkta och indirekta verkningar som ett projekt eller en verksamhet medför i Finland och utanför finskt territorium för

a) befolkningen samt för människors hälsa, levnadsförhållanden och trivsel,

b) marken, jorden, vattnet, luften, klimatet, växtligheten samt för organismer och för naturens mångfald, särskilt för de arter och naturtyper som skyddats med stöd av rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter och Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG om bevarande av vilda fåglar,

c) samhällsstrukturen, de materiella tillgångarna, landskapet, stadsbilden och kulturarvet,

d) utnyttjande av naturresurserna, samt för

e) växelverkan mellan de faktorer som nämns i underpunkterna a–d,

2) *förfarandet vid miljökonsekvensbedömning* ett förfarande enligt 3 kap. där man identifierar, bedömer och beskriver de betydande miljökonsekvenser som vissa projekt kan antas medföra samt hör myndigheter och dem vars förhållanden eller intressen kan påverkas av projektet liksom även sammanslutningar och stiftelser vars verksamhetsområde kan beröras av konsekvenserna av projektet,

3) *program för miljökonsekvensbedömning* en plan som den projektansvarige har gjort upp för behövliga utredningar och arrangemangen för förfarandet vid miljökonsekvensbedömning,

4) *miljökonsekvensbeskrivning* en handling som utarbetas av den projektansvarige och som innehåller uppgifter om projektet och dess alternativ samt en enhetlig bedömning av de betydande miljökonsekvenser dessa kan antas medföra,

5) *projektansvarig* den som driver verksamheten eller annars är ansvarig för beredningen eller genomförandet av ett projekt som avses i denna lag,

6) *kontaktmyndighet* en myndighet som ser till att förfarandet vid miljökonsekvensbedömning genomförs,

7) *deltagande* växelverkan vid miljökonsekvensbedömning mellan den projektansvarige, kontaktmyndigheten och andra myndigheter, dem vars förhållanden eller intressen kan påverkas av projektet samt sammanslutningar och stiftelser vars verksamhetsområde kan beröras av konsekvenserna av projektet,

8) *motiverad slutsats* den motiverade slutledning om projektets betydande miljökonsekvenser som kontaktmyndigheten har gjort utgående från miljökonsekvensbeskrivningen och de åsikter och utlåtanden som har getts om den, resultaten av internationellt hörande och kontaktmyndighetens egen analys,

9) *tillstånd* ett av en myndighet meddelat tillstånd till eller annat därmed jämförbart beslut om att ett projekt får genomföras.

3 §

Lagens tillämpningsområde och tillämpning av förfarandet vid miljökonsekvensbedömning

Denna lag och förfarandet vid miljökonsekvensbedömning tillämpas på projekt och ändringar av projekt som kan antas medföra betydande miljökonsekvenser. I bilaga 1 anges vilka projekt och ändringar av projekt som ska bedömas i förfarandet vid miljökonsekvensbedömning.

Bedömningsförfarandet tillämpas dessutom i enskilda fall när ett projekt eller någon annan än en i 1 mom. avsedd ändring av ett redan genomfört projekt kan antas medföra betydande miljökonsekvenser som, även med de sammantagna konsekvenserna av olika projekt, till sin natur och omfattning kan jämföras med konsekvenserna av projekt som avses i 1 mom.

När det bestäms om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning ska tillämpas i ett enskilt fall ska, utöver vad som föreskrivs i 2 mom., projektets egenskaper och lokalisering samt konsekvensernas karaktär beaktas. I bilaga 2 anges vilka faktorer som ska ligga till grund för beslutsfattandet. Närmare bestämmelser om projektets egenskaper och lokalisering och dess konsekvensers karaktär får utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 §

Förhållande till annan lagstiftning och andra förfaranden

Vid tillämpningen av denna lag ska hänsyn tas till de utredningar om projektet och dess miljökonsekvenser som gjorts i andra sammanhang samt de utredningar samordnas som förutsätts i denna lag och i annan lagstiftning.

Särskilda bestämmelser gäller för användning av en miljökonsekvensbeskrivning som utredning enligt någon annan lag. Bestämmelser om användningen av en miljökonsekvensbeskrivning som en bedömning enligt 65 § i naturvårdslagen (1096/1996) finns i 4 mom. i den paragrafen.

5 §

Miljökonsekvensbedömning genom förfaranden enligt någon annan lag

Miljökonsekvenserna av ett projekt eller av ändringar av ett genomfört projekt som avses i 3 § 1 och 2 mom. i denna lag kan bedömas genom ett förfarande enligt någon annan lag i stället för genom ett förfarande vid miljökonsekvensbedömning, om konsekvenserna utreds på det sätt som avses i 15–21, 23 och 24 § i denna lag. Bestämmelser om bedömningsförfarandet finns då i den lag enligt vilken miljökonsekvenserna kan bedömas på ovan avsett sätt.

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas inte på projekt som gäller kärnanläggningar enligt kärnenergilagen (990/1987).

Den projektansvarige kan i ett initiativ till kontaktmyndigheten föreslå att förfarandet vid miljökonsekvensbedömning ersätts med ett förfarande enligt någon annan lag. Kontaktmyndigheten och den myndighet som ansvarar för förfarandet enligt den andra lagen kan komma överens om att miljökonsekvensbedömningen ska genomföras på det sätt som föreskrivs i den andra lagen, om förutsättningarna enligt 1 mom. uppfylls.

6 §

Myndighetssamarbete

De statliga och kommunala myndigheterna samt landskapsförbundet ska samarbeta för att genomföra förfarandet vid miljökonsekvensbedömning och för att anpassa det till i andra lagar föreskrivna förfaranden avseende ett och samma projekt.

7 §

Projektansvarigas rätt att få information

En projektansvarig har rätt att av myndigheterna få uppgifter som de har och som behövs för miljökonsekvensbedömningen.

8 §

Förhandsöverläggning

Innan programmet för miljökonsekvensbedömning överlämnas eller under bedömningsförfarandets gång kan kontaktmyndigheten på eget initiativ eller på begäran av en annan myndighet som behandlar ärendet eller på begäran av den projektansvarige anordna en förhandsöverläggning i samarbete med den projektansvarige och de centrala myndigheterna. Förhandsöverläggningen har till syfte att främja hanteringen av den helhet av bedömnings-, planerings- och tillståndsförfaranden som krävs för ett projekt och informationsutbytet mellan den projektansvarige och myndigheterna samt att förbättra utredningarnas och dokumentens kvalitet och tillgänglighet och skapa smidigare förfaranden.

9 §

Lagens tillämpning inom Finlands ekonomiska zon

Denna lag tillämpas också i den ekonomiska zon som avses i 1 § i lagen om Finlands ekonomiska zon (1058/2004).

10 §

Kontaktmyndighet

Närings-, trafik- och miljöcentralen är kontaktmyndighet. I projekt som gäller kärnanläggningar enligt kärnenergilagen är det likväl arbets- och näringsministeriet som är kontaktmyndighet. Närmare bestämmelser om kontaktmyndighetens uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

Om ett projekt är förlagt till flera än en närings-, trafik- och miljöcentralers verksamhetsområde, ska myndigheterna sinsemellan komma överens om vilken av centralerna som ska vara kontaktmyndighet för projektet.

Om oklarhet uppstår i fråga om kontaktmyndigheten eller om en närings-, trafik- och miljöcentral svarar för planeringen eller genomförandet av ett projekt, bestämmer miljöministeriet vilken av närings-, trafik- och miljöcentralerna som är kontaktmyndighet för projektet. Miljöministeriet ska i sitt beslut beakta projektets placering och närings-, trafik- och miljöcentralernas resurser samt säkerställa att ansvaret för planeringen och genomförandet av projektet har separerats från kontaktmyndighetens uppgifter så att myndighetens opartiskhet inte äventyras. I det beslut som miljöministeriet fattat i saken får ändring inte sökas genom besvär.

2 kap.

Beslut om tillämpning av förfarandet vid miljökonsekvensbedömning i enskilda fall

11 §

Behörig myndighet

Närings-, trafik- och miljöcentralen beslutar om tillämpningen av förfarandet vid miljökonsekvensbedömning på projekt som avses i 3 § 2 mom.

Om ett projekt är förlagt till flera än en närings-, trafik- och miljöcentralers verksamhetsområde eller om en närings-, trafik- och miljöcentral svarar för planeringen eller genomförandet av ett projekt, bestämmer miljöministeriet vilken av närings-, trafik- och miljöcentralerna som fattar beslutet. Miljöministeriet ska i sitt beslut beakta projektets placering och närings-, trafik- och miljöcentralernas resurser samt säkerställa att ansvaret för planeringen och genomförandet av projektet har separerats från den behöriga myndighetens

uppgifter så att myndighetens opartiskhet inte äventyras. I det beslut som miljöministeriet fattat i saken får ändring inte sökas genom besvär.

Arbets- och näringsministeriet fattar beslut enligt 1 mom. om projekt som gäller kärnanläggningar enligt kärnenergilagen.

12 §

Uppgifter som krävs av den projektansvarige

För det beslutsfattande som avses i 11 § ska den projektansvarige lämna in en beskrivning av projektet och de betydande miljökonsekvenser projektet kan antas medföra till den behöriga myndigheten. Beskrivningen kan också innehålla uppgifter om projektets egenskaper samt om de planerade åtgärder som kommer att vidtas för att undvika eller förebygga betydande skadliga miljökonsekvenser. Närmare bestämmelser om vilka uppgifter som den projektansvarige ska lämna till den behöriga myndigheten utfärdas genom förordning av statsrådet.

13 §

Beslut om tillämpning av förfarandet vid miljökonsekvensbedömning i enskilda fall

Innan beslutet fattas om behovet av förfarandet vid miljökonsekvensbedömning i enskilda fall ska de berörda myndigheterna höras, om inte detta är uppenbart onödigt. I sådana fall där det inte krävs något förfarande vid miljökonsekvensbedömning ska det i beslutet också redogöras för projektets karaktäristiska egenskaper och särskilda åtgärder som enligt eventuell uppgift från den projektansvarige kommer att vidtas i syfte att undvika eller förebygga betydande skadliga miljökonsekvenser. Den behöriga myndigheten ska besluta om tillämpningen av förfarandet utan dröjsmål, dock senast en månad från det att myndigheten har fått tillräcklig information om projektet och dess miljökonsekvenser.

Beslutet ska delges den projektansvarige i enlighet med 60 § i förvaltningslagen (434/2003). Beslutet ska publiceras elektroniskt på den behöriga myndighetens webbplats, om inte annat följer av bestämmelserna om sekretess, och skickas för kännedom till berörda myndigheter och till den eventuella initiativtagaren. Dessutom ska beslutet utan dröjsmål och på det sätt som anges i lagen om offentliga kungörelser (34/1925) kungöras i minst 14 dagar på anslagstavlorna i kommunerna inom projektets sannolika influensområde. Det som i lagen om offentliga kungörelser föreskrivs om kungörande på anslagstavlorna tillämpas på elektronisk publicering av kungörelser på kommunernas webbplatser.

3 kap.

Förfarandet vid miljökonsekvensbedömning

14 §

Innehållet i förfarandet vid miljökonsekvensbedömning

Förfarandet vid miljökonsekvensbedömning innefattar

- 1) utarbetande av ett program för miljökonsekvensbedömning och en miljökonsekvensbeskrivning,
- 2) tillkännagivande och hörande om programmet för miljökonsekvensbedömning och miljökonsekvensbeskrivningen, inklusive internationellt hörande,
- 3) kontaktmyndighetens analys av uppgifterna i programmet för miljökonsekvensbedömning och miljökonsekvensbeskrivningen och av de åsikter och utlåtanden som getts i samband med hörande, inklusive internationellt hörande,
- 4) kontaktmyndighetens utlåtande om programmet för miljökonsekvensbedömning,
- 5) kontaktmyndighetens motiverade slutsats om projektets betydande miljökonsekvenser, och
- 6) beaktande av miljökonsekvensbeskrivningen, de åsikter och utlåtanden som getts om den, inklusive handlingar om internationellt hörande, och den motiverade slutsatsen i tillståndsförfarande samt inkluderande av den motiverade slutsatsen i tillståndet.

15 §

Tidpunkten för förfarandet vid miljökonsekvensbedömning

Miljökonsekvenserna av ett projekt ska utredas i förfarandet vid miljökonsekvensbedömning i ett så tidigt skede som möjligt av planeringen med beaktande av den övriga beredningen av projektet medan det ännu finns möjliga alternativ.

Bedömningen ska dock finnas att tillgå vid avgörandet av ett tillståndsärende enligt 25 §.

16 §

Program för miljökonsekvensbedömning

Den projektansvarige ska lämna in ett program för miljökonsekvensbedömning till kontaktmyndigheten. Programmet ska innehålla behövliga uppgifter om projektet och skäligena alternativ till det, en beskrivning av miljöns nuvarande tillstånd, ett förslag på de miljökonsekvenser som ska bedömas och utredningen av dessa samt en plan för arrangemangen för förfarandet vid miljökonsekvensbedömning. Närmare bestämmelser om innehållet i programmet för miljökonsekvensbedömning utfärdas genom förordning av statsrådet.

17 §

Hörande om programmet för miljökonsekvensbedömning

Kontaktmyndigheten ska se till att behövliga utlåtanden begärs och det ges möjlighet att framföra åsikter om programmet för miljökonsekvensbedömning. Kontaktmyndigheten ska ge kommunerna inom projektets influensområde tillfälle att ge utlåtande om programmet.

Kontaktmyndigheten ska informera om programmet för miljökonsekvensbedömning genom att utan dröjsmål kungöra det i elektronisk form på sin webbplats och i kommunerna inom projektets sannolika influensområde under den tid som åsikter kan framföras och utlåtanden ges. Det som i lagen om offentliga kungörelser föreskrivs om kungörande på anslagstavlor tillämpas på elektronisk publicering av kungörelser på kommunernas webbplatser. Dessutom ska information om programmet för miljökonsekvensbedömning ges i åtminstone en tidning med allmän spridning inom projektets influensområde. Kungörelsen ska innehålla tillräckliga uppgifter om projektet och där ska uppges hur information kan fås om projektet, dess miljökonsekvenser och bedömningen av dem samt hur åsikter i fråga om dem kan framföras. Närmare bestämmelser om innehållet i kungörelsen utfärdas genom förordning av statsrådet. Åsikter och utlåtanden ska lämnas till kontaktmyndigheten inom den tid som anges i kungörelsen. Tiden börjar löpa den dag kungörelsen offentliggörs och är 30 dagar lång. Av särskilda skäl kan tiden förlängas till högst 60 dagar.

18 §

Kontaktmyndighetens utlåtande om programmet för miljökonsekvensbedömning

Kontaktmyndigheten ska ge ett utlåtande om programmet för miljökonsekvensbedömning till den projektansvarige inom en månad från det att tiden för lämnande av utlåtanden och framförande av åsikter har löpt ut. Kontaktmyndigheten ska i sitt utlåtande ta ställning till programmets omfattning och exakthet. Av utlåtandet ska det också framgå hur de behövliga utredningarna vid behov kan samordnas med de utredningar som krävs enligt andra lagar. I utlåtandet ska ett sammandrag ges över andra utlåtanden och åsikter. Kontaktmyndigheten ska lämna sitt utlåtande och andra utlåtanden och åsikter till den projektansvarige. Utlåtandet ska samtidigt sändas för kännedom till de myndigheter som saken gäller och publiceras på kontaktmyndighetens webbplats.

19 §

Miljökonsekvensbeskrivning

Den projektansvarige ska sammanställa en miljökonsekvensbeskrivning utgående från programmet för miljökonsekvensbedömning och det utlåtande som kontaktmyndigheten har avgett om det. Miljökonsekvensbeskrivningen ska lämnas till kontaktmyndigheten.

Miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla behövliga uppgifter om projektet, en beskrivning av miljöns nuvarande tillstånd, en beskrivning av de betydande miljökonsekvenser som projektet och dess skäligena alternativ kan antas ha och hur dessa kan lindras och övervakas, en jämförelse av alternativ, information om genomförandet av förfarandet vid miljökonsekvensbedömning och ett allmänfattligt sammandrag. Närmare bestämmelser om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll utfärdas genom förordning av statsrådet.

20 §**Hörande om miljökonsekvensbeskrivningen**

Kontaktmyndigheten ska informera om en miljökonsekvensbeskrivning med iakttagande av vad som föreskrivs i 17 § 2 mom. Närmare bestämmelser om innehållet i kungörelsen utfärdas genom förordning av statsrådet.

Kontaktmyndigheten ska också se till att behövliga utlåtanden om miljökonsekvensbeskrivningen begärs och att möjlighet att framföra åsikter erbjuds. Kontaktmyndigheten ska ge kommunerna inom projektets influensområde tillfälle att ge utlåtande om miljökonsekvensbeskrivningen. Åsikter och utlåtanden ska lämnas till kontaktmyndigheten inom den tid som anges i kungörelsen. Tiden börjar löpa den dag kungörelsen offentliggörs och är minst 30 och högst 60 dagar lång.

21 §**Övrigt deltagande**

Utöver vad som anges i 17 och 20 § kan den projektansvarige och kontaktmyndigheten också komma överens om anordnande av annat slag av deltagande.

22 §**Samordning av höranden vid planläggning och miljökonsekvensbedömning av ett projekt**

Om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning av ett projekt och utarbetandet av den plan som krävs för genomförandet av projektet pågår samtidigt kan hörandena samordnas. I sådana fall kan hörandet om programmet för miljökonsekvensbedömning och kungörandet av det program för deltagande och bedömning som avses i markanvändnings- och bygglagen (132/1999) samt hörandet om miljökonsekvensbeskrivningen och framförandet av åsikter om beredningsmaterialet för planen eller, av särskilda skäl, det offentliga framläggandet av planförslaget anordnas genom ett gemensamt förfarande.

Kontaktmyndigheten och den myndighet som ansvarar för planläggningen kommer överens om samordningen efter att ha hört den projektansvarige.

23 §**Kontaktmyndighetens motiverade slutsats**

Kontaktmyndigheten ska kontrollera miljökonsekvensbeskrivningens tillräcklighet och kvalitet och därefter sammanställa en motiverad slutsats om projektets betydande miljökonsekvenser. Den motiverade slutsatsen ska ges till den projektansvarige inom två månader från det att tiden för lämnande av utlåtanden och framförande av åsikter har löpt ut. Den motiverade slutsatsen ska innehålla ett sammandrag av övriga utlåtanden och åsikter om miljökonsekvensbeskrivningen.

Kontaktmyndigheten ska lämna den motiverade slutsatsen samt andra utlåtanden och åsikter till den projektansvarige. Den motiverade slutsatsen ska samtidigt sändas för kännedom till de myndigheter som behandlar projektet, till kommunerna inom projektets influensområde och vid behov till landskapsförbunden och andra berörda myndigheter samt publiceras på kontaktmyndighetens webbplats.

24 §**Komplettering av bristfällig miljökonsekvensbeskrivning**

Om kontaktmyndigheten inte kan sammanställa en motiverad slutsats på grund av att miljökonsekvensbeskrivningen är bristfällig, ska kontaktmyndigheten meddela den projektansvarige till vilka delar miljökonsekvensbeskrivningen behöver kompletteras.

Kontaktmyndigheten ska se till att det efter kompletteringen av miljökonsekvensbeskrivningen ordnas ett hörande om den på det sätt som föreskrivs 20 §. Efter hörandet lämnar kontaktmyndigheten sin motiverade slutsats i enlighet med 23 §.

4 kap.**Beaktande av miljökonsekvensbedömningen i tillståndsförfarande och tillstånd****25 §****Beaktande av miljökonsekvensbedömningen i tillståndsförfarande**

I en tillståndsansökan som gäller ett i denna lag avsett projekt ska det bifogas en miljökonsekvensbeskrivning och en motiverad slutsats.

En myndighet får inte bevilja tillstånd för genomförande av ett projekt innan den har fått miljökonsekvensbeskrivningen och den motiverade slutsatsen samt i 29 § avsedda handlingar för internationellt hörande i fråga om projektets gränsöverskridande konsekvenser.

26 §

Beaktande av miljökonsekvensbedömningen i tillstånd

Ett tillståndsbeslut ska innehålla en motiverad slutsats och beakta resultaten av hörandet om miljökonsekvensbeskrivningen och de höranden som ordnats i enlighet med 29 §. Av beslutet ska framgå hur miljökonsekvensbeskrivningen, den motiverade slutsatsen och eventuella i 29 § avsedda handlingar för internationellt hörande i fråga om projektets gränsöverskridande konsekvenser har beaktats.

27 §

Uppdatering av den motiverade slutsatsen

Tillståndsmyndigheten ska försäkra sig om att den motiverade slutsatsen är aktuell när tillståndsärendet avgörs. Kontaktmyndigheten ska på tillståndsmyndighetens begäran framföra sin åsikt om huruvida den motiverade slutsats som kontaktmyndigheten har sammanställt är uppdaterad och vid behov specificera till vilka delar den inte längre är det och till vilka delar miljökonsekvensbeskrivningen måste kompletteras för att den motiverade slutsatsen ska kunna uppdateras. Vid kompletteringen av miljökonsekvensbeskrivningen iakttas bestämmelserna om hörande om miljökonsekvensbeskrivningen i 20 §. Kontaktmyndigheten ger därefter sin uppdaterade motiverade slutsats i enlighet med 23 §.

Den projektansvarige kan innan tillståndsärendet blir anhängigt be kontaktmyndigheten framföra sin åsikt om huruvida dess motiverade slutsats är uppdaterad och vid behov specificera vilka uppgifter som behövs för uppdateringen av den motiverade slutsatsen.

5 kap.

Gränsöverskridande miljökonsekvenser

28 §

Projekt som genomförs på ett område under Finlands jurisdiktion

Miljöministeriet sköter de uppgifter som följer av ett internationellt avtal som är förpliktande för Finland, om ett projekt som genomförs i Finland kan antas ha betydande miljökonsekvenser på ett område under jurisdiktionen för en part i ett internationellt avtal som är förpliktande för Finland eller på ett område under jurisdiktionen för en medlemsstat i Europeiska unionen.

Miljöministeriet ska bereda myndigheter i en annan stat som är part i ett internationellt avtal som är förpliktande för Finland samt dem vars förhållanden eller intressen kan påverkas av projektet, sammanslutningar och stiftelser tillfälle att ta del i förfarandet vid miljökonsekvensbedömning, om ett projekt kan antas medföra betydande miljökonsekvenser på den statens territorium.

29 §

Internationellt hörande i samband med projekt som genomförs på ett område under Finlands jurisdiktion

Kontaktmyndigheten ska lämna programmet för miljökonsekvensbedömning av ett i 28 § avsett projekt inklusive behövliga översättningar till miljöministeriet utan dröjsmål. Miljöministeriet ska sända en underrättelse om projektet med programmet för miljökonsekvensbedömning och behövliga översättningar till den andra staten senast då kontaktmyndigheten informerar om programmet för miljökonsekvensbedömning i Finland på det sätt som anges i 17 §. Miljöministeriet ska sända den underrättelse som lämnas till en annan stat för kännedom till utrikesministeriet.

Underrättelsen ska innehålla

- 1) uppgifter om projektet,
- 2) uppgifter om eventuella gränsöverskridande miljökonsekvenser,

- 3) uppgifter om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning och beslut som är väsentliga för genomförandet av projektet, samt
- 4) en rimlig tidsfrist, inom vilken den andra staten ska sända miljöministeriet ett svar i fråga om deltagande i förfarandet vid miljökonsekvensbedömning.

Miljöministeriet ska sända den andra statens svar samt alla avgivna utlåtanden och framförda åsikter till kontaktmyndigheten.

Om den andra staten har meddelat att den vill delta i förfarandet vid miljökonsekvensbedömning, ska kontaktmyndigheten sända miljökonsekvensbeskrivningen och behövliga översättningar till miljöministeriet, som utan dröjsmål ska vidarebefordra dem till den andra staten för lämnande av utlåtanden och framförande av åsikter. Miljöministeriet ska dessutom ge den andra staten tillfälle att samråda om bland annat projektets eventuella gränsöverskridande konsekvenser och de planerade åtgärderna för att minska eller eliminera sådana konsekvenser samt fastställa en rimlig tidsfrist för detta samråd. Miljöministeriet ska sända handlingarna om internationellt hörande till kontaktmyndigheten och vid behov till den projektansvarige.

Tillståndsmyndigheten ska sända sitt beslut till miljöministeriet, som sänder beslutet till den andra stat som har deltagit i miljökonsekvensbedömningen.

30 §

Projekt som genomförs på ett område under en annan stats jurisdiktion

Miljöministeriet sköter de uppgifter som följer av ett internationellt avtal som är förpliktande för Finland i en annan stats förfarande för miljökonsekvensbedömning, om ett projekt som genomförs på ett område under jurisdiktionen för en part i avtalet eller en medlemsstat i Europeiska unionen kan antas ha betydande miljökonsekvenser på ett område under Finlands jurisdiktion.

Efter att ha fått alla uppgifter som krävs ska miljöministeriet

- 1) underrätta den andra staten om huruvida Finland kommer att ta del i förfarandet vid miljökonsekvensbedömning av projektet och sända underrättelsen för kännedom till utrikesministeriet,
- 2) se till att det inom projektets sannolika influensområde i Finland informeras om handlingar som gäller bedömningen av gränsöverskridande konsekvenser och som den andra staten har sänt in, att tillfälle att framföra åsikter erbjuds och att behövliga utlåtanden begärs,
- 3) sända utlåtandena och åsikterna till den andra staten,
- 4) ansvara för samråd med den andra staten samt fastställa en rimlig tidsfrist för detta samråd,
- 5) se till att det tillstånd för projektet som den andra staten sänder är tillgängligt i elektronisk form.

6 kap.

Särskilda bestämmelser

31 §

Skyldighet att vara medveten om miljökonsekvenserna av projekt

Den som ansvarar för något annat projekt än ett sådant som avses i 3 § ska, utöver vad som föreskrivs separat, vara tillräckligt medveten om projektets miljökonsekvenser i den omfattning som rimligen kan förutsättas.

32 §

Styrning, övervakning och utveckling

Den allmänna styrningen och övervakningen av verkställigheten av lagen samt den allmänna utvecklingen av miljökonsekvensbedömningen hör till miljöministeriets uppgifter. De övriga ministerierna sköter styrningen och övervakningen av verkställigheten samt utvecklingen av miljökonsekvensbedömningen inom sitt respektive ansvarsområde.

Närings-, trafik- och miljöcentralerna styr och övervakar verkställigheten av denna lag inom sina verksamhetsområden.

33 §

Den projektansvariges och kontaktmyndighetens kompetens

Den projektansvarige ska säkerställa att den har tillgång till tillräcklig sakkunskap om utarbetandet av ett program för miljökonsekvensbedömning och en miljökonsekvensbeskrivning. Kontaktmyndigheten bedömer den projektansvariges sakkunskap i samband med granskningen av programmet för miljökonsekvensbedömning och miljökonsekvensbeskrivningen.

Kontaktmyndigheten ska säkerställa att dess egen personal som deltar i granskningen av program för miljökonsekvensbedömning och miljökonsekvensbeskrivningar och i sammanställandet av kontaktmyndighetens utlåtanden och motiverade slutsatser har den sakkunskap som krävs med tanke på respektive projekts art och omfattning samt uppgiftens svårighetsgrad.

34 §

Besvärsrätt med anledning av att miljökonsekvensbedömningen saknas eller är bristfällig

Utöver det som särskilt föreskrivs om sökande av ändring har en närings-, trafik- och miljöcentral rätt att anföra besvär över ett tillståndsbeslut som gäller ett projekt enligt 3 § på den grunden att en miljökonsekvensbedömning enligt denna lag inte har företagits eller att den i det väsentliga har företagits på ett bristfälligt sätt.

Den som annars har rätt att söka ändring i ett tillståndsbeslut genom besvär kan i besvären åberopa att förfarandet vid miljökonsekvensbedömning inte har genomförts eller att det i det väsentliga har genomförts på ett bristfälligt sätt.

35 §

Tvångsmedel

Om ett projekt som avses i 3 § inte kräver tillstånd och projektet inleds utan den miljökonsekvensbedömning som förutsätts i denna lag, kan en närings-, trafik- och miljöcentral vid vite bestämma att genomförandet av projektet avbryts tills förfarandet vid miljökonsekvensbedömning är slutfört. Bestämmelser om vite finns i viteslagen (1113/1990).

36 §

Specialbestämmelser som gäller försvaret och civil beredskap

En i 11 § avsedd behörig myndighet kan på framställning av den projektansvarige besluta att förfarandet vid miljökonsekvensbedömning inte ska tillämpas på sådana projekt som endast syftar till att tjäna nationellt försvar eller civil beredskap, om en tillämpning av förfarandet skulle äventyra åtgärdernas syfte. Innan beslutet fattas ska ett utlåtande begäras av de berörda myndigheterna.

37 §

Sökande av ändring i beslut om tillämpning av förfarandet vid miljökonsekvensbedömning

Den projektansvarige får på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996) söka ändring genom besvär i beslut som avses i 13 § samt i beslut som fattats med stöd av 36 § om avslag på den projektansvariges framställning. Om besvären gäller ett beslut av en närings-, trafik- och miljöcentral, är den behöriga förvaltningsdomstolen den förvaltningsdomstol inom vars domkrets huvuddelen av projektet i fråga är belägen.

I beslut som avses i 13 § får ändring annars inte sökas separat genom besvär. Den som har rätt att söka ändring i ett tillståndsbeslut får dock i samma ordning och sammanhang som besvär anförs över tillståndsbeslutet söka ändring i ett beslut genom vilket det konstateras att ett förfarande vid miljökonsekvensbedömning inte är behövligt.

En närings-, trafik- och miljöcentral har rätt att söka ändring genom besvär i ett beslut av en förvaltningsdomstol genom vilket förvaltningsdomstolen har upphävt ett i 1 mom. avsett beslut av närings-,

trafik- och miljöcentralen.

38 §

Kostnadsansvar

För kostnaderna för tillkännagivande, hörande och miljökonsekvensbedömning och för översättningar som behövs för verkställande av de förpliktelser som är förknippade med bedömningen av gränsöverskridande konsekvenser svarar den projektansvarige.

Kontaktmyndighetens utlåtande om programmet för miljökonsekvensbedömning och kontaktmyndighetens motiverade slutsats är avgiftsbelagda.

7 kap.

Ikraftträdande

39 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 16 maj 2017.

Genom denna lag upphävs lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (468/1994).

40 §

Anhängiga ärenden

På en behörig myndighets beslut om ett i 3 § 2 mom. avsett projekt eller en ändring av ett sådant projekt som har fattats med anledning av ett initiativ som har blivit anhängig före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

På ett projekt eller en ändring av ett projekt där information om programmet för miljökonsekvensbedömning har kungjorts före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

RP 259/2016

MiUB 4/2017

RSv 23/2017

Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/52/EU (32014L0052); EUT nr L 124, 16.4.2014, s. 1

Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU (32011L0092); EUT nr L 26, 28.1.2012, s. 1

Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/35/EG (32003L0035); EGT nr L 156, 25.6.2003, s. 17

Helsingfors den 5 maj 2017

Republikens President

Sauli Niinistö

Jordbruks- och miljöminister

Kimmo Tiilikainen

Bilaga 1

Projektförteckning

Förfarandet vid miljökonsekvensbedömning tillämpas på följande projekt:

1) djurhållning

hönshus och svinhus där man föder upp mer än

a) 85 000 kycklingar eller 60 000 hönor,

b) 3 000 svin (vikt över 30 kg/svin) eller

c) 900 suggor,

2) tagande och bearbetning av naturtillgångar

- a) brytning, anrikning och bearbetning av metallhaltiga malmer eller andra gruvmineraler, om den totala mängd som lösgörs är minst 550 000 ton om året, eller gruvdrift i dagbrott, vilkas areal överstiger 25 hektar,
- b) tagande av sten, grus eller sand, om brytnings- eller täktområdets areal överstiger 25 hektar eller den substansmängd som tas ut är minst 200 000 kubikmeter fast mått om året,
- c) utvinning av asbest eller anläggningar för behandling och omvandling av asbest eller produkter som innehåller asbest,
- d) brytning, anrikning och bearbetning av uran, med undantag för provbrytning, provanrikning och annan motsvarande bearbetning,
- e) torvutvinning, om den produktionsareal som är att betrakta som sammanhängande överstiger 150 hektar,
- f) förändring av bestående karaktär av skogs-, kärr- eller våtmarksnatur på ett område som är större än 200 hektar och som är att betrakta som enhetligt genom nydikning eller torrläggning av odikade kärr- och våtmarksområden, genom avlägsnande av trädbeståndet varaktigt eller genom förnyelse av området med trädarter som inte hör till Finlands naturliga flora,
- g) utvinning av råolja eller naturgas i kommersiellt syfte,

3) byggande i vattendrag och vattenreglering

- a) dammar och andra konstruktioner, om den uppdämda eller lagrade vattenmängden eller ökningen av vattenmängden överstiger 10 miljoner kubikmeter,
- b) konstgjorda bassänger, om den uppdämda eller lagrade nya vattenmängden eller ökningen av vattenmängden överstiger 10 miljoner kubikmeter,
- c) vattenregleringsprojekt, om vattendragets medelvattenföring överstiger 20 kubikmeter per sekund och vattenförings- eller vattenståndsförhållandena förändras betydligt i förhållande till utgångsläget,
- d) ledning av vatten från ett vattendrag till ett annat där den överförda volymen överstiger 3 kubikmeter per sekund,
- e) projekt som gäller översvämningsskydd med en nyttoyta på minst 1 000 hektar,

4) metallindustri

- a) gjuterier eller smältverk vars produktion är minst 5 000 ton om året,
- b) järnverk, stålverk, sinterverk, produktionsanläggningar för järnlegeringar eller rostverk,
- c) metallverk eller rostverk där andra metaller än järnmetaller förädlas,

5) skogsindustri

- a) massafabriker,
- b) pappers- eller kartongfabriker med en produktionskapacitet på mer än 200 ton per dag,

6) kemisk industri och produktion av mineralprodukter

- a) råoljeraffinaderier,
- b) anläggningar för förgasning eller kondensering av minst 500 ton oljeskiffer, stenkol eller torv per dag,
- c) fabriker för produktion av konstfibrer,

- d) anläggningar som använder lösningsmedel eller medel innehållande lösningsmedel och som använder minst 1 000 ton lösningsmedel per år,
- e) fabriker för omfattande produktion av farliga kemikalier som avses i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005),
- f) fabriker för produktion av mineralull eller cement,
- 7) energiproduktion
- a) pannanläggningar eller kraftverk där den största bränsleeffekten är minst 300 megawatt,
- b) kärnkraftverk och andra kärnreaktorer, inklusive nedmontering eller avveckling av sådana kraftverk eller reaktorer, med undantag för forskningsanläggningar avsedda för produktion och konversion av klyvbara och fertila material vilkas högsta kontinuerliga termiska effekt inte överstiger 1 kilowatt; kärnkraftverk och andra kärnreaktorer upphör att vara sådana kraftverk när allt kärnbränsle och andra radioaktivt förorenade element permanent har avlägsnats från kraftverksområdet,
- c) anläggningar för upparbetning av bestrålat kärnbränsle,
- d) anläggningar som är planerade
- för framställning eller isotopanrikning av kärnbränsle
 - för behandling av bestrålat kärnbränsle eller högaktivt radioaktivt avfall
 - för slutförvaring av bestrålat kärnbränsle
 - endast för slutförvaring av radioaktivt avfall eller
 - endast för lagring av bestrålat kärnbränsle eller radioaktivt avfall på en annan plats än där det producerats (planerad för mer än 10 år),
- e) vindkraftsverksprojekt där de enskilda kraftverken är minst tio till antalet eller projektets totala kapacitet är minst 30 megawatt,
- 8) överföring och lagring av energi och substanser
- a) stamledningar för fjärrtransport av olja eller andra vätskor, dock inte vatten och avloppsvatten,
- b) gasledningar som är över 40 kilometer långa och har en diameter på över DN 800 millimeter,
- c) mer än 15 kilometer långa kraftledningar ovan markytan för minst 220 kilovolt,
- d) lager för olja, petrokemiska eller kemiska produkter där lagercisternernas volym är sammanlagt minst 50 000 kubikmeter,
- e) anläggningar för avskiljning av koldioxidströmmar för geologisk lagring från anläggningar som omfattas av tillämpningsområdet för denna projektförteckning, eller andra anläggningar från vilka den årliga avskiljningen av koldioxid är minst 1,5 megaton,
- f) rörledningar för transport av koldioxid från avskiljningsanläggningar till lagringsplatser, vilkas diameter överstiger DN 800 millimeter och längd överstiger 40 kilometer, inklusive där till hörande tryckstegringsstationer,
- g) geologisk lagring av koldioxid, med undantag för lagring som görs för forskning, utveckling eller provning och där den sammanlagda mängden koldioxid är under 100 000 ton.

9) trafik

- a) byggande av motorvägar eller motortrafikleder,
- b) anläggande av en ny, minst 10 kilometer lång sammanhängande väg med fyra eller flera körfält,
- c) ny linjeföring eller breddning av en väg så att den sammanhängande vägsträcka med fyra eller flera körfält som härvid bildas är minst 10 kilometer lång,
- d) anläggande av järnvägar avsedda för fjärrtrafik,
- e) anläggande av flygplatser med en banlängd av minst 2 100 meter,
- f) havsfarleder, hamnar, lastnings- eller lossningskajer som i huvudsak byggs för handelssjöfart och är avsedda för fartyg på mer än 1 350 ton,
- g) kanaler, farleder i inre farvatten för fartygstrafik eller insjöhamnar som byggs för fartyg på mer än 1 350 ton,

10) vatten och avlopp

- a) tagande av grundvatten eller konstgjord grundvattenbildning, om dess årliga mängd är minst 3 miljoner kubikmeter,
- b) stora råvatten- eller avloppsvattentunnlar,
- c) behandlingsanläggningar för avloppsvatten vilka är dimensionerade för mer än 100 000 personequivalerter,

11) avfallshantering

- a) anläggningar för behandling av farligt avfall vilka tar emot farligt avfall för förbränning, fysikalisk-kemisk behandling eller deponering på en avstjälpningsplats samt sådana anläggningar för biologisk behandling som är dimensionerade för minst 5 000 ton farligt avfall om året,
- b) anläggningar för förbränning eller fysikalisk-kemisk behandling av annat avfall än farligt avfall vilka är dimensionerade för mer än 100 ton avfall per dygn samt anläggningar för biologisk behandling vilka är dimensionerade för minst 20 000 ton avfall om året,
- c) avstjälpningsplatser för kommunalt avfall eller slam vilka är dimensionerade för minst 20 000 ton avfall om året,
- d) avstjälpningsplatser för annat än i a- och c-punkterna avsett avfall vilka är dimensionerade för minst 50 000 ton avfall om året,

12) ändringar av projekt, om ändringarna till storleken motsvarar de projekt som avses i 1–11 punkten.

Bilaga 2

Faktorer som avses i lagens 3 § 3 mom. och som används vid beslut om tillämpning av förfarandet vid miljökonsekvensbedömning på ett projekt som avses i 3 § 2 mom.

1. Projektets karakteristiska egenskaper

Projektets karakteristiska egenskaper måste beaktas, i synnerhet vad beträffar

- a) hela projektets omfattning och utformning,
- b) kumulativa effekter i förhållande till andra befintliga och/eller godkända projekt,
- c) utnyttjandet av naturresurser, framför allt jord, mark, vatten och biologisk mångfald,

- d) alstrande av avfall,
- e) föroreningar och störningar,
- f) risken för allvarliga olyckor och/eller katastrofer, som är relevanta för det berörda projektet, inklusive sådana som orsakas av klimatförändringar, i enlighet med vetenskapliga rön,
- g) risker för människors hälsa (exempelvis på grund av vatten- eller luftföroreningar).

2. Projektens lokalisering

Miljöns känslighet i de geografiska områden som antas bli påverkade av projektet måste beaktas, i synnerhet vad beträffar

- a) befintlig och godkänd markanvändning,
- b) naturresursernas relativa förekomst, tillgänglighet, kvalitet och förnyelseförmåga i området och under detta (inklusive jord, mark, vatten och biologisk mångfald),
- c) den naturliga miljöns tålighet.

3. Konsekvensernas typ

Projektets förväntade betydande miljökonsekvenser måste beaktas i förhållande till de kriterier som fastställs i punkterna 1 och 2 i denna bilaga med beaktande av

- a) konsekvensernas storlek och utbredning, såsom exempelvis geografiskt område och den berörda befolkningens storlek,
- b) konsekvensernas karaktär,
- c) konsekvensernas gränsöverskridande karaktär,
- d) konsekvensernas intensitet och komplexitet,
- e) konsekvensernas sannolikhet,
- f) konsekvensernas förväntade uppkomst, varaktighet, frekvens och reversibilitet,
- g) kumulativa effekter i förhållande till andra befintliga och/eller godkända projekt,
- h) möjligheten att begränsa konsekvenserna på ett effektivt sätt.

[Finlex](#) › [Lagstiftning](#) › [Ursprungliga författningar](#) › [2017](#) › [252/2017](#)

Finlex ® är en offentlig och gratis internetjänst för rättsligt material som ägs av justitieministeriet. Innehållet i Finlex produceras och upprätthålls av Edita Publishing Ab. Varken justitieministeriet eller Edita svarar för eventuella fel i innehållet i databaserna, för den omedelbara eller medelbara skada som orsakas av att felaktig information används eller för avbrott i användningen av eller andra störningar i Internet.

277/2017

Helsingfors den 11 maj 2017

Statsrådets förordning om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning

I enlighet med statsrådets beslut

föreskrivs med stöd av lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (252/2017):

1 §

Uppgifter som krävs av den projektansvarige för fattande av beslut i ett enskilt fall

Den projektansvarige ska lämna den i 11 § i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (252/2017), nedan MKB-lagen, avsedda behöriga myndigheten följande uppgifter för fattande av ett i 3 § 2 mom. i MKB-lagen avsett beslut om tillämpning av förfarandet vid miljökonsekvensbedömning i ett enskilt fall:

1) en beskrivning av projektet, särskilt

a) en beskrivning av hela projektets fysiska egenskaper och vid behov av rivning,

b) en beskrivning av projektets lokalisering, särskilt med hänsyn till miljöns känslighet i de geografiska områden som projektet sannolikt påverkar,

2) en beskrivning av de miljöaspekter som kan antas komma att påverkas betydligt av projektet, samt

3) till den del det finns tillgänglig information om projektets eventuella sannolikt betydande miljökonsekvenser, en beskrivning av dessa konsekvenser, om de beror på

a) förväntade rester och utsläpp samt vid behov uppkomsten av avfall, eller

b) användning av naturresurser, särskilt jord, mark, vatten och naturens mångfald.

De faktorer som ligger till grund för beslutsfattandet och om vilka det föreskrivs i bilaga 2 till lagen om förfarande vid miljökonsekvensbedömning ska vid behov beaktas vid sammanställandet av de uppgifter som avses i punkt 1–3.

2 §

Beaktande av den naturliga miljöns tålighet vid fattande av beslut i ett enskilt fall

Vid fattande av beslut om tillämpning av förfarandet vid miljökonsekvensbedömning på ett projekt som avses i 3 § 2 mom. i MKB-lagen ska, när det gäller den naturliga miljöns tålighet enligt punkt 2 underpunkt c i bilaga 2 till den lagen, särskild vikt fästas vid

1) våtmarker, strandområden och flodmynningar,

2) kustområden och havsmiljö,

3) bergs- och skogsområden,

4) nationalparker och naturreservat,

- 5) områden som har klassificerats eller skyddats med stöd av lag och Natura 2000-områden som har fastställts av medlemsstaterna i enlighet med rådets direktiv 92/43/EG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter och Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG om bevarande av vilda fåglar,
- 6) områden där de miljökvalitetsnormer som fastställts i unionens lagstiftning redan har överskridits, de inte har iakttagits eller det uppskattas att de har överskridits,
- 7) tätbefolkade områden, samt
- 8) historiskt, kulturellt eller arkeologiskt betydelsefulla landskap och platser.

3 §

Bedömningsprogrammets innehåll

Bedömningsprogrammet ska i behövlig mån innehålla

- 1) en beskrivning av projektet, dess syfte, planering, lokalisering, storlek, markanvändningsbehov och projektets anknytning till andra projekt, uppgift om den projektansvarige samt en uppskattning av tidtabellen för planering och genomförande av projektet,
- 2) uppgifter om sådana skäligena alternativ som är beaktansvärda vad gäller projektet och dess säregenskaper, och av vilka ett alternativ är att avstå från projektet, såvida ett sådant alternativ inte av särskilda skäl är onödigt,
- 3) uppgifter om de planer och tillstånd som genomförandet av projektet förutsätter,
- 4) en beskrivning av nuläget och utvecklingen av miljön inom det sannolika influensområdet,
- 5) förslag på kända miljökonsekvenser och sådana konsekvenser som ska bedömas, inklusive miljökonsekvenser som överskrider statsgränserna, och gemensamma konsekvenser med andra projekt i den omfattning som behövs för den motiverade slutsatsen, samt motiveringar för avgränsningen av vilka miljökonsekvenser som ska bedömas,
- 6) uppgifter om utredningar som gjorts eller planeras i fråga om miljökonsekvenserna, uppgifter om de metoder som används vid anskaffning och utvärdering av materialet och uppgifter om antaganden i fråga om metoderna,
- 7) uppgifter om kompetensen hos de som utarbetat bedömningsprogrammet, samt
- 8) en plan för anordnande av bedömningsförfarande och deltagande i det samt för anknytande av dessa till projektplaneringen och en uppskattning av när konsekvensbeskrivningen blir färdig.

4 §

Konsekvensbeskrivningens innehåll

Konsekvensbeskrivningen ska i behövlig mån innehålla följande uppgifter, som behövs för att dra en motiverad slutsats med beaktande av tillgänglig kunskap och relevanta bedömningsförfaranden vid tidpunkten i fråga:

- 1) en beskrivning av projektet, dess syfte, lokalisering, storlek, markanvändningsbehov, viktigaste egenskaper inklusive energianskaffning och energiförbrukning, material och naturresurser, sannolika utsläpp och rester samt mängd av och kvalitet hos avfall som uppkommer med beaktande av projektets byggnads- och användningsskeden inklusive eventuell rivning och exceptionella förhållanden,
- 2) uppgifter om den projektansvarige, tidtabell för planering och genomförande av projektet, planer, tillstånd och med tillstånd jämförbara beslut som genomförandet av projektet förutsätter samt projektets anknytning till övriga projekt,
- 3) en utredning av hur projektet och dess alternativ förhåller sig till markanvändningsplanerna och till planer och program som gäller användningen av naturresurser och miljöskydd som är väsentliga med tanke på

projektet,

- 4) en beskrivning av miljöns tillstånd vid tidpunkten i fråga i projektets influensområde och miljöns sannolika utveckling, om projektet inte genomförs,
- 5) en bedömning av eventuella olyckor och deras följder med beaktande av projektets utsatthet för storolycks- och naturkatastrofrisker, nödsituationer i anslutning till dessa och åtgärder för att bereda sig på sådana situationer inklusive förebyggande åtgärder och lindringsåtgärder,
- 6) en bedömning och beskrivning av sannolika betydande miljökonsekvenser för projektet och dess skäliga alternativ,
- 7) beroende på fallet en bedömning och beskrivning av statsgränsöverskridande miljökonsekvenser,
- 8) en jämförelse av alternativens miljökonsekvenser,
- 9) uppgifter om de huvudsakliga orsaker som ligger till grund för det valda alternativet eller valet av alternativ, inklusive miljökonsekvenserna,
- 10) förslag till åtgärder, med vilka identifierade betydande negativa miljökonsekvenser undviks, förebyggs, begränsas eller avlägsnas,
- 11) beroende på fallet ett förslag om eventuella uppföljningsarrangemang vid betydande negativa miljökonsekvenser,
- 12) en utredning av bedömningsförfarandets faser samt deltagandeförfaranden och anknytning till planeringen av projektet,
- 13) en förteckning över de källor som använts vid utarbetandet av framställningar och bedömningar som ingår i beskrivningen, en beskrivning av de förfaranden som använts vid identifiering, prognostisering och bedömning av betydande miljökonsekvenser samt uppgifter om de brister som konstaterats vid samlandet av uppgifter och om de viktigaste osäkerhetsfaktorerna,
- 14) information om kompetensen hos de som utarbetat konsekvensbeskrivningen,
- 15) en utredning av hur kontaktmyndighetens utlåtande om bedömningsprogrammet har beaktats, samt
- 16) ett lättfattligt och åskådligt sammandrag av uppgifterna i 1–15 punkten.

Bedömningen och beskrivningen av sannolikt betydande miljökonsekvenser ska omfatta projektets indirekta och direkta, kumulativa, kortsiktiga, medellångsiktiga och långsiktiga permanenta och tillfälliga, positiva och negativa konsekvenser, samt gemensamma konsekvenser med andra existerande och godkända projekt.

5 §

Kungörelsens innehåll

Kungörelsen om bedömningsprogrammet ska innehålla tillräckligt detaljerade uppgifter om projektet, dess lokalisering och den projektansvarige, och om hur åsikter kan framföras och utlåtanden avges om bedömningsprogrammet. Vidare ska det framgå av kungörelsen var bedömningsprogrammet och det utlåtande som kontaktmyndigheten senare avger om det är framlagda till påseende medan bedömningsförfarandet pågår. Om MKB-lagens 5 kap., som gäller gränsöverskridande miljökonsekvenser, tillämpas på projektet, ska detta nämnas i kungörelsen.

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas även på kungörelse om konsekvensbeskrivning.

6 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 16 maj 2017.

Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/52/EU (32014L0052); EUT nr L 124, 16.4.2014, s. 1.
Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU (32011L0092); EUT nr L 26, 28.1.2012, s.1.

Helsingfors den 11 maj 2017

Bostads-, energi- och miljöminister
Kimmo Tiilikainen

Regeringssekreterare
Eriika Melkas

[Finlex](#) › [Lagstiftning](#) › [Ursprungliga författningar](#) › [2017](#) › [277/2017](#)

Finlex ® är en offentlig och gratis internetjänst för rättsligt material som ägs av justitieministeriet.
Innehållet i Finlex produceras och upprätthålls av Edita Publishing Ab. Varken justitieministeriet eller Edita svarar för eventuella fel i innehållet i databaserna, för den omedelbara eller medelbara skada som orsakas av att felaktig information används eller för avbrott i användningen av eller andra störningar i Internet.

Forskrift om konsekvensutredninger

Dato	FOR-2017-06-21-854
Departement	Klima- og miljødepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Ikrafttredelse	01.07.2017
Endrer	FOR-2014-12-19-1726, FOR-2014-12-19-1758
Gjelder for	Norge
Hjemmel	LOV-2008-06-27-71-§1-2, LOV-2008-06-27-71-§4-2, LOV-2008-06-27-71-§14-6, LOV-2008-06-27-71-§32-8a
Kunngjort	22.06.2017 kl. 14.05
Korttittel	Forskrift om konsekvensutredninger

Kapitelloversikt:

Hoveddel

Kapittel 2. Planer og tiltak som omfattes av forskriften (§§ 6 - 8)

Kapittel 3. Vurdering av om planer eller tiltak etter § 8 krever konsekvensutredning (§§ 9 - 12)

Kapittel 4. Utarbeidelse og høring av planprogram eller melding med forslag til utredningsprogram samt fastsetting av plan- eller utredningsprogram (§§ 13 - 16)

Kapittel 5. Innholdet i konsekvensutredningen (§§ 17 - 24)

Kapittel 6. Behandling av konsekvensutredningen (§§ 25 - 30)

Kapittel 7. Særskilte bestemmelser for planer etter plan- og bygningsloven (§§ 31 - 32)

Kapittel 8. Planer og tiltak med grenseoverskridende virkninger (§§ 33 - 35)

Kapittel 9. Sanksjoner, ikrafttredelse og overgangsbestemmelser (§§ 36 - 39)

VEDLEGG I. Planer etter plan- og bygningsloven og tiltak etter annet lovverk som alltid skal ha planprogram eller melding og konsekvensutredning

VEDLEGG II. Planer etter plan- og bygningsloven og tiltak etter annet lovverk som skal vurderes nærmere

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. 21. juni 2017 med hjemmel i lov 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) § 1-2, § 4-2, § 14-6 og § 32-8a. Fremmet av Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Klima- og miljødepartementet.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XX nr. 1a (direktiv 2014/52/EU) og nr. 1g (direktiv 2001/42/EF).

§ 1. Formål

Formålet med forskriften er å sikre at hensynet til miljø og samfunn blir tatt i betraktning under forberedelsen av planer og tiltak, og når det tas stilling til om og på hvilke vilkår planer eller tiltak kan gjennomføres.

§ 2. Virkeområde

Hvilke planer og tiltak som omfattes av forskriften fremgår av § 6, § 7 og § 8.

For planer etter plan- og bygningsloven følger forskriftens geografiske virkeområde av plan- og bygningsloven § 1-2. For tiltak og planer etter andre lover følger forskriftens geografiske virkeområde av den aktuelle loven.

§ 3. Forholdet til annet regelverk

Saksbehandlingen etter forskriften skal oppfylle de krav til utredning og vurderinger som etter andre lover er nødvendig for den beslutningen som konsekvensutredningen skal ligge til grunn for.

Beslutninger etter forskriften er ikke enkeltvedtak etter forvaltningsloven med unntak av vedtak om overtredelsesgebyr etter § 36.

§ 4. Forslagsstiller

Den som fremmer forslag om en plan eller et tiltak er forslagsstiller etter forskriften.

Forslagsstilleren skal vurdere om planen eller tiltaket omfattes av § 6, § 7 eller § 8.

Forslagsstilleren skal bære kostnadene med å utarbeide en konsekvensutredning og et planprogram eller en melding med forslag til utredningsprogram når dette kreves.

Forslagsstilleren har ansvar for at opplysningene som gis til myndighetene er riktige og etterprøvbare og at de oppfyller kravene i forskriften.

§ 5. Ansvarlig myndighet

Ansvarlig myndighet etter forskriften er planmyndigheten for den aktuelle planen etter plan- og bygningsloven, og vedtaksmyndigheten for tiltak etter andre lover. Hvem som er ansvarlig myndighet går frem av § 6, § 7 og § 8.

Ansvarlig myndighet skal under behandlingen av saker etter forskriften opptre objektivt og ha tilstrekkelig fagkunnskap. Er ansvarlig myndighet samtidig forslagsstiller, skal de to rollene så langt det er mulig holdes administrativt adskilt.

Kapittel 2. Planer og tiltak som omfattes av forskriften

§ 6. Planer og tiltak som alltid skal konsekvensutredes og ha planprogram eller melding

Følgende planer og tiltak skal alltid konsekvensutredes og ha planprogram eller melding:

- a) kommuneplanens arealdel etter § 11-5 og regionale planer etter plan- og bygningsloven § 8-1, kommunedelplaner etter § 11-1, og områdereguleringer etter § 12-2 når planene fastsetter rammer for tiltak i vedlegg I og II
- b) reguleringsplaner etter plan- og bygningsloven for tiltak i vedlegg I. Unntatt fra dette er reguleringsplaner der det konkrete tiltaket er konsekvensutredet i en tidligere plan og der reguleringsplanen er i samsvar med denne tidligere planen
- c) tiltak i vedlegg I som behandles etter andre lover enn plan- og bygningsloven.

Fylkeskommunen er ansvarlig myndighet for regionale planer. Kommunen er ansvarlig myndighet for kommunale planer. Ansvarlig myndighet for planer og tiltak etter bokstav b og c fremgår av vedlegg I. For tiltak etter bokstav b der gjennomføring av tiltaket ikke krever ny plan, er forurensningsmyndigheten ansvarlig myndighet hvis tiltaket krever tillatelse etter forurensningsloven.

Hvis en plan etter plan- og bygningsloven endres mellom varsel om oppstart av planarbeidet og utleggelse av planforslag til offentlig ettersyn, og endringen medfører at planen omfattes av første ledd bokstav a eller b, skal planen behandles etter reglene i kapittel 5 og 6.

§ 7. Planer og tiltak etter andre lover som alltid skal konsekvensutredes, men ikke ha melding

Følgende tiltak og planer etter andre lover skal alltid konsekvensutredes, men ikke ha melding:

- a) tiltak i vedlegg II som behandles etter energi-, vannressurs- eller vassdragsreguleringsloven
- b) planer og programmer etter andre lover som fastsetter rammer for tiltak i vedlegg I og II og som vedtas av et departement.

Ansvarlig myndighet for tiltak etter bokstav a fremgår av vedlegg II. Fagdepartementene er ansvarlig myndighet for planer eller programmer etter bokstav b.

§ 8. Planer og tiltak som skal konsekvensutredes hvis de kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn

Følgende planer og tiltak skal konsekvensutredes hvis de kan få vesentlige virkninger etter § 10, men ikke ha planprogram eller melding:

- a) reguleringsplaner for tiltak i vedlegg II. Unntatt fra dette er reguleringsplaner der det konkrete tiltaket er konsekvensutredet i en tidligere plan og der reguleringsplanen er i samsvar med denne tidligere planen
- b) tiltak i vedlegg II som behandles etter en annen lov enn plan- og bygningsloven.

Ansvarlig myndighet for bokstav a og b fremgår av vedlegg II. For tiltak etter bokstav a der gjennomføring av tiltaket ikke krever ny plan, er forurensningsmyndigheten ansvarlig myndighet hvis tiltaket krever tillatelse etter forurensningsloven.

Hvis det mellom varsel om oppstart av planarbeidet etter plan- og bygningsloven og utleggelse av planforslag til offentlig ettersyn fremkommer nye opplysninger eller skjer endringer i faktiske forhold som medfører at planen likevel kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn, skal det i planforslaget gis en særskilt redegjørelse for planens virkninger.

Kapittel 3. Vurdering av om planer eller tiltak etter § 8 krever konsekvensutredning

§ 9. Opplysninger som skal legges frem av forslagsstiller som grunnlag for ansvarlig myndighets vurdering etter § 11 eller § 12

For planer etter plan- og bygningsloven skal opplysninger etter denne paragrafen foreligge før oppstartsmøte, jf. plan- og bygningsloven § 12-8. For tiltak etter andre lover skal opplysningene foreligge senest ved søknad om tillatelse. Forslagsstiller skal også selv gjøre en foreløpig vurdering av om planen eller tiltaket kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn etter § 10. Basert på kjent kunnskap skal det gis en kortfattet beskrivelse av:

- a) planen eller tiltaket, tiltakets fysiske egenskaper og lokalisering og eventuelle rivningsarbeider
- b) miljøverdier som antas å bli vesentlig berørt og som krever særskilte hensyn
- c) planens eller tiltakets forventede vesentlige virkninger som følge av reststoffer, utslipp og produksjon av avfall
- d) forventede vesentlige virkninger som kan følge av bruken av naturressurser.

§ 10. Kriterier for vurderingen av om en plan eller et tiltak kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn

I vurderingen av om en plan eller et tiltak kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn, skal det ses hen til egenskaper ved planen eller tiltaket, jf. annet ledd og planen eller tiltakets lokalisering og påvirkning på omgivelsene, jf. tredje ledd. Det skal også i nødvendig grad ses hen til egenskaper ved virkninger nevnt i fjerde ledd.

Egenskaper ved planen eller tiltaket omfatter:

- a) størrelse, planområde og utforming
- b) bruken av naturressurser, særlig arealer, jord, mineralressurser, vann og biologiske ressurser
- c) avfallsproduksjon og utslipp

d) risiko for alvorlige ulykker og/eller katastrofer.

Lokalisering og påvirkning på omgivelsene omfatter en vurdering av om planen eller tiltaket kan medføre eller komme i konflikt med:

- a) verneområder etter naturmangfoldloven kapittel V eller markaloven § 11, utvalgte naturtyper (naturmangfoldloven kapittel VI), prioriterte arter, vernede vassdrag, nasjonale laksefjorder og laksevassdrag, objekter, områder og kulturmiljø fredet etter kulturminneloven
- b) truede arter eller naturtyper, verdifulle landskap, verdifulle kulturminner og kulturmiljøer, nasjonalt eller regionalt viktige mineralressurser, områder med stor betydning for samisk utmarksnæring eller reindrift og områder som er særlig viktige for friluftsliv
- c) statlige planretningslinjer, statlige planbestemmelser eller regionale planbestemmelser gitt i medhold av plan- og bygningsloven av 27. juni 2008 nr. 71 eller rikspolitiske bestemmelser eller rikspolitiske retningslinjer gitt i medhold av plan- og bygningsloven av 14. juni 1985 nr. 77.
- d) større omdisponering av områder avsatt til landbruks-, natur- og friluftsmål, samt reindrift eller områder som er regulert til landbruk og som er av stor betydning for landbruksvirksomhet
- e) økt belastning i områder der fastsatte miljøkvalitetsstandarder er overskredet
- f) konsekvenser for befolkningens helse, for eksempel som følge av vann- eller luftforurensning
- g) vesentlig forurensning eller klimagassutslipp
- h) risiko for alvorlige ulykker som en følge av naturfarer som ras, skred eller flom.

I vurderingen av om planen eller tiltaket kan få vesentlige virkninger og følgelig skal konsekvensutredes, skal det ses hen til virkningenes intensitet og kompleksitet, sannsynlighet for at virkningene inntreffer og når de inntreffer, varighet, hyppighet og mulighet for å reversere eller begrense dem, om virkningene strekker seg over landegrensene, samt samlede virkninger av forslaget til plan eller tiltak og andre eksisterende, godkjente eller planlagte planer eller tiltak.

§ 11. Ansvarlig myndighets vurdering av planer etter § 8 første ledd bokstav a

Ansvarlig myndighet skal før planarbeidet starter, jf. plan- og bygningsloven § 12-8, og senest seks uker etter at forslagsstilleren har gitt opplysningene etter § 9, ut fra alle tilgjengelige opplysninger ta stilling til om planen kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn.

Hvis ansvarlig myndighet finner at planen kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn, skal planen konsekvensutredes, jf. bestemmelsene i kapittel 5.

Ansvarlig myndighets beslutning av om planen kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn, skal begrunnes. Begrunnelsen skal fremgå av varsel og kunngjøring om oppstart av planarbeidet og ved utleggelsen av planforslaget til offentlig ettersyn.

§ 12. Ansvarlig myndighets vurdering av tiltak etter § 8 første ledd bokstav b

Forslagsstilleren kan med grunnlag i dokumentasjon gitt etter § 9 be ansvarlig myndighet avklare om et tiltak skal konsekvensutredes før søknaden sendes eller, basert på kriteriene i § 10, selv foreta en konsekvensutredning som vedlegges søknaden.

Hvis et tiltak antas å kunne få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn, og virkningene ikke er tilfredsstillende belyst i søknaden, skal ansvarlig myndighet kreve tilleggsutredninger etter § 27. Krav om tilleggsutredning skal sendes forslagsstilleren innen fire uker etter fristen i høringen av søknaden.

Tilleggsutredningen og søknaden må til sammen oppfylle kravene til en konsekvensutredning, jf. bestemmelsene i kapittel 5.

Hvis ansvarlig myndighet kommer til at tiltaket ikke kan få vesentlige virkninger og/eller er tilfredsstillende belyst i søknaden, skal beslutningen begrunnes. Begrunnelsen skal fremgå av innstillingen til vedtak om tiltaket.

Kapittel 4. Utarbeidelse og høring av planprogram eller melding med forslag til utredningsprogram samt fastsetting av plan- eller utredningsprogram

§ 13. Utarbeidelse av planprogram eller melding med forslag til utredningsprogram

For planer etter plan- og bygningsloven skal forslagsstiller utarbeide et forslag til planprogram for planer etter § 6 første ledd bokstav a og b.

For tiltak etter annet lovverk skal forslagsstiller utarbeide en melding med forslag til utredningsprogram hvis saken gjelder et tiltak etter § 6 første ledd bokstav c.

For kommuneplanens arealdel skal forslaget til planprogram skille mellom krav til utredning av enkeltområder og krav til utredning av planen som helhet. Planmyndigheten skal klargjøre hvilken dokumentasjon som skal følge forslag til nye utbyggingsområder. Hvis det i kommuneplanens arealdel eller en kommunedelplan tas sikte på å utrede konsekvensene av et konkret tiltak, jf. § 6 bokstav b eller § 8 bokstav a, må dette fremgå av planprogrammet.

§ 14. Krav til innholdet i planprogram og melding med forslag til utredningsprogram

Et planprogram og en melding med forslag til utredningsprogram skal inneholde en beskrivelse av:

- a) planen eller tiltaket, det berørte området og de problemstillingene som i den konkrete saken anses viktige for miljø og samfunn
- b) forholdene som etter kapittel 5 skal utredes, og hvilke metoder som er tenkt benyttet for å skaffe nødvendig kunnskap
- c) relevante og realistiske alternativer og hvordan disse skal vurderes i konsekvensutredningen
- d) plan- eller søknadsprosessen, med frister i prosessen, deltakere og plan for medvirkning fra særlig berørte grupper og andre.

Planprogrammet eller meldingen skal også inneholde kart over det berørte området.

§ 15. Høring av forslag til planprogram eller melding med forslag til utredningsprogram

Forslag til planprogram eller melding med forslag til utredningsprogram skal sendes på høring til berørte myndigheter og interesseorganisasjoner. For planer etter plan- og bygningsloven skal forslag til planprogram også legges ut til offentlig ettersyn. Dette skal normalt skje samtidig med varsling av planoppstart. For tiltak etter andre lover, skal meldingen med forslaget til utredningsprogram sendes på høring tidligst mulig under planleggingen av tiltaket. Det skal settes en rimelig frist for å uttale seg. Fristen skal være minst seks uker.

Hvis berørte regionale eller statlige myndigheter på grunnlag av et forslag til planprogram eller en melding med forslag til utredningsprogram, mener at planen eller tiltaket kan komme i konflikt med nasjonale eller viktige regionale hensyn innenfor deres ansvarsområde, skal dette fremgå av høringsuttalelsen.

Ansvarlig myndighet skal i forbindelse med høring av forslag til planprogram eller melding med utredningsprogram vurdere behovet for, og gjennomføre et offentlig møte om saken hvis det er nødvendig.

For tiltak etter andre lover kan ansvarlig myndighet unnlate å sende melding med forslag til utredningsprogram på høring hvis den videre behandlingen av saken stanses i samsvar med reglene i loven saken behandles etter.

§ 16. Fastsetting av plan- eller utredningsprogram

Ansvarlig myndighet fastsetter plan- eller utredningsprogrammet med utgangspunkt i forslaget utarbeidet av forslagsstilleren og kravene til konsekvensutredningen i kapittel 5. I saksfremlegget til plan- eller utredningsprogrammet skal det redegjøres for høringsuttalelsene i saken og hvordan disse er vurdert og ivaretatt i programmet.

Plan- eller utredningsprogrammet skal normalt fastsettes innen ti uker etter fristen for å avggi høringsuttalelser. De som har avgitt høringsuttalelser skal gjøres kjent med det fastsatte programmet. Ansvarlig myndighet skal gi nødvendige føringer for plan- eller utredningsarbeidet. For planer etter plan- og bygningsloven kan Kommunal- og moderniseringsdepartementet fastsette planprogrammet hvis ansvarlig myndighet ikke har fastsatt planprogrammet innen fristen. Ansvarlig myndighet skal få mulighet til å uttale seg før en slik fastsettelse.

Ansvarlig myndighet kan etter høring stanse videre behandling av saken ved å unnlate å fastsette plan- eller utredningsprogram. Avgjørelsen skal begrunnes.

Kapittel 5. Innholdet i konsekvensutredningen

§ 17. *Generelt om krav til innholdet*

Forslagsstiller skal utarbeide en konsekvensutredning som skal ta utgangspunkt i krav til dokumentasjon som følger av dette kapitlet. Konsekvensutredningens innhold og omfang skal tilpasses den aktuelle planen eller tiltaket, og være relevant for de beslutninger som skal tas.

Konsekvensutredningen skal ta utgangspunkt i relevant og tilgjengelig informasjon. Hvis det mangler informasjon om viktige forhold, skal slik informasjon innhentes.

Utredninger og feltundersøkelser skal følge anerkjent metodikk og utføres av personer med relevant faglig kompetanse.

For planer og tiltak etter § 6, skal konsekvensutredningen utarbeides i tråd med det fastsatte plan- eller utredningsprogrammet, jf. § 16.

Konsekvensutredningen skal normalt inngå i planbeskrivelsen eller søknaden etter andre lover. Det skal utarbeides et ikke-teknisk sammendrag av konsekvensutredningen.

§ 18. *Særlig om overordnede planer*

For regionale planer, kommune(del)planer og planer etter andre lover enn plan- og bygningsloven, kan konsekvensutredningen begrenses til å redegjøre for virkningene planen eller programmet kan få på et overordnet nivå. Unntak er der det i planen konsekvensutredes konkrete tiltak.

Konsekvensutredningen av kommuneplanens arealdel skal bare omfatte de delene av planen som fastsetter rammer for fremtidig utbygging og som samtidig innebærer endringer av den gjeldende planen.

Konsekvensutredningen av arealdelen skal beskrive virkninger utbygging av nye områder eller vesentlig endret arealbruk i utbygde områder kan få for miljø og samfunn. Det skal også gis en vurdering av virkningene av de samlede arealbruksendringene i planen. Inneholder planen bare strategier for fremtidig arealbruk, skal det vurderes hvordan disse vil påvirke miljø og samfunn.

Det skal i konsekvensutredningen av arealdelen også redegjøres for hvilke forhold som skal avklares og belyses nærmere i senere regulering av områdene, jf. plan- og bygningsloven § 11-9 nr. 8.

§ 19. *Beskrivelse av planen eller tiltaket*

Beskrivelsen av planen eller tiltaket skal omfatte:

- tiltakets fysiske egenskaper, lokaliseringen, nødvendige rivningsarbeider og arealbehovet i både bygge- og driftsfasen
- de viktigste trekkene ved tiltakets driftsfasen, som tiltakets energibehov, energiforbruk, energiløsninger, transportbehov og typen og mengden naturressurser som vil bli brukt
- et anslag over typen og mengden avfall, reststoffer, utslipp og forurensning som vil produseres i bygge- og driftsfasen
- hvor sårbar planen eller tiltaket er for klimaendringer og naturfarer som flom, skred, stormflo og stigning i havnivået.

Konsekvensutredningen skal også redegjøre for de alternativene til utforming, teknologi, lokalisering, omfang og målestokk som forslagsstilleren har vurdert, og en utredning av relevante og realistiske alternativer. Valget skal begrunnes mot de ulike alternativene, og sammenligninger av virkningene for miljø og samfunn av de ulike alternativene skal fremgå.

§ 20. Beskrivelse av miljøtilstanden

Konsekvensutredningen skal inneholde en beskrivelse av den nåværende miljøtilstanden og en oversikt over hvordan miljøet antas å utvikle seg hvis planen eller tiltaket ikke gjennomføres (null-alternativet).

Beskrivelsen skal bygge på tilgjengelig informasjon.

§ 21. Beskrivelse av faktorer som kan bli påvirket og vurdering av vesentlige virkninger for miljø og samfunn

Konsekvensutredningen skal identifisere og beskrive de faktorer som kan bli påvirket og vurdere vesentlige virkninger for miljø og samfunn, herunder:

- naturmangfold, jf. naturmangfoldloven
- økosystemtjenester
- nasjonalt og internasjonalt fastsatte miljømål
- kulturminner og kulturmiljø
- friluftsliv
- landskap
- forurensning (utslipp til luft, herunder klimagassutslipp, forurensning av vann og grunn, samt støy)
- vannmiljø, jf. vannforskriften
- jordressurser (jordvern) og viktige mineralressurser
- samisk natur- og kulturgrunnlag
- transportbehov, energiforbruk og energiløsninger
- beredskap og ulykkesrisiko
- virkninger som følge av klimaendringer, herunder risiko ved havnivåstigning, stormflo, flom og skred
- befolkningens helse og helsens fordeling i befolkningen
- tilgjengelighet for alle til uteområder og gang- og sykkelveinett
- barn og unges oppvekstvilkår
- kriminalitetsforebygging
- arkitektonisk og estetisk utforming, uttrykk og kvalitet.

Beskrivelsen skal omfatte positive, negative, direkte, indirekte, midlertidige, varige, kortsiktige og langsiktige virkninger.

Samlede virkninger av planen eller tiltaket sett i lys av allerede gjennomførte, vedtatte eller godkjente planer eller tiltak i influensområdet skal også vurderes. Der hvor reindriftsinteresser blir berørt, skal de samlede virkningene av planer og tiltak innenfor det aktuelle reinbeitedistriktet vurderes.

Virkninger over landegrensene skal også beskrives.

§ 22. Metode, kilder og usikkerhet

Konsekvensutredningen skal inneholde en beskrivelse av de metodene som er brukt for å kartlegge virkningene for miljø og samfunn. Beskrivelsen skal omfatte utfordringer, tekniske mangler og kunnskapsmangler som har påvirket sammenstillingen av informasjonen og de viktigste usikkerhetsfaktorene ved utredningen.

Utredningen skal inneholde en liste med opplysninger om de kildene som er brukt i beskrivelser og vurderinger i rapporten.

§ 23. Forebygging av virkninger

Konsekvensutredningen skal beskrive de tiltakene som er planlagt for å unngå, begrense, istandsette og hvis mulig kompensere for vesentlige skadevirkninger for miljø og samfunn både i bygge- og driftsfasen. Beskrivelsen skal omfatte planlagte overvåkningsordninger.

Beskrivelsen skal omfatte opplysninger om beredskap ved større ulykker og katastrofer.

§ 24. Innleggelse av data i databaser

Data som er samlet inn i arbeidet med konsekvensutredningen skal systematiseres i samsvar med standarder når slike foreligger. De systematiserte dataene skal gjøres tilgjengelige for offentlige myndigheter, slik at dataene kan legges inn i offentlige databaser. Der det er lagt til rette for dette, skal forslagsstilleren selv legge inn de innsamlede dataene i offentlige databaser.

Kapittel 6. Behandling av konsekvensutredningen

§ 25. Høring av planforslag eller søknad med konsekvensutredning

Ansvarlig myndighet eller forslagsstiller skal sende planforslag eller søknad om tiltak med konsekvensutredning på høring til berørte myndigheter, parter og interesseorganisasjoner og legge dokumentene ut til offentlig ettersyn. Det skal settes en rimelig frist for høringsuttalelser. Fristen skal være minst seks uker.

For tiltak som omfattes av § 7 første ledd bokstav a kan ansvarlig myndighet fastsette kortere frist eller unnlate høring og utleggelse dersom det finnes ubetenkelig.

Planforslag eller søknader med konsekvensutredning og eventuelle bakgrunnsdokumenter og fagrapporter skal gjøres tilgjengelig hos ansvarlig myndighet og forslagsstiller og på ansvarlig myndighets nettsted.

§ 26. Endringer av planer eller tiltak etter gjennomført høring

Ved endring av planer eller tiltak etter gjennomført høring av planforslag eller søknad med konsekvensutredning, skal ansvarlig myndighet påse at konsekvensene av endringene blir redegjort for før det fattes vedtak i saken. Tilsvarende gjelder for endringer av planer som utløser ny behandling etter plan- og bygningsloven.

Ved omgjøring eller fornyet behandling av konsesjoner skal det, hvis tiltaket vil få nye vesentlige virkninger for miljø eller samfunn, gjennomføres en offentlig høring. I høringen skal det gis en redegjørelse for tiltaket og tiltakets virkninger for miljø og samfunn.

§ 27. Vurderingen av konsekvensutredningen og behovet for tilleggsutredninger

Ansvarlig myndighet skal, på bakgrunn av høringen og egne vurderinger, ta stilling til om konsekvensutredningen tilfredsstillende i kapittel 5, eller om det er behov for tilleggsutredninger eller ytterligere dokumentasjon. Hvis det er behov for tilleggsutredninger skal disse sendes på høring til dem som har gitt høringsuttalelser til planforslaget eller søknaden, samt eventuelt andre myndigheter som blir berørt. Fristen for å gi høringsuttalelser til tilleggsutredningen skal ikke være kortere enn to uker.

§ 28. Oppdatert kunnskap

Hvis det går lang tid fra gjennomført høring av konsekvensutredningen til tidspunkt for endelig vedtak, skal ansvarlig myndighet forvise seg om at oppdatert kunnskap legges til grunn for sluttbehandling av saken, jf. § 29.

§ 29. Sluttbehandling av saken

Ansvarlig myndighet skal ved behandlingen av planen eller tiltaket ta tilbørlig hensyn til konsekvensutredningen og innkomne høringsuttalelser.

I saksfremlegget eller innstillingen til vedtak skal egenskapene ved planen eller tiltaket og hvilke vesentlige virkninger planen eller tiltaket vil medføre for miljø og samfunn beskrives. Det skal fremgå hvordan høringsuttalelsene er vurdert og hvilken vekt de er tillagt.

Det skal stilles vilkår for å unngå, begrense, istandsette og om mulig kompensere vesentlige virkninger for miljø og samfunn. Ansvarlig myndighet skal påse at forslagsstiller overholder vilkårene.

Ansvarlig myndighet skal der det er nødvendig stille krav om overvåking av vesentlige negative virkninger av planen eller tiltaket for miljø og samfunn. Når det stilles krav om overvåking skal ansvarlig myndighet fastsette fremgangsmåten og varigheten og omfanget av overvåkingen.

§ 30. Offentliggjøring av vedtaket

Når ansvarlig myndighet har truffet vedtak i saken, skal det gjøres kjent for offentligheten og berørte myndigheter. Dokumentene skal være elektronisk tilgjengelige på nett, så langt noe annet ikke følger av eller i medhold av lov. Planvedtak skal kunngjøres i samsvar med plan- og bygningsloven § 8-4, § 11-15 og § 12-12.

Kapittel 7. Særskilte bestemmelser for planer etter plan- og bygningsloven

§ 31. Endring av rollen som ansvarlig myndighet

Ved usikkerhet eller uenighet om hvem som er ansvarlig myndighet for planer etter plan- og bygningsloven, avgjør Kommunal- og moderniseringsdepartementet spørsmålet.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet kan i samråd med berørte myndigheter bestemme at en annen myndighet enn den som følger av forskriften skal være ansvarlig myndighet for planer etter plan- og bygningsloven dersom hensynet til nasjonale eller viktige regionale hensyn tilsier det, eller planen omfatter flere kommuner eller fylker.

§ 32. Særskilte regler om planprogram

Et planprogram kan brukes til å avklare og fastsette overordnede rammer for arbeidet med senere reguleringsplaner for et område og for flere pågående reguleringsplanprosesser innenfor et større område. Et planprogram, og eventuelt konsekvensutredningen, kan også brukes til å ta stilling til hvilke alternative lokaliteter man skal gjennomføre et reguleringsarbeid for etter plan- og bygningsloven.

For statlige tiltak kan ansvarlig departement bestemme at et planprogram eller en melding skal høres sammen med konseptvalgutredning som grunnlag for beslutning om valg av konsept. For statlige tiltak der det er uenighet om hvilke alternativer som skal utredes, kan forslagsstiller be om at ansvarlig fagdepartement avklarer spørsmålet med Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Kapittel 8. Planer og tiltak med grenseoverskridende virkninger

§ 33. Nasjonalt kontaktpunkt

Miljødirektoratet er nasjonalt kontaktpunkt for saker med grenseoverskridende virkninger for miljø eller samfunn.

§ 34. Planer og tiltak som kan få vesentlige virkninger i andre land

Hvis en plan eller et tiltak kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn i et annet land, skal forslagsstiller eller ansvarlig myndighet varsle Miljødirektoratet om saken.

Miljødirektoratet skal informere kontaktmyndigheten i berørt stat med forespørsel om de ønsker å delta i plan- eller søknadsprosessen.

Samtidig som planprogram eller melding og planforslag eller søknad med konsekvensutredning sendes på høring i Norge skal ansvarlig myndighet sende saken til berørte lokale eller regionale myndigheter i den andre staten.

Forslagsstiller skal hvis det ønskes av mottakerlandet delta i et offentlig møte om saken i den berørte staten.

Miljødirektoratet kan pålegge forslagsstilleren å utarbeide hele eller deler av planprogrammet eller meldingen med forslag til utredningsprogram og planforslag eller søknad med konsekvensutredning på de språkene som er nødvendige.

§ 35. Planer og tiltak som kan få vesentlige virkninger i Norge

Hvis norske myndigheter blir varslet eller på annen måte får kunnskap om planer eller tiltak i en annen stat som kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn i Norge, skal Miljødirektoratet underrettes om dette. Hvis norske lokale eller regionale myndigheter avgir en uttalelse direkte til avsendermyndigheten i berørt naboland skal uttalelsen sendes i kopi til Miljødirektoratet.

I saker der Miljødirektoratet varsles av kontaktmyndigheten i en annen stat, skal direktoratet bekjentgjøre informasjon om planen eller tiltaket på eget nettsted for saker med grenseoverskridende miljøvirkninger og i nødvendig grad på annen måte gjøre saken kjent for berørte norske myndigheter og interesseorganisasjoner. Miljødirektoratet avgir, med utgangspunkt i mottatte uttalelser, et tilsvarende svar til kontaktmyndigheten i opphavslandet.

Kapittel 9. Sanksjoner, ikrafttredelse og overgangsbestemmelser

§ 36. Overtredelsesgebyr

Overtredelsesgebyr i henhold til plan- og bygningsloven § 32-8a kan ilegges den som fremmer forslag til reguleringsplan etter plan- og bygningsloven eller tiltak og planer etter annet lovverk og som forsettlig eller uaktsomt:

- a) unnlater å følge saksbehandlingsreglene for konsekvensutredninger der en plan eller et tiltak åpenbart faller inn under forskriften
- b) unnlater å etterkomme pålegg fra ansvarlig myndighet når ansvarlig myndighet har gjort kjent med at overtredelsesgebyr kan ilegges hvis forholdet ikke blir brakt i orden innen en fastsatt frist, og denne fristen er oversittet eller
- c) gir uriktige eller villedende opplysninger av betydning for vurdering av saken, herunder opplysninger av betydning for om forskriften får anvendelse eller ikke.

Ved vurdering av overtredelsesgebyrets størrelse kan det legges vekt på hvor alvorlig overtredelsen er, graden av skyld, skadepotensialet ved overtredelsen og om overtrederen tidligere har vært ilagt overtredelsesgebyr.

Overtredelsesgebyr kan ikke overstige kr 400 000 for en plan eller et tiltak.

§ 37. Straff

Den som forsettlig eller grovt uaktsomt opptrer som nevnt i § 36 første ledd, straffes med bøter eller fengsel inntil 1 år dersom overtredelsen er vesentlig. Ved grove overtredelser er straffen fengsel inntil 2 år.

§ 38. *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft 1. juli 2017. Fra samme tid oppheves forskrift 19. desember 2014 nr. 1726 om konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven og forskrift 19. desember 2014 nr. 1758 om konsekvensutredninger for tiltak etter sektorlover.

§ 39. *Overgangsbestemmelser*

Planer og tiltak som ikke var omfattet av forskrift 19. desember 2014 nr. 1726 om konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven og forskrift 19. desember 2014 nr. 1758 om konsekvensutredninger for tiltak etter sektorlover omfattes ikke av denne forskriften hvis saksbehandlingen av planen ble startet, jf. plan- og bygningsloven § 8-3, § 11-12 og § 12-8, verneforslaget ble kunngjort etter naturmangfoldloven § 47, eller søknad etter annen lov ble sendt på høring før 1. juli 2017.

For planer og tiltak som er tatt opp til behandling etter de to tidligere forskriftene, skal denne forskriften legges til grunn i den videre behandlingen av saken.

VEDLEGG I. Planer etter plan- og bygningsloven og tiltak etter annet lovverk som alltid skal ha planprogram eller melding og konsekvensutredning

<i>A. Planer og tiltak</i>	<i>B. Ansvarlig myndighet og lov(er) behandlingen knyttes opp til</i>
1. Råoljeraffinerier (med unntak av virksomheter som utelukkende produserer smøremidler av råolje) og anlegg for omdanning til gass og væske av 500 tonn kull eller oljeskifer eller mer pr. døgn.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
2. a) Varmekraftverk og andre forbrenningsinstallasjoner, også mobile og midlertidige gasskraftverk, med en energiproduksjon på minst 150 MW (mindre anlegg omfattes av vedlegg II nr. 3a). b) Kjernekraftverk og andre kjernereaktorer, herunder avvikling eller nedlegging av slike (med unntak av forskningsanlegg for produksjon og omdanning av spaltbare og fertile stoffer der maksimal kraft ikke overstiger 1 kW vedvarende mengde).	Norges vassdrags- og energidirektorat for varmekraftverk. Energiloven. Olje- og energidepartementet for kjernekraftverk. Energiloven. Statens strålevern, Klima- og miljødepartementet, og Helse- og omsorgsdepartementet. Atomenergiloven. Forurensningsloven.
3. a) Anlegg for opparbeiding av bestrålt kjernebrensel b) Anlegg beregnet: i) på produksjon eller anrikning av kjernebrensel ii) på bearbeiding av bestrålt kjernebrensel eller avfall med høy radioaktivitet iii) på disponering av bestrålt kjernebrensel iv) utelukkende på disponering av radioaktivt avfall v) utelukkende på lagring (planlagt å vare mer enn 10 år) av bestrålt kjernebrensel eller radioaktivt avfall på annet sted enn produksjonsstedet.	Statens strålevern, Klima- og miljødepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet. Forurensningsloven. Atomenergiloven. Strålevernloven.
4. a) Integrerte anlegg for førstegangssmelting av støpejern og stål b) Anlegg for produksjon av ikke-jernholdige råmetaller fra malm, konsentrater eller sekundærråstoffer ved hjelp av metallurgiske, kjemiske eller elektrolytiske prosesser.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.

A. Planer og tiltak	B. Ansvarlig myndighet og lov(er) behandlingen knyttes opp til
5. Anlegg for utvinning av asbest og for behandling og bearbeiding av asbest og produkter som inneholder asbest: når det gjelder asbestementprodukter, med en årlig produksjon på over 20 000 tonn ferdige produkter; når det gjelder friksjonsmateriale, med en årlig produksjon på over 50 tonn ferdige produkter; og når det gjelder annen anvendelse av asbest, med et årlig forbruk på over 200 tonn.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
6. Integrerte kjemiske installasjoner, dvs. anlegg for fremstilling i industriell målestokk av stoffer ved hjelp av kjemiske omdanningsprosesser, der flere enheter ligger ved siden av hverandre og funksjonelt sett hører sammen, og som er beregnet på: a) Fremstilling av organiske basiskjemikalier b) Fremstilling av uorganiske basiskjemikalier c) Fremstilling av fosfor-, nitrogen- eller kaliumgjødsel (ren eller sammensatt gjødsel) d) Fremstilling av basisprodukter for plantevernmidler samt biocider e) Fremstilling av farmasøytiske basisprodukter ved hjelp av kjemiske eller biologiske metoder f) Fremstilling av sprengstoff.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
7. a) Jernbanelinjer for langdistansetraffikk. Flyplasser med en rullebane på 1600 meter eller lengre (mindre tiltak omfattes av vedlegg II nr. 10d) b) Motorveier og andre avkjørselsfrie veier som er forbeholdt motorisert trafikk c) Anlegg av ny vei med minst fire kjørefelt eller utbedring og/eller utvidelse av en eksisterende vei som har to kjørefelt slik at den får minst fire kjørefelt, dersom en slik vei har en lengde på minst 10 km d) Forstads- og T-baner med investeringskostnader på mer enn 750 millioner kr e) Andre vei- og jernbanetiltak med investeringskostnader på mer enn 750 millioner kr. (mindre jernbaneanlegg omfattes av vedlegg II nr. 10c, mindre veier omfattes av vedlegg II nr. 10e).	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven. Forsvarsdepartementet er ansvarlig myndighet for militære flyplasser.
8. a) Etablering av innlands vannveier og havner for trafikk på innlands vannveier der skip over 1 350 tonn kan seile (mindre tiltak omfattes av vedlegg II nr. 10f) b) Nyetablering av farleder, havner og havneanlegg, der skip på over 1 350 tonn kan seile og anløpe. Ferjekaier inngår i punkt 7b, 7c eller 7e.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
9. Anlegg for behandling av farlig avfall ved forbrenning, kjemisk behandling som definert i bilag I til Europaparlamentets og Rådets direktiv 2008/98EF av 19. november 2008 om avfall, avsnitt D9 eller deponering av farlig avfall i jorden.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.

A. Planer og tiltak	B. Ansvarlig myndighet og lov(er) behandlingen knyttes opp til
10. Avfallsanlegg for behandling av husholdnings- og næringsavfall ved forbrenning eller kjemisk behandling med en kapasitet på mer enn 100 tonn per dag (mindre anlegg omfattes av vedlegg II nr. 11b).	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
11. Anlegg for grunnvann der den mengden vann som tas ut eller infiltreres utgjør minst 10 millioner m ³ pr. år.	Norges vassdrags- og energidirektorat. Vannressursloven.
12. a) Anlegg for transport av vann mellom nedbørfelt der denne transporten har som mål å motvirke eventuell vannmangel, og der mengden vann som transporteres overstiger 100 millioner m ³ pr. år b) I alle andre tilfeller; konsesjonspliktige anlegg for transport av vann mellom nedbørfelt der den gjennomsnittlige vannmengde i det nedbørfeltet det transporteres vann fra overstiger 2000 millioner m ³ pr. år gjennom flere år, og der den transporterte vannmengden overstiger 5% av denne mengden (mindre tiltak omfattes av vedlegg II nr. 10m). I begge tilfeller unntas transport av drikkevann gjennom rørledninger.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven. Norges vassdrags- og energidirektorat. Vannressursloven.
13. Renseanlegg for spillvann med en kapasitet på over 150 000 personekvivalenter (mindre tiltak omfattes av vedlegg II nr. 11c).	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
14. Utvinning av olje og naturgass i kommersiell hensikt der utvunnet mengde overstiger 500 tonn pr. dag for olje og 500 000 m ³ pr. dag for gass (mindre tiltak omfattes av vedlegg II nr. 2e).	Behandles etter egne regler om konsekvensutredninger etter petroleumsloven. Olje- og energidepartementet.
15. a) Dammer og andre anlegg for oppdemming eller varig lagring av vann dersom mengde oppdemmet eller lagret vann overstiger 10 millioner m ³ (mindre tiltak omfattes av vedlegg II nr. 10g) b) Vannkraftverk med en årlig produksjon over 40 GWh (mindre tiltak omfattes av vedlegg II nr. 3h)	Norges vassdrags- og energidirektorat. Vassdragsreguleringsloven eller vannressursloven. Norges vassdrags- og energidirektorat. Vannressursloven. Vassdragsreguleringsloven.
16. Rørledninger med en diameter på over 800 mm og en lengde på over 40 km: a) Til transport av gass, olje og kjemikalier b) Til transport av CO ₂ -strømmer med sikte på geologisk lagring, med tilhørende pumpestasjoner (mindre tiltak omfattes av vedlegg II nr. 10i).	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven. Norges vassdrags- og energidirektorat for tiltak etter naturgassloven. Tiltak som omfattes av petroleumsloven behandles etter egne regler om konsekvensutredninger. Olje- og energidepartementet. Behandles etter egne regler om konsekvensutredninger etter kontinentalsokkelloven. Olje- og energidepartementet.
17. Anlegg for intensivt fjørfe- eller svineavl med plass til mer enn (mindre tiltak omfattes av vedlegg II nr. 1e): a) 85 000 broilere, 60 000 høner b) 3 000 slaktegriser (over 30 kg) eller c) 900 purker.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven. Fylkesmannen. Lov om regulering av svine- og fjørfeproduksjon.

A. Planer og tiltak	B. Ansvarlig myndighet og lov(er) behandlingen knyttes opp til
18. Industrianlegg for: a) Produksjon av papirmasse av tømmer eller lignende fibermateriale b) Produksjon av papir og papp med en produksjonskapasitet på mer enn 200 tonn pr. dag (mindre tiltak omfattes av vedlegg II nr. 8a).	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
19. Uttak av malmer, mineraler, stein, grus, sand, leire eller andre masser dersom minst 200 dekar samlet overflate blir berørt eller samlet uttak omfatter mer enn 2 millioner m ³ masse, eller uttak av torv på et område større enn 200 dekar. Mindre tiltak omfattes av vedlegg II nr. 2a.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven. Direktoratet for mineralforvaltning er ansvarlig myndighet for større uttak av mineralressurser dersom planmyndigheten ønsker dette.
20. Kraftledninger og jord- og sjøkabler med spenning 132 kV eller høyere og en lengde på mer enn 15 km.	Norges vassdrags- og energidirektorat. Energiloven.
21. Lagringsanlegg for olje eller petrokjemiske eller kjemiske produkter med en kapasitet på 200 000 tonn eller mer.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
22. Anlegg for CO ₂ -fangst med sikte på geologisk lagring fra anlegg som omfattes av dette vedlegg eller av petroleumsloven.	Forurensningsmyndigheten. Forurensningsloven. Anlegg som omfattes av petroleumsloven behandles etter egne regler om konsekvensutredninger. Olje- og energidepartementet.
23. Lagringsanlegg for geologisk lagring av CO ₂ , dvs. et bestemt område innenfor en geologisk formasjon som anvendes til geologisk lagring av CO ₂ og tilhørende overflate- og injeksjonsinstallasjoner (med unntak av anlegg som benyttes til forskning, utvikling og utprøving av nye produkter og prosesser med samlet påtenkt lagringskapasitet under 100 000 tonn).	Behandles etter egne regler om konsekvensutredninger etter kontinentalsokkelloven. Olje- og energidepartementet.
24. Næringsbygg, bygg for offentlig eller privat tjenesteyting og bygg til allmennyttige formål med et bruksareal på mer enn 15 000 m ² (mindre tiltak omfattes av vedlegg II nr. 11j).	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
25. Nye bolig- og fritidsboligområder som ikke er i samsvar med overordnet plan.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
26. Større militære skyte- og øvingsfelt.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
27. Omlasting av olje og gass fra skip til skip av et visst omfang eller frekvens.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
28. Vindkraftanlegg med en installert effekt på mer enn 10 MW (mindre tiltak omfattes av vedlegg II nr. 3h).	Norges vassdrags- og energidirektorat. Energiloven.
29. Verneområder større enn 250 km ² .	Miljødirektoratet. Naturmangfoldloven.
Utvidelser eller endringer	

<i>A. Planer og tiltak</i>	<i>B. Ansvarlig myndighet og lov(er) behandlingen knyttes opp til</i>
30. Utvidelser eller endringer av tiltak nevnt i Vedlegg I der utvidelsen eller endringen i seg selv overstiger størrelseskriteriene i vedlegget. For utvidelser og endringer av tiltak etter annen lov enn plan- og bygningsloven gjelder ikke krav til melding og behandling etter kapittel 4. Der det ikke er gitt oppfangingskriterier skal utvidelsen eller endringen vurderes etter forskriften kapittel 3. Tilsvarende gjelder for tiltak i vedlegg I som utelukkende eller hovedsakelig tjener til utvikling og prøving av nye metoder eller produkter, og som ikke pågår i mer enn to år.	Jf. ovenfor.

VEDLEGG II. Planer etter plan- og bygningsloven og tiltak etter annet lovverk som skal vurderes nærmere

<i>A. Planer og tiltak</i>	<i>B. Ansvarlig myndighet og lov(er) behandlingen er knyttet opp til</i>
1. JORDBRUK, SKOGBRUK OG AKVAKULTUR	
a) Prosjekter for omstrukturering av jordeiendommer.	Fylkesmannen
b) Prosjekter for bruk av uoppdyrkede landområder eller delvis naturlige områder til intensivt landbruk, herunder nydyrking på mer enn 50 dekar. Også mindre tiltak skal behandles etter kapittel 5 og 6 dersom det ikke kan utelukkes at tiltaket kan få vesentlige virkninger for naturmangfold eller andre viktige miljøhensyn.	Kommunen. Forskrift om nydyrking gitt med hjemmel i jordloven.
c) Vannforvaltningstiltak innen landbruk, herunder vannings- og dreneringsprosjekter.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
d) i. Avskoging med sikte på omlegging til annen arealbruk ii. Skogreising som omfatter samlet overflate på mer enn 500 dekar. Også mindre meldepliktige tiltak skal behandles etter kapittel 3 dersom det ikke kan utelukkes at tiltaket kan få vesentlige virkninger for naturmangfold eller andre viktige miljøhensyn.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven. Kommunen. Forskrift om bærekraftig skogbruk med hjemmel i skogbruksloven.
e) Anlegg for intensivt dyrehold	Fylkesmannen. Lov om regulering av svine- og fjørfeproduksjon.
f) Akvakultur	Fylkeskommunen. Akvakulturloven.
g) Landgjenvinning fra havet.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
h) Reingjerder på mer enn 30 km.	Reindriftsforvaltningen i Alta. Reindriftsloven.
i) Etablering av landbruksvei dersom nyanlegget overstiger 5 km.	Kommunen. Forskrift om planlegging og godkjenning av veier for landbruksformål gitt med hjemmel i jordloven og skogbruksloven.
2. UTVINNINGSIKKE	
a) Mineraluttak, herunder torvskjæring.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
b) Gruvedrift under jorden.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
c) Mudringsrelatert kommersiell utvinning av mineraler fra havbunnen	Fylkeskommunen. Kontinentalsokkelloven.
d) Dypboring, særlig:	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven

A. Planer og tiltak		B. Ansvarlig myndighet og lov(er) behandlingen er knyttet opp til
i.	Geotermisk boring	Norges vassdrags- og energidirektorat. Vannressursloven.
ii.	Boring for atomavfall	
iii.	Boring med sikte på vannforsyning med unntak av boring som utføres for å studere jordbunnens fasthet.	
e)	Anlegg for utvinning av kull, olje, naturgass, malm og oljeskifer.	Olje- og energidepartementet for tiltak etter petroleumsloven.
3. ENERGIANLEGG		
a)	Industrianlegg for produksjon av elektrisk energi, damp og varmtvann som krever konsesjon etter energiloven.	Norges vassdrags- og energidirektorat. Energiloven.
b1)	Industrianlegg og rørledninger for transport av olje og gass, damp og varmtvann.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven. Norges vassdrags- og energidirektorat. Naturgassloven. Energiloven. Olje- og energidepartementet. Petroleumsloven.
b2)	Kraftledninger som krever anleggs-konsesjon.	Norges vassdrags- og energidirektorat. Energiloven.
c)	Lagring av naturgass på jordoverflaten.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven. Norges vassdrags- og energidirektorat for tiltak som krever konsesjon etter naturgassloven.
d)	Lagring av brennbar gass under jorden.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven. Norges vassdrags- og energidirektorat for tiltak som krever konsesjon etter naturgassloven.
e)	Lagring av fossilt brensel på jordoverflaten	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven. Norges vassdrags- og energidirektorat for tiltak som krever konsesjon etter naturgassloven.
f)	Industriell brikettering av kull og lignitt.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
g)	Anlegg for bearbeiding og lagring av radioaktivt avfall der det kreves tillatelse fra Statens strålevern.	Statens strålevern. Atomenergiloven. Forurensningsloven og strålevernloven.
h)	Anlegg for produksjon av vannkraft.	Norges vassdrags- og energidirektorat for tiltak som krever konsesjon etter vannressursloven eller vassdragsreguleringsloven.
i)	Konsesjonspliktige anlegg for utnyttning av vindkraft til energiproduksjon.	Norges vassdrags- og energidirektorat. Energiloven.
j)	Anlegg til oppsamling av CO ₂ -strømmer fra anlegg med sikte på geologisk lagring.	Slike tiltak omfattes av vedlegg I nr. 22.
4. PRODUKSJON OG BEARBEIDING AV METALL		
a)	Anlegg for produksjon av råjern eller stål (første- eller andregangs smelting) med tilhørende utstyr for kontinuerlig støpning.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
b)	Anlegg for bearbeiding av ferrometaller ved hjelp av: <ul style="list-style-type: none"> i. Varmevalsing ii. Smiing med hammere iii. Påføring av beskyttelseslag av smeltet metall. 	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
c)	Ferrometallstøperier.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.

A. Planer og tiltak		B. Ansvarlig myndighet og lov(er) behandlingen er knyttet opp til
d)	Anlegg for smelting, herunder legering, av ikke-jernholdige metaller, unntatt edelmetaller, herunder gjenvinningsprodukter (raffinering, støpning).	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
e)	Anlegg for overflatebehandling av metaller og plast ved hjelp av en elektrolytisk eller kjemisk prosess.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
f)	Anlegg for produksjon og montering av motorvogner.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
g)	Skipsverft.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
h)	Produksjons- og reparasjonsanlegg for luftfartøy.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
i)	Produksjon av jernbanemateriell.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
j)	Ekspløsjonsforming.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
k)	Anlegg for røsting og sintring av malm.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
5. MINERALINDUSTRI		
a)	Koksverk (tørredestillasjon av kull).	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
b)	Sementproduksjonsanlegg.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
c)	Anlegg for produksjon av asbest og fremstilling av asbestbaserte produkter.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
d)	Anlegg for produksjon av glass, herunder glassfibrer.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
e)	Anlegg for smelting av mineralske stoffer, herunder produksjon av mineralfibrer.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
f)	Anlegg for produksjon av keramiske produkter ved brenning, særlig takstein, murstein, ildfast stein, fliser, steintøy eller porselen.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
6. KJEMISK INDUSTRI (tiltak som ikke omfattes av vedlegg I nr. 6)		
a)	Behandling av halvfabrikata og produksjon av kjemikalier.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
b)	Produksjon av plantevernmidler og legemidler, maling og lakk, elastomer og peroksider.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
c)	Lagringsanlegg for olje, samt petrokjemiske og kjemiske produkter.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
7. NÆRINGSMIDDELINDUSTRI		
a)	Fremstilling av dyre- og plantefett.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
b)	Konservering av dyre- og planteprodukter.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
c)	Fremstilling av meieriprodukter.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
d)	Brygging og malting.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
e)	Sukkervareproduksjon.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
f)	Slakterier.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
g)	Industriell fremstilling av stivelse.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
h)	Fiskemels- og fiskeoljefabrikker.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
i)	Sukkerfabrikker.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
8. TEKSTIL-, LÆRVARE-, TREVARE- OG PAPIRINDUSTRI		
a)	Industrianlegg for produksjon av papir og papp.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
b)	Anlegg for forbehandling (vasking, bleking, mercerisering) eller farging av fibrer eller tekstiler.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
c)	Anlegg for garving av huder og skinn.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.

A. Planer og tiltak		B. Ansvarlig myndighet og lov(er) behandlingen er knyttet opp til
d)	Anlegg for produksjon og behandling av cellulose.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
9. GUMMIINDUSTRI		
	Produksjon og behandling av elastomerprodukter.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
10. INFRASTRUKTURPROSJEKTER		
a)	Utviklingsprosjekter for industriområder.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
b)	Utviklingsprosjekter for by- og tettstedsområder, inkludert kjøpesentre og parkeringsanlegg.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
c)	Bygging av jernbane og anlegg for omlasting av gods, samt terminaler som betjener flere transportsystemer.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
d)	i. Bygging av flyplasser ii. Landingsplass for helikopter.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
e)	i. Bygging av veier ii. Bygging av havner og havneanlegg, herunder fiskehavner og offshorerelaterte havner iii. Utvidelse eller vesentlig endret bruk av eksisterende farleder.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
f)	Bygging av innlands vannveier som ikke omfattes av vedlegg I, samt kanalisering og flomsikring.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
g)	Demninger og anlegg for oppdemming eller varig lagring av vann.	Norges vassdrags- og energidirektorat. Vannressursloven. Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
h)	Sporveier, høybaner og undergrunnsbaner, svevebaner og lignende baner av bestemte typer som utelukkende eller hovedsakelig blir brukt til persontransport.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
i)	Rørledninger for transport av CO ₂ -strømmer med sikte på geologisk lagring.	Tiltak som omfattes av Naturgassloven. Norges vassdrags- og energidirektorat. Tiltak som omfattes av petroleumsloven behandles etter egne regler om konsekvensutredninger. Tilsvarende gjelder tiltak som omfattes av kontinentalsokkelloven. Olje- og energidepartementet.
j)	Vannledningsanlegg over større avstander.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven
k)	Bygging av erosjonsforebyggende kystanlegg og vannbygging til sjøs som kan medføre endringer av kysten, f.eks. diker, moloer, sjeteer og andre bygg til vern mot havet, bortsett fra vedlikehold og gjenoppbygging av slike anlegg.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
l)	Anlegg for uttak eller kunstig infiltrasjon for gjenoppbygging av grunnvann.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven. Norges vassdrags- og energidirektorat. Vannressursloven.
m)	Anlegg for transport av vannressurser mellom nedbørfelt.	Norges vassdrags- og energidirektorat. Vannressursloven. Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
11. ANDRE PROSJEKTER		
a)	Permanente konkurranse- og testbaner for bil og motorsykkel.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.

A. Planer og tiltak		B. Ansvarlig myndighet og lov(er) behandlingen er knyttet opp til
b)	Anlegg for avfallsdisponering basert på forbrenning.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
c)	Renseanlegg for spillvann.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
d)	Opplagringsplasser for slamavleiring.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
e)	Lagring av skrapjern, herunder opphoggingsplasser for kjøretøyer.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
f)	Prøvingsbenker for motorer, turbiner eller reaktorer.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
g)	Anlegg for produksjon av syntetiske mineralfibrer.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
h)	Anlegg for gjenvinning eller destruering av eksplosjonsfarlige stoffer.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
i)	Destruksjonsanlegg for dyreskrotter.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
j)	Næringsbygg, herunder kjøpesentre som ikke inngår i pkt. 10 b, bygg for offentlig eller privat tjenesteyting og bygg til allmenntilgode formål.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
k)	Deponier for masse på land og i sjø større enn 50 dekar eller 50 000 m ³ masse.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
12. TURISME OG FRITID		
a)	Hoppbakker, skianlegg og skiheiser, taubaner og tilknyttet utbygging.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
b)	Lystbåthavner.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
c)	Feriebyer, hotellkomplekser utenfor bymessige områder og tilknyttet utbygging.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
d)	Permanente campingplasser.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
e)	Temaparker, herunder golfbaner o.l.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
13. UTVIDELSER ELLER ENDRINGER		
	Utvidelser eller endringer av tiltak nevnt i vedlegg I og vedlegg II som kan få vesentlige virkninger.	Jf. ovenfor

Miljöbalken

6 kap. Miljöbedömningar

1 § I detta kapitel finns bestämmelser om identifiering, beskrivning och bedömning av miljöeffekter vid planering av och beslut om planer och program (strategiska miljöbedömningar) och verksamheter och åtgärder (specifika miljöbedömningar). Syftet med en miljöbedömning är att integrera miljöaspekter i planering och beslutsfattande så att en hållbar utveckling främjas. *Lag (2017:955).*

Ordförklaring

2 § Med miljöeffekter avses i detta kapitel direkta eller indirekta effekter som är positiva eller negativa, som är tillfälliga eller bestående, som är kumulativa eller inte kumulativa och som uppstår på kort, medellång eller lång sikt på

1. befolkning och människors hälsa,
2. djur- eller växtarter som är skyddade enligt 8 kap., och biologisk mångfald i övrigt,
3. mark, jord, vatten, luft, klimat, landskap, bebyggelse och kulturmiljö,
4. hushållningen med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt,
5. annan hushållning med material, råvaror och energi, eller
6. andra delar av miljön.

Lag (2017:955).

Planer och program

Strategiska miljöbedömningar för planer och program

3 § En myndighet eller kommun som upprättar eller ändrar en plan eller ett program som krävs i lag eller annan författning ska göra en strategisk miljöbedömning, om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Skyldigheten gäller inte

1. planer och program som endast syftar till att tjäna totalförsvaret eller räddningstjänsten, och
2. finansiella eller budgetära planer och program.

Lag (2017:955).

4 § Regeringen får meddela föreskrifter om att vissa slag av planer och program ska eller inte ska antas medföra en betydande miljöpåverkan. *Lag (2017:955).*

Att undersöka om en betydande miljöpåverkan kan antas

5 § En myndighet eller kommun som upprättar eller ändrar en plan eller ett program som krävs i lag eller annan författning ska undersöka om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, om

1. frågan om betydande miljöpåverkan inte är avgjord i föreskrifter som regeringen 10/12/2018 Miljöbalk (1998:808) Svensk författningssamling 1998:1998:808 t.o.m. SFS 2018:1427 - Riksdagen http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/miljobalk-1998808_sfs-1998-808 22/158 har meddelat med stöd av 4 §, eller

2. planen, programmet eller ändringen inte omfattas av undantaget i 3 § andra stycket. *Lag (2017:955).*

6 § Undersökningen ska innebära att myndigheten eller kommunen

1. identifierar omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan, och
2. samråder i frågan om betydande miljöpåverkan med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen eller programmet, om myndigheten eller kommunen inte redan i identifieringen kommer fram till att en strategisk miljöbedömning ska göras. Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om sådana omständigheter som avses i första stycket 1. *Lag (2017:955)*.

Beslut i frågan om miljöpåverkan

7 § Myndigheten eller kommunen ska efter undersökningen i ett särskilt beslut avgöra om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Beslutet ska redovisa de omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan.

Beslutet ska göras tillgängligt för allmänheten. *Lag (2017:955)*.

8 § Beslutet om huruvida genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan får inte överklagas särskilt. *Lag (2017:955)*.

Att göra en strategisk miljöbedömning

9 § Om en strategisk miljöbedömning ska göras, ska myndigheten eller kommunen

1. samråda om hur omfattningen av och detaljeringsgraden i en miljökonsekvensbeskrivning ska avgränsas (avgränsningssamråd),
2. ta fram en miljökonsekvensbeskrivning,
3. ge tillfälle till synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningen och förslaget till plan eller program, och
4. ta hänsyn till miljökonsekvensbeskrivningen och inkomna synpunkter innan planen eller programmet antas eller läggs till grund för reglering. *Lag (2017:955)*.

Avgränsningssamrådet i den strategiska miljöbedömningen

10 § Avgränsningssamrådet ska ske med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen eller programmet. *Lag (2017:955)*.

Miljökonsekvensbeskrivningen i den strategiska miljöbedömningen

11 § Miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla

1. en sammanfattning av planens eller programmets innehåll, dess huvudsakliga syfte och förhållande till andra relevanta planer och program,
2. en identifiering, beskrivning och bedömning av rimliga alternativ med hänsyn till
10/12/2018 Miljöbalk (1998:808) Svensk författningssamling 1998:1998:808 t.o.m. SFS 2018:1427 - Riksdagen
http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/miljobalk-1998808_sfs-1998-808 23/158
planens eller programmets syfte och geografiska räckvidd,
3. uppgifter om
 - a) miljöförhållandena och miljöns sannolika utveckling om planen eller programmet inte genomförs,
 - b) miljöförhållandena i de områden som kan antas komma att påverkas betydligt,
 - c) befintliga miljöproblem som är relevanta för planen eller programmet, särskilt

miljöproblem som rör ett sådant område som avses i 7 kap. eller ett annat område av särskild betydelse för miljön, och

d) hur hänsyn tas till relevanta miljö kvalitetsmål och andra miljö hänsyn,

4. en identifiering, beskrivning och bedömning av de betydande miljö effekter som genomförandet av planen eller programmet kan antas medföra,

5. uppgifter om de åtgärder som planeras för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa betydande negativa miljö effekter,

6. en sammanfattning av de överväganden som har gjorts, vilka skäl som ligger bakom gjorda val av olika alternativ och eventuella problem i samband med att uppgifterna sammanställdes,

7. en redogörelse för de åtgärder som planeras för uppföljning och övervakning av den betydande miljö påverkan som genomförandet av planen eller programmet medför, och

8. en icke-teknisk sammanfattning av 1-7.

Lag (2017:955).

12 § Miljökonsekvensbeskrivningens omfattning och detaljeringsgrad ska vara rimlig med hänsyn till

1. bedömningsmetoder och aktuell kunskap,

2. planens eller programmets innehåll och detaljeringsgrad,

3. var i en beslutsprocess som planen eller programmet befinner sig,

4. att vissa frågor kan bedömas bättre i samband med prövningen av andra planer och program eller i tillståndsprövningen av verksamheter eller åtgärder, och

5. allmänhetens intresse.

Lag (2017:955).

Samråd med andra länder i den strategiska miljöbedömningen

13 § Om planens eller programmets genomförande kan antas medföra en betydande miljö påverkan i ett annat land eller om ett land som kan komma att påverkas betydligt av genomförandet begär det, ska den myndighet som regeringen bestämmer

1. överlämna miljökonsekvensbeskrivningen och förslaget till plan eller program till det andra landets ansvariga myndighet,

2. om det andra landet vill delta i miljöbedömningen, samråda med det landet i fråga om den gränsöverskridande miljö påverkan som genomförandet av planen eller programmet kan antas medföra och de åtgärder som planeras för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa betydande negativa miljö effekter, och

3. ge det andra landet den information som behövs för samrådet och möjlighet att lämna synpunkter. *Lag (2017:955).*

10/12/2018 Miljöbalk (1998:808) Svensk författningssamling 1998:1998:808 t.o.m. SFS 2018:1427 - Riksdagen
http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/miljobalk-1998808_sfs-1998-808_24/158

14 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om samråd enligt 13 §.

Lag (2017:955).

Synpunkter på beslutsunderlaget för en plan eller ett program

15 § Myndigheten eller kommunen ska så tidigt som möjligt i arbetet med förslaget till plan eller program ta fram miljökonsekvensbeskrivningen och göra den och

förslaget tillgängliga för allmänheten och de kommuner och myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda. De ska ges information om hur de kan ta del av förslaget och miljökonsekvensbeskrivningen samt hur och inom vilken tid synpunkter kan lämnas. Tiden för att lämna synpunkter ska vara skälig. *Lag (2017:955).*

Beslut att anta en plan eller ett program

16 § I ett beslut att anta en plan eller ett program som omfattas av kravet på strategisk miljöbedömning eller i en särskild handling i anslutning till beslutet ska det finnas en redovisning av

1. hur miljöaspekterna har integrerats i planen eller programmet,
2. hur hänsyn har tagits till miljökonsekvensbeskrivningen och inkomna synpunkter,
3. skälen för att planen eller programmet har antagits i stället för de alternativ som övervägts, och
4. vilka åtgärder som planeras för att övervaka och följa upp den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet medför. *Lag (2017:955).*

17 § Den som har antagit en plan eller ett program som omfattas av kravet på strategisk miljöbedömning ska informera allmänheten och de myndigheter och kommuner som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda om antagandet och göra planen eller programmet, beslutet och den redovisning som avses i 16 § tillgängliga för dem.

Lag (2017:955).

18 § När samråd har skett med ett annat land enligt 13 §, ska den myndighet som regeringen bestämmer se till att den information som avses i 17 § lämnas till den ansvariga myndigheten i det andra landet. *Lag (2017:955).*

19 § När en plan eller ett program som omfattas av kravet på en strategisk miljöbedömning har antagits ska den beslutande myndigheten eller kommunen skaffa sig kunskap om den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet faktiskt medför. Detta ska göras för att myndigheten eller kommunen tidigt ska få kännedom om sådan betydande miljöpåverkan som tidigare inte har identifierats så att lämpliga åtgärder för avhjälpan kan vidtas.

Lag (2017:955).

Verksamheter och åtgärder

Specifika miljöbedömningar vid tillståndsprövning och i andra ärenden

10/12/2018 Miljöbalk (1998:808) Svensk författningssamling 1998:1998:808 t.o.m. SFS 2018:1427 - Riksdagen
http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/miljobalk-1998808_sfs-1998-808_25/158

20 § /Upphör att gälla U:2019-01-01/ En specifik miljöbedömning ska göras i fråga om en verksamhet eller åtgärd som ska prövas

1. för ett tillstånd som avses i 7 kap. 28 a §, om det inte rör sig om brådskande åtgärder som är nödvändiga med hänsyn till skyddet mot allvarliga olägenheter för människors hälsa, eller
2. för ett tillstånd som avses i 9 eller 11 kap. eller för en tillåtlighet som avses i 17 kap., om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

En specifik miljöbedömning krävs inte för en sådan prövning som avses i 24 kap. 3, 5, 8 eller 9 §. *Lag (2017:955)*.

20 § /Träder i kraft 1:2019-01-01/ En specifik miljöbedömning ska göras i fråga om en verksamhet eller åtgärd som ska prövas

1. för ett tillstånd som avses i 7 kap. 28 a §, om det inte rör sig om brådskande åtgärder som är nödvändiga med hänsyn till skyddet mot allvarliga olägenheter för människors hälsa, eller
2. för ett tillstånd som avses i 9 eller 11 kap. eller för en tillåtlighet som avses i 17 kap., om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

En specifik miljöbedömning krävs inte för en sådan prövning som avses i 24 kap. 3, 5, 10, 13 eller 14 §.

Lag (2018:1407).

21 § Regeringen får meddela föreskrifter om att vissa slag av verksamheter och åtgärder ska eller inte ska antas medföra en betydande miljöpåverkan. *Lag (2017:955)*.

22 § Regeringen får meddela föreskrifter om att 23-46 §§ ska tillämpas helt eller delvis i dispensärenden eller andra ärenden enligt denna balk eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken. *Lag (2017:955)*.

Att undersöka om en betydande miljöpåverkan kan antas

23 § Den som avser att bedriva en sådan verksamhet eller vidta en sådan åtgärd som avses i 20 § första stycket 2 ska undersöka om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

En sådan undersökning behöver dock inte göras om

1. den som avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden anser att en betydande miljöpåverkan kan antas,
2. frågan om betydande miljöpåverkan har avgjorts i föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 21 §, eller
3. den som avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden har förelagts att ansöka om ett tillstånd som avses i 9 kap. 6 a §. *Lag (2017:955)*.

24 § Undersökningen ska innebära att den som avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden

1. tar fram ett samrådsunderlag, och
2. samråder i frågan om betydande miljöpåverkan och i fråga om

10/12/2018 Miljöbalk (1998:808) Svensk författningssamling 1998:1998:808 t.o.m. SFS 2018:1427 - Riksdagen
http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/miljobalk-1998808_sfs-1998-808_26/158
miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning (undersökningssamråd) med länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och de enskilda som kan antas bli särskilt berörda av verksamheten eller åtgärden.

Undersökningssamrådet får genomföras så att det också uppfyller kraven på det avgränsningssamråd som ska göras inom ramen för en specifik miljöbedömning. Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om undersökningen. *Lag (2017:955)*.

25 § Den som avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden ska

1. lämna samrådsunderlaget till dem som deltar i undersökningssamrådet i så god tid att synpunkter på underlaget och på frågan om betydande miljöpåverkan kan tas till vara när länsstyrelsen prövar den frågan, och

2. när samrådet är avslutat redogöra för hur samrådet gått till, vilka som bjudits in och vad som framkommit och lämna samrådsredogörelsen till länsstyrelsen. *Lag (2017:955)*.

Beslut i frågan om miljöpåverkan

26 § Länsstyrelsen ska efter undersökningen i ett särskilt beslut avgöra om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Beslutet ska redovisa de omständigheter som talar för eller emot att verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

I 47 § finns en bestämmelse om att en liten miljökonsekvensbeskrivning ska tas fram om länsstyrelsen beslutar att en betydande miljöpåverkan inte kan antas. *Lag (2017:955)*.

27 § Länsstyrelsens beslut om huruvida verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan får inte överklagas särskilt. *Lag (2017:955)*.

Att göra en specifik miljöbedömning

28 § Den specifika miljöbedömningen ska innebära att

1. den som avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden
 - a) samråder om hur en miljökonsekvensbeskrivning ska avgränsas (avgränsningssamråd),
 - b) tar fram en miljökonsekvensbeskrivning, och
 - c) ger in miljökonsekvensbeskrivningen till den som prövar tillståndsfrågan, och
2. den som prövar tillståndsfrågan
 - a) ger tillfälle till synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningen, och
 - b) slutför miljöbedömningen.

Lag (2017:955).

Avgränsningssamrådet i den specifika miljöbedömningen

29 § Avgränsningssamrådet ska genomföras inför arbetet med miljökonsekvensbeskrivningen och innebära att den som avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden samråder om verksamhetens eller åtgärdens lokaliserings-, omfattnings- och utformningsfrågor, de miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra i sig eller till följd av yttre händelser samt om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning.

Om samrådet avser en verksamhet eller åtgärd som omfattas av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor ska samrådet även avse hur allvarliga kemikalieolyckor till följd av verksamheten eller åtgärden ska kunna förebyggas och begränsas. *Lag (2017:955)*.

30 § Avgränsningssamrådet ska ske med länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och de enskilda som kan antas bli särskilt berörda av verksamheten eller åtgärden samt med de övriga statliga myndigheter, de kommuner och den allmänhet som kan antas bli berörda av verksamheten eller åtgärden.

Den som avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden ska se till att de som ingår i samrådsgruppen enligt första stycket men som inte tidigare har fått ett samrådsunderlag kan ta del av ett samrådsunderlag.

Om ett undersökningssamråd enligt 24 § första stycket 2 inte har skett, ska

samrådsunderlaget innehålla uppgift om det.

Lag (2017:955).

31 § Avgränsningssamrådet ska påbörjas och samrådsunderlaget lämnas i så god tid att det ger utrymme för ett meningsfullt samråd innan verksamhetsutövaren utformar miljökonsekvensbeskrivningen och den slutliga tillståndsansökan. *Lag (2017:955).*

32 § Länsstyrelsen ska under avgränsningssamrådet verka för att innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen får den omfattning och detaljeringsgrad som behövs för tillståndsprövningen.

Om den som avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden begär det, ska länsstyrelsen redovisa sin bedömning i frågan. Länsstyrelsens redovisning är inte bindande.

Lag (2017:955).

Samråd med andra länder i den specifika miljöbedömningen

33 § Om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan i ett annat land eller om ett land som kan komma att påverkas betydligt av verksamheten eller åtgärden begär det, ska den myndighet som regeringen bestämmer

1. informera det andra landet om verksamheten eller åtgärden, dess möjliga gränsöverskridande konsekvenser och vilken typ av beslut som kan komma att fattas, och
2. ge det andra landet skälig tid att yttra sig över om det vill delta i miljöbedömningen.

Om det andra landet vill delta i miljöbedömningen, ska myndigheten ge det andra landet möjlighet att delta i ett samrådsförfarande om miljökonsekvensbeskrivningen och den slutliga tillståndsansökan. *Lag (2017:955).*

10/12/2018 Miljöbalk (1998:808) Svensk författningssamling 1998:1998:808 t.o.m. SFS 2018:1427 - Riksdagen
http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/miljobalk-1998808_sfs-1998-808_28/158

34 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om samråd enligt 33 §.

Lag (2017:955).

Miljökonsekvensbeskrivningen i den specifika miljöbedömningen

35 § Miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla

1. uppgifter om verksamhetens eller åtgärdens lokalisering, utformning, omfattning och andra egenskaper som kan ha betydelse för miljöbedömningen,
2. uppgifter om alternativa lösningar för verksamheten eller åtgärden,
3. uppgifter om rådande miljöförhållanden innan verksamheten påbörjas eller åtgärden vidtas och hur de förhållandena förväntas utveckla sig om verksamheten eller åtgärden inte påbörjas eller vidtas,
4. en identifiering, beskrivning och bedömning av de miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra i sig eller till följd av yttre händelser,
5. uppgifter om de åtgärder som planeras för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa de negativa miljöeffekterna,
6. uppgifter om de åtgärder som planeras för att undvika att verksamheten eller åtgärden bidrar till att en miljö kvalitetsnorm enligt 5 kap. inte följs, om sådana uppgifter är relevanta med hänsyn till verksamhetens art och omfattning,

7. en icke-teknisk sammanfattning av 1-6, och
8. en redogörelse för de samråd som har skett och vad som kommit fram i samråden. *Lag (2017:955)*.

36 § Om verksamheten eller åtgärden kan antas påverka miljön i ett naturområde som är förtecknat enligt 7 kap. 27 § första stycket 1 eller 2, ska miljökonsekvensbeskrivningen innehålla en beskrivning av verksamhetens eller åtgärdens konsekvenser för syftet med att bevara området, en redogörelse för de alternativ som har övervägts med en motivering till varför ett visst alternativ valts samt de uppgifter som i övrigt behövs för prövningen enligt 7 kap. 28 b och 29 §§. Om miljökonsekvensbeskrivningen har upprättats enbart för en prövning enligt 7 kap. 28 b och 29 §§, kan innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen begränsas till de uppgifter som behövs för den prövningen. *Lag (2017:955)*.

37 § De uppgifter som ska finnas med i miljökonsekvensbeskrivningen enligt 35 och 36 §§ ska ha den omfattning och detaljeringsgrad som

1. är rimlig med hänsyn till rådande kunskaper och bedömningsmetoder, och
2. behövs för att en samlad bedömning ska kunna göras av de väsentliga miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra. *Lag (2017:955)*.

38 § Regeringen får meddela

1. ytterligare föreskrifter om vad miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla, och
2. föreskrifter om hur miljökonsekvensbeskrivningen ska tas fram. *Lag (2017:955)*.

Miljöbedömningen hos den som prövar tillståndsfrågan

39 § Den som prövar tillståndsfrågan ska, om miljökonsekvensbeskrivningen kan läggas till grund för den fortsatta miljöbedömningen, kungöra att miljökonsekvensbeskrivningen finns, göra den tillgänglig för allmänheten och ge allmänheten skälig tid och minst 30 dagar att yttra sig.

10/12/2018 Miljöbalk (1998:808) Svensk författningssamling 1998:1998:808 t.o.m. SFS 2018:1427 - Riksdagen
http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/miljobalk-1998808_sfs-1998-808_29/158

Om tillståndsfrågan enbart avser en prövning enligt 7 kap. 28 b eller 29 § ska första stycket tillämpas endast i den utsträckning som behövs för prövningen eller som är lämplig för att ge allmänheten information. *Lag (2017:955)*.

40 § Kungörelsen ska innehålla upplysningar om

1. att verksamheten eller åtgärden omfattas av kraven på specifik miljöbedömning enligt detta kapitel,
2. vem som prövar tillståndsfrågan,
3. var miljökonsekvensbeskrivningen och andra handlingar i målet eller ärendet finns tillgängliga,
4. till vem och inom vilken tid synpunkter kan lämnas, och
5. hur ny information i målet eller ärendet kommer att kungöras eller hållas tillgänglig.

Om samråd med ett annat land ska ske enligt detta kapitel, ska kungörelsen innehålla en upplysning om detta.

Lag (2017:955).

41 § Kungörelsen om miljökonsekvensbeskrivningen ska göras

1. på en lämplig webbplats,
2. i en ortstidning eller på den plats som är särskilt föreskriven, och
3. tillsammans med kungörelsen om ansökan, om ansökan ska kungöras. *Lag (2017:955)*.

42 § Den som prövar tillståndsfrågan ska i ett särskilt beslut eller i samband med att tillståndsfrågan avgörs ta ställning till om miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i detta kapitel så att den specifika miljöbedömningen kan slutföras. Ett sådant ställningstagande får inte överklagas särskilt. *Lag (2017:955).*

43 § Den som prövar tillståndsfrågan ska, när tillståndsfrågan avgörs, slutföra miljöbedömningen genom att med hänsyn till innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen och det som kommit fram under handläggningen av målet eller ärendet identifiera, beskriva och göra en slutlig och samlad bedömning av miljöeffekterna. *Lag (2017:955).*

Information om avgörandet i tillståndsfrågan

44 § Den som prövar en tillståndsfråga som kräver en specifik miljöbedömning ska när frågan är avgjord snarast kungöra detta. Av kungörelsen ska det framgå hur allmänheten kan få tillgång till innehållet i avgörandet.

Om avgörandet enbart avser en prövning enligt 7 kap. 28 b eller 29 §, behöver det dock kungöras endast om det är lämpligt för att ge allmänheten information. *Lag (2017:955).*

45 § Om samråd har skett med ett annat land enligt 33 §, ska den myndighet som regeringen bestämmer se till att den information som avses i 44 § lämnas till den ansvariga myndigheten i det andra landet. *Lag (2017:955).*

Samordning

10/12/2018 Miljöbalk (1998:808) Svensk författningssamling 1998:1998:808 t.o.m. SFS 2018:1427 - Riksdagen
http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/miljobalk-1998808_sfs-1998-808_30/158

46 § Den som gör en strategisk eller specifik miljöbedömning ska sträva efter att samordna arbetet med andra miljöbedömningar som görs enligt detta kapitel eller med liknande arbete som görs enligt andra författningar. *Lag (2017:955).*

Liten miljökonsekvensbeskrivning när en specifik miljöbedömning inte ska göras

47 § Om länsstyrelsen enligt 26 § beslutar att en betydande miljöpåverkan inte kan antas, ska den som avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden i en liten miljökonsekvensbeskrivning lämna de upplysningar som behövs för en bedömning av de väsentliga miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan förväntas ge. Beskrivningen ska innehålla den samrådsredogörelse som har tagits fram enligt 25 § 2.

För verksamheter eller åtgärder som kan antas påverka miljön i ett naturområde som har förtecknats enligt 7 kap. 27 § första stycket 1 eller 2 ska beskrivningen innehålla de uppgifter som behövs för prövningen enligt 7 kap. 28 b och 29 §§. *Lag (2017:955).*

Miljöbedömningsförordning (2017:966)

Departement Miljö- och energidepartementet

Utfärdad 2017-11-02

Ändring införd SFS 2017:966 i lydelse enligt SFS 2018:1461

Ikraft 2018-01-01

Källa Regeringskansliets rättsdatabaser (<http://rkrattsbaser.gov.se/sfst?bet=2017:966>)

Senast hämtad 2018-08-19

1 § Denna förordning innehåller bestämmelser om miljöbedömningar enligt 6 kap. (/1998:808#K6)miljöbalken (/1998:808).

2 st. Förordningen är meddelad med stöd av

- 6 kap. 4 § miljöbalken (/1998:808#K6P4) i fråga om 2 (/2017:966#P2)—4 §§ (/2017:966#P4),
- 6 kap. 21 § miljöbalken (/1998:808#K6P21) i fråga om 6 (/2017:966#P6) och 7 §§ (/2017:966#P7),
- 6 kap. (/1998:808#K6)14 (/1998:808#K6P14) och 34 §§ (/1998:808#K6P34)miljöbalken (/1998:808) i fråga om 23 (/2017:966#P23) och 24 §§ (/2017:966#P24),
- 6 kap. 38 § miljöbalken (/1998:808#K6P38) i fråga om 15 (/2017:966#P15) och 19 §§ (/2017:966#P19), och
- 8 kap. 7 § regeringsformen (/1974:152#K8P7) i fråga om övriga bestämmelser.

Planer och program som ska eller inte ska antas medföra en betydande miljöpåverkan

2 § En betydande miljöpåverkan ska antas enligt 6 kap. 3 § första stycket miljöbalken (/1998:808#K6P3S1), om

1. genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan komma att omfatta en verksamhet eller åtgärd som kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken (/1998:808#K7P28a), eller
2. planen, programmet eller ändringen anger förutsättningar för att bedriva sådana verksamheter eller vidta sådana åtgärder som anges i 6 § (/2017:966#P6) eller bilagan till denna förordning och är
 - a) ett åtgärdsprogram enligt 5 kap. 5 § miljöbalken (/1998:808#K5P5),
 - b) en avfallsplan enligt 15 kap. 41 § miljöbalken (/1998:808#K15P41) eller enligt 83 § avfallsförordningen (2011:927) (/2011:927#P83),
 - c) en översiktsplan enligt 3 kap. (/2010:900#K3)plan- och bygglagen (2010:900) (/2010:900),
 - d) en plan för tillförsel, distribution och användning av energi enligt lagen (1977:439 (/1977:439)) om kommunal energiplanering,
 - e) en länsplan enligt förordningen (1997:263 (/1997:263)) om länsplaner för regional transportinfrastruktur,
 - f) en havsplan enligt havsplaneringsförordningen (2015:400) (/2015:400), eller
 - g) en annan plan eller ett annat program som avser jord- eller skogsbruk, fiske, energi, industri, transporter, regional utveckling, avfallshantering, vattenförvaltning, telekommunikationer, turism, fysisk planering eller markanvändning.

Lagrumshänvisningar hit

3

3 § (/2017:966#P3S1), 1 § 2 st 1 p (/2017:966#P1S2N1), 4 § (/2017:966#P4S1)

3 § Trots 2 § (/2017:966#P2) ska frågan om betydande miljöpåverkan avgöras efter en undersökning enligt 6 kap. 6 § miljöbalken (/1998:808#K6P6) i fråga om

1. detaljplaner enligt plan- och bygglagen (/2010:900),
2. andra planer eller program som enbart avser användningen av små områden på lokal nivå, eller
3. små ändringar i planer eller program som inte omfattas av 1 eller 2.

Lagrumshänvisningar hit

3

8 § Förfordning (2012:708) om byggande av järnväg (/2012:708#P8S1)
 2 kap. 5 § Plan- och byggförfordning (2011:338) (/2011:338#K2P5S1)
 3 kap. 8 § Vägförfordning (2012:707) (/2012:707#K3P8S1)

4 § Planer och program som krävs i lag eller annan författning och som upprättas av en myndighet eller kommun samt ändringar i sådana planer och program ska, om de inte omfattas av 2 § (/2017:966#P2), antas medföra en betydande miljöpåverkan endast om

1. planerna, programmen eller ändringarna anger förutsättningar för att bedriva verksamheter och åtgärder med hänsyn till hur de kan påverka miljön, och
2. en undersökning enligt 6 kap. 6 § miljöbalken (/1998:808#K6P6) visar att en sådan miljöpåverkan kan antas.

Lagrumshänvisningar hit

2

6 § 1 st 1 p (/2017:966#P6S1N1), 1 § 2 st 1 p (/2017:966#P1S2N1)

Att undersöka om genomförandet av en plan eller ett program kan antas medföra en betydande miljöpåverkan

5 § Vid en undersökning enligt 6 kap. 6 § miljöbalken (/1998:808#K6P6) ska identifieringen av omständigheter som i det enskilda fallet talar för eller emot en betydande miljöpåverkan utgå ifrån

1. i vilken utsträckning planen, programmet eller ändringen
 - a) anger förutsättningar för verksamheter eller åtgärder när det gäller lokalisering, typ av verksamhet, storlek eller driftsförhållanden eller genom att fördela resurser,
 - b) har betydelse för de miljöeffekter som genomförandet av andra planer eller program medför,
 - c) har betydelse för att främja en hållbar utveckling eller för integreringen av miljöaspekter i övrigt, eller
 - d) har betydelse för möjligheterna att följa miljölagstiftningen,
2. miljöproblem som är relevanta för planen, programmet eller ändringen,
3. de sannolika miljöeffekternas och det påverkade områdets utmärkande egenskaper,
4. i vilken utsträckning det går att avhjälpa de sannolika miljöeffekterna,
5. miljöeffekternas gränsöverskridande egenskaper,
6. miljöeffekternas omfattning,
7. riskerna för människors hälsa eller för miljön till följd av allvarliga olyckor eller andra omständigheter,
8. det påverkade områdets betydelse och sårbarhet på grund av intensiv markanvändning, överskridna miljökvalitetsnormer, dess kulturvärden eller andra utmärkande egenskaper i naturen, och
9. påverkan på områden eller natur som har erkänd skyddsstatus nationellt, inom Europeiska unionen eller internationellt.

Lagrumshänvisningar hit

1

6 § 1 st 1 p (/2017:966#P6S1N1)

Verksamheter och åtgärder som ska eller inte ska antas medföra en betydande miljöpåverkan

6 § En verksamhet eller åtgärd ska antas medföra en betydande miljöpåverkan enligt 6 kap. 20 § första stycket 2 miljöbalken (/1998:808#K6P20S1N2), om verksamheten eller åtgärden

1. är tillståndspliktig enligt 2 kap. (/2017:966#K2)1 (/2017:966#K2P1) eller 2 § (/2017:966#K2P2), 3 kap. 1 § (/2017:966#K3P1), 4 kap. (/2017:966#K4) 8, 9 eller 11–16 § (/2017:966#P16), 6 kap. (/2017:966#K6)1 (/2017:966#K6P1) eller 2 § (/2017:966#K6P2), 7 kap. (/2017:966#K7)1

- (/2017:966#K7P1) eller 2 § (/2017:966#K7P2), 8 kap. (/2017:966#K8)1 (/2017:966#K8P1) eller 6 § (/2017:966#K8P6), 9 kap. (/2017:966#K9), 11 kap. (/2017:966#K11) 1, 2 eller 7–9 § (/2017:966#P9), 12 kap. (/2017:966#K12) 1–36 eller 38, 39, 42 eller 43 § (/2017:966#P43), 14 kap. (/2017:966#K14) 1–3, 9, 10, 15 eller 16 § (/2017:966#P16), 15 kap. (/2017:966#K15) 1–9 eller 11–17 § (/2017:966#P17), 17 kap. (/2017:966#K17) 1, 4 eller 5 § (/2017:966#P5), 18 kap. (/2017:966#K18) 3, 6, 7 eller 9 § (/2017:966#P9), 19 kap. (/2017:966#K19)2 (/2017:966#K19P2) eller 3 § (/2017:966#K19P3), 20 kap. (/2017:966#K20)1 (/2017:966#K20P1) eller 3 § (/2017:966#K20P3), 21 kap. (/2017:966#K21) 5, 7–9, 13 eller 14 § (/2017:966#P14), 22 kap. (/2017:966#K22), 24 kap. (/2017:966#K24) 1, 3 eller 4 § (/2017:966#P4), 28 kap. (/2017:966#K28)1 (/2017:966#K28P1) eller 2 § (/2017:966#K28P2), 29 kap. (/2017:966#K29) 5, 7, 9, 11, 15, 20, 21, 23–25, 27, 30, 36, 45, 53, 58–64, 68, 71 eller 72 § (/2013:251#P72) eller 30 kap. 1 § (/2013:251#K30P1)miljöprövningsförordningen (2013:251) (/2013:251),
2. omfattas av 4 kap. (/2017:966#K4) 1, 2 eller 3 § miljöprövningsförordningen (/2013:251#P3) och
 - a) är en torvtäkt som omfattar mer än 150 hektar eller har en produktion som överstiger 25 000 kubikmeter per kalenderår, eller
 - b) är en täkt för annat än husbehov av berg, naturgrus eller andra jordarter, torv och matjord undantagna, som omfattar mer än 25 hektar eller har en produktion som överstiger 25 000 ton per kalenderår,
 3. är en vattenverksamhet med
 - a) minikraftverk eller annat vattenkraftverk,
 - b) vattenöverledning av mer än fem procent av normal lågvattenmängd i något av de berörda områdena, eller
 - c) muddring i ett miljöriskområde eller för en farled,
 4. omfattas av någon av bestämmelserna om regeringens tillåtlighetsprövning i 17 kap. 1 § 1 (/2017:966#K17P1S1N1), 2 eller 3 eller 4 a § 13 (/2017:966#P4aS1N13)–17 miljöbalken (/1998:808),
 5. innefattar en rörledning med en diameter som överstiger 800 millimeter och en längd som överstiger 40 kilometer för transport av gas, olja eller kemikalier eller av koldioxid för geologisk lagring,
 6. innefattar en anläggning för starkströmsluftledning med en spänning på minst 220 kilovolt och en längd av minst 15 kilometer,
 7. motorvägar och motortrafikleder samt andra vägar med minst fyra körfält och en sträckning av minst tio kilometer, eller
 8. järnvägar avsedda för fjärrtrafik och anläggande av nytt spår på en sträcka av minst fem kilometer för befintliga järnvägar för fjärrtrafik.

2 st. Första stycket avgör inte frågan om betydande miljöpåverkan när en verksamhet eller åtgärd ändras.

Lagrumshänvisningar hit

12

, (/2017:966#B1S1N1Ne)1 § 2 st 2 p (/2017:966#P1S2N2), , (/2017:966#B1S2N3Ng), (/2017:966#B1S2N3Nb), (/2017:966#B1S1N2Na)2 § 1 st 2 p (/2017:966#P2S1N2), , (/2017:966#B1S2N3Na), (/2017:966#B1S5), (/2017:966#B1S5N15Nf), (/2017:966#B1S4N8Na), (/2017:966#B1S4N5Nc) (/2017:966#B1S5N15Nd) (/2017:966#B1S5N15Nd)

(/2017:966#B1S5N15Nd)

(/2017:966#B1S5N15Nd)

(/2017:966#B1S5N15Nd)

(/2017:966#B1S5N15Nd)

(/2017:966#B1S5N15Nd)

(/2017:966#B1S5N15Nd)

(/2017:966#B1S5N15Nd)

(/2017:966#B1S5N15Nd)

(/2017:966#B1S5N15Nd)**7 §** En verksamhet eller åtgärd ska inte antas medföra en betydande miljöpåverkan enligt 6 kap. 20 § första stycket 2 miljöbalken (/1998:808#K6P20S1N2), om det endast är fråga om

1. en avloppsanordning eller anslutning som avses i 13 § (/1998:899#P13) förordningen (1998:899 (/1998:899)) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd,
2. en värmepumpsanläggning som avses i 17 § (/2017:966#P17) förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd,
3. något som är tillståndspliktigt enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 39, 40 eller 42 § (/2017:966#P42) förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, eller
4. markavvattnings enligt 11 kap. (/1998:808#K11) miljöbalken (/1998:808) om ansökan avser en markavvattnings, vars miljöpåverkan är utan betydelse.

Lagrumshänvisningar hit	1
1 § 2 st 2 p (/2017:966#P1S2N2)	

Samrådsunderlag för verksamheter och åtgärder

8 § Samrådsunderlaget enligt 6 kap. 24 § första stycket 1 (/1998:808#K6P24S1N1) och 30 § andra stycket (/1998:808#P30S2) miljöbalken (/1998:808) ska innehålla uppgifter om

1. verksamhetens eller åtgärdens utformning och omfattning,
2. rivningsarbeten, om sådana kan förutses,
3. verksamhetens eller åtgärdens lokalisering,
4. miljöns känslighet i de områden som kan antas bli påverkade,
5. vad i miljön som kan antas bli betydligt påverkat,
6. de betydande miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra i sig eller till följd av yttre händelser, i den utsträckning sådana uppgifter finns tillgängliga,
7. åtgärder som planeras för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa negativa miljöeffekter, i den utsträckning sådana uppgifter finns tillgängliga, och
8. den bedömning som den som avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden gör i frågan om huruvida en betydande miljöpåverkan kan antas.

2 st. Om samrådsunderlaget avser en verksamhet eller åtgärd som omfattas av lagen (1999:381 (/1999:381)) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvariga kemikalieolyckor, ska underlaget innehålla en upplysning om detta.

Lagrumshänvisningar hit	3
8a § Förordning (2012:708) om byggande av järnväg (/2012:708#P8aS1)	
3 kap. 8a § Vägförordning (2012:707) (/2012:707#K3P8aS1)	
25 § 1 st 2 p Förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (/1998:899#P25S1N2)	

9 § De uppgifter som ska finnas med i samrådsunderlaget ska ha den omfattning och detaljeringsgrad som behövs för att kunna ta ställning till

1. om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan utifrån sådana omständigheter som avses i 10 (/2017:966#P10)–13 §§ (/2017:966#P13), om samrådsunderlaget tas fram inför undersökningssamrådet, och
2. vilken omfattning och detaljeringsgrad miljökonsekvensbeskrivningen bör ha, om samrådsunderlaget tas fram inför avgränsningssamrådet.

Lagrumshänvisningar hit	1
6 § 1 st 1 p (/2017:966#P6S1N1)	

Att undersöka och besluta om en verksamhet eller åtgärd kan antas medföra en betydande miljöpåverkan

10 § Vid undersökning eller beslut om huruvida en verksamhet eller en åtgärd kan antas medföra en betydande miljöpåverkan enligt 6 kap. (/1998:808#K6)23 (/1998:808#K6P23) eller 26 § (/1998:808#K6P26)miljöbalken (/1998:808) ska hänsyn tas till

1. verksamhetens eller åtgärdens utmärkande egenskaper,
2. verksamhetens eller åtgärdens lokalisering, och
3. de möjliga miljöeffekternas typ och utmärkande egenskaper.

Lagrumshänvisningar hit

2

9 § 1 st 1 p (/2017:966#P9S1N1)

26a § 1 st 2 p Förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (/1998:899#P26aS1N2)

11 § I fråga om verksamhetens eller åtgärdens utmärkande egenskaper enligt 10 § 1 (/2017:966#P10S1N1) ska särskild hänsyn tas till

1. verksamhetens eller åtgärdens omfattning och utformning,
2. hur verksamheten eller åtgärden bidrar till kumulativa miljöeffekter tillsammans med andra verksamheter som bedrivs, som har fått ett tillstånd eller som har anmälts och får påbörjas,
3. verksamhetens eller åtgärdens användning av mark, jord, vatten, biologisk mångfald, andra naturtillgångar och fysisk miljö i övrigt,
4. det avfall och andra förväntade restprodukter som verksamheten eller åtgärden ger upphov till,
5. föroreningar och störningar från verksamheten eller åtgärden,
6. sannolikheten för allvarliga olyckor som är relevanta för den aktuella verksamheten eller åtgärden, och
7. risker för människors hälsa.

Lagrumshänvisningar hit

3

8 § Förordning (2012:708) om byggande av järnväg (/2012:708#P8S1)

2 kap. 5 § Plan- och byggförordning (2011:338) (/2011:338#K2P5S1)

3 kap. 8 § Vägförordning (2012:707) (/2012:707#K3P8S1)

12 § I fråga om verksamhetens eller åtgärdens lokalisering enligt 10 § 2 (/2017:966#P10S1N2) ska särskild hänsyn tas till

1. pågående eller tillåten markanvändning,
2. de naturresurser som finns i det område som kan antas bli påverkat och deras relativa förekomst, tillgänglighet, kvalitet och förnyelseförmåga i området, och
3. naturresursernas, naturmiljöns och kulturmiljöns tålighet i det område som kan antas bli påverkat, med särskild uppmärksamhet på påverkan som avser
 - a) ett stort opåverkat område,
 - b) en våtmark, ett strandområde eller en älvmyrning,
 - c) ett kustområde eller en marin miljö,
 - d) ett bergs- eller skogsområde,
 - e) ett betydelsefullt kulturlandskap,
 - f) ett tätbefolkat område,
 - g) en nationalpark, ett naturreservat, ett kulturresevat eller ett annat område som är skyddat enligt 7 kap. (/1998:808#K7)miljöbalken (/1998:808),
 - h) ett område eller en byggnad som skyddas enligt 2–4 kap. (/1988:950#K4)kulturmiljölagen (1988:950) (/1988:950), förordningen (2013:558 (/2013:558)) om statliga byggnadsminnen m.m. eller plan- och bygglagen (2010:900) (/2010:900),

- i) ett sådant område som är upptaget på världsarvslistan i enlighet med Unescos konvention av den 16 november 1972 om skydd för världens kultur- och naturarv, eller
- j) ett område där miljökvalitetsnormer inte följs eller riskerar att inte kunna följas.

13 § I fråga om de möjliga miljöeffekternas typ och utmärkande egenskaper enligt 10 § 3 (/2017:966#P10S1N3) ska särskild hänsyn tas till

1. effekternas storlek, utbredning, karaktär, intensitet och komplexitet,
2. sannolikheten för att effekterna uppkommer, hur de uppkommer, vilken varaktighet eller frekvens de har och hur reversibla de är,
3. hur gränsöverskridande effekterna är,
4. effekternas kumulativa verkan tillsammans med effekterna av andra verksamheter som bedrivs, som har fått ett tillstånd eller som har anmälts och får påbörjas, och
5. möjligheten att begränsa effekterna på ett effektivt sätt.

2 st. Vid bedömningen ska hänsyn tas till allmänhetens behov av information.

Lagrumshänvisningar hit	5
9 § 1 st 1 p (/2017:966#P9S1N1)	
8 § Förfordning (2012:708) om byggande av järnväg (/2012:708#P8S1)	
2 kap. 5 § Plan- och byggförfordning (2011:338) (/2011:338#K2P5S1)	
3 kap. 8 § Vägförfordning (2012:707) (/2012:707#K3P8S1)	
26a § 1 st 2 p Förfordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (/1998:899#P26aS1N2)	

Länsstyrelsens beslut i frågan om miljöpåverkan

14 § Om samrådsunderlaget är fullständigt och ett undersökningssamråd har genomförts, ska länsstyrelsen så snart som möjligt och senast 60 dagar efter att ha fått samrådsredogörelsen enligt 6 kap. 25 § 2 miljöbalken (/1998:808#K6P25S1N2) avgöra frågan om huruvida verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

2 st. Trots första stycket (/2017:966#P14S1) får handläggningstiden förlängas, om det är nödvändigt på grund av verksamhetens eller åtgärdens art, komplexitet, lokalisering eller omfattning. Länsstyrelsen ska i så fall, innan den ursprungliga tidsfristen löpt ut, informera den som avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden om skälen för förlängningen och ange när beslutet senast kommer att meddelas.

Lagrumshänvisningar hit	1
6 § 1 st 1 p (/2017:966#P6S1N1)	

Miljökonsekvensbeskrivningen i den specifika miljöbedömningen

15 § Den som avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden ska se till att miljökonsekvensbeskrivningen tas fram med den sakkunskap som krävs i fråga om verksamhetens eller åtgärdens särskilda förutsättningar och förväntade miljöeffekter.

Lagrumshänvisningar hit	2
1 § 2 st 4 p (/2017:966#P1S2N4), 19 § 1 st 4 p (/2017:966#P19S1N4)	

16 § Miljökonsekvensbeskrivningen ska i fråga om sådana andra egenskaper som avses i 6 kap. 35 § 1 miljöbalken (/1998:808#K6P35S1N1) innehålla relevanta uppgifter om

1. behovet av mark,
2. förutsebara rivningsarbeten,

3. vad som utmärker verksamheten eller åtgärden i fråga om energibehov, energianvändning samt arten och mängden av de material och naturtillgångar som används,
4. uppskattade typer och mängder av avfall och andra restprodukter och utsläpp som kan förutses, och
5. andra verksamheter eller särskilda anläggningar som kan komma att behövas för att verksamheten ska kunna komma till stånd eller bedrivas på ett ändamålsenligt sätt.

Lagrumshänvisningar hit

1

6 § 1 st 1 p (/2017:966#P6S1N1)

17 § Miljökonsekvensbeskrivningens innehåll enligt 6 kap. 35 § 2 miljöbalken (/1998:808#K6P35S1N2) ska avse uppgifter om

1. möjliga alternativa utformningar och skälen för den valda utformningen med hänsyn till miljöeffekter,
2. möjliga alternativa platser och skälen för valet av plats med hänsyn till skillnader i miljöeffekterna mellan den valda platsen och alternativet,
3. undersökta möjliga alternativ i fråga om teknik, storlek, omfattning, skyddsåtgärder, begränsningar, försiktighetsmått och andra relevanta aspekter och skälen för de val som har gjorts med hänsyn till miljöeffekter, och
4. en redovisning av alternativa sätt att nå samma syfte, om länsstyrelsen under samrådet har begärt att miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla en sådan redovisning.

Lagrumshänvisningar hit

2

6 § 1 st 1 p (/2017:966#P6S1N1), 7 § 1 st 2 p (/2017:966#P7S1N2)

18 § Miljökonsekvensbeskrivningens innehåll enligt 6 kap. 35 § 4 miljöbalken (/1998:808#K6P35S1N4) ska omfatta sådana miljöeffekter som kan förväntas uppkomma till följd av

1. verksamhetens eller åtgärdens uppbyggnad, drift eller rivning,
2. användningen av naturresurser,
3. buller, vibrationer, ljus, värme, strålning, utsläpp av föroreningar eller andra störningar,
4. bortskaffande och återvinning av avfall,
5. den teknik och de ämnen som har använts,
6. verksamheten eller åtgärden tillsammans med andra verksamheter som bedrivs, som har fått ett tillstånd eller som har anmälts och får påbörjas,
7. verksamhetens klimatpåverkan, eller
8. verksamhetens utsatthet och sårbarhet för klimatförändringar eller andra yttre händelser.

19 § Miljökonsekvensbeskrivningen ska utöver det som anges i 6 kap. 35 § miljöbalken (/1998:808#K6P35) innehålla

1. uppgifter om beredskapen för och föreslagna insatser vid allvariga olyckor, om sådana uppgifter är relevanta med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning,
2. en redogörelse för de prognos- och mätmetoder, underlag och informationskällor som har använts med uppgift om eventuella brister och osäkerheter i metoderna och underlagen,
3. en referenslista med uppgifter om de källor som har använts, och
4. uppgifter om hur kravet på sakkunskap i 15 § (/2017:966#P15) är uppfyllt.

Lagrumshänvisningar hit

1

1 § 2 st 4 p (/2017:966#P1S2N4)

Lämpligt kungörande av miljökonsekvensbeskrivningen

20 § En publik webbplats som tillhör den som prövar tillståndsfrågan är en lämplig webbplats för att kungöra miljökonsekvensbeskrivningen.

Lagrumshänvisningar hit	3
5 § Förordning (1978:164) om vissa rörledningar (/1978:164#P5S1)	
5 § 2 st Förordning (1998:1388) om vattenverksamhet m.m. (/1998:1388#P5S2)	
8 § 3 st Naturgasförordning (2006:1043) (/2006:1043#P8S3)	

Samråd med andra länder

21 § Naturvårdsverket är ansvarig myndighet enligt 6 kap. (/1998:808#K6)13 (/1998:808#K6P13) och 33 §§ (/1998:808#K6P33)miljöbalken (/1998:808) och enligt Esbokonventionen om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang (SÖ 1992:1), om inte regeringen efter anmälan av verket i ett visst ärende beslutar att den ansvariga myndighetens uppgifter ska fullgöras av en annan myndighet.

22 § Om en statlig myndighet får kännedom om en plan, ett program, en verksamhet eller en åtgärd som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan i ett annat land, ska myndigheten underrätta Naturvårdsverket om detta.

Lagrumshänvisningar hit	1
7 § Förordning (2013:752) om tillståndsgivning i fråga om transeuropeiska energiinfrastrukturer (/2013:752#P7S1)	

23 § När samråd ska ske med ett annat land enligt 6 kap. (/1998:808#K6)13 (/1998:808#K6P13) eller 33 § (/1998:808#K6P33)miljöbalken (/1998:808), ska Naturvårdsverket komma överens med den ansvariga myndigheten i det landet om hur samrådet ska genomföras så att de myndigheter och den allmänhet som kan antas bli berörda i det andra landet ges möjlighet att lämna synpunkter inom en skälig tid som ska vara minst 30 dagar.

Lagrumshänvisningar hit	1
1 § 2 st 3 p (/2017:966#P1S2N3)	

24 § Naturvårdsverket ska

1. lämna och ta emot underrättelser och i övrigt fullgöra de skyldigheter som en part har enligt artikel 2 punkterna 4–6, artikel 3 punkterna 1–3 och 5–8, artikel 4 punkten 2 och artiklarna 5–7 i Esbokonventionen om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang (SÖ 1992:1), samt artikel 10 i konventionens protokoll om strategiska miljöbedömningar,
2. fullgöra de uppgifter som följer av artikel 7 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/42/EG av den 27 juni 2001 om bedömning av vissa planers och programs miljöpåverkan, i den ursprungliga lydelsen,
3. fullgöra de uppgifter som följer av artikel 16 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/21/EG av den 15 mars 2006 (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX:32006L0021#16>) om hantering av avfall från utvinningsindustrin och om ändring av direktiv 2004/35/EG (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX:32004L0035>), i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 596/2009 (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX:32009R0596>),
4. fullgöra de uppgifter som följer av artikel 26 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar), i den ursprungliga lydelsen,
5. fullgöra de uppgifter som följer av artikel 7 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt, i

- lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/52/EU, och
6. samråda med andra berörda myndigheter i den utsträckning som behövs för fullgörandet av uppgifterna enligt 1–5.

Lagrumshänvisningar hit	1
1 § 2 st 3 p (/2017:966#P1S2N3)	

25 § För fullgörandet av samråd med andra länder får Naturvårdsverket kungöra information i Sverige, i ett annat land i Europeiska unionen och i ett annat land som är utsatt part enligt Esbokonventionen om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang (SÖ 1992:1) eller konventionens protokoll om strategiska miljöbedömningar.

2 st. Innan ett kungörande sker i ett annat land, ska verket höra det landets ansvariga myndighet.

Underrättelser för regeringens tillåtlighetsprövning

26 § En underrättelse till regeringen enligt 17 kap. 5 § miljöbalken (/1998:808#K17P5) ska göras snarast efter det att myndigheten eller kommunen i samrådet enligt 6 kap. (/1998:808#K6) miljöbalken (/1998:808) har fått kännedom om att en verksamhet förbereds som inte omfattas av obligatorisk tillåtlighetsprövning enligt 17 kap. 1 § miljöbalken (/1998:808#K17P1) men som kan antas kunna bli föremål för tillåtlighetsprövning efter förbehåll enligt 17 kap. 3 § miljöbalken (/1998:808#K17P3).

Bilaga

Verksamheter och åtgärder av betydelse för att avgöra planers och programs miljöpåverkan

1. Verksamheter och åtgärder inom jordbruk, skogsbruk eller vattenbruk som avser
 - a) omstrukturering av fastighetsbildningen på landsbygden,
 - b) användning av obrukad mark eller delvis orörda naturområden för intensivjordbruk,
 - c) bevattning, markavvattning eller annan vattenförsörjning inom jordbruket,
 - d) nyplantering av skog eller avskogning i syfte att ändra markanvändningen,
 - e) andra anläggningar för intensiv djuruppfödning än de som anges i 6 § (/2017:966#P6),
 - f) intensiv fiskodling, eller
 - g) återvinning av land från havet.
2. Verksamheter och åtgärder inom utvinningsindustrin som avser
 - a) andra stenbrott, annan gruvdrift i dagbrott eller annan torvutvinning än de som omfattas av 6 § (/2017:966#P6),
 - b) underjordisk gruvdrift,
 - c) utvinning av mineraler genom muddring till havs eller i vattendrag,
 - d) geotermisk borrning, borrning för lagring av kärnavfall, borrning efter vatten eller annan djupborrning, eller
 - e) industrianläggningar ovan jord för utvinning av kol, olja, naturgas, malmer eller bituminös skiffer.

● Första stycket d gäller inte borrning för att undersöka markens bärighet.

- 3. Verksamheter och åtgärder inom energiproduktion som avser
 - a) andra anläggningar för produktion av elektricitet, ånga eller hetvatten än de som omfattas av 6 § (/2017:966#P6),
 - b) andra anläggningar för transport av gas, ånga eller hetvatten eller för överföring av elektrisk energi med luftledningar än de som omfattas av 6 § (/2017:966#P6),
 - c) lagring av naturgas ovan jord,
 - d) lagring under jord av brännbara gaser,
 - e) lagring av fossila bränslen ovan jord,
 - f) industriell tillverkning av briketter av kol eller brunkol,

- g) andra anläggningar för behandling eller lagring av radioaktivt avfall än de som omfattas av 6 § (/2017:966#P6),
- h) anläggningar för produktion av vattenkraftsbaserad energi, eller
- i) grupper av vindkraftverk.

4. Verksamheter och åtgärder för framställning eller bearbetning av metaller som avser

- a) anläggningar för produktion av råjärn eller stål (primär eller sekundär smältning), inklusive utrustning för kontinuerlig gjutning,
- b) anläggningar för behandling av järnbaserade metaller genom varmvalsning, genom hammarsmide eller genom anbringande av skyddsbeläggningar av smält metall,
- c) järn- eller stålgyuterier,
- d) anläggningar för smältning, inklusive framställning av legeringsmetaller, av andra icke-järnmetaller än ädelmetaller, inklusive återvinningsprodukter (färskning, formgjutning eller liknande),
- e) anläggningar för ytbehandling av metaller eller plaster med användning av en elektrolytisk eller kemisk process,
- f) tillverkning eller sammansättning av motorfordon eller tillverkning av fordonsmotorer,

/Upphör att gälla U:2018-08-15/ g) skeppsvarv,

- h) anläggningar för tillverkning eller reparation av flygplan,
- i) tillverkning av järnvägsutrustning,
- j) formning med användning av sprängmedel, eller
- k) rostnings- eller sintringsverk för metalliska malmer.

5. Verksamheter och åtgärder inom metallindustrin som avser

- a) koksverk (torrdestillation av kol),

/Träder i kraft I:2018-08-15/ g) skeppsvarv,

- h) anläggningar för tillverkning eller reparation av motordrivna luftfartyg,
- i) tillverkning av järnvägsutrustning,
- j) formning med användning av sprängmedel, eller
- k) rostnings- eller sintringsverk för metalliska malmer.

5. Verksamheter och åtgärder inom mineralindustrin som avser

- a) koksverk (torrdestillation av kol),
- b) cementfabriker,
- c) andra anläggningar för produktion av asbest eller tillverkning av asbestbaserade produkter än de som omfattas av 6 § (/2017:966#P6),
- d) anläggningar för produktion av glas eller glasfiber,
- e) anläggningar för smältning av mineraler eller för tillverkning av mineralull, eller
- f) tillverkning av takpannor, tegel, eldfast sten, kakel, stengods, porslin eller andra keramiska produkter genom bränning.

6. Verksamheter och åtgärder inom kemisk industri som avser

- a) behandling av mellanprodukter eller framställning av kemikalier,
- b) framställning av bekämpningsmedel, farmaceutiska produkter, färger, lacker, elastomerer eller peroxider, eller
- c) anläggningar för lagring av olja, petrokemiska produkter eller kemiska produkter.

7. Verksamheter och åtgärder inom livsmedelsindustrin som avser

- a) framställning av vegetabiliska eller animaliska oljor eller fetter,
- b) förpackning eller konservering av animaliska eller vegetabiliska produkter,
- c) framställning av mejeriprodukter,
- d) bryggning eller maltning,
- e) sockervaruindustrier,
- f) slakterier,
- g) industriell framställning av stärkelse,

- h) fiskmjöls- eller fiskoljefabriker, eller
 - i) sockerfabriker.
8. Verksamheter och åtgärder inom textil-, läder-, trä- eller pappersindustrin som avser
- a) andra industrianläggningar för framställning av papper eller papp än de som omfattas av 6 § (/2017:966#P6),
 - b) anläggningar för färgning av fibrer eller textilier eller för tvättning, blekning, mercerisering eller annan förbehandling av fibrer eller textilier,
 - c) garverier, eller
 - d) anläggningar för produktion eller bearbetning av cellulosa.
9. Verksamheter och åtgärder inom gummiindustrin som avser tillverkning eller behandling av elastomerbaserade produkter.
10. Infrastrukturprojekt som avser
- a) anläggning av industriområden,
 - b) tätortsbebyggelse, inklusive byggande av shoppingcentrum och parkeringsplatser,
 - c) byggande av järnvägar, omlastningsstationer eller terminaler för kombinerad trafik,
 - d) anläggning av flygfält,
 - e) byggande av vägar, hamnar eller hamnanläggningar, inklusive fiskehamnar,
 - f) anläggning av inre vattenvägar eller anläggningar för reglering av vattenflöden,
 - g) dammar och andra fördämningar eller vattenmagasin för långvarigt bruk,
 - h) spårvägar, upphöjda eller underjordiska järnvägar, hängbanor eller liknande banor av speciell typ som endast eller i huvudsak används för passagerartransport,
 - i) byggande av rörledningar för gas eller olja,
 - j) anläggning av vattenledningar över långa avstånd,
 - k) kustanläggningar för att bekämpa erosion eller havsanläggningar i form av vallar, pিরer, vågbrytare eller andra anläggningar för skydd mot havet eller andra havsanläggningar varigenom kustlinjen kan ändras (andra verksamheter och åtgärder än sådana som avser underhåll eller återuppbyggnad av anläggningar),
 - l) system för utvinning av grundvatten eller konstgjord grundvattenbildning, eller
 - m) anläggningar för överledning av vatten mellan avrinningsområden.

Första stycket gäller inte verksamheter och åtgärder som omfattas av 6 § (/2017:966#P6).

11. avser Verksamheter och åtgärder för turism eller fritid som
- a) skidbackar, skidliftar eller linbanor med tillhörande anläggningar,
 - b) hamnar för fritidsbåtar,
 - c) hotellkomplex eller fritidsbyar med tillhörande anläggningar utanför sammanhållen bebyggelse,
 - d) permanenta campingplatser, eller
 - e) temaparker.
12. Permanenta tävlings- och testbanor för motorfordon.
13. Provbänkar för motorer, turbiner eller reaktorer.
14. Anläggningar för tillverkning av konstgjorda mineralfibrer.
15. Verksamheter och åtgärder för avfallshantering som avser
- a) lagring av skrotbilar eller järnskrot,
 - b) anläggningar för behandling av djurkadaver,
 - c) anläggningar för återvinning eller förstöring av explosiva ämnen,
 - d) andra avloppsreningsverk än de som omfattas av 6 § (/2017:966#P6),
 - e) deponering av slam från reningsverk, eller
 - f) andra anläggningar för bortskaffande av avfall än de som omfattas av 6 § (/2017:966#P6).
- Förordning (2018:1461). (/2017:966#L2018:1461)

Ändringar och övergångsbestämmelser

Miljöbedömningsförordning (2017:966)

Tryckt format (PDF) (<http://rkrattsdb.gov.se/SFSdoc/17/170966.PDF>)

Övergångsbestämmelse

1. Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2018.
2. Genom förordningen upphävs förordningen (1998:905 (<https://lagen.nu/1998:905>)) om miljökonsekvensbeskrivningar.
3. Den upphävda förordningen gäller dock fortfarande för
 - a) handläggningen och bedömningen av ärenden om planer eller program som har påbörjats före ikraftträdandet,
 - b) handläggningen och prövningen av mål och ärenden om verksamheter eller åtgärder där ansökan inkommit till den som ska pröva tillståndsfrågan före ikraftträdandet, och
 - c) beslut att en verksamhet eller åtgärd inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan som har meddelats före ikraftträdandet och i fråga om samråd som har skett före ikraftträdandet.
4. Om 6 § första stycket 1 (/2017:966#P6S1N1) innebär strängare krav på en verksamhet eller åtgärd på så sätt att den alltid ska antas medföra en betydande miljöpåverkan medan den enligt äldre föreskrifter inte alltid skulle antas medföra en betydande miljöpåverkan, ska de äldre föreskrifterna tillämpas.

Ikraftträder 2018-01-01

Förordning (2018:1461) om ändring i miljöbedömningsförordningen (2017:966)

Officiell autentisk version (<https://svenskorfattningssamling.se/doc/20181461.html>)

Omfattning ändr. bil.

Ikraftträder 2018-08-15

Om [lagen.nu \(/om/index\)](/om/index) | [Ansvarsfriskrivning \(/om/ansvarsfriskrivning\)](/om/ansvarsfriskrivning) | [Kontaktinformation \(/om/kontakt\)](/om/kontakt) | [Hostas av Kodapan \(http://kodapan.se/\)](http://kodapan.se/)

SCOTTISH STATUTORY INSTRUMENTS

2017 No. 102

TOWN AND COUNTRY PLANNING

The Town and Country Planning (Environmental Impact Assessment) (Scotland) Regulations 2017

<i>Made</i>	- - - -	<i>29th March 2017</i>
<i>Laid before the Scottish Parliament</i>	- - - -	<i>31st March 2017</i>
<i>Coming into force</i>	- -	<i>16th May 2017</i>

The Scottish Ministers make the following Regulations in exercise of the powers conferred by section 2(2) of the European Communities Act 1972⁽¹⁾, section 40 of the Town and Country Planning (Scotland) Act 1997⁽²⁾ and all other powers enabling them to do so.

They have taken into account the selection criteria in Annex III to [Directive 2011/92/EU](#) of the European Parliament and of the Council on the assessment of the effects of certain public and private projects on the environment⁽³⁾.

PART 1

INTRODUCTORY

Citation and commencement

1. These Regulations may be cited as the Town and Country Planning (Environmental Impact Assessment) (Scotland) Regulations 2017 and come into force on 16th May 2017.

Interpretation

2.—(1) In these Regulations—

-
- (1) [1972 c.68](#). Section 2(2) was amended by the Scotland Act [1998 \(c.46\)](#), Schedule 8, paragraph 15(3), the Legislative and Regulatory Reform Act [2006 \(c.51\)](#), section 27, and the European Union (Amendment) Act [2008 \(c.7\)](#), schedule 1, Part 1. The functions conferred upon the Minister of the Crown under section 2(2) of the European Communities Act 1972, insofar as exercisable within devolved competence, were transferred to the Scottish Ministers by virtue of section 53 of the Scotland Act [1998 \(c.46\)](#).
- (2) [1997 c.8](#). Section 40 was amended by the Water Environment and Water Services (Scotland) Act [2003 \(asp 3\)](#), section 24(3). The functions of the Secretary of State were transferred to the Scottish Ministers by virtue of section 53 of the Scotland Act 1998.
- (3) OJ L 26, 28.1.2012, p.1 as amended by [Directive 2014/52/EU](#).

“the Act” means the Town and Country Planning (Scotland) Act 1997 and references to sections without reference to the Act are references to sections of that Act;

“additional information” means—

- (a) supplementary information required in accordance with regulation 26(2); or
- (b) any other information provided by the developer which, in the opinion of the planning authority or the Scottish Ministers, as the case may be, is substantive information about a matter to be included in the EIA report in accordance with regulation 5(2);

“application for multi-stage consent” means an application for approval, consent or agreement required by a multi-stage condition;

“application website” means a website maintained by the planning authority, or the Scottish Ministers, as the case may be, for the purpose of making publicly available information relating to applications to which these Regulations apply;

“the CCS Directive” means [Directive 2009/31/EC](#) of the European Parliament and of the Council on the geological storage of carbon dioxide and amending Council [Directive 85/337/EEC](#), European Parliament and Council Directives [2000/60/EC](#), [2001/80/EC](#), [2004/35/EC](#), [2006/12/EC](#), [2008/1/EC](#) and Regulation (EC) No. 1013/2006(4);

“the consultation bodies” means—

- (a) any adjoining planning authority, where the development is likely to affect land in their area;
- (b) Scottish Natural Heritage;
- (c) Scottish Water;
- (d) the Scottish Environment Protection Agency; and
- (e) Historic Environment Scotland;

“decision notice” has the meaning given in regulation 29;

“developer”—

- (a) means, in relation to—
 - (i) an application for planning permission, the applicant;
 - (ii) an appeal under section 47 (right to appeal against planning decisions and failure to take such decisions), the appellant;
 - (iii) to an application for multi-stage consent, the applicant;
 - (iv) a review under section 43A(8) (right to require review of planning decisions and failure to take such decisions), the applicant for planning permission or, as the case may be, for multi-stage consent; and
 - (v) in relation to a ROMP application, the applicant; and
- (b) for the purposes of regulations 7 to 10 and 17 to 19 includes a prospective applicant;

“the Development Management Procedure Regulations” means the Town and Country Planning (Development Management Procedure) (Scotland) Regulations 2013(5);

“the Directive” means [Directive 2011/92/EU](#) of the European Parliament and of the Council on the assessment of the effects of certain public and private projects on the environment(6);

“EIA application” means an application for planning permission for EIA development;

“EIA development” means development which is either—

(4) OJ No L 140, 5.6.2009, p.114.

(5) S.S.I. 2013/155, as amended by S.S.I. 2014/469, S.S.I. 2015/181, S.S.I. 2015/237 and S.S.I. 2015/249.

(6) OJ L 26, 28.1.2012, p.1 as amended by [Directive 2014/52/EU](#).

- (a) Schedule 1 development; or
- (b) Schedule 2 development likely to have significant effects on the environment by virtue of factors such as its nature, size or location;

“EIA report” has the meaning given in regulation 5;

“electronic communication” has the meaning given in section 15(1) (general interpretation) of the Electronic Communications Act 2000(7);

“environmental impact assessment” has the meaning given in regulation 4;

“environmental information” means—

- (a) the EIA report submitted in respect of the proposed development;
- (b) any additional information submitted in respect of the development;
- (c) any representations made by any consultation body, or other public body, consulted in respect of the development in accordance with these Regulations; and
- (d) any representations duly made by any other person about the environmental effects of the development;

“exempt development” means development in respect of which the Scottish Ministers have made a direction under regulation 6(4) or (6);

“fish farming” means the breeding, rearing or keeping of fish, excluding shellfish;

“fish farm development” means the placing or assembly of any equipment in marine waters for the purposes of fish farming (“equipment” having the same meaning as in section 26(6))(8) and any material change of use of equipment so placed or assembled;

“the land” means the land on which the proposed development would be carried out;

“marine protected area” means an area designated as—

- (a) a nature conservation marine protected area;
- (b) a demonstration and research marine protected area; or
- (c) a historic marine protected area,

by a designation order made by the Scottish Ministers under section 67 (marine protected areas) of the Marine (Scotland) Act 2010(9);

“marine waters” means the waters described in paragraphs (b) and (c) of subsection (6) of section 26 (meaning of development);

“multi-stage condition” means—

- (a) a condition imposed on planning permission granted on an application made under Part III of the Act or section 242A(10) (urgent crown development) where (in terms of the condition) the approval, consent or agreement of the planning authority must be obtained before all or part of the development permitted by the planning permission may be begun;
- (b) a condition specified in a simplified planning zone scheme, where (in terms of the condition) the approval, consent or agreement of the planning authority must be obtained before all or part of the development permitted by planning permission granted by the adoption or approval of that scheme may be begun;

(7) 2000 c.7, as amended by paragraph 158 of Schedule 17 to the Communications Act 2003 (c.21).

(8) Section 26(6) was amended by section 24(2)(a) of the Water Environment and Water Services (Scotland) Act 2003 (asp 3) and section 3(1)(c) of the Planning etc. (Scotland) Act 2006 (asp 17).

(9) 2010 (asp 5).

(10) Section 242A was inserted by section 92(1) of the Planning and Compulsory Purchase Act 2004 (c.5) and amended by section 54(13) of the Planning (Scotland) Act 2006 (asp 17).

- (c) a condition imposed on planning permission deemed to be granted by a direction made under section 57 (development with government authorisation), where (in terms of the condition) the approval, consent or agreement of the planning authority must be obtained before all or part of the development permitted by the deemed planning permission may be begun;
- (d) a condition specified in an enterprise zone scheme, where (in terms of the condition) the approval, consent or agreement of the planning authority must be obtained before all or part of the development permitted by the planning permission granted by that enterprise zone scheme may be begun; or
- (e) a ROMP condition (as defined below);

“prospective applicant” means a person who is minded to make an application for planning permission or an application for multi-stage consent, as the case may be;

“planning authority” means the body to which it falls, fell, or would, but for a direction under—

- (a) section 46 (call#in of applications by the Scottish Ministers), fall to determine an application for planning permission or an application for multi-stage consent; or
- (b) paragraph 19 of schedule 8, paragraph 13 of schedule 9 or paragraph 8 of schedule 10 (reference of applications to the Scottish Ministers) of the Act, fall to determine a ROMP application;

“register” means a register kept pursuant to section 36(11) (registers of applications etc.);

“relevant assessment” means, in relation to a proposed development, an assessment, or verification, of effects on the environment carried out pursuant to national legislation which is relevant to the assessment of the environmental impacts of the proposed development;

“reporter” means a person appointed by the Scottish Ministers under Schedule 4 of the Act (determination of certain appeals by persons appointed by Scottish Ministers) to determine an appeal under section 47, or to report to them on an application for planning permission referred to them under section 46 or which is the subject of an appeal under section 47;

“ROMP application” means an application to a planning authority to determine the conditions to which a planning permission is to be subject under—

- (a) paragraph 14(2) of schedule 8 of the Act (registration of old mining permissions);
- (b) paragraph 9(1) of schedule 9 of the Act (review of old mineral planning permissions); or
- (c) paragraph 6(1) of schedule 10 of the Act (periodic review of mineral planning permissions);

“ROMP condition” means a condition to which a planning permission is subject (following the determination of a ROMP application) which requires approval, consent or agreement before all or any part of the development permitted by the planning permission (as so determined) may be begun or continued;

“ROMP development” means development which has yet to be carried out and which is authorised by a planning permission in respect of which a ROMP application has been or is to be made;

“Schedule 1 application” and “Schedule 2 application” mean an application for planning permission for Schedule 1 development and Schedule 2 development respectively;

“Schedule 1 development” means development, other than exempt development, of a description mentioned in schedule 1;

(11) Section 36 was amended by the Planning etc. (Scotland) Act 2006 (asp 17), section 12, by S.S.I. 2007/268 and by S.S.I. 2009/256.

“Schedule 2 development” means development, other than exempt development, of a description mentioned in Column 1 of schedule 2 where—

- (a) any part of that development is to be carried out in a sensitive area; or
- (b) any applicable threshold or criterion in the corresponding part of Column 2 of that table is respectively exceeded or met in relation to that development;

“scoping direction” means a direction made by the Scottish Ministers as to the scope and level of detail of information to be provided in the EIA report;

“scoping opinion” means the opinion of the planning authority as to the scope and level of detail of information to be provided in the EIA report;

“screening direction” means a direction made by the Scottish Ministers as to whether development is, or is not, EIA development;

“screening opinion” means a written statement of the opinion of the planning authority as to whether development is, or is not, EIA development;

“sensitive area” means any of the following:—

- (a) a site of special scientific interest;
- (b) land in respect of which an order has been made under section 23 (nature conservation orders) of the Nature Conservation (Scotland) Act 2004⁽¹²⁾;
- (c) a European site within the meaning of regulation 10 of the Conservation (Natural Habitats, &c.) Regulations 1994⁽¹³⁾;
- (d) a property appearing in the World Heritage List kept under article 11(2) of the 1972 UNESCO Convention concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage⁽¹⁴⁾;
- (e) a scheduled monument within the meaning of the Ancient Monuments and Archaeological Areas Act 1979⁽¹⁵⁾;
- (f) a National Scenic Area as designated by a direction made by the Scottish Ministers under section 263A⁽¹⁶⁾ (national scenic areas);
- (g) an area designated as a National Park by a designation order made by the Scottish Ministers under section 6(1) (making of designation orders) of the National Parks (Scotland) Act 2000⁽¹⁷⁾; and
- (h) a marine protected area;

“site of special scientific interest” has the same meaning as in section 58(1) (interpretation) of the Nature Conservation (Scotland) Act 2004⁽¹⁸⁾;

“supplementary information” has the meaning given in regulation 26(3); and

“Union legislation” means any enactment in national legislation giving effect to rights, powers, liabilities, obligations and restrictions from time to time created or arising by or under the EU Treaties.

(2) Subject to paragraph (3), expressions used both in these Regulations and in the Act have the same meaning for the purposes of these Regulations as they have for the purposes of the Act.

⁽¹²⁾ 2004 asp 6.

⁽¹³⁾ S.I. 1994/2716 relevantly amended by S.S.I. 2004/475, S.S.I. 2007/80 and S.S.I. 2015/249.

⁽¹⁴⁾ See Command Paper 9424.

⁽¹⁵⁾ 1979 c.46.

⁽¹⁶⁾ Section 263A was inserted by section 50 of the Planning etc. (Scotland) Act 2006 (asp 17).

⁽¹⁷⁾ 2000 asp 10.

⁽¹⁸⁾ 2004 asp 6. Section 58(1) was relevantly amended by section 37(4)(a) of the Wildlife and Natural Environment (Scotland) Act 2011 (asp 6).

(3) Expressions used both in these Regulations and in the Directive (whether or not also used in the Act) have the same meaning for the purposes of these Regulations as they have for the purposes of the Directive.

(4) In these Regulations, unless the context otherwise requires, in relation to an application for multi-stage consent, “development” means the development granted planning permission by the planning permission in respect of which such application is made, taken together with any multi-stage consent previously granted in connection with such planning permission.

(5) References in regulations 6(2)(c) and (3), 11(1)(c), 12(1), 13(1)(c), 14(1), 16(1), 17(11), 18(9), 20(1)(a), 21 to 25, 33(1), 34(1), 35(1) and 49(3)(b)(ii) to an EIA report include a reference to a report referred to by the developer as an EIA report.

(6) In these Regulations, where a developer submits a revised, updated or supplementary EIA report (or a report which the developer refers to as such) references to an EIA report are to be treated as including a reference to that revised, updated or supplementary EIA report.

(7) In these Regulations, references to the Scottish Ministers, as regards an application for planning permission or appeal in relation to which a reporter has been appointed, are to be construed as including references to that reporter.

(8) In these Regulations, references to a planning authority as regards—

- (a) determination of an application by a person appointed for that purpose by virtue of a scheme of delegation prepared under section 43A(1)(19) (schemes of delegation), are to be construed as including a reference to that person; and
- (b) an application being considered on review under section 43A(8) (right to require review of planning decisions and failure to take such decisions), are to be construed as including a reference to the planning authority acting by virtue of that section.

(9) In these Regulations, references to the making of an application, or the date upon which an application is made, are to be construed in accordance with regulation 14(1) and (3) of the Development Management Procedure Regulations.

(10) These Regulations apply in respect of an application for planning permission made by virtue of section 33 (planning permission for development already carried out) as if—

- (a) references to proposed development (however phrased) are references to the development already carried out in respect of which such application is made; and
- (b) references to the land on which the proposed development would be carried out are references to the land on which that development has been carried out.

Prohibition on granting planning permission without an environmental impact assessment

3. The planning authority or the Scottish Ministers, as the case may be, must not grant planning permission for EIA development unless an environmental impact assessment has been carried out in respect of that development and in carrying out such assessment the planning authority or the Scottish Ministers, as the case may be, must take the environmental information into account.

Environmental impact assessment

4.—(1) An environmental impact assessment is a process consisting of—

- (a) the preparation of an EIA report by the developer;
- (b) the carrying out of consultation, publication and notification as required by Parts 5 and 6 and, where relevant, Part 10;

- (c) the examination by the planning authority or the Scottish ministers, as the case may be of the information presented in the EIA report and any other environmental information;
- (d) the reasoned conclusion by the planning authority or the Scottish Ministers, as the case may be on the significant effects of the development on the environment, taking into account the results of the examination referred to in sub-paragraph (c) and, where appropriate, their own supplementary examination; and
- (e) the integration of that reasoned conclusion into the decision notice in accordance with regulation 29.

(2) The environmental impact assessment must identify, describe and assess in an appropriate manner, in light of the circumstances relating to the proposed development, the direct and indirect significant effects of the proposed development (including, where the proposed development will have operational effects, such operational effects) on the factors specified in paragraph (3) and the interaction between those factors.

(3) The factors are—

- (a) population and human health;
- (b) biodiversity, and in particular species and habitats protected under Council [Directive 92/43/EEC](#) on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora⁽²⁰⁾ and [Directive 2009/147/EC](#) of the European Parliament and of the Council on the conservation of wild birds⁽²¹⁾;
- (c) land, soil, water, air and climate; and
- (d) material assets, cultural heritage and the landscape.

(4) The effects to be identified, described and assessed under paragraph (2) include the expected effects deriving from the vulnerability of the development to risks, so far as relevant to the development, of major accidents and disasters.

(5) Unless paragraph (6) applies, the environmental impact assessment to be carried out in relation to the determination of an application for planning permission for EIA development must identify the likely significant effects of the proposed development on the environment before a decision to grant planning permission for that development is made.

(6) This paragraph applies where the planning authority, or the Scottish Ministers, as the case may be—

- (a) consider that the likely significant effects of the development on the environment are not fully identifiable at the time of their determination of the application for planning permission; and
- (b) are minded to grant planning permission for EIA development subject to a multi-stage condition.

(7) The planning authority or the Scottish Ministers, as the case may be must ensure that they have, or have access as necessary to, sufficient expertise to examine the EIA report.

Environmental Impact Assessment Report

5.—(1) An application for planning permission for EIA development must be accompanied by an environmental impact assessment report (“EIA report”).

(2) An EIA report is a report prepared in accordance with this regulation by the developer which includes (at least)—

⁽²⁰⁾ OJ L 206, 22.7.1992, p.7.

⁽²¹⁾ OJ L 20, 26.1.2010, p.7.

- (a) a description of the development comprising information on the site, design, size and other relevant features of the development;
 - (b) a description of the likely significant effects of the development on the environment;
 - (c) a description of the features of the development and any measures envisaged in order to avoid, prevent or reduce and, if possible, offset likely significant adverse effects on the environment;
 - (d) a description of the reasonable alternatives studied by the developer, which are relevant to the development and its specific characteristics, and an indication of the main reasons for the option chosen, taking into account the effects of the development on the environment;
 - (e) a non-technical summary of the information referred to in sub-paragraphs (a) to (d); and
 - (f) any other information specified in schedule 4 relevant to the specific characteristics of the development and to the environmental features likely to be affected.
- (3) Where a scoping opinion (or scoping direction) is issued, the EIA report must be based on that scoping opinion (or scoping direction, as the case may be), and include the information that may reasonably be required for reaching a reasoned conclusion on the significant effects of the development on the environment, taking into account current knowledge and methods of assessment.
- (4) With a view to avoiding duplication of assessments, account is to be taken of the available results of other relevant assessments in preparing the EIA report.
- (5) In order to ensure the completeness and quality of the EIA report—
- (a) the developer must ensure that the EIA report is prepared by competent experts; and
 - (b) the EIA report must be accompanied by a statement from the developer outlining the relevant expertise or qualifications of such experts.

PART 2

DETERMINING WHETHER ENVIRONMENTAL IMPACT ASSESSMENT IS REQUIRED

EIA Development

- 6.—(1) Subject to paragraphs (3), (4) and (6) the occurrence of an event mentioned in paragraph (2) will determine for the purpose of these Regulations that development is EIA development.
- (2) The events referred to in paragraph (1) are—
- (a) the adoption of a screening opinion by the planning authority to the effect that the development is EIA development;
 - (b) the making by the Scottish Ministers of a screening direction to the effect that the development is EIA development; or
 - (c) if no screening opinion has been adopted by the planning authority and no screening direction has been made by the Scottish Ministers, the submission by the developer in relation to the development of an EIA report.
- (3) A screening direction by the Scottish Ministers determines for the purpose of these Regulations whether the development is or is not EIA development (whether or not the developer has submitted an EIA report) and a later screening direction supersedes the terms of an earlier screening direction or screening opinion.

(4) The Scottish Ministers may direct that these Regulations do not apply in relation to a particular proposed development specified in the direction if the development comprises a project having the response to civil emergencies as its sole purpose and where in the opinion of the Scottish Ministers compliance with these Regulations would have an adverse effect on that purpose.

(5) Where a direction is given under paragraph (4) the Scottish Ministers must send a copy of the direction to the planning authority.

(6) The Scottish Ministers may, in accordance with Article 2(4) of the Directive (but without prejudice to Article 7 of the Directive), direct that these Regulations do not apply in relation to a particular proposed development specified in the direction where in the opinion of the Scottish Ministers compliance with these Regulations would have an adverse effect on the purpose of the proposed development.

(7) Before making a direction under paragraph (6) the Scottish Ministers must consider whether another form of assessment would be appropriate and where a direction is given the Scottish Ministers must—

- (a) send a copy of the direction to the planning authority;
- (b) make available to the public concerned the information considered in making the direction and the reasons for making the direction; and
- (c) take such steps as are considered appropriate to bring the information obtained under the other form of assessment to the attention of the public concerned.

General provisions relating to screening

7.—(1) When making a determination as to whether Schedule 2 development is EIA development, a planning authority or the Scottish Ministers, as the case may be, must—

- (a) in all cases take into account—
 - (i) such of the selection criteria set out in schedule 3 as are relevant to the development; and
 - (ii) the available results of any relevant assessment; and
- (b) where information is provided to them by the developer by virtue of regulation 8(2) and (3), 9(4), 10(1) or (3)(a), 11(3), 12(7), 13(3) or 16(6), as the case may be, base their determination on that information.

(2) Where a planning authority adopt a screening opinion or the Scottish Ministers make a screening direction—

- (a) that screening opinion or screening direction must be accompanied by a written statement giving, with reference to the criteria set out in schedule 3 as are relevant to the development, the main reasons for their conclusion as to whether the development is, or is not, EIA development; and
- (b) where the screening opinion or the screening direction is to the effect that development is not EIA development, the statement referred to in paragraph (a) must state any features of the proposed development or proposed measures envisaged to avoid or prevent significant adverse effects on the environment.

(3) As soon as possible after adopting a screening opinion the planning authority must send a copy of the screening opinion and a copy of the written statement referred to in paragraph (2)(a) to the developer.

(4) The Scottish Ministers may make a screening direction either—

- (a) at their own volition; or
- (b) if requested to do so in writing by any person,

and where an application for planning permission has been made in respect of the development to which the screening direction relates, regulation 13(3) applies in respect of the making of such a screening direction as it applies to the making of a screening direction under regulation 13(2).

(5) The Scottish Ministers may make a screening direction that a particular development of a description mentioned in Column 1 of the table in Schedule 2 is EIA development in spite of the fact that none of the conditions contained in sub#paragraphs (a) and (b) of the definition of “Schedule 2 development” in regulation 2(1) is satisfied in relation to that development.

(6) As soon as possible after adopting a screening direction, the Scottish Ministers must send a copy of the screening direction and a copy of the written statement referred to in paragraph (2) to—

- (a) the developer;
- (b) the planning authority; and
- (c) where the screening direction is made following a request made by a person other than the developer, to the person who made the request.

Requests for screening opinion of the planning authority

8.—(1) A developer may request the planning authority to adopt a screening opinion.

(2) A request for a screening opinion under paragraph (1) must be accompanied by—

- (a) a description of the location of the development, including a plan sufficient to identify the land;
- (b) a description of the proposed development, including in particular—
 - (i) a description of the physical characteristics of the proposed development and, where relevant, of demolition works;
 - (ii) a description of the location of the proposed development, with particular regard to the environmental sensitivity of geographical areas likely to be affected;
- (c) a description of the aspects of the environment likely to be significantly affected by the proposed development; and
- (d) a description of any likely significant effects, to the extent of the information available on such effects, of the proposed development on the environment resulting from—
 - (i) the expected residues and emissions and the production of waste, where relevant;
 - (ii) the use of natural resources, in particular soil, land, water and biodiversity.

(3) A request for a screening opinion may, in addition to the information required in accordance with paragraph (2), also be accompanied by a description of any features of the proposed development, or proposed measures, envisaged to avoid or prevent significant adverse effects on the environment.

(4) The information referred to in paragraph (2) is to be compiled taking into account, where relevant—

- (a) the selection criteria set out in schedule 3; and
- (b) the available results of any relevant assessment.

Screening opinions – time period for decision

9.—(1) A planning authority receiving a request for a screening opinion under regulation 8(1) must, unless a screening direction is made by the Scottish Ministers, adopt a screening opinion on or before—

- (a) the expiry of the period of 21 days beginning with the date of receipt of the request; or

- (b) the expiry of such longer period, not exceeding the period of 90 days beginning with the date of receipt of the request, as may be agreed in writing between the planning authority and the developer; or
- (c) where notice is given under paragraph (2), the date specified in the notice as the date by which the planning authority are to adopt a screening opinion.

(2) Where the planning authority consider that due to exceptional circumstances relating to the nature, complexity, location or size of the proposed development that it is not practicable for the planning authority to adopt a screening opinion within the period of 90 days beginning with the date of receipt of the request, the planning authority may extend that period by notice in writing given to the developer.

(3) Notice under paragraph (2) must state the planning authority's justification for the extension and specify the date by which the planning authority are to adopt a screening opinion pursuant to the request.

(4) A planning authority must, if they consider that they have not been provided with sufficient information to adopt a screening opinion, notify the developer in writing of the points on which they require further information.

(5) Where a planning authority—

- (a) fail to adopt a screening opinion within the relevant period mentioned in paragraph (1); or
- (b) adopt an opinion to the effect that the development is EIA development,

the developer may request the Scottish Ministers to make a screening direction.

(6) The developer may make a request pursuant to paragraph (5) even if the planning authority have not received the information which they have sought under paragraph (4).

(7) For the purposes of paragraphs (1) and (2) the date on which a request for a screening opinion under paragraph (1) is to be taken to have been received is the date on which the last of the items or information required to be contained in or accompany a request for a screening opinion in accordance with regulation 8(2) is received by the planning authority.

Requests for screening directions of the Scottish Ministers

10.—(1) A developer who pursuant to regulation 9(5) requests the Scottish Ministers to make a screening direction must submit with that request—

- (a) a copy of the request to the planning authority under regulation 8(1) and the information provided in accordance with regulation 8(2) and any other documents which accompanied the request;
- (b) a copy of any notification under regulation 9(4) which has been received and of any response;
- (c) a copy of any screening opinion received from the planning authority and of any accompanying statement of reasons; and
- (d) any representations the developer wishes to make.

(2) The developer must send to the planning authority a copy of the request and of any representations made to the Scottish Ministers, and the planning authority may, within 14 days of receiving those documents, provide the Scottish Ministers with their comments on the request and representations.

(3) Where the Scottish Ministers consider that they have not been provided with sufficient information to make a screening direction they—

- (a) must notify the developer of the points on which they require further information; and

- (b) may request the planning authority to provide such information as they can on any of those points.
- (4) The Scottish Ministers must make a screening direction within—
 - (a) the period of 21 days beginning with the date of receipt of the request or such longer period, not exceeding 90 days beginning with the date of the request as they may reasonably require; or
 - (b) where notice is given under paragraph (5), within the period beginning with the date of receipt of the request and ending on the date specified in the notice as the date by which the Scottish Ministers are to make a screening direction.
- (5) Where the Scottish Ministers consider that due to exceptional circumstances relating to the nature, complexity, location or size of the proposed development that it is not practicable for them to adopt a screening direction within the period of 90 days beginning with the date of receipt of the request, they may extend that period by notice in writing given to the developer.
- (6) Notice under paragraph (5) must state the Scottish Ministers' justification for the extension and specify the date by which the Scottish Ministers are to make the screening direction.
- (7) For the purposes of paragraphs (4) and (5), the date on which a request for a screening direction is to be taken to have been received is the date on which the last of the items or information required to be contained in or accompany a request for a screening direction in accordance with paragraph (1) (a) to (c) is received by the Scottish Ministers.

PART 3

PROCEDURES CONCERNING APPLICATIONS FOR PLANNING PERMISSION

Application or request to review made to a planning authority without prior screening

- 11.—**(1) This regulation applies where it appears to the planning authority that—
- (a) an application for planning permission which is—
 - (i) before them for determination is a Schedule 1 application or Schedule 2 application; or
 - (ii) subject to review under section 43A(8) (right to require review of planning decisions and failure to take such decisions) is a Schedule 2 application;
 - (b) the development in question has not been the subject of a screening opinion or screening direction; and
 - (c) the application is not accompanied by an EIA report.
- (2) Where this regulation applies the planning authority must, unless a screening direction is made by the Scottish Ministers, adopt a screening opinion in respect of the proposed development to which the application for planning permission relates.
- (3) If it appears to the planning authority that the application for planning permission is a Schedule 2 application but the planning authority do not consider that the information submitted by the developer in connection with the application for planning permission includes all the information referred to in regulation 8(2), the planning authority must seek from the developer such information as they consider remains to be provided by giving notice to the developer describing that information.
- (4) The provisions of regulation 9(1) to (6) apply in relation to the adoption of a screening opinion under paragraph (2) as they apply following a request made under regulation 8(1) as if—
- (a) the making of the application for planning permission or the request for review, as the case may be, were a request made under regulation 8(1);

- (b) references to date of receipt of the request were references to the relevant date.
- (5) For the purposes of paragraph (4) the relevant date is the later of—
 - (a) the date on which, as the case may be—
 - (i) the application for planning permission is taken to have been made in terms of regulation 14 of the Development Management Procedure Regulations; or
 - (ii) the request for review is made in respect of the application for planning permission; or
 - (b) where notice is given to the developer under paragraph (3), the date on which the last of the items or information sought by such notice is received by the planning authority.

EIA application made to a planning authority without an EIA report

12.—(1) This regulation applies where an EIA application which is before a planning authority for determination is not accompanied by an EIA report.

(2) Where this regulation applies the planning authority must notify the developer in writing that the submission of an EIA report is required.

(3) Notice under paragraph (2) must be given—

- (a) within the period of 21 days beginning with the date on which the application is made; or
- (b) where—
 - (i) the planning authority adopt a screening opinion after the date on which the application is made, within seven days beginning with the date of adoption of that screening opinion; or
 - (ii) the Scottish Ministers make a screening direction to the effect that the development is EIA development (and no notice under paragraph (2) has yet been given), within seven days beginning with the date on which the planning authority receive a copy of that screening direction.

(4) A developer who receives notice under paragraph (2) may, within the period of 21 days beginning with the date of the notice, write to the planning authority stating that the developer—

- (a) accepts their view and is providing an EIA report; or
- (b) is writing to the Scottish Ministers to request a screening direction.

(5) If the developer does not write to the planning authority in accordance with paragraph (4) within the 21 day period, the application will, unless the Scottish Ministers have made a screening direction to the effect that the development is not EIA development, be deemed to be refused at the end of that period and the deemed refusal will not give rise to—

- (a) an appeal to the Scottish Ministers by virtue of section 47 (right to appeal against planning decisions and failure to take such decisions); or
- (b) review by virtue of section 43A(8) (right to require review of planning decisions and failure to take such decisions).

(6) A planning authority which has given notice in accordance with paragraph (2) are, unless the Scottish Ministers make a screening direction to the effect that the development is not EIA development, to determine the application only by refusing the application if the developer does not submit an EIA report.

(7) A developer who requests a screening direction pursuant to paragraph (4)(b) must send to the Scottish Ministers with that request copies of—

- (a) the application for planning permission;
- (b) all documents sent to the planning authority as part of the application;

- (c) all correspondence between the developer and the planning authority relating to the proposed development; and
 - (d) any representations which the developer wishes to make.
- (8) The provisions of regulation 10(2) to (7) apply to a request made pursuant to paragraph (4) (b) as they apply to a request made pursuant to regulation 9(5) as if the reference in regulation 10(7) to paragraph (1)(a) to (c) were a reference to paragraph (7)(a) to (c) of this regulation.

Application or Appeal to the Scottish Ministers without prior screening

13.—(1) This regulation applies where it appears to the Scottish Ministers that—

- (a) an application for planning permission which is before them for determination by virtue of—
 - (i) a direction under section 46 (call-in of applications by the Scottish Ministers); or
 - (ii) an appeal under section 47 (right to appeal against planning decisions and failure to take such decisions),
 is a Schedule 1 application or a Schedule 2 application;
- (b) the development in question has not been the subject of a screening opinion or screening direction; and
- (c) the application is not accompanied by an EIA report.

(2) Where this regulation applies the Scottish Ministers must make a screening direction in respect of the proposed development to which the application for planning permission relates.

(3) If it appears to the Scottish Ministers that the application for planning permission is a Schedule 2 application but the Scottish Ministers do not consider that the information submitted by the developer in connection with the application for planning permission includes all the information referred to in regulation 8(2), the Scottish Ministers must seek from the developer such information as they consider remains to be provided by giving notice to the developer describing that information.

(4) The provisions of regulation 10(3)(b) and (4) to (6) apply in relation to the making of such a screening direction as they apply following a request made under regulation 9(5) as if references in regulation 10(4) and (5) to the date of receipt of the request were references to the relevant date.

(5) For the purposes of paragraph (4) the relevant date is the later of—

- (a) the date on which, as the case may be—
 - (i) the application for planning permission is referred to the Scottish Ministers under section 46; or
 - (ii) the appeal is made in respect of the application for planning permission; or
- (b) where notice is given to the developer under paragraph (3), the date on which the last of the items or information sought by such notice is received by the Scottish Ministers.

EIA application referred to the Scottish Ministers without an EIA report

14.—(1) This regulation applies where an application which has been referred to the Scottish Ministers for determination is an EIA application and is not accompanied by an EIA report

(2) Where this regulation applies the Scottish Ministers must notify the developer in writing that the submission of an EIA report is required and must send a copy of that notification to the planning authority.

(3) The Scottish Ministers must notify the developer in accordance with paragraph (2) within the period of 21 days beginning with the date they received the application or such longer period as they may reasonably require.

(4) A developer who receives notice under paragraph (2) may within the period of 21 days beginning with the date of the notice write to the Scottish Ministers stating that an EIA report will be provided and may request the Scottish Ministers to make a scoping direction.

(5) If the developer does not write in accordance with paragraph (4), the Scottish Ministers are under no duty to deal with the application, and at the end of the 21 day period the Scottish Ministers must inform the developer in writing that no further action is being taken on the application.

(6) Where the Scottish Ministers have given notice under paragraph (2), they are to determine the application only by refusing planning permission if the developer does not submit an EIA report.

Appeal to the Scottish Ministers without an EIA report

15.—(1) This regulation applies where an application for planning permission to which an appeal under section 47 relates is an EIA application and is not accompanied by an EIA report.

(2) Where this regulation applies the Scottish Ministers must notify the developer in writing that the submission of an EIA report is required and send a copy of that notification to the planning authority.

(3) A developer who receives notice under paragraph (2) may within the period of 21 days beginning with the date of the notice write to the Scottish Ministers stating that an EIA report will be provided and may request the Scottish Ministers to make a scoping direction.

(4) If the developer does not write in accordance with paragraph (3), the Scottish Ministers are under no duty to deal with the appeal and at the end of the 21 day period they must inform the developer that no further action is being taken on the appeal.

(5) Where the Scottish Ministers have given notice under paragraph (2), they are to determine the appeal only by refusing planning permission if the developer does not submit an EIA report.

Review by the planning authority of an application without an EIA report

16.—(1) This regulation applies where an application for planning permission under review by virtue of section 43A(8) is an EIA application and is not accompanied by an EIA report.

(2) Where this regulation applies the planning authority must notify the developer in writing that the submission of an EIA report is required.

(3) A developer receiving a notification pursuant to paragraph (2) may, within the period of 21 days beginning with the date of the notification, write to the planning authority stating that the developer—

- (a) accepts their view and is providing an EIA report; or
- (b) is writing to the Scottish Ministers to request a screening direction.

(4) If the developer does not write to the planning authority in accordance with paragraph (3), the application for planning permission will, unless the Scottish Ministers have made a screening direction to the effect that the development is not EIA development, be deemed to be refused at the end of the 21 day period, and the deemed refusal will not give rise to an appeal to the Scottish Ministers by virtue of section 47 (right to appeal against planning decisions and failure to take such decisions).

(5) A planning authority which has given a notification in accordance with paragraph (2) are to, unless the Scottish Ministers make a screening direction to the effect that the development is not EIA development, determine the application for planning permission only by refusing the application if the developer does not submit an EIA report.

(6) A developer who requests a screening direction pursuant to paragraph (3)(b) must send to the Scottish Ministers with that request copies of—

- (a) the application for planning permission;
- (b) all documents sent to the planning authority as part of the application;
- (c) all correspondence between the developer and the planning authority relating to the proposed development; and
- (d) any representations which the developer wishes to make.

(7) The provisions of regulation 10(2) to (7) apply to a request made pursuant to paragraph (3) (b) as they apply to a request made pursuant to regulation 9(5) as if the reference in regulation 10(7) to paragraph (1)(a) to (c) were a reference to paragraph (6)(a) to (c) of this regulation.

PART 4

PREPARATION OF ENVIRONMENTAL IMPACT ASSESSMENT REPORTS

Scoping opinions of the planning authority

17.—(1) A developer may request the planning authority to adopt a scoping opinion.

(2) A request under paragraph (1) must include—

- (a) a description of the location of the development, including a plan sufficient to identify the land;
- (b) a brief description of the nature and purpose of the development and of its likely significant effects on the environment; and
- (c) such other information or representations as the developer may wish to provide or make.

(3) If the planning authority consider that they have not been provided with sufficient information to adopt a scoping opinion, they must within the period of 21 days beginning with the date of receipt of the request under paragraph (1) notify the developer of the points on which they require further information.

(4) The planning authority receiving a request under paragraph (1) must not adopt a scoping opinion in response to a request under paragraph (1) until they have consulted—

- (a) the consultation bodies;
- (b) the Health and Safety Executive where they would be required to be consulted under paragraph 3 or 4 of schedule 5 to the Development Management Procedure Regulations in relation to an application for planning permission for the proposed development;
- (c) the Office for Nuclear Regulation where it would be required to be consulted under paragraph 3A of schedule 5 to the Development Management Procedure Regulations in relation to an application for planning permission for the proposed development; and
- (d) any other public body which the planning authority considers is likely to have an interest in the proposed development by reason of that body's specific environmental responsibilities or local and regional competencies.

(5) The planning authority when adopting a scoping opinion must take into account the information provided by the developer, in particular information provided by the developer in respect of the specific characteristics of the development, including its location and technical capacity and its likely impact on the environment.

(6) Subject to paragraph (7), the planning authority must within the period of 35 days beginning with the date of receipt of a request under paragraph (1), or such longer period as may be agreed in writing with the developer, adopt a scoping opinion and send a copy to the developer.

(7) Where—

- (a) a developer has, at the same time as making a request for a screening opinion under regulation 8(1), made a request for a scoping opinion under paragraph (1); and
- (b) the planning authority have adopted a screening opinion to the effect that the development is EIA development,

the planning authority must within the period of 35 days beginning with the date on which that screening opinion was adopted, or such longer period as may be agreed in writing with the developer, adopt a scoping opinion and send a copy to the developer.

(8) Where a planning authority fail to adopt a scoping opinion within the relevant period mentioned in paragraph (6) or (7), the developer may request the Scottish Ministers to make a scoping direction.

(9) Paragraph (8) applies even if the planning authority have not received the information which they have sought under paragraph (3).

(10) Where a request has been made to the planning authority to adopt a screening opinion but no request has been made under paragraph (1), the planning authority may at their own volition adopt a scoping opinion and paragraphs (3) to (6) and (11) apply in relation to such a scoping opinion as if a request had been made under paragraph (1) on the date on which the planning authority adopt the screening opinion.

(11) Where a planning authority has adopted a scoping opinion neither they nor the Scottish Ministers are precluded from requiring additional information to be provided by the developer in connection with any EIA report submitted in connection with an application for planning permission for the same development as referred to in the scoping opinion.

(12) A later scoping opinion supersedes the terms of an earlier scoping opinion.

Scoping directions of the Scottish Ministers

18.—(1) The Scottish Ministers may make a scoping direction under this regulation either—

- (a) where requested to do so under regulation 14(4), 15(3) or 17(8); or
- (b) at their own volition.

(2) A request made by the developer under regulation 14(4) or 15(3) must include—

- (a) a copy of any relevant screening opinion received by the developer and of any accompanying statement of reasons; and
- (b) any representations that the developer wishes to make.

(3) A request made by the developer under regulation 17(8) must include—

- (a) a copy of the relevant request to the planning authority under regulation 17(1);
- (b) a copy of any relevant notification under regulation 17(3) and of any response;
- (c) a copy of any relevant screening opinion received by the developer and of any accompanying statement of reasons; and
- (d) any representations that the developer wishes to make.

(4) If the developer makes a request under regulation 17(8), the developer must send to the planning authority a copy of that request and any representations made in accordance with paragraph (3)(d).

(5) The Scottish Ministers must notify in writing the developer of any points on which they consider the information provided is insufficient to enable them to make a scoping direction and may request the planning authority to provide such information as they can on any of those points.

(6) The Scottish Ministers must—

- (a) not make a scoping direction—

- (i) by virtue of paragraph (1)(a) until they have consulted the bodies specified in paragraph (7); and
 - (ii) by virtue of paragraph (1)(b) until they have consulted such bodies and the developer; and
 - (b) when making a scoping direction take into account the information provided by the developer, in particular information provided by the developer in respect of the specific characteristics of the development, including its location and technical capacity and its likely impact on the environment.
- (7) The bodies—
- (a) the consultation bodies;
 - (b) the Health and Safety Executive where it would be required to be consulted under paragraph 3 or 4 of schedule 5 of the Development Management Procedure Regulations in relation to an application for planning permission for the proposed development;
 - (c) the Office for Nuclear Regulation where it would be required to be consulted under paragraph 3A of schedule 5 of the Development Management Procedure Regulations in relation to an application for planning permission for the proposed development; and
 - (d) any other public body which the Scottish Ministers consider is likely to have an interest in the proposed development by reason of that body’s specific environmental responsibilities or local and regional competencies.
- (8) The Scottish Ministers must, within the period of 35 days beginning with the date of receipt of that request or such longer period as they may reasonably require, make a scoping direction and send a copy to the person who made the request and to the planning authority.
- (9) Where the Scottish Ministers have made a scoping direction neither they nor the planning authority are precluded from requiring additional information to be provided in connection with any EIA report submitted in connection with an application for planning permission for the same development as was referred to in the scoping direction.
- (10) A scoping direction supercedes the terms of an earlier scoping opinion or earlier scoping direction.

Procedure to facilitate preparation of EIA reports

19.—(1) A developer who intends to submit an EIA report to the planning authority or the Scottish Ministers under these Regulations may give notice in writing to that planning authority or the Scottish Ministers under this paragraph.

(2) A notice under paragraph (1) must include the information necessary to identify the land and the nature and purpose of the development, and must indicate the main environmental consequences to which the developer proposes to refer in the EIA report.

(3) Where the planning authority or the Scottish Ministers receive notice under paragraph (1) or a written statement made pursuant to regulation 12(4)(a), 14(4), 15(3) or 16(3)(a) from a developer, they must—

- (a) notify the bodies specified in paragraph (4) in writing of the name and address of the developer and of the duty imposed on those bodies by paragraph (5) to make information available to the developer; and
- (b) inform in writing the developer of the names and addresses of the bodies so notified.

(4) The bodies are—

- (a) the consultation bodies; and

- (b) any other public body which the planning authority considers is likely to have an interest in the proposed development by reason of that body's specific environmental responsibilities or local and regional competencies.
- (5) Subject to paragraph (6), the planning authority and any body notified in accordance with paragraph (3) must, if requested by the developer—
 - (a) enter into consultation with the developer to determine whether the planning authority or the body have in their possession any information which the developer or they consider relevant to the preparation of the EIA report; and
 - (b) the planning authority or body must make any such information available to the developer.
- (6) In relation to a person to which the Environmental Information (Scotland) Regulations 2004⁽²²⁾ apply, paragraph (6) does not require disclosure of information which the person—
 - (a) may refuse to disclose under regulation 10(1) (exceptions from duty to make environmental information available) of those Regulations; or
 - (b) is prevented from disclosing by regulation 11(1) (personal data) of those Regulations.
- (7) In relation to a person to which the Environmental Information Regulations 2004⁽²³⁾ apply, paragraph (4) does not require disclosure of information which the person—
 - (a) may refuse to disclose under regulation 12(1) (exceptions to the duty to disclose environmental information) of those Regulations; or
 - (b) is prevented from disclosing by regulation 13(1) (personal data) of those Regulations.
- (8) A reasonable charge reflecting the cost of making the relevant information available may be made by any person who makes information available in accordance with paragraph (5).

PART 5

PUBLICITY AND PROCEDURES ON SUBMISSION OF ENVIRONMENTAL IMPACT ASSESSMENT REPORTS

Notification of EIA report

- 20.**—(1) Where, in relation to an EIA application—
- (a) the developer submits to the planning authority or the Scottish Ministers, as the case may be, an EIA report; and
 - (b) there are premises situated on the neighbouring land to which the notice can be sent,
- the planning authority or the Scottish Ministers, as the case may be, must give notice to the owner, lessee or occupier of such premises in accordance with this regulation.
- (2) Notice under paragraph (1) is to be—
- (a) in the form set out in, and completed in accordance with the notes in, schedule 5 (or in a form substantially to the like effect); and
 - (b) given by sending to such premises a notice addressed to “the Owner, Lessee or Occupier”.
- (3) For the purposes of this regulation, “neighbouring land” has the same meaning as in regulation 3(1) (interpretation) of the Development Management Procedure Regulations.

⁽²²⁾ S.S.I. 2004/520.

⁽²³⁾ S.I. 2004/3391.

Publication of EIA report

21.—(1) Where, in relation to an EIA application the developer submits to the planning authority or the Scottish Ministers, as the case may be, an EIA report the planning authority or the Scottish Ministers, as the case may be, must publish as soon as possible a notice in accordance with this regulation.

(2) Notice under paragraph (1) must—

- (a) describe the application and the proposed development to which the EIA report relates;
- (b) state that the proposed development is subject to environmental impact assessment and, where relevant, state that it is likely to have significant effects on the environment in another EEA State;
- (c) state that the EIA report is available for inspection free of charge and the times and places at which, and the means by which, the EIA report is available for inspection;
- (d) state how copies of the EIA report may be obtained;
- (e) state the cost of a copy of the EIA report;
- (f) state how and by what date representations may be made (being a date not earlier than 30 days after last date on which the notice is published);
- (g) provide details of the arrangements for public participation in the decision making procedure including a description of how notice is to be given of any subsequent submission by the developer of additional information and how representations in relation to that additional information may be made; and
- (h) state the nature of possible decisions to be taken in relation to the application and provide details of the authority by which such decisions are to be taken.

(3) Notice under paragraph (1) must be published—

- (a) on the application website;
- (b) in The Edinburgh Gazette; and
- (c) in a newspaper circulating in the locality in which the proposed development is situated.

(4) The developer must, at the time of submitting the EIA report, pay the cost to be incurred by the planning authority or the Scottish Ministers, as the case may be, in arranging publication of the notice in accordance with paragraph (3)(b) and (c).

(5) The planning authority must—

- (a) place a copy of the EIA report in Part I of the register together with a copy of the related application; and
- (b) make copies of the EIA report and other documents submitted with the application available for inspection—
 - (i) on the application website; and
 - (ii) at an office of the planning authority where the register may be inspected.

Consultation where EIA report received by planning authority

22.—(1) Where a planning authority receive in connection with an EIA application (including an EIA application under consideration on review under section 43A(8) (right to require review of planning decisions and failure to take such decisions)) an EIA report, they must—

- (a) send a copy of the EIA report to the Scottish Ministers and to the bodies mentioned in paragraph (2); and

- (b) consult the bodies mentioned in paragraph (2) about the EIA report and inform them how and by what date representations may be made (being a date not earlier than 30 days after the date on which the copy of the EIA report was sent).

(2) The bodies are—

- (a) the consultation bodies;
- (b) the Health and Safety Executive where it would be required to be consulted under paragraph 3 or 4 of schedule 5 of the Development Management Procedure Regulations in relation to the application for planning permission for the proposed development;
- (c) the Office for Nuclear Regulation where it would be required to be consulted under paragraph 3A of schedule 5 of the Development Management Procedure Regulations in relation to the application for planning permission for the proposed development; and
- (d) any other public body which the planning authority considers are likely to have an interest in the proposed development by reason of their specific environmental responsibilities or local and regional competencies.

(3) Where an EIA report is submitted to the planning authority in relation to an application for planning permission, the developer must let the planning authority have enough copies of the EIA report to enable them to comply with paragraph (1)(a) and one additional copy.

(4) Where a body which a planning authority are required to consult under this regulation considers that consultation with that body is not required in respect of any EIA report relating to any case or class of case or relating to any specified area and so inform the planning authority in writing then the planning authority are not required to consult that body under this regulation.

Copy of EIA report for the Scottish Ministers

23. Where an EIA report is provided in relation to an application for planning permission which is directed to be referred to the Scottish Ministers for determination, or is the subject of an appeal to them, the developer must provide the Scottish Ministers with a copy of the EIA report and, where relevant, a copy of any additional information.

Consultation where EIA report received by the Scottish Ministers

24.—(1) Where the Scottish Ministers receive in connection with an EIA application which is being determined by them by virtue of section 46 or 47 an EIA report and the EIA report has not previously been submitted to the planning authority, the Scottish Ministers must—

- (a) send two copies of the EIA report to the planning authority;
- (b) send a copy of the EIA report to the bodies mentioned in paragraph (2); and
- (c) consult the planning authority and the bodies mentioned in paragraph (2) about the EIA report and inform them how and by what date representations may be made (being a date not earlier than 30 days after the date on which the copy of the EIA report was sent).

(2) The bodies are—

- (a) the consultation bodies;
- (b) the Health and Safety Executive where it would be required to be consulted under paragraph 3 or 4 of Schedule 5 to the Development Management Procedure Regulations in relation to the application for planning permission for the proposed development;
- (c) the Office for Nuclear Regulation where it would be required to be consulted under paragraph 3A of Schedule 5 to the Development Management Procedure Regulations in relation to the application for planning permission for the proposed development; and

(d) any other public body which the Scottish Ministers consider are likely to have an interest in the proposed development by reason of their specific environmental responsibilities or local and regional competencies.

(3) Where an EIA report is submitted to the Scottish Ministers in relation to an application for planning permission, the developer must let the Scottish Ministers have enough copies of the EIA report to enable them to comply with paragraph (1)(a) and (b) and one additional copy.

(4) Where a body which the Scottish Ministers are required to consult under this regulation considers that consultation with that body is not required in respect of any report relating to any case or class of case or relating to any specified area and so inform the Scottish Ministers in writing then the Scottish Ministers are not required to consult that body under this regulation.

Availability of copies of EIA report

25.—(1) Where an EIA report is submitted in relation to an application for planning permission, the developer must ensure that a reasonable number of copies of the EIA report are available for inspection at any place named (by virtue of regulation 21(2)(c)) in the notice published under regulation 21(1) as a place at which copies of the EIA report may be inspected.

(2) The developer must provide copies of the EIA report in accordance with the terms of the notice published under regulation 21(1) and where that notice includes an address at which copies of the EIA report may be obtained the developer must ensure that a reasonable number of copies of the EIA report are available at that address.

(3) A reasonable charge reflecting printing and distribution costs may be made to a member of the public for a copy of an EIA report provided in accordance with paragraph (2).

PART 6

ADDITIONAL INFORMATION

Supplementary information and evidence relating to EIA reports

26.—(1) This regulation applies where the Scottish Ministers or the planning authority, are dealing with—

- (a) an EIA application;
- (b) an application for multi-stage consent in respect of EIA development;
- (c) an appeal in relation to an EIA application or an application for multi-stage consent in respect of EIA development; or
- (d) a review under section 43A(8) in relation to an EIA application or an application for multi-stage consent in respect of EIA development.

(2) In order to ensure the completeness and quality of the EIA report, the planning authority or the Scottish Ministers, as the case may be, must (having regard in particular to current knowledge and methods of assessment) seek from the developer supplementary information about a matter to be included in the EIA report in accordance with regulation 5(2) which in the opinion of the planning authority or the Scottish Ministers, as the case may be, is directly relevant to reaching a reasoned conclusion on the significant effects of the development on the environment.

(3) The developer must provide that supplementary information and such information is referred to in these Regulations as “supplementary information”.

(4) The planning authority or the Scottish Ministers may in writing require to be produced to them such evidence in respect of any EIA report or additional information as they may reasonably

call for to verify any information contained in the EIA report or such additional information, as the case may be.

Publication of additional information

27.—(1) Where additional information is provided to the planning authority or the Scottish Ministers, regulations 20 to 22, 24 and 25 apply to the provision of such additional information as they apply to the submission of an EIA report as if references to the EIA report were references to that additional information.

- (2) Paragraph (1) does not apply in relation to additional information to the extent that—
- (a) the information is provided for the purposes of an inquiry held under the Act;
 - (b) the written requirement for the information states that it is to be provided for such purposes; and
 - (c) the information is required to be publicised as part of that inquiry.

PART 7

AVAILABILITY OF DIRECTIONS ETC. AND NOTIFICATION OF DECISIONS

Availability of opinions, directions etc. for inspection

28.—(1) Where any document mentioned in paragraph (2) is received, issued or adopted by the planning authority, the planning authority must make copies of that document available for inspection—

- (a) on a website; and
 - (b) at all reasonable hours at an office of the planning authority where the register may be inspected.
- (2) The documents are any—
- (a) request under regulation 17(1);
 - (b) copy of a request under regulation 17(8);
 - (c) direction given under regulation 6(4) or (6);
 - (d) screening opinion;
 - (e) screening direction;
 - (f) scoping opinion;
 - (g) scoping direction;
 - (h) notification given under regulation 12(2), 14(2), 15(2) or 16(2);
 - (i) EIA report and any additional information; and
 - (j) statement of reasons accompanying any of the above.

(3) Where particulars of a planning application are placed on Part I of the register, the planning authority must take steps to secure that there is also placed on that Part a copy of any document mentioned in paragraph (2) which is relevant to that application.

(4) Documents made available under paragraph (1) must remain so available for a period of two years.

Decision notice

29.—(1) Where an EIA application is determined by a planning authority or the Scottish Ministers the notification of the decision to be given to the developer (“the decision notice”) must include the information specified in paragraph (2).

(2) The information is—

- (a) a description of the development;
- (b) the terms of the decision;
- (c) the main reasons and considerations on which the decision is based;
- (d) information about the arrangements taken to ensure the public had the opportunity to participate in the decision making procedures;
- (e) a summary of—
 - (i) the environmental information; and
 - (ii) the results of the consultations and information gathered pursuant to Parts 5 and 6 and, where relevant, Part 10 and how those results, in particular comments received from an EEA State pursuant to consultation under regulation 41, have been incorporated or otherwise addressed;
- (f) if the decision is to grant planning permission—
 - (i) any conditions to which the decision is subject;
 - (ii) the reasoned conclusion referred to in regulation 4(1)(d);
 - (iii) a statement that the planning authority or the Scottish Ministers, as the case may be, are satisfied that the reasoned conclusion is still up to date;
 - (iv) a description of any mitigation measures; and
 - (v) a description of any monitoring measures required under regulation 30; and
- (g) information regarding the right to challenge the validity of the decision and the procedures for doing so.

(3) Where regulation 4(6) applies the decision notice must describe the matters in respect of which the planning authority or the Scottish Ministers, as the case may be, consider that the effects of the development are not fully identifiable at the time of their determination of the EIA application.

(4) For the purposes of paragraph (2)(f)(iii) the reasoned conclusion referred to in regulation 4(1)(d) is still up to date if, the planning authority or the Scottish Ministers, as the case may be, are satisfied, having regard to current knowledge and methods of assessment, that the reasoned conclusion addresses the likely significant effects of the development on the environment.

(5) In this regulation and in regulation 30—

“mitigation measures” means any features of the development and any measures envisaged in order to avoid, prevent or reduce and, if possible, offset likely significant adverse effects on the environment including any such features or measures required by virtue of—

- (a) a condition imposed on the grant of planning permission; or
- (b) a planning obligation;

“monitoring measures” means measures requiring the monitoring of any significant adverse effects on the environment of the proposed development including any such measures required by virtue of—

- (a) a condition imposed on the grant of planning permission; or
- (b) a planning obligation; and

“planning obligation” has the meaning given in section 75(1)(24).

Monitoring measures

30.—(1) Where an EIA application is determined by a planning authority or the Scottish Ministers and the decision is to grant planning permission, the planning authority or the Scottish Ministers, as the case may be, must consider whether it is appropriate to require monitoring measures to be carried out.

(2) When considering whether to require monitoring measures to be carried out, and the nature of any such monitoring measures, the planning authority or the Scottish Ministers, as the case may be, must consider—

- (a) whether monitoring measures are proportionate to the nature, location and size of the proposed development and the significance of its effects on the environment having regard in particular to the type of parameters to be monitored and the duration of the monitoring;
- (b) in order to avoid duplication of monitoring, whether monitoring arrangements required under Union legislation (other than legislation implementing the requirements of the Directive) or other legislation applicable in Scotland are more appropriate; and
- (c) if monitoring measures are to be required, whether provision should be made to require appropriate remedial action.

(3) Where the planning authority or the Scottish Ministers consider that it is appropriate to require monitoring measures they must do so.

(4) Where mitigation measures or monitoring measures are required the planning authority must take steps to ensure that those measures are implemented.

Notification of decision

31.—(1) Where an EIA application is determined by a planning authority, the planning authority must, as soon as reasonably practicable—

- (a) send a copy of the decision notice to the Scottish Ministers;
- (b) inform the public and those bodies consulted in accordance with regulation 22(1)(b) of the decision and where a copy of decision notice may be inspected, by publishing a notice on the application website or in a newspaper circulating in the locality in which the land is situated or by such other means as are reasonable in the circumstances; and
- (c) make a copy of the decision notice available for public inspection—
 - (i) at an office of the planning authority where the register may be inspected; and
 - (ii) on the application website.

(2) Where an EIA application is determined by the Scottish Ministers, they must send a copy of the decision notice to the planning authority.

(3) The planning authority must, as soon as reasonably practicable after notification of the decision under paragraph (2), comply with paragraph (1)(b) and (c) in relation to the decision so notified as if it were a decision of the planning authority.

PART 8

APPLICATIONS FOR MULTI-STAGE CONSENT

Prohibition on granting an application for multi-stage consent without an environmental impact assessment

32. The planning authority or the Scottish Ministers, as the case may be, must not grant an application for multi-stage consent in respect of EIA development unless an environmental impact assessment has been carried out in respect of that development and in carrying out such assessment the planning authority or the Scottish Ministers, as the case may be, must take the environmental information into account.

Application for multi-stage consent where EIA report previously provided

33.—(1) This regulation applies in relation to the consideration—

- (a) by the planning authority of—
 - (i) an application for multi-stage consent; or
 - (ii) a review in respect of an application for multi-stage consent under section 43A(8) (right to require review of planning decisions and failure to take such decisions); and
- (b) by the Scottish Ministers of—
 - (i) an application for multi-stage consent referred to them under section 46 (call-in of applications by the Scottish Ministers); or
 - (ii) an appeal in respect of an application for multi-stage consent under section 47 (right to appeal against planning decisions and failure to take such decisions),

where an EIA report has previously been submitted by the developer in relation to the development.

(2) Where this regulation applies—

- (a) if it appears to the planning authority or Scottish Ministers, as the case may be, that the development, or the part of the development to which the application for multi-stage consent relates may have significant effects on the environment that have not previously been identified and assessed; and
- (b) the developer has not submitted additional information in respect of those effects together with the application for multi-stage consent,

the planning authority or the Scottish Ministers, as the case may be, must seek supplementary information from the developer in accordance with regulation 26(2) in respect of such effects.

Application for multi-stage consent without EIA report

34.—(1) This regulation applies in relation to the consideration by the planning authority of—

- (a) an application for multi-stage consent; or
- (b) a review in respect of an application for multi-stage consent under section 43A(8) (right to require review of planning decisions and failure to take such decisions),

where an EIA report has not been submitted by the developer in relation to the development.

(2) Where this regulation applies and either—

- (a) it appears to the planning authority that the application for multi-stage consent relates to planning permission for Schedule 1 development and the development has not been the subject of a screening opinion or screening direction; or
- (b) it appears to the planning authority that—

- (i) the application for multi-stage consent relates to planning permission for Schedule 2 development; and
- (ii) the development may have significant effects on the environment that have not previously been identified (whether in an earlier screening opinion or screening direction or because the development has not been the subject of a screening opinion or screening direction),

the planning authority must adopt a screening opinion in respect of the development.

(3) If it appears to the planning authority that the application for multi-stage consent, or review, relates to planning permission for Schedule 2 development but the planning authority do not consider that the information submitted by the developer in connection with the application, or review, includes all the information referred to in regulation 8(2), the planning authority must seek from the developer such information as they consider remains to be provided by giving notice to the developer describing that information.

(4) The provisions of regulation 9(1) to (6) apply in relation to the adoption of a screening opinion under paragraph (2) as they apply following a request made under regulation 8(1) as if—

- (a) the making of the application for multi-stage consent were a request made under regulation 8(1); and
- (b) references to date of receipt of the request were references to the relevant date.

(5) A screening opinion adopted under paragraph (2) supersedes the terms of an earlier screening opinion or screening direction.

(6) The Scottish Ministers may make a screening direction in relation to the development to which the application for multi-stage consent relates and any such screening direction supersedes the terms of the earlier screening opinion or screening direction.

(7) Where a screening opinion is adopted, or a screening direction made, to the effect that the development to which the application for multi-stage consent relates is EIA development—

- (a) where the application is before the planning authority by virtue of a review under section 43A(8), regulation 16 applies as if the application were an EIA application; and
- (b) in other cases, regulation 12 applies as if the application were an EIA application.

(8) For the purposes of paragraph (4) the relevant date is the later of—

- (a) the date on which, as the case may be—
 - (i) the application for multi-stage consent is taken to have been made in terms of regulation 14 of the Development Management Procedure Regulations; or
 - (ii) the request for review is made in respect of the application for multi-stage consent; or
- (b) where notice is given to the developer under paragraph (3), the date on which the last of the items or information sought by such notice is received by the planning authority.

Application for multi-stage consent referred or appealed to the Scottish Ministers without an EIA report

35.—(1) This regulation applies in relation to the consideration by the Scottish Ministers of—

- (a) an application for multi-stage consent referred to them under section 46 (call-in of applications by the Scottish Ministers); or
- (b) an appeal in respect of an application for multi-stage consent under section 47 (right to appeal against planning decisions and failure to take such decisions),

where an EIA report has not been submitted by the developer in relation to the development.

(2) Where this regulation applies and either—

- (a) it appears to the Scottish Ministers that the application for multi-stage consent relates to planning permission for Schedule 1 development and the development has not been the subject of a screening opinion or screening direction; or
- (b) it appears to the Scottish Ministers that—
 - (i) the application for multi-stage consent relates to planning permission for Schedule 2 development; and
 - (ii) the development may have significant effects on the environment that have not previously been identified (whether in an earlier screening opinion or screening direction or because the development has not been the subject of a screening opinion or screening direction),

the Scottish Ministers must make a screening direction in respect of the development.

(3) If it appears to the Scottish Ministers that the application for multi-stage consent, or appeal, relates to planning permission for Schedule 2 development but the Scottish Ministers do not consider that the information submitted by the developer in connection with the application, or appeal, includes all the information referred to in regulation 8(2), the Scottish Ministers—

- (a) must seek from the developer such information as they consider remains to be provided by giving notice to the developer describing that information; and
- (b) may request the planning authority to provide such information as they can in relation to that information.

(4) The provisions of regulation 10(3)(b) and (4) to (6) apply in relation to the making of a screening direction under paragraph (2) as they apply following a request made under regulation 9(5) as if—

- (a) the making of the application for multi-stage consent were a request made under regulation 9(5); and
- (b) references to date of receipt of the request were references to the relevant date.

(5) A screening direction made under paragraph (2) supersedes the terms of an earlier screening opinion or screening direction.

(6) Where a screening direction made under this regulation to the effect that the development to which the application for multi-stage consent relates is EIA development, the Scottish Ministers must notify the developer in writing that the submission of an EIA report is required and must send a copy of that notification to the planning authority.

(7) A developer who receives a notice under paragraph (6) may within the period of 21 days beginning with the date of the notice write to the Scottish Ministers stating that an EIA report will be provided and may request the Scottish Ministers to make a scoping direction.

(8) If the developer does not write in accordance with paragraph (7), the Scottish Ministers are under no duty to deal with the application, and at the end of the 21 day period the Scottish Ministers must inform the developer in writing that no further action is being taken on the application or appeal, as the case may be.

(9) Where the Scottish Ministers have given a notice under paragraph (6), they are to determine the application by refusing it, or appeal by dismissing it, if the developer does not submit an EIA report.

(10) For the purposes of paragraph (4) the relevant date is the later of—

- (a) the date on which, as the case may be—
 - (i) the application for multi-stage consent is referred to the Scottish Ministers under section 46; or

- (ii) the appeal is made in respect of the application for multi-stage consent under section 47; or
- (b) where notice is given to the developer under paragraph (3), the date on which the last of the items or information sought by such notice is received by the Scottish Ministers.

Modification of regulations relating to application for multi-stage consent

36.—(1) Parts 2, 4 to 7, 10 and 11 and regulations 12 and 16 (where applied by regulation 34(7)), apply to an application for multi-stage consent as if—

- (a) references to an application for planning permission were references to an application for multi-stage consent;
- (b) references to an EIA application were references to an application for multi-stage consent for EIA development;
- (c) in regulation 21(5)(a) after “application” there were inserted “(and any earlier application relating to the development, in so far as not already on Part 1 of the register)”;
- (d) in regulation 41(5)(b) the reference to “planning permission” were a reference to “multi-stage consent”; and
- (e) where the application for multi-stage consent relates to planning permission granted by the adoption or approval of a simplified planning scheme or by an enterprise zone scheme, the reference in schedule 5 to the relevant planning permission is to be read as a reference to the simplified planning zone scheme or enterprise zone scheme, as the case may be.

(2) Regulation 29(2)(d), (e) and (g) applies in respect of the notification of a decision on an application for multi-stage consent only where additional information has been provided by the developer in connection with that application.

PART 9

SPECIAL CASES

Simplified planning zone schemes or enterprise zone orders

37.—(1) This regulation applies to any—

- (a) simplified planning zone scheme adopted or approved;
- (b) order designating an enterprise zone made; and
- (c) modified scheme in relation to an enterprise zone approved,

after the commencement of these Regulations.

(2) No scheme, order or modified scheme to which this regulation applies may—

- (a) grant planning permission for Schedule 1 development; or
- (b) grant planning permission for Schedule 2 development unless that grant is subject to the prior adoption of a screening opinion or prior making of a screening direction that the particular proposed development is not EIA development.

ROMP applications

38.—(1) These Regulations apply to—

- (a) a ROMP application as they apply to an application for planning permission;

- (b) ROMP development as they apply to development in respect of which an application for planning permission is, has been or is to be made;
- (c) a person making a ROMP application as they apply to an applicant for planning permission; and
- (d) the determination of a ROMP application as they apply to the granting of a planning permission,

subject to the modifications and additions set out below.

- (2) Regulation 12 applies as if—
 - (a) in paragraph (3)(a) and (4) for “21” there were substituted “42”; and
 - (b) in paragraph (4) after “the notice” there were inserted “, or within such other period as may be agreed with the planning authority in writing”.
- (3) Regulations 12(5) and (6), 14(5) and (6), 15(4) and (5) and 49 do not apply.
- (4) Regulation 13 applies as if for paragraph (1)(a)(ii) there were substituted—

“(ii) an appeal under paragraphs 17(1) and 17(2) of schedule 8 of the Act, paragraph 11(1) of schedule 9 of the Act or paragraph 9(1) of schedule 10 of the Act (right of appeal)”.
- (5) Regulation 14 applies as if—
 - (a) in paragraphs (3) and (4) for “21” there were substituted “42”; and
 - (b) in paragraph (4) after “the notice” there were inserted “, or within such other period as may be agreed with the Scottish Ministers in writing.”.
- (6) Regulation 15(3) applies as if—
 - (a) for “21” there were substituted “42”; and
 - (b) after “the notice” there were inserted “, or within such other period as may be agreed with the Scottish Ministers in writing.”.
- (7) Regulations 17(11) and 18(9) apply as if for “an application for planning permission for” there were substituted “a ROMP application which relates to another planning permission which authorises”.
- (8) Regulation 22(3) applies as if for “application for planning permission” there were substituted “ROMP application”.
- (9) Regulation 24(1) applies as if for “section 46 or 47” there were substituted “section 46, paragraphs 17(1) and 17(2) of schedule 8 of the Act, paragraph 11(1) of schedule 9 of the Act or paragraph 9(1) of schedule 10 of the Act”.
- (10) Part 11 applies as if for regulation 47 there were substituted—

“Application to the Court of Session

47. For the purposes of Part XI of the Act (validity), the references in section 239, as applied by paragraph 21(3) of schedule 8, paragraph 16(4) of schedule 9 or paragraph 9(4) of schedule 10 of the Act, to action of the Scottish Ministers which is not within the powers of the Act is to be taken to extend to the determination of a ROMP application by the Scottish Ministers in contravention of regulation 3.”.

- (11) Regulation 50 applies to ROMP development as it applies to development in respect of which a planning application is made.
- (12) Where the Scottish Ministers or the planning authority notifies the developer, that—
 - (a) the submission of an EIA report is required under regulations 12(2), 14(2), or 15(2) such notification must specify the date by which the EIA report is to be submitted; or

- (b) additional information is required under regulation 26 such notification must specify the date by which that information is to be provided.
- (13) Paragraph (14) applies where the Scottish Ministers or the planning authority—
 - (a) notifies the developer, that—
 - (i) the submission of an EIA report is required under regulations 12(2), 14(2), or 15(2); or
 - (ii) supplementary information is required under regulation 26(2); and
 - (b) the developer, as the case may be—
 - (i) does not write to the planning authority or the Scottish Ministers in accordance with regulation 12(4),14(4) or 15(3) before the expiry of the relevant period;
 - (ii) having written to the planning authority or the Scottish Ministers in accordance with regulation 12(4),14(4) or 15(3) before the expiry of the relevant period does not submit an EIA report by the date specified by the planning authority, or the Scottish Ministers in accordance with paragraph (12); or
 - (iii) does not provide such supplementary information by the date specified by the planning authority, or the Scottish Ministers in accordance with paragraph (12);
- (14) Unless either the Scottish Ministers have made a screening direction to the effect that the ROMP development to which the ROMP Application relates is not EIA development, where this paragraph applies the planning permission to which the ROMP application relates does not authorise any development consisting of the winning and working of minerals, or involving the depositing of mineral waste, except insofar as it imposes any restoration or aftercare condition any minerals development, during the period—
 - (a) beginning, as the case may be, with—
 - (i) the end of the relevant period; or
 - (ii) the day following the date specified in accordance with paragraph (12); and
 - (b) ending on the date on which the developer, as the case may be, submits an EIA report or provides the supplementary information.
- (15) For the purposes of paragraphs (13)(b)(i) and (14), the “relevant period” means the period of 42 days beginning with the date of the notice given under regulation 12(2), 14(2) or 15(3), as the case may be, or such longer period as may be agreed with the authority who gave the notice
- (16) Particulars of the suspension of development arising by virtue of paragraph (14) and the date that suspension ends must be entered in the appropriate part of the register as soon as reasonably practicable.
- (17) Paragraph (14) does not affect any development carried out under a planning permission before the date of suspension of that development.
- (18) Where it falls to—
 - (a) a planning authority to determine a Schedule 1 or a Schedule 2 application, paragraph 14(6)(b) of schedule 8, paragraph 9(8) of schedule 9 or paragraph 6(7) of schedule 10 of the Act do not have effect to treat the authority as having determined the conditions to which any relevant planning permission is to be subject unless either the planning authority has adopted a screening opinion or the Scottish Ministers have made a screening direction to the effect that the ROMP development in question is not EIA development;
 - (b) a planning authority or the Scottish Ministers to determine a Schedule 1 or a Schedule 2 application—
 - (i) section 36 (register of applications, etc), and any provisions of the Development Management Procedure Regulations made by virtue of that section, have effect with

any necessary amendments so that they apply to ROMP applications under paragraph 9(1) of schedule 9 and paragraph 6(1) of schedule 10 of the Act as they apply to applications for planning permission; and

- (ii) where the planning authority is not the authority required to keep the register, the planning authority must provide the authority required to keep it with such information and documents as that authority requires to comply with section 36 as applied by sub#paragraph (i), with regulation 28 as applied by paragraph (1), and with paragraph (11).

(19) Where it falls to the planning authority or the Scottish Ministers to determine an EIA application that is made under paragraph 14(2) of schedule 8 of the Act, paragraph 16(4) of that schedule does not apply.

(20) Where it falls to the planning authority to determine an EIA application, the planning authority must give written notice of their determination of the ROMP application within four months beginning with the date upon which the ROMP application is made or such extended period as may be agreed in writing between the developer and the planning authority.

(21) For the purposes of paragraph (20) a ROMP application is not made until—

- (a) a document referred to by the developer as an EIA report;
- (b) any documents required to accompany that report; and
- (c) any supplementary information required under regulation 26(2),

has been received by the authority.

(22) Where paragraph (18)(a) applies—

- (a) paragraph 17(2) of schedule 8, paragraph 11(1) of schedule 9 and paragraph 9(1) of Schedule 10 of the Act (right of appeal) have effect as if there were also a right of appeal to the Scottish Ministers where the planning authority have not given written notice of their determination of the ROMP application in accordance with paragraph (20); and
- (b) paragraph 17(5) of schedule 8, paragraph 11(2) of schedule 9 and paragraph 9(2) of schedule 10 of the Act (right of appeal) have effect as if they also provided for notice of appeal to be made within six months from the expiry of the four months or other period agreed pursuant to paragraph (20).

(23) In determining for the purposes of—

- (a) paragraph 14(6)(b) of schedule 8, paragraph 9(8) of schedule 9 and paragraph 6(7) of Schedule 10 of the Act (determination of conditions); or
- (b) paragraph 17(5) of schedule 8, paragraph 11(2) of schedule 9 and paragraph 9(2) of Schedule 10 of the Act (right of appeal) as applied by paragraph (22)(b),

the time which has elapsed without the planning authority giving the developer written notice of their determination in a case where the authority have notified a developer in accordance with regulation 12(2) that the submission of an EIA report is required and the Scottish Ministers have given a screening direction in relation to the ROMP development in question, no account must be taken of any period before the issue of the direction.

Applications for permission under section 242A

39.—(1) These Regulations apply to an application made (or to be made) to the Scottish Ministers under section 242A(25) (urgent Crown development) subject to the following modifications.

(25) Section 242A was inserted into the Town and Country Planning (Scotland) Act 1997 (c.8) by section 92(1) of the Planning and Compulsory Purchase Act 2004 (c.5) and amended by section 54(13) of the Planning etc. (Scotland) Act 2006 (asp 17).

(2) References to “planning authority” are to be treated as references to “the planning authority or the Scottish Ministers, as appropriate”.

(3) Regulation 7(6)(b) applies as if after “authority” there were inserted, “for the area to which the application relates.”.

(4) Regulations 9(5) and (6), 12(4)(b) and 17(8) and (9) do not apply.

(5) Regulation 22 applies as if—

(a) in paragraph (1)(a) for “to the Scottish Ministers” there were substituted “and the related application to the planning authority for the area to which the application relates”;

(b) after paragraph (1) there were inserted—

“(1A) Where a planning authority receive a copy of the EIA report, they must make a copy of the EIA report together with a copy of the related application available for inspection—

(a) on a website; and

(b) at all reasonable hours at an office of the planning authority where the register may be inspected.”.

(6) Part 7 applies as if for regulation 28 there were substituted—

“Availability of opinions, directions, etc. for inspection

28.—(1) Where the Scottish Ministers—

(a) adopt a screening opinion or scoping opinion in relation to an application which may be made under section 242A;

(b) receive a request under regulation 17(1); or

(c) make a screening direction, scoping direction or direction under regulation 6(4) or (6),

before the application is made for the development in question, the Scottish Ministers must send a copy of the opinion, request or direction to the planning authority for the area to which the application relates.

(2) Where the planning authority receive copies of an opinion, request or direction under paragraph (1) they must make copies of that document available for inspection—

(a) on a website; and

(b) at all reasonable hours at an office of the planning authority where the register may be inspected.

(3) Documents made available under paragraph (2) must remain so available for a period of two years.”.

(7) Regulation 35 applies to the determination of an application for multi-stage consent by the Scottish Ministers relating to a grant of planning permission under section 242A as it applies to the determination of an application for multi-stage consent referred to them.

Marine fish farming

40.—(1) These Regulations apply to an application for planning permission relating to fish farm development subject to the following modifications.

(2) In regulation 2(1) (interpretation)—

(a) in the definition of “the consultation bodies” after paragraph (e) insert—

- “(f) any district salmon fishery board in whose area the proposed development is to be situated; and
- (g) the Scottish Ministers;” and
- (b) after the definition of “the Directive” insert—
 - ““district salmon fishery board” has the meaning given in section 43 of the Salmon and Freshwater Fisheries (Consolidation) (Scotland) Act 2003(26)
- (3) Regulation 8(2)(a) applies as if for “land” there were substituted “location of the development”.
- (4) Regulation 17(2)(a) applies as if for “land” there were substituted “location of the development”.
- (5) Regulation 20 does not apply.
- (6) Where an application for planning permission relates in part to fish farm development and in part to other development, the modifications specified in this regulation apply only for the purposes of the application to the extent that it relates to fish farm development.

PART 10

DEVELOPMENT WITH SIGNIFICANT TRANSBOUNDARY EFFECTS

Development in Scotland likely to have significant effects in an EEA State other than the United Kingdom

- 41.**—(1) This regulation applies where—
- (a) it comes to the attention of the Scottish Ministers that development proposed to be carried out in Scotland is the subject of an EIA application and is likely to have significant effects on the environment in an EEA State other than the United Kingdom; or
 - (b) an EEA State other than the United Kingdom likely to be significantly affected by such development so requests.
- (2) Where this regulation applies, the Scottish Ministers must—
- (a) send to the EEA State, as soon as possible and no later than their date of publication in The Edinburgh Gazette referred to in paragraph (b), the particulars mentioned in paragraph (3) and, if they think fit, the information referred to in paragraph (4);
 - (b) publish the information in paragraph (a) in a notice placed in The Edinburgh Gazette indicating the address where further information is available; and
 - (c) give the EEA State a reasonable time in which to indicate whether it wishes to participate in the procedure for which these Regulations provide.
- (3) The particulars referred to in paragraph (2)(a) are—
- (a) a description of the development, together with any available information on its possible significant effect on the environment in another EEA State; and
 - (b) information on the nature of the decision which may be taken.
- (4) Where an EEA State indicates, in accordance with paragraph (2)(c), that it wishes to participate in the procedure for which these Regulations provide, the Scottish Ministers must as soon as possible send to that EEA State the following information—
- (a) a copy of the application concerned;

(b) a copy of the EIA report in respect of the development to which that application relates; and
(c) relevant information regarding the procedure under these Regulations,
but only to the extent that such information has not been provided to the EEA State earlier in accordance with paragraph (2)(a).

(5) The Scottish Ministers, insofar as they are concerned, must also—

- (a) arrange for the particulars and information referred to in paragraphs (3) and (4) and any additional information submitted by the developer to be made available, within a reasonable time, to the authorities designated in accordance with Article 6(1) of the Directive and the public concerned in the territory of the EEA State likely to be significantly affected; and
- (b) ensure that those authorities and the public concerned are given an opportunity, before planning permission for the development is granted, to forward to the Scottish Ministers, within a reasonable time, their opinion on the information supplied.

(6) The Scottish Ministers must in accordance with Article 7(4) of the Directive—

- (a) enter into consultations with the EEA State concerned regarding, amongst other things, the potential significant effects of the development on the environment of that EEA State and the measures envisaged to reduce or eliminate such effects; and
- (b) determine in agreement with the other EEA State a reasonable period of time for the duration of the consultation period.

(7) Where an EEA State has been consulted in accordance with paragraph (6), on the determination of the application concerned the Scottish Ministers must inform the EEA State of the decision and forward to it a copy of the decision notice.

Projects in another EEA State likely to have significant transboundary effects

42.—(1) Where the Scottish Ministers receive from an EEA State other than the United Kingdom pursuant to Article 7(2) of the Directive information which that EEA State has gathered from the developer of a proposed project in that EEA State which is likely to have significant effects on the environment in Scotland, the Scottish Ministers must, in accordance with Article 7(4) of the Directive—

- (a) enter into consultations with that EEA State regarding, amongst other things, the potential significant effects of the proposed project on the environment in Scotland and the measures envisaged to reduce or eliminate such effects;
- (b) determine in agreement with that EEA State a reasonable period, before development consent for the project is granted, during which members of the public in Scotland may submit to the competent authority in that EEA State representations pursuant to Article 7(3)(b) of the Directive; and
- (c) so far as they have received such information, notify those authorities and the public concerned of the content of any decision of the competent authority of the relevant EEA State and in particular—
 - (i) any conditions attached to it;
 - (ii) the main reasons and considerations on which the decision was based including, if relevant, information about the participation of the public; and
 - (iii) a description of the main measures to avoid, reduce and if possible, offset the major adverse effects that have been identified.

(2) The Scottish Ministers, insofar as they are concerned, must also—

- (a) arrange for the information referred to in paragraph (1) to be made available, within a reasonable time, both to the authorities in Scotland which they consider are likely to be concerned by the project by reason of their specific environmental responsibilities, and to the public concerned in Scotland; and
- (b) ensure that those authorities and the public concerned in Scotland are given an opportunity, before development consent for the project is granted, to forward to the competent authority in the relevant EEA State, within a reasonable time, their opinion on the information supplied.

PART 11

MISCELLANEOUS

Electronic communications – general

43.—(1) In these Regulations, and in relation to the use of electronic communications for any purpose in these Regulations which is capable of being effected electronically—

- (a) the expression “address” includes any number or address used for the purposes of such communications, except that where these Regulations impose an obligation on any person to provide a name and address to any other person, the obligation will not be fulfilled unless the person on whom it is imposed provides a postal address; and
- (b) references to applications, reports, statements, notices, directions or other documents, or to copies of such documents, include references to such documents or copies of them in electronic form.

(2) Paragraphs (3) to (8) apply where an electronic communication is used by a person for the purpose of fulfilling any requirement in these Regulations to give or send any report, statement, notice or other document to any other person (“the recipient”).

(3) The requirement is deemed to be fulfilled (except in a case referred to in paragraph (4)) where the notice or other document transmitted by means of the electronic communication is—

- (a) capable of being accessed by the recipient;
- (b) legible in all material respects; and
- (c) sufficiently permanent to be used for subsequent reference.

(4) The cases are—

- (a) serving any notice under regulation 20;
- (b) any requirement under regulation 41 including submitting information to an EEA State; and
- (c) any requirement under regulation 42.

(5) In paragraph (3), “legible in all material respects” means that the information contained in the notice or other document is available to the recipient to no lesser extent than it would be if sent or given by means of a document in printed form.

(6) Where the electronic communication is received by the recipient—

- (a) at any time before the end of a day which is a working day, it is deemed to have been received on that day;
- (b) at any time during a day which is not working day, it is deemed to have been received on the next working day,

and for these purposes, “working day” means a day which is not a Saturday, Sunday, Christmas Eve, a bank holiday in Scotland under the Banking and Financial Dealings Act 1971⁽²⁷⁾, a day appointed for public thanksgiving or mourning or any other day which is a local or public holiday in an area in which the electronic communication is received.

(7) A requirement in these Regulations that any document should be in writing is fulfilled where that document meets the criteria in paragraph (3), and “written” and cognate expressions are to be construed accordingly.

(8) Where electronic communication is used by a person for the purpose of fulfilling any requirement in these Regulations to give or send any report, statement or document, any such requirement may be complied with by sending one copy only of the report, statement or other document in question.

Electronic communications – deemed agreement

44.—(1) Any person sending a document using electronic communications is to be taken to have agreed—

- (a) to the use of such communications for all purposes relating to the application which are capable of being carried out electronically; and
- (b) that the address for the purpose of such communications is the address incorporated into, or otherwise logically associated with, that communication.

(2) Deemed agreement under paragraph (1) subsists until that person gives notice under regulation 45 to revoke the agreement.

Withdrawal of consent to use of electronic communications

45. Where a person is no longer willing to accept the use of electronic communications for any purpose which, under these Regulations, is capable of being carried out using such communications, that person must give notice in writing—

- (a) withdrawing any address notified to the planning authority or, as the case may be, to the Scottish Ministers for that purpose; or
- (b) revoking any agreement entered into or deemed to have been entered into with the planning authority or, as the case may be, with the Scottish Ministers for that purpose,

and such withdrawal or revocation will be final, and will take effect on a date specified by the person in the notice, being a date occurring after the period of seven days, beginning with the date on which the notice is given.

Service of notices etc.

46. Subject to regulations 43 to 45, any notice or other document to be served or given under these Regulations may be served or given in a manner specified in section 271 (service of notices).

Application to Court of Session

47. For the purposes of Part XI of the Act (validity), the references in section 239(1)(b) and (2)⁽²⁸⁾ to action of the Scottish Ministers or a planning authority which is not within the powers of the Act are to be taken to extend, as the case may be, to—

- (a) a grant of planning permission by the Scottish Ministers or the planning authority in contravention of regulation 3; and

⁽²⁷⁾ 1971 c.80.

⁽²⁸⁾ Section 239 was amended by section 19(4) of the Planning etc. (Scotland) Act 2006 (asp 17).

- (b) a grant of multi-stage consent by the Scottish Ministers or the planning authority in contravention of regulation 32.

Hazardous waste and material change of use

48. A change in the use of land or buildings to a use for a purpose mentioned in paragraph 9 of schedule 1 involves a material change in the use of that land or those buildings for the purposes of subsection (1) of section 26 (meaning of “development”).

Extension of the period for an authority’s decision on a planning application

49.—(1) In determining, for the purposes of the provisions specified in paragraph (2), the time which has elapsed without the planning authority giving notice to the developer of their decision in a case where—

- (a) the planning authority have notified a developer in accordance with regulation 12(2) that the submission of an EIA report is required; and
- (b) the Scottish Ministers have given a screening direction in relation to the development in question,

no account is to be taken of any period before the issue of the screening direction.

(2) The provisions are—

- (a) section 43A(8)(c) (right to require a review on failure to determine an application);
- (b) section 47(2) (right to appeal against planning decisions and failure to take such decisions); and
- (c) regulation 26(2) (time periods for decision) of the Development Management Procedure Regulations.

(3) Where it falls to an authority to determine an EIA application, regulation 26 (time periods for decision) of the Development Management Procedure Regulations has effect as if—

- (a) for the reference in paragraph (2)(b) of that regulation to two months there were substituted a reference to four months; and
- (b) the reference to “validation date” is a reference to the later of—
 - (i) the date on which the application is taken to have been made in terms of regulation 14 of the Development Management Procedure Regulations; or
 - (ii) the date on which an EIA report is submitted in respect of the application.

Directions as to whether development is EIA development

50. The Scottish Ministers may give directions that development which is both of a description set out in Column 1 of the table in schedule 2, and of a class described in the direction, is EIA development for the purposes of these Regulations.

Access to review procedure before a court

51. Any non-governmental organisation promoting environmental protection and meeting any requirements under the law is deemed to have an interest for the purposes of Article 11(1)(a) of the Directive and rights capable of being impaired for the purposes of Article 11(1)(b) of the Directive.

Competent authority – avoidance of conflict of interest

52.—(1) The planning authority or the Scottish Ministers, as the case may be, are to perform their duties arising under these Regulations in an objective manner and so as not to find themselves in a situation giving rise to a conflict of interest.

(2) Where the planning authority or the Scottish Ministers, as the case may be, are to consider an application for EIA development made by that body, they are to implement within their organisation of administrative competences an appropriate separation between conflicting functions when performing their duties under these Regulations.

Co-ordination of assessments

53.—(1) Where in relation to EIA development there is, in addition to the requirement for an environmental impact assessment to be carried out in accordance with these Regulations, also a requirement to carry out a Habitats Regulation Assessment, the planning authority (or the Scottish Ministers, as the case may be) must where appropriate ensure that the Habitats Regulation Assessment and the environmental impact assessment are co-ordinated.

(2) In this regulation, a “Habitats Regulation Assessment” means an assessment under regulation 48 of the Conservation (Natural Habitats, &c.) Regulations 1994(29).

Offences

54.—(1) Any person who, for the purpose of procuring a particular decision on an application to which these Regulations apply—

- (a) knowingly or recklessly makes a statement which is false or misleading in a material particular;
- (b) with intent to deceive, uses any document which is false or misleading in a material particular; or
- (c) with intent to deceive, withholds any material information,

commits an offence.

(2) A person who commits an offence under paragraph (1) above is liable—

- (a) on summary conviction, to a fine not exceeding the statutory maximum; or
- (b) on conviction on indictment, to a fine.

(3) No act or omission of the Crown constitutes an offence under this regulation.

(4) The Court of Session may, on the application of the Scottish Ministers, the chief constable or any other public body or office-holder having responsibility for enforcing the provision, declare unlawful any act or omission of the Crown which would but for paragraph (3) have constituted an offence under this regulation.

(5) Despite paragraph (3), this regulation applies to a person in the public service of the Crown as it applies to other persons.

Offences by bodies corporate etc.

55.—(1) Subsection (2) applies where—

- (a) an offence under regulation 54 has been committed by—
 - (i) a body corporate;
 - (ii) a Scottish partnership; or

- (iii) an unincorporated association other than a Scottish partnership; and
- (b) it is proved that the offence was committed with the consent or connivance of, or was attributable to neglect on the part of—
 - (i) a relevant individual; or
 - (ii) an individual purporting to act in the capacity of a relevant individual.
- (2) The individual (as well as the body corporate, partnership or (as the case may be) association) commits the offence and is liable to be proceeded against and punished accordingly.
- (3) In subsection (1), “relevant individual” means—
 - (a) in relation to a body corporate (other than a limited liability partnership)—
 - (i) a director, manager, secretary or similar officer of the body;
 - (ii) where the affairs of the body are managed by its members, a member;
 - (b) in relation to a limited liability partnership, a member;
 - (c) in relation to a Scottish partnership, a partner;
 - (d) in relation to an unincorporated association other than a Scottish partnership, an individual who is concerned in the management or control of the association.

PART 12

Amendments Revocations and Transitional Provisions

Amendment of the Town and Country Planning (General Permitted Development) (Scotland) Order 1992

56.—(1) Article 3 of the Town and Country Planning (General Permitted Development) (Scotland) Order 1992⁽³⁰⁾ is amended in accordance with paragraphs (2) to (6).

(2) In paragraph (8) for “the Environmental Impact Assessment (Scotland) Regulations 2011” substitute “the Town and Country Planning (Environmental Impact Assessment) (Scotland) Regulations 2017”.

(3) In paragraphs (8)(a), (8A), (8B), (8C) and (9)(a), for “regulation 6”, in every place where those words occur, substitute “regulation 8”.

(4) In paragraphs (8)(b), (8A)(b)(i), (8B)(b) and (9)(a), for “regulation 5(10) or 7(4)” substitute “regulation 7(4) or 10”.

(5) In paragraphs (8)(c) and (9)(a), for “regulation 5(4)” substitute “regulation 6(4) or (6)”.

(6) In paragraph (9)(b), for “regulation 5(10) or (11), 7(4) or 45” substitute “regulation 7(4), 10 or 50”.

Amendment of the Town and Country Planning (Development Management Procedure) (Scotland) Regulations 2013

57.—(1) The Development Management Procedure Regulations⁽³¹⁾ are amended in accordance with paragraphs (2) to (4).

(2) In regulation 3 (interpretation)—

- (a) after the definition of “dwellinghouse” insert—

⁽³⁰⁾ S.I. 1992/223 as relevantly amended by S.S.I. 1999/1 and S.S.I. 2011/139.

⁽³¹⁾ S.S.I. 2013/155.

- ““EIA report” has the same meaning as in the Town and Country Planning (Environmental Impact Assessment) (Scotland) Regulations 2017;” and
- (b) in the definition of “environmental statement” after “2011” insert “as those Regulations had effect on 15th May 2017”.
 - (3) In regulation 5(2) (content of pre-application screening notice) for “2011” substitute “2017”.
 - (4) In Schedule 2 (registers under section 36(1))—
 - (a) in paragraph 3(b) and in paragraph 4(c)(i) after “environmental statement” insert “or EIA report”;
 - (b) in paragraph 3(f) for “9(4)” substitute “12(5)” and for “2011” substitute “2017”; and
 - (c) in paragraph 4(e) for “regulation 5(11) or 45” substitute “regulation 50” and for “2011” substitute “2017”.

Amendment of the Town and Country Planning (Appeals) (Scotland) Regulations 2013

58.—(1) The Town and Country Planning (Appeals) (Scotland) Regulations 2013(**32**) are amended in accordance with paragraph (2).

- (2) In regulation 2 (interpretation)—
 - (a) in the definition of “application for multi-stage consent” for “2011” substitute “2017”;
 - (b) for the definition of “EIA development” and “environmental statement” substitute—
 - ““EIA development” and “EIA report” have the same meaning as in the Town and Country Planning (Environmental Impact Assessment) (Scotland) Regulations 2017;
 - “environmental statement” has the same meaning as in the Town and Country Planning (Environmental Impact Assessment) (Scotland) Regulations 2011(**33**) as those Regulations had effect on 15th May 2017;” and
 - (c) in the definition of “validation date”, in paragraph (a)(ii) for “environmental statement” substitute “EIA report or environmental statement, as the case may be,”.

Amendment of the Town and Country Planning (Schemes of Delegation and Local Review Procedure) (Scotland) Regulations 2013

59.—(1) The Town and Country Planning (Schemes of Delegation and Local Review Procedure) (Scotland) Regulations 2013(**34**) are amended in accordance with paragraph (2).

- (2) In regulation 2 (interpretation)—
 - (a) in the definition of “application for multi-stage consent” for “2011” substitute “2017”;
 - (b) for the definition of “EIA development” and “environmental statement” substitute—
 - ““EIA development” and “EIA report” have the same meaning as in the Town and Country Planning (Environmental Impact Assessment) (Scotland) Regulations 2017;
 - “environmental statement” has the same meaning as in the Town and Country Planning (Environmental Impact Assessment) (Scotland) Regulations 2011 as those Regulations had effect on 15th May 2017;” and

(32) S.S.I. 2013/156 as amended by S.S.I. 2015/233 and S.S.I. 2015/249.

(33) S.S.I. 2011/139.

(34) S.S.I. 2013/157 as amended by S.S.I. 2015/249.

- (c) in the definition of “validation date”, in paragraph (a)(ii) for “environmental statement” substitute “EIA report or environmental statement, as the case may be,”.

Revocations and transitional provisions

60.—(1) Subject to paragraphs (2) to (4), the 2011 Regulations are revoked.

(2) The 2011 Regulations continue to have effect as they did immediately before 16th May 2017 in respect of an application for planning permission or a ROMP application, including consideration of such an application in the course of any appeal under section 47 or review under section 43A(8), where the developer has before that date—

- (a) submitted an environmental statement in connection with that application;
- (b) requested the planning authority under regulation 14(1) of the 2011 Regulations to adopt a scoping opinion in respect of the development to which the application relates; or
- (c) asked the Scottish Ministers under regulation 11(3) or 12(2) of the 2011 Regulations to make a scoping direction in respect of the development to which that application relates.

(3) Where the developer has before 16th May 2017 submitted an environmental statement in connection with the development to which an application for multi-stage consent relates—

- (a) the assessment under regulation 33(2)(a) as to whether or not there are significant effects on the environment which have not previously been identified and assessed is to be undertaken by reference to the scope of the information which immediately prior to 16th May 2017 had to be included in the environmental statement in accordance with schedule 4 of the 2011 Regulations; and
- (b) regulation 26(2) and paragraph (b) of the definition of “additional information” apply as if the reference to matters to be included in an EIA report in accordance with regulation 5(2) were a reference to the information which immediately prior to 16th May 2017 had to be included in the environmental statement in accordance with schedule 4 of the 2011 Regulations.

(4) Parts 1 and 2 and schedules 1 to 3 of the 2011 Regulations continue to have effect in respect of—

- (a) a request for a screening opinion under regulation 6(1) of the 2011 Regulations made to the planning authority before 16th May 2017;
- (b) a request for a screening direction pursuant to regulation 6(6) of the 2011 Regulations made to the Scottish Ministers before that date; or
- (c) a request for a screening direction pursuant to regulation 6(6) of the 2011 Regulations made to the Scottish Ministers after that date in connection with—
 - (i) the adoption of a screening opinion by the planning authority (whether before or after that date) following a request for a screening opinion made under regulation 6(1) of the 2011 Regulations before that date; or
 - (ii) the failure of the planning authority to adopt a screening opinion following a request for a screening opinion made under regulation 6(1) of the 2011 Regulations before that date;

(5) Where, pursuant a request referred to in paragraph (4), a screening opinion is adopted by the planning authority or screening direction is made by the Scottish Ministers in respect of a particular development, regulation 7(1) and (2) of these Regulations applies to the making of any subsequent screening direction in respect of that particular development by the Scottish Ministers under regulation 7(4) as if—

- (a) the reference in paragraphs (1)(a)(i) and (2)(a) to schedule 3 were a reference to schedule 3 of the 2011 Regulations; and

- (b) paragraphs (1)(a)(ii) and (b) were omitted.
- (6) References in this regulation to provisions of the 2011 Regulations are references to such provisions as they had effect immediately before 16th May 2017.
- (7) These Regulations (other than this regulation) do not apply in respect of—
 - (a) an application for planning permission or a ROMP application to which the 2011 Regulations continue to have effect by virtue of paragraph (2); or
 - (b) a request for a screening opinion mentioned in paragraph (4).
- (8) References in any enactment to an environmental statement prepared, or having effect as if prepared, in accordance with the 2011 Regulations are treated as including a reference to an EIA report prepared in accordance with these Regulations.
- (9) The provisions specified in column 1 of the Table in schedule 6 are revoked to the extent specified in column 3 of that Table.
- (10) In this regulation—
 - “the 2011 Regulations” means the Town and Country Planning (Environmental Impact Assessment) (Scotland) Regulations 2011; and
 - “environmental statement” has the same meaning as in the 2011 Regulations.

St Andrew’s House, Edinburgh
29th March 2017

KEVIN STEWART
Authorised to sign by the Scottish Ministers

SCHEDULE 1

Regulation 2(1)

DESCRIPTIONS OF DEVELOPMENT FOR THE PURPOSES
OF THE DEFINITION OF “SCHEDULE 1 DEVELOPMENT”

Interpretation

In this Schedule—

“airport” means an airport which complies with the definition in the 1944 Chicago Convention setting up the International Civil Aviation Organisation (Annex 14)⁽³⁵⁾;

“express road” means a road which complies with the definition in the European Agreement on Main International Traffic Arteries of 15th November 1975⁽³⁶⁾; and

“nuclear power station” and “other nuclear reactor” do not include an installation from the site of which all nuclear fuel and other radioactive contaminated materials have been permanently removed; and development for the purpose of dismantling or decommissioning a nuclear power station or other nuclear reactor is to be treated as development of the description mentioned in paragraph 2(2) of this schedule.

Descriptions of development

The carrying out of development to provide any of the following:—

1. Crude-oil refineries (excluding undertakings manufacturing only lubricants from crude#oil) and installations for the gasification and liquefaction of 500 tonnes or more of coal or bituminous shale per day.

2.—(1) Thermal power stations and other combustion installations with a heat output of 300 megawatts or more.

(2) Nuclear power stations and other nuclear reactors (except research installations for the production and conversion of fissionable and fertile materials, whose maximum power does not exceed 1 kilowatt continuous thermal load).

3.—(1) Installations for the reprocessing of irradiated nuclear fuel.

(2) Installations designed—

(a) for the production or enrichment of nuclear fuel;

(b) for the processing of irradiated nuclear fuel or high#level radioactive waste;

(c) for the final disposal of irradiated nuclear fuel;

(d) solely for the final disposal of radioactive waste;

(e) solely for the storage (planned for more than ten years) of irradiated nuclear fuels or radioactive waste in a different site than the production site.

4.—(1) Integrated works for the initial smelting of cast#iron and steel.

(2) Installations for the production of non#ferrous crude metals from ore, concentrates or secondary raw materials by metallurgical, chemical or electrolytic processes.

5. Installations for the extraction of asbestos and for the processing and transformation of asbestos and products containing asbestos—

(35) Command Paper 6614.

(36) Command Paper 6993.

- (a) for asbestos#cement products, with an annual production of more than 20,000 tonnes of finished products;
 - (b) for friction material, with an annual production of more than 50 tonnes of finished products; and
 - (c) for other uses of asbestos, utilisation of more than 200 tonnes per year.
- 6.** Integrated chemical installations, that is to say, installations for the manufacture on an industrial scale of substances using chemical conversion processes, in which several units are juxtaposed and are functionally linked to one another and which are—
- (a) for the production of basic organic chemicals;
 - (b) for the production of basic inorganic chemicals;
 - (c) for the production of phosphorous-, nitrogen- or potassium#based fertilisers (simple or compound fertilisers);
 - (d) for the production of basic plant health products and of biocides;
 - (e) for the production of basic pharmaceutical products using a chemical or biological process;
 - (f) for the production of explosives.
- 7.—(1)** Construction of lines for long#distance railway traffic and of airports with a basic runway length of 2,100 metres or more.
- (2) Construction of motorways and express roads.
- (3) Construction of a new road of four or more lanes, or realignment and/or widening of an existing road of two lanes or less so as to provide four or more lanes, where such new road, or realigned and/or widened section of road, would be 10 kilometres or more in a continuous length.
- 8.—(1)** Inland waterways and ports for inland#waterway traffic which permit the passage of vessels of over 1,350 tonnes.
- (2) Trading ports, piers for loading and unloading connected to land and outside ports (excluding ferry piers) which can take vessels of over 1,350 tonnes.
- 9.** Waste disposal installations for the incineration, chemical treatment (as defined in Annex I to [Directive 2008/98/EC](#) of the European Parliament and of the Council on waste and repealing certain Directives⁽³⁷⁾ under heading D9), or landfill of hazardous waste (that is to say, waste which is considered to be hazardous in accordance with Articles 3(2) and 7 of that Directive).
- 10.** Waste disposal installations for the incineration or chemical treatment (as defined in Annex I to [Directive 2008/98/EC](#) under heading D9) of non#hazardous waste with a capacity exceeding 100 tonnes per day.
- 11.** Groundwater abstraction or artificial groundwater recharge schemes where the annual volume of water abstracted or recharged is equivalent to or exceeds 10 million cubic metres.
- 12.—(1)** Works for the transfer of water resources, other than piped drinking water, between river basins where the transfer aims at preventing possible shortages of water and where the amount of water transferred exceeds 100 million cubic metres per year.
- (2) In all other cases, works for the transfer of water resources, other than piped drinking water, between river basins where the multi#annual average flow of the basin of abstraction exceeds 2,000 million cubic metres per year and where the amount of water transferred exceeds 5% of this flow.

⁽³⁷⁾ OJ No L 312, 22.11.2008, p.3.

13. Waste water treatment plants with a capacity exceeding 150,000 population equivalent as defined in Article 2(6) of Council [Directive 91/271/EEC](#) concerning urban waste-water treatment⁽³⁸⁾.

14. Extraction of petroleum and natural gas for commercial purposes where the amount extracted exceeds 500 tonnes per day in the case of petroleum and 500,000 cubic metres per day in the case of gas.

15. Dams and other installations designed for the holding back or permanent storage of water, where a new or additional amount of water held back or stored exceeds 10 million cubic metres.

16. Pipelines with a diameter of more than 800 millimetres and a length of more than 40 kilometres for the transport of—

- (a) gas, oil or chemicals;
- (b) carbon dioxide streams for the purposes of geological storage, including associated booster stations.

17. Installations for the intensive rearing of poultry or pigs with more than—

- (a) 85,000 places for broilers or 60,000 places for hens;
- (b) 3,000 places for production pigs (over 30 kg); or
- (c) 900 places for sows.

18. Industrial plants for—

- (a) the production of pulp from timber or similar fibrous materials;
- (b) the production of paper and board with a production capacity exceeding 200 tonnes per day.

19. Quarries and open-cast mining where the surface of the site exceeds 25 hectares, or peat extraction where the surface of the site exceeds 150 hectares.

20. Construction of overhead electrical power lines with a voltage of 220 kV or more and a length of more than 15 km.

21. Installations for storage of petroleum, petrochemical or chemical products with a capacity of 200,000 tonnes or more.

22. Storage sites pursuant to the CCS Directive.

23. Installations for the capture of carbon dioxide streams for the purposes of geological storage pursuant to the CCS Directive from installations referred to in this schedule, or where the total yearly capture of carbon dioxide is 1.5 megatonnes or more.

24. Any change to or extension of development listed in this schedule where such a change or extension in itself meets the thresholds, if any, or description of development set out in this schedule.

SCHEDULE 2

Regulation 2(1)

DESCRIPTIONS OF DEVELOPMENT AND APPLICABLE THRESHOLDS AND CRITERIA FOR THE PURPOSES OF THE DEFINITION OF “SCHEDULE 2 DEVELOPMENT”

1. In the table below—

(38) OJ No L 135, 30.5.1991, p.40, last amended by Regulation (EC) No. 1137/2008 (OJ No L 311, 21.11.2008, p.1).

“area of the works” includes any area occupied by apparatus, equipment, machinery, materials, plant, spoil heaps or other facilities or stores required for construction or installation;

“controlled waters” has the same meaning as in section 30A(1) of the Control of Pollution Act 1974⁽³⁹⁾; and

“floorspace” means the floorspace in a building or buildings.

2. The table below sets out the descriptions of development and applicable thresholds and criteria for the purposes of classifying development as Schedule 2 development.

TABLE

<i>Column 1</i>	<i>Column 2</i>
<i>Description of development</i>	<i>Applicable thresholds and criteria</i>
The carrying out of development to provide any of the following:—	
1. Agriculture and aquaculture	
(a) Projects for the use of uncultivated land or semi-natural areas for intensive agricultural purposes;	The area of the development exceeds 0.5 hectare.
(b) Water management projects for agriculture, including drainage projects, but excluding irrigation projects;	The area of the works exceeds one hectare.
(c) Intensive livestock installations (unless otherwise included in schedule 1);	The area of floorspace exceeds 500 square metres.
(d) Intensive fish farming;	(i) the installation resulting from the development is designed to produce more than 10 tonnes of dead fish weight per year; (ii) where the development is situated in marine waters, the development is designed to hold a biomass of 100 tonnes or greater; or (iii) the development will extend to 0.1 hectare or more of the surface area of the marine waters, including any proposed structures or excavations.
(e) Reclamation of land from the sea.	All development.
2. Extractive industry	
(a) Quarries, open-cast mining and peat extraction (unless included in Schedule 1);	All development except the construction of buildings or other ancillary structures where the floorspace does not exceed 1,000 square metres.
(b) Underground mining;	

⁽³⁹⁾ Section 30A was inserted by the Water Act 1989 (c.15), Schedule 23, paragraph 4 and amended by the Environment Act 1995 (c.25), Schedule 22, paragraph 29(2), and Schedule 4.

Status: This is the original version (as it was originally made). This item of legislation is currently only available in its original format.

<i>Column 1</i>	<i>Column 2</i>
<i>Description of development</i>	<i>Applicable thresholds and criteria</i>
(c) Extraction of minerals by marine or fluvial dredging;	All development.
(d) Deep drillings, in particular— (i) Geothermal drilling; (ii) Drilling for the storage of nuclear waste material; (iii) Drilling for water supplies; with the exception of drillings for investigating the stability of the soil.	(i) in relation to any type of drilling, the area of the works exceeds 1 hectare; or (ii) in relation to geothermal drilling and drilling for the storage of nuclear waste material, the drilling is within 100 metres of any controlled waters.
(e) Surface industrial installations for the extraction of coal, petroleum, natural gas and ores, as well as bituminous shale.	The area of the development exceeds 0.5 hectare.
3. Energy industry	
(a) Industrial installations for the production of electricity, steam and hot water (unless included in schedule 1);	The area of the development exceeds 0.5 hectare.
(b) Industrial installations for carrying gas, steam and hot water;	The area of the works exceeds 1 hectare.
(c) Transmission of electrical energy by overhead cables (unless included in schedule 1);	(i) The area of the works exceeds 1 hectare; (ii) the purpose of which installation is to connect the electric line to a generating station the construction or operation of which requires consent under section 36 of the Electricity Act 1989 ⁽⁴⁰⁾ ; or (iii) an electric line installed above ground with a voltage of 132 kilovolts or more, the installation of which (or the keeping installed of which) requires consent under section 37 of the Electricity Act 1989.
(d) Surface storage of natural gas;	(i) the area of any building, deposit or structure exceeds 500 square metres; or
(e) Underground storage of combustible gases;	(ii) a building, deposit or structure is to be sited within 100 metres of any controlled waters.
(f) Surface storage of fossil fuels;	
(g) Industrial briquetting of coal and lignite;	The area of floorspace exceeds 1,000 square metres.

⁽⁴⁰⁾ 1989 c.29.

<i>Column 1</i>	<i>Column 2</i>
<i>Description of development</i>	<i>Applicable thresholds and criteria</i>
(h) Installations for the processing and storage of radioactive waste (unless included in schedule 1);	(i) the area of floorspace exceeds 1,000 square metres; or (ii) the installation resulting from the development will require an authorisation or the variation of an authorisation under the Radioactive Substances Act 1993(41).
(i) Installations for hydroelectric energy production;	The installation is designed to produce more than 0.5 megawatts.
(j) Installations for the harnessing of wind power for energy production (wind farms);	(i) the development involves the installation of more than 2 turbines; or (ii) the hub height of any turbine or height of any other structure exceeds 15 metres.
(k) installations for the capture of carbon dioxide streams for the purposes of geological storage pursuant to the CCS Directive from installations not referred to in schedule 1.	All development.
4. Production and processing of metals	
(a) Installations for the production of pig iron or steel (primary or secondary fusion) including continuous casting;	The area of floorspace exceeds 1,000 square metres.
(b) Installations for the processing of ferrous metals— (i) hot#rolling mills; (ii) smitheries with hammers; (iii) application of protective fused metal coats;	
(c) Ferrous metal foundries;	
(d) Installations for the smelting, including the alloyage, of non#ferrous metals, excluding precious metals, including recovered products (refining, foundry casting, etc.);	The area of the floor space exceeds 1,000 square metres.
(e) Installations for surface treatment of metals and plastic materials using an electrolytic or chemical process;	
(f) Manufacture and assembly of motor vehicles and manufacture of motor#vehicle engines;	

(41) 1993 c.12.

Status: This is the original version (as it was originally made). This item of legislation is currently only available in its original format.

<i>Column 1</i>	<i>Column 2</i>
<i>Description of development</i>	<i>Applicable thresholds and criteria</i>
(g) Shipyards; (h) Installations for the construction and repair of aircraft; (i) Manufacture of railway equipment; (j) Swaging by explosives; (k) Installations for the roasting and sintering of metallic ores.	
5. Mineral industry (a) Coke ovens (dry coal distillation); (b) Installations for the manufacture of cement; (c) Installations for the production of asbestos and the manufacture of asbestos-based products (unless included in schedule 1); (d) Installations for the manufacture of glass including glass fibre; (e) Installations for smelting mineral substances including the production of mineral fibres; (f) Manufacture of ceramic products by burning, in particular roofing tiles, bricks, refractory bricks, tiles, stoneware or porcelain.	The area of floorspace exceeds 1,000 square metres.
6. Chemical industry (unless included in schedule 1) (a) Treatment of intermediate products and production of chemicals;	The area of floorspace exceeds 1,000 square metres.
(b) Production of pesticides and pharmaceutical products, paint and varnishes, elastomers and peroxides;	The area of floor space exceeds 1,000 square metres.
(c) Storage facilities for petroleum, petrochemical and chemical products.	(i) The area of any building or structure exceeds 0.05 hectare; or (ii) more than 200 tonnes of petroleum, petrochemical or chemical products is to be stored at any one time.
7. Food industry (a) Manufacture of vegetable and animal oils and fats;	The area of floorspace exceeds 1,000 square metres.

<i>Column 1</i> <i>Description of development</i>	<i>Column 2</i> <i>Applicable thresholds and criteria</i>
(b) Packing and canning of animal and vegetable products; (c) Manufacture of dairy products; (d) Brewing and malting; (e) Confectionery and syrup manufacture; (f) Installations for the slaughter of animals; (g) Industrial starch manufacturing installations; (h) Fish#meal and fish#oil factories; (i) Sugar factories.	
8. Textile, leather, wood and paper industries (a) Industrial plants for the production of paper and board (unless included in schedule 1); (b) Plants for the pre#treatment (operations such as washing, bleaching, mercerisation) or dyeing of fibres or textiles; (c) Plants for the tanning of hides and skins; (d) Cellulose#processing and production installations.	The area of floorspace exceeds 1,000 square metres.
9. Rubber industry Manufacturing and treatment of elastomer-based products.	The area of floorspace exceeds 1,000 square metres
10. Infrastructure projects (a) Industrial estate development projects; (b) Urban development projects, including the construction of shopping centres and car parks, sport stadiums, leisure centres and multiplex cinemas; (c) Construction of intermodal transshipment facilities and of intermodal terminals (unless included in schedule 1);	The area of the development exceeds 0.5 hectare.
(d) Construction of railways (unless included in schedule 1);	The area of the works exceeds 1 hectare.
(e) Construction of airfields (unless included in schedule 1);	(i) The development involves an extension to a runway; or (ii) the area of the works exceeds 1 hectare.

Status: This is the original version (as it was originally made). This item of legislation is currently only available in its original format.

<i>Column 1</i>	<i>Column 2</i>
<i>Description of development</i>	<i>Applicable thresholds and criteria</i>
(f) Construction of roads (unless included in schedule 1);	The area of the works exceeds 1 hectare.
(g) Construction of harbours and port installations, including fishing harbours (unless included in schedule 1);	
(h) Inland#waterway construction not included in schedule 1, canalisation and flood#relief works;	
(i) Dams and other installations designed to hold water or store it on a long#term basis (unless included in schedule 1);	
(j) Tramways, elevated and underground railways, suspended lines or similar lines of a particular type, used exclusively or mainly for passenger transport;	
(k) Oil and gas pipeline installations and pipelines for the transport of carbon dioxide streams for the purposes of geological storage (unless included in schedule 1);	(i) the area of the work exceeds 1 hectare; or
(l) Installations of long#distance aqueduct;	(ii) in the case of a gas pipeline, the installation has a design operating pressure exceeding 7 bar gauge.
(m) Coastal work to combat erosion and maritime works capable of altering the coast through the construction, for example, of dykes, moles, jetties and other sea defence works, excluding the maintenance and reconstruction of such works;	All development.
(n) Groundwater abstraction and artificial groundwater recharge schemes not included in schedule 1;	The area of the works exceeds 1 hectare.
(o) Works for the transfer of water resources between river basins not included in schedule 1;	
(p) Motorway service areas.	The area of the development exceeds 0.5 hectare.
11. Other projects	
(a) Permanent racing and test tracks for motorized vehicles;	The area of the development exceeds 1 hectare.
(b) Installations for the disposal of waste (unless included in schedule 1);	(i) The disposal is by incineration; or

<i>Column 1</i>	<i>Column 2</i>
<i>Description of development</i>	<i>Applicable thresholds and criteria</i>
	(ii) the area of the development exceeds 0.5 hectare; or (iii) the installation is to be sited within 100 metres of any controlled waters.
(c) Waste#water treatment plants (unless included in schedule 1);	The area of the development exceeds 1,000 square metres.
(d) Sludge#deposition sites;	(i) The area of deposit or storage exceeds 0.5 hectare; or
(e) Storage of scrap iron, including scrap vehicles;	(ii) a deposit is to be made or scrap stored within 100 metres of any controlled waters.
(f) Test benches for engines, turbines or reactors;	The area of floorspace exceeds 1,000 square metres.
(g) Installations for the manufacture of artificial mineral fibres;	
(h) Installations for the recovery or destruction of explosive substances;	
(i) Knackers' yards.	
12. Tourism and leisure	
(a) Ski#runs, ski#lifts and cable cars and associated developments;	(i) The area of the works exceeds 1 hectare; or (ii) the height of any building or other structure exceeds 15 metres.
(b) Marinas;	The area of the enclosed water surface exceeds 1,000 square metres.
(c) Holiday villages and hotel complexes outside urban areas and associated developments;	The area of the development exceeds 0.5 hectare.
(d) Theme parks;	All development
(e) Permanent camp sites and caravan sites;	The area of the development exceeds 1 hectare.
(f) Golf courses and associated developments.	The area of the development exceeds 1 hectare
13. Any change to or extension of development of a description mentioned in paragraphs 1 to 12 of Column 1 of this table where that development is already authorised, executed or in the process of being executed.	The thresholds and criteria in the corresponding part of Column 2 of this table applied to the development as changed or extended are met or exceeded and in such a case the change or extension may have significant adverse effects on the environment.

Status: This is the original version (as it was originally made). This item of legislation is currently only available in its original format.

<i>Column 1</i> <i>Description of development</i>	<i>Column 2</i> <i>Applicable thresholds and criteria</i>																																																		
<p>14. Any change to or extension of development of a description mentioned in schedule 1 (other than a change or extension falling within paragraph 24 of schedule 1) where that development is already authorised, executed or in the process of being executed.</p>	<p>The thresholds and criteria in Column 2 of the paragraph of this table indicated below applied to the development as changed or extended are met or exceeded and in such a case the change or extension may have significant adverse effects on the environment.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="801 707 1082 801">Paragraph in schedule 1</th> <th data-bbox="1082 707 1347 801">Paragraph of this table</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1</td><td>6(a)</td></tr> <tr><td>2(1)</td><td>3(a)</td></tr> <tr><td>2(2)</td><td>3(h)</td></tr> <tr><td>3</td><td>3(h)</td></tr> <tr><td>4</td><td>4</td></tr> <tr><td>5</td><td>5</td></tr> <tr><td>6</td><td>6(a)</td></tr> <tr><td>7(1)</td><td>10(d) (in relation to railways) or 10(e) (in relation to airports)</td></tr> <tr><td>7(2) and (3)</td><td>10(f)</td></tr> <tr><td>8(1)</td><td>10(h)</td></tr> <tr><td>8(2)</td><td>10(g)</td></tr> <tr><td>9</td><td>11(b)</td></tr> <tr><td>10</td><td>11(b)</td></tr> <tr><td>11</td><td>10(n)</td></tr> <tr><td>12</td><td>10(o)</td></tr> <tr><td>13</td><td>11(c)</td></tr> <tr><td>14</td><td>2(e)</td></tr> <tr><td>15</td><td>10(i)</td></tr> <tr><td>16</td><td>10(k)</td></tr> <tr><td>17</td><td>1(c)</td></tr> <tr><td>18</td><td>8(a)</td></tr> <tr><td>19</td><td>2(a)</td></tr> <tr><td>20</td><td>3(c)</td></tr> <tr><td>21</td><td>6(c)</td></tr> </tbody> </table>	Paragraph in schedule 1	Paragraph of this table	1	6(a)	2(1)	3(a)	2(2)	3(h)	3	3(h)	4	4	5	5	6	6(a)	7(1)	10(d) (in relation to railways) or 10(e) (in relation to airports)	7(2) and (3)	10(f)	8(1)	10(h)	8(2)	10(g)	9	11(b)	10	11(b)	11	10(n)	12	10(o)	13	11(c)	14	2(e)	15	10(i)	16	10(k)	17	1(c)	18	8(a)	19	2(a)	20	3(c)	21	6(c)
Paragraph in schedule 1	Paragraph of this table																																																		
1	6(a)																																																		
2(1)	3(a)																																																		
2(2)	3(h)																																																		
3	3(h)																																																		
4	4																																																		
5	5																																																		
6	6(a)																																																		
7(1)	10(d) (in relation to railways) or 10(e) (in relation to airports)																																																		
7(2) and (3)	10(f)																																																		
8(1)	10(h)																																																		
8(2)	10(g)																																																		
9	11(b)																																																		
10	11(b)																																																		
11	10(n)																																																		
12	10(o)																																																		
13	11(c)																																																		
14	2(e)																																																		
15	10(i)																																																		
16	10(k)																																																		
17	1(c)																																																		
18	8(a)																																																		
19	2(a)																																																		
20	3(c)																																																		
21	6(c)																																																		

<i>Column 1</i>	<i>Column 2</i>
<i>Description of development</i>	<i>Applicable thresholds and criteria</i>
	22 3(k)
	23 3(k)
15. Development of a description mentioned in schedule 1, undertaken exclusively or mainly for the development and testing of new methods or products and not used for more than two years.	All development.

SCHEDULE 3

Regulation 7(2)

SELECTION CRITERIA FOR SCREENING SCHEDULE 2 DEVELOPMENT

Characteristics of development

1. The characteristics of development must be considered having regard, in particular, to—
 - (a) the size and design of the development;
 - (b) cumulation with other existing development and/or approved development;
 - (c) the use of natural resources, in particular land, soil, water and biodiversity;
 - (d) the production of waste;
 - (e) pollution and nuisances;
 - (f) the risk of major accidents and/or disasters which are relevant to the project concerned, including those caused by climate change, in accordance with scientific knowledge;
 - (g) the risks to human health (for example due to water contamination or air pollution).

Location of development

2. The environmental sensitivity of geographical areas likely to be affected by development must be considered having regard, in particular, to—
 - (a) the existing and approved land use;
 - (b) the relative abundance, availability, quality and regenerative capacity of natural resources (including soil, land, water and biodiversity) in the area and its underground;
 - (c) the absorption capacity of the natural environment, paying particular attention to the following areas—
 - (i) wetlands, riparian areas, river mouths;
 - (ii) coastal zones and the marine environment;
 - (iii) mountain and forest areas;
 - (iv) nature reserves and parks;
 - (v) european sites and other areas classified or protected under national legislation;
 - (vi) areas in which there has already been a failure to meet the environmental quality standards, laid down in Union legislation and relevant to the project, or in which it is considered that there is such a failure;

- (vii) densely populated areas;
- (viii) landscapes and sites of historical, cultural or archaeological significance.

Characteristics of the potential impact

3. The likely significant effects of the development on the environment must be considered in relation to criteria set out in paragraphs 1 and 2 above, with regard to the impact of the development on the factors specified in regulation 4(3), taking into account—

- (a) the magnitude and spatial extent of the impact (for example geographical area and size of the population likely to be affected);
- (b) the nature of the impact;
- (c) the transboundary nature of the impact;
- (d) the intensity and complexity of the impact;
- (e) the probability of the impact;
- (f) the expected onset, duration, frequency and reversibility of the impact;
- (g) the cumulation of the impact with the impact of other existing and/or approved development;
- (h) the possibility of effectively reducing the impact.

SCHEDULE 4

Regulation 5

INFORMATION FOR INCLUSION IN ENVIRONMENTAL IMPACT ASSESSMENT REPORTS

- 1.** A description of the development, including in particular:
 - (a) a description of the location of the development;
 - (b) a description of the physical characteristics of the whole development, including, where relevant, requisite demolition works, and the land-use requirements during the construction and operational phases;
 - (c) a description of the main characteristics of the operational phase of the development (in particular any production process), for instance, energy demand and energy used, nature and quantity of the materials and natural resources (including water, land, soil and biodiversity) used;
 - (d) an estimate, by type and quantity, of expected residues and emissions (such as water, air, soil and subsoil pollution, noise, vibration, light, heat, radiation and quantities and types of waste produced during the construction and operation phases).
- 2.** A description of the reasonable alternatives (for example in terms of development design, technology, location, size and scale) studied by the developer, which are relevant to the proposed project and its specific characteristics, and an indication of the main reasons for selecting the chosen option, including a comparison of the environmental effects.
- 3.** A description of the relevant aspects of the current state of the environment (the “baseline scenario”) and an outline of the likely evolution thereof without implementation of the development as far as natural changes from the baseline scenario can be assessed with reasonable effort on the basis of the availability of relevant information and scientific knowledge.

4. A description of the factors specified in regulation 4(3) likely to be significantly affected by the development: population, human health, biodiversity (for example fauna and flora), land (for example land take), soil (for example organic matter, erosion, compaction, sealing), water (for example hydromorphological changes, quantity and quality), air, climate (for example greenhouse gas emissions, impacts relevant to adaptation), material assets, cultural heritage, including architectural and archaeological aspects, and landscape.

5. A description of the likely significant effects of the development on the environment resulting from, inter alia:

- (a) the construction and existence of the development, including, where relevant, demolition works;
- (b) the use of natural resources, in particular land, soil, water and biodiversity, considering as far as possible the sustainable availability of these resources;
- (c) the emission of pollutants, noise, vibration, light, heat and radiation, the creation of nuisances, and the disposal and recovery of waste;
- (d) the risks to human health, cultural heritage or the environment (for example due to accidents or disasters);
- (e) the cumulation of effects with other existing and/or approved projects, taking into account any existing environmental problems relating to areas of particular environmental importance likely to be affected or the use of natural resources;
- (f) the impact of the project on climate (for example the nature and magnitude of greenhouse gas emissions) and the vulnerability of the project to climate change;
- (g) the technologies and the substances used.

The description of the likely significant effects on the factors specified in regulation 4(3) should cover the direct effects and any indirect, secondary, cumulative, transboundary, short-term, medium-term and long-term, permanent and temporary, positive and negative effects of the development. This description should take into account the environmental protection objectives established at Union or Member State level which are relevant to the project including in particular those established under Council [Directive 92/43/EEC](#) and [Directive 2009/147/EC](#).

6. A description of the forecasting methods or evidence, used to identify and assess the significant effects on the environment, including details of difficulties (for example technical deficiencies or lack of knowledge) encountered compiling the required information and the main uncertainties involved.

7. A description of the measures envisaged to avoid, prevent, reduce or, if possible, offset any identified significant adverse effects on the environment and, where appropriate, of any proposed monitoring arrangements (for example the preparation of a post-project analysis). That description should explain the extent to which significant adverse effects on the environment are avoided, prevented, reduced or offset, and should cover both the construction and operational phases.

8. A description of the expected significant adverse effects of the development on the environment deriving from the vulnerability of the development to risks of major accidents and/or disasters which are relevant to the project concerned. Relevant information available and obtained through risk assessments pursuant to legislation of the European Union such as [Directive 2012/18/EU](#) of the European Parliament and of the Council or Council Directive 2009/71/Euratom or relevant assessments may be used for this purpose provided that the requirements of this Directive are met. Where appropriate, this description should include measures envisaged to prevent or mitigate the significant adverse effects of such events on the environment and details of the preparedness for and proposed response to such emergencies.

9. A non-technical summary of the information provided under paragraphs 1 to 8.

Status: This is the original version (as it was originally made). This item of legislation is currently only available in its original format.

10. A reference list detailing the sources used for the descriptions and assessments included in the EIA report.

SCHEDULE 5

Regulation 20(2)

FORM OF NOTICE UNDER REGULATION 20

THE TOWN AND COUNTRY PLANNING (ENVIRONMENTAL
IMPACT ASSESSMENT) SCOTLAND REGULATIONS 2017

NOTICE UNDER REGULATION 20

The proposed development at (a) is subject to environmental impact assessment under the Town and Country Planning (Environmental Impact Assessment) (Scotland) Regulations 2017.

Notice is hereby given that [*an EIA report] [*additional information in relation to an EIA report] has been submitted to (b) by (c) relating to [* the planning application] [* an application for approval, consent or agreement imposed on planning permission] in respect of (d) [*notified to you under the Town and Country Planning (Development Management Procedure) (Scotland) Regulations 2013 on (e)].

Possible decisions relating to the application are:—

approval of the application without conditions;
approval of the application with conditions;
refusal of the application.

A copy of the [*EIA report] [*additional information together with the EIA report], the associated application [*and relevant planning permission] and other documents submitted with the application may be inspected at all reasonable hours at the place where the register of planning applications is kept by the planning authority for the area at (f) and also at (g) during the period of [30] days beginning with the date of this notice.

Copies of the [*EIA report] [*additional information] may be purchased from (h) at a cost of (i).

Any person who wishes to make representations to (b) about the [*EIA report] [*additional information] should make them in writing within that period [*to the Council at (f)] [*to the Scottish Ministers at (j)].

Signed

*On behalf of

Date

Notes

- (a) Insert address for location of the development.
- (b) Insert name of planning authority or insert the Scottish Ministers as appropriate.
- (c) Insert name of applicant.
- (d) Insert description of proposed development.

Status: This is the original version (as it was originally made). This item of legislation is currently only available in its original format.

- (e) Insert date of notification under the Town and Country Planning (Development Management Procedure) (Scotland) Regulations 2013.
- (f) Insert address of planning authority.
- (g) Insert the application website address and any other address in the locality at which the EIA report and additional information may be inspected.
- (h) Insert how a copy of the EIA report or of the additional information may be obtained.
- (i) Insert cost of a copy of the EIA report or additional information.
- (j) Address to be supplied by the Scottish Ministers
- *Delete where inappropriate.

SCHEDULE 6

Regulation 60(9)

REVOCATIONS

<i>Column (1)</i>	<i>Column (2)</i>	<i>Column (3)</i>
<i>Regulations revoked</i>	<i>References</i>	<i>Extent of Revocations</i>
The European Union (Amendments in respect of the Accession of Croatia) (Scotland) Regulations 2013	S.S.I. 2013/177	Paragraph 21 of schedule 1
The Energy Act 2013 (Office for Nuclear Regulation) (Consequential Amendments, Transitional Provisions and Savings) Order 2014	S.I. 2014/469	Paragraph 202 of schedule 3
Waste (Meaning of Hazardous Waste and European Waste Catalogue) (Miscellaneous Amendments) (Scotland) Regulations 2016	S.S.I. 2015/188	Regulation 9
The Town and Country Planning (Historic Environment Scotland) Amendment Regulations 2015	S.S.I. 2015/237	Regulation 4(1) to (4)
The Town and Country Planning (Miscellaneous Amendments) (Scotland) Regulations 2015	S.S.I. 2015/249	Regulation 5(1) to (10)

EXPLANATORY NOTE

(This note is not part of the Regulations)

These Regulations revoke and re-enact and update, with amendments and savings, the Town and Country Planning (Environmental Impact Assessment) (Scotland) Regulations 2011 (“the 2011 Regulations”). These Regulations apply in relation to Scotland only.

These Regulations implement, in relation to town and country planning in Scotland, [Directive 2011/92/EU](#) of the European Parliament and of the Council on the assessment of the effects of certain public and private projects on the environment (OJ L 26, 28.1.2012, p.1), as amended by Council [Directive 2014/52/EU](#) (OJ L 73, 14.3.1997, p.5).

The Regulations impose procedural requirements in relation to the consideration of applications for planning permission under the Town and Country Planning (Scotland) Act 1997 (“The Act”), development by planning authorities and restrict the grant of permission by simplified planning zone schemes, enterprise zones and the Town and Country Planning (General Permitted Development) (Scotland) Order 1992.

All development in schedule 1 requires an environmental impact assessment (“EIA”). Development in Column 1 of the table in schedule 2 which is either to be carried out in a sensitive area or satisfies a threshold or criterion in Column 2 of that table (“Schedule 2 development”) requires EIA if it is likely to have significant effects on the environment. Development which requires EIA is referred to in the Regulations as “EIA development”.

Regulation 3 prohibits the grant of planning permission for EIA development unless an EIA is carried out and that the planning authority or the Scottish Ministers have first taken account of the environmental information (defined in regulation 2(1)) which is before them. Regulation 32 makes equivalent provision in relation to the determination of an application for multi-stage consent.

Regulation 4 sets out what the environmental assessment process comprises and regulation 5 sets out the content of a EIA report.

Part 2 sets out procedures for determining whether development is EIA development. Regulation 6 sets out which events will establish that development is EIA development. [Regulations 8 to 10 enable a request to be made to the planning authority for a “screening opinion” or to the Scottish Ministers for a “screening direction”.] Regulation 7 makes general provision in relation to such an opinion or direction, including that any opinion or direction must be made by reference to the criteria in Schedule 3. Part 3 sets out procedures to be followed where the planning authority or Scottish Ministers are considering an application for planning permission for EIA development, or an appeal relating to such an application, without an EIA report.

Regulations 17 and 18 enable a person to seek an opinion from the planning authority (“a scoping opinion”) or the Scottish Ministers (a “scoping direction”) on the information to be included in an EIA report. The types of information which may be required are set out in Schedule 4. The planning authority or the Scottish Ministers must consult bodies with environmental responsibilities before adopting a scoping opinion or scoping direction. Regulation 19 requires consultation bodies, if requested, to assist the preparation of an EIA report by making information available to the applicant.

Regulations 20 and 21 require publication of notice of the lodging of an EIA report to be given. Regulations 22 and 24 provide for consultation where an EIA report is received by the planning authority or the Scottish Ministers respectively. Regulations 23 and 25 are concerned with the provision of copies of an EIA report.

Regulation 26 contains procedures for the provision by the applicant of information additional to that contained in the EIA report. Regulation 27 provides that additional information provided by the applicant or the appellant as the case may be which becomes available after the initial gathering of information for an EIA report has taken place will also require to be publicised.

Regulation 28 provides for documents to be placed on the planning register or otherwise made available to the public. Regulation 29 requires planning authorities and the Scottish Ministers to provide information about decisions taken following the consideration of environmental information in accordance with the Regulations.

Part 8 makes provision relating to applications for multi-stage consent which essentially mirror the provisions in the Regulations relating to applications for the grant of planning permission. Regulations 34 and 35 require the planning authority or the Scottish Ministers as the case may be to undertake screening in certain circumstances where considering an application for multi-stage consent. Regulation 36 modifies the application of the Regulations as they apply to applications for multi-stage consent. Part 9 makes provision for special cases.

Regulation 37 restricts the grant of planning permission by simplified planning zone schemes or enterprise zone orders. Regulations 38, 39 and 40 respectively modify the application of the Regulations as they apply to ROMP applications, applications made under section 242A of the Act and for planning permission for marine fish farms. Regulations 41 and 42 provide for consultation between EEA States where development is likely to have significant effects on the environment in another EEA State.

Regulations 43 to 45 allow the use of electronic communication. Regulation 46 provides for the service of notices under the Regulations. Regulation 47 provides that a grant of permission in contravention of regulation 3 or 32 shall be treated, for the purpose of section 239 of the Town and Country Planning (Scotland) Act 1997, as an act which is not within the powers of that Act. Regulation 48 provides that beginning specified operations to dispose of hazardous waste constitutes “development” under section 26 of the 1997 Act. Regulation 49 extends the time allowed to a planning authority to consider an application for planning permission for EIA development. Regulation 50 enables the Scottish Ministers to make directions that certain classes of development are EIA development. Regulation 51 makes provision to extend access to justice to environmental non governmental organisations. Regulation 52 provides for avoidance of conflicts of interest and regulation 53 provides for co-ordination of assessments. Regulation 54 makes it an offence knowingly or recklessly to provide false or misleading information in order to procure a decision or, with intent to deceive, to use such information or to withhold information to that end. Regulation 55 provides for how this applies in the context of offences committed by bodies corporate. Regulations 56 to 59 amend the Town and Country Planning (General Permitted Development) (Scotland) Order 1992, the Town and Country Planning (Development Management Procedure) (Scotland) Regulations 2013, the Town and Country (Appeals) (Scotland) Regulations 2013 and the Town and Country Planning (Scheme of Delegation and Local Review Procedure) (Scotland) Regulations 2013. Regulation 60 revokes the 2011 Regulations subject to some saving and transitional provisions.